

Vsebina.

Kalendarij in imenik svetnikov	3—32	Za prvo pomoč pri domačih živalih (Hugon Turk)	88—90
Poštne pristojbine in predpisi	33—35	Preganjanje megle (Ivan Vuk)	91—92
Kolkovanje listin in druge takse	36—40	Od fotografije do filma (Bojan Devetak)	93—98
Konzulati	40	Uganke	98
Knjige za leto 1939	41—42	Kitajska (dr. Vinko Šarabon)	99—101
Ob dvajsetletnici ustanovitve jugoslovanske države (dr. Alojzij Kuhar)	43—44	Letopis	102—107
Jaz nisem kriv (Veresajev)	46—58	† Monsignor dr. Jože Debevec	108
Kako je z nami	60—63	Za gospodinje (Humek Štefanija)	108—110
Za prazen nič (F. S. Finžgar)	64—73	Odpustki za ude Družbe sv. Mohorja	110
Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani (Aleš Ušeničnik)	73—75	Slovenski kulturni dinar	110
Rese (Janez Jalen)	75—79	Seznam župnij, krajev, poverjenikov in udov Družbe sv. Mohorja	111—122
Nadškof dr. Ante Bauer	80	Sejmi	123—128
Sveži grobovi	82—84	Pesmi: Sreča vsa mi počiva v dnu srca, Vzklik, List je odpadel, Maturantka.	
Živa voda (Ran Bosilek)	85—87		

Naznanilo.

Vsak družbenik dobi letos za redno članarino (20 dinarjev) šestero knjig.

Redno izdanje:

1. Koledar za leto 1939.
2. Večernice 91. zvezek: Izum.
3. Ure češčenja.
4. Čuda narave.
5. Zgodovina slov. naroda.
6. Življenje svetnikov.

Knjige za doplačilo:

1. Bambek.
2. Čevljarček Palček.
3. Cvetkova Cilka.
4. Joža Cvelbar: Zbrano delo.
5. Pašništvo.

Opozorilo! Vsak član naj prejme knjige tam, kjer se je vpisal, čeprav je med letom bivališče spremenil. — Stroške (za poštino, voznino, oмот itd.) povrnejo člani poverjenikom. — Vpisovalne pole naj se s članarino vred pošljejo do 5. marca 1939 Družbi sv. Mohorja v Celju. — Prosimo: Gg. poverjeniki naj pri oddaji knjig že vpisujejo člane za bodoče leto. Nabrano udnino naj pošiljajo sproti. — Dosmrtniki se oglasite že jeseni pri poverjeniku, kjer želite dobiti knjige za bodoče leto.

Letnina za leto 1939 je — kakor lani — 20 din, in sicer za vsako posamezno osebo ali ustanovo. — Dosmrtnina znaša 500 din za vsako osebo, za župnijske ali šolske knjižnice in društva (hiše ali cele družine se ne sprejemajo za dosmrtno ude). Dosmrtniki z vplačano dosmrtnino do 50 kron (do št. 3220) naj doplačajo 12 din, z dosmrtnino 80 kron (št. 3221—3275) naj doplačajo 11 din, z dosmrtnino 200 kron (št. 3276—3317) 10 din, z dosmrtnino 400 kron (št. 3318—3331) 7 din, z dosmrtnino 900 kron (št. 3332—3340) 3 din.

Posamezni letni udje, ki se neposredno pismeno naročajo na knjige pri Družbi sv. Mohorja v Celju, plačajo 29 din, in sicer udnine 20 din ter za poštino in odpravnino 9 din. Kdor naroči knjige za doplačilo, naj doplača za poštino in odpravnino 15 din.

Udje v inozemstvu plačajo za knjige s poštino in odpravnino vred 36 din. Kdor naroči knjige za doplačilo, naj doplača za poštino in odpravnino še 10 din.

Za ude v Ameriki velja letnina dolar 1.25. Američani naj nakazujejo to vsoto po pošti ali po kateri koli banki vsak zase ali po več skupaj Družbi sv. Mohorja v Celju. Za knjige za doplačilo in za vezavo veljajo iste cene kot so označene zgoraj. Kdor pošlje zase naročnino, se mu dostavijo knjige na njegov naslov (prosimo točnih naslovov!); če se jih naroči več skupaj, naj se določi ime in naslov onega člana, ki se mu pošljejo knjige za vse skupaj.

Odbor Družbe sv. Mohorja: Dr. Franc Cukala, predsednik; dr. Francè Stelè, podpredsednik; F. S. Finžgar, tajnik; dr. Franc Kotnik, blagajnik; Matija Munda, prošt v Dravogradu; dr. Jakob Aleksič, prof. bogoslovja v Mariboru; dr. Jože Pogačnik, ravnatelj Marijanišča.

Družbene knjige je uredil dr. Jože Pogačnik, Ljubljana, Poljanska cesta 28.

1852

107. 20. v. 43.

1939

KOLENDAR
DRUŽBE SV. MOHORJA

Z RISBAMI OPREMIL S. PENGOV
IZDALA IN ZALOŽILA
DRUŽBA SV. MOHORJA V CELJU
NATISNILA MOHORJEVA TISKARNA V CELJU R. Z. Z. O. Z.
(FRAN MILAVEC, CELJE)

11 1825/79

22.466

78.3.1944

PAPEŽ PIJ XI

rojen 31. maja 1857 v Desio pri Milanu z imenom AHIL RATTI; za mašnika posvečen 20. decembra 1879; apostolski nuncij na Poljskem 6. junija 1919; kardinal in nadškof v Milanu 13. junija 1921; za papeža izvoljen dne 6. februarja 1922, kronan 12. februarja 1922.

NAŠA KRALJEVSKA RODOVINA

PETER II

kralj Jugoslavije, rojen 6. septembra 1923 v Beogradu, zavladal po smrti kralja Aleksandra 9. oktobra 1934

MARIJA

kraljica mati, rojena kot rumunska kraljična 9. januarja 1900 v Goti, poročena 8. jun. 1922.

PAVLE

knez namestnik, sin kneza Arsenija, bratranec pokojnega kralja Aleksandra, rojen dne 27. aprila 1893 v Petrogradu.

TOMISLAV

kraljevič, rojen 19. januarja 1928 v Beogradu.

OLGA

kneginja, žena kneza Pavla, rojena 29. maja 1903 v Fatoju na Grškem.

ANDREJ

kraljevič, rojen 28. junija 1929 na Bledu.

VLADIKE SLOVENCEM

DR. IVAN TOMAŽIČ

škof lavantinski, rojen 1. avgusta 1876 pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža, posvečen za škofa koadjutorja 1. avgusta 1928, od 1. avgusta 1933 škof v Mariboru; pokrovitelj Družbe sv. Mohorja v Celju.

DR. GREGORIJ ROŽMAN

škof ljubljanski, rojen 9. marca 1883 v Šmihelu pri Pliberku, za mašnika posvečen dne 21. julija 1907, posvečen za škofa koadjutorja dne 14. julija 1929, od 1. avgusta 1930 škof v Ljubljani.

DR. ADAM HEFTER

knez in škof krški, rojen 6. decembra 1871 v Prienu na Bavarskem, posvečen za škofa dne 7. januarja 1915 v Salzburgu, ustoličen v Celovcu dne 12. februarja istega leta; pokrovitelj Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

DR. ANDREJ ROHRACHER

naslovni škof Isbe, rojen dne 31. maja 1892 v Lienzu na Tirolskem, posvečen za škofa koadjutorja celovškega 15. oktobra 1933.

KAREL MARGOTTI

nadškof goriški, rojen 22. aprila 1891 v Alfonsione v škofiji Faenza, posvečen za škofa dne 8. marca 1930, nastopil dne 23. septembra 1934; začasno upravlja tudi tržaško škofijo.

NAVADNO LETO 1939

ima 365 dni in se začne z nedeljo in konča z nedeljo.

PREMAKLJIVI PRAZNIKI

Sedemdesetnica 5. febr. Srce Jezusovo 16. junija.
 Pepelnica 22. februarja. Angelska nedelja 3. sept.
 Velika noč 9. aprila. Žegnanska ned. 15. okt.
 Krížev t. 15., 16., 17. maja. Misijonska ned. 22. okt.
 Vnebohod 18. maja. Kristus Kralj 29. okt.
 Binkošti 28. maja. Zahvalna ned. 5. nov.
 Sv. Rešnje Telo 8. jun. 1. adventna ned. 3. dec.

Od božiča do pepelnice je 59 dni = 8 tednov,
 3 dni. Nedelje v predpustu so 4, po binkoštih 26.

Z zvezdico (*) zaznamovani prazniki: svečnica,
 oznanjenje Marije Device, velikonočni ponedeljek,
 binkoštni ponedeljek, rojstvo Marije Dev., sv. Štefan
 niso več cerkveno zapovedani prazniki.

POSTI IN ZDRŽKI

1. Pomladne (postne) kvatre 1., 3., 4. marca.
2. Poletne (binkoštno) kvatre 31. maja, 2., 3. junija.
3. Jesenske kvatre 20., 22., 23. septembra.
4. Zimske (adventne) kvatre 20., 22., 23. decembra.

1. Dnevi zgolj zdržka (ne smemo uživati meso,
 pa se smemo večkrat najesti do sitega) imajo *.

2. Dnevi zgolj posta (smemo uživati meso,
 pa se smemo le enkrat do sitega najesti) imajo †.

3. Dnevi strogega posta (ne smemo uživa-
 ti meso in se smemo le enkrat do sitega najesti)
 imajo ††. — Razen tega naj se vsak vernik ravna
 po predpisih svoje škofije.

ASTRONOMIČNI LETNI ČASI

Pomlad se začne 21. marca ob 13. uri 29 minut.
 Poletje se začne 22. junija ob 8. uri 40 minut.
 Jesen se začne 23. septembra ob 22. uri 50 minut.
 Zima se začne 22. decembra ob 19. uri 6 minut.
 Ure se štejejo od 1 do 24, t. j. od polnoči do polnoči.

Dolžina dneva je navedena pri vsakem mesecu
 posebej za 46° severne širine. V poletnem polletju
 je proti severu od te širine daljši, proti jugu krajši
 dan; v zimskem polletju pa narobe.

GODOVINSKO ŠTEVILO

Zlato število 2 Rimska številka 7
 Epakta X Nedeljska črka A
 Sončni krog 16 Letni vladar je Mars.

NEBESNA ZNAMENJA

Pomlad		Jesen	
oven ♈	tehtnica ♎	škorpion ♏	ribi ♐
bik ♉	škorpion ♏	strelec ♐	
dvojčka ♊			
Poletje		Zima	
rak ♋	kozel ♈	vodnar ♏	ribi ♐
lev ♌			
devica ♍			

ZNAKI ZA MESEČNE SPREMENE

Mlaj ☾ Ščip ali polna luna ☽
 Prvi krajec ☾ Zadnji krajec ☽

MRKI SONCA IN LUNE

Letos bosta sonce in luna dvakrat mrknili. V
 naših krajih bosta le deloma vidna prvi sončni in
 drugi lunin mrk.

Dne 19. aprila bo obročasti sončni mrk; začete-
 tek ob 15. uri 26 minut, višek ob 17. uri 7 minut,
 konec ob 20. uri 5 minut. Viden bo v severnem delu
 Tihega oceana, na skrajnem severu Azije, v Severni
 Ameriki, na severnem Lednem morju, na severnem
 delu Atlantskega oceana, na zapadu in severu
 Evrope in v Srednji Evropi.

Dne 3. maja bo popolni lunin mrk; začetek ob
 14. uri 28 minut, višek ob 16. uri 11 minut, konec
 ob 17. uri 55 minut. Viden bo na Alaski, na Tihem
 oceanu, v Avstraliji, Polineziji, na južnem Lednem
 morju, Indijskem oceanu, v Aziji, na Madagaskarju,
 v Afriki, izvzemši severozapadni del, in v vzhodni
 Evropi.

Dne 12. oktobra bo popolni sončni mrk; začete-
 tek ob 19. uri 35 minut, višek ob 21. uri 17 minut,
 konec ob 23. uri 45 minut. Viden bo v južnovzhodni
 Avstraliji, Polineziji, na koncu južnega dela Južne
 Amerike in na južnem Lednem morju.

Dne 28. oktobra bo delni lunin mrk; začetek
 ob 5. uri 55 minut, višek ob 7. uri 36 minut, konec
 ob 9. uri 18 minut. Mrk bo skoraj popoln, kajti za-
 kritih bo 99 stotin luninega premera. Viden bo v
 Evropi z izjemo skrajnega vzhoda, v zapadni Afriki,
 na Atlantskem oceanu, v Severni in Južni Ameriki,
 na severnem Lednem morju, na Tihem oceanu, v
 Polineziji, v vzhodni Avstraliji in severnovzhodni
 Aziji.

VREMENSKI KLJUČ

s katerim vsakdo lahko zvê za vreme celega leta
 naprej, ako le vé, kdaj se izpremeni luna (t. j. ob
 kateri uri nastopi prvi krajec ☽, ščip ☽, zadnji
 krajec ☽ in mlaj ☽). — Ta vremenski ključ je na-
 pravil slavní zvezdoslovec J. W. Herschel in dunaj-
 ska kmetijska družba ga je 1839 spoznala za najbolj
 zanesljivega. Pomeni pa, kadar se izpremeni luna:

Ob uri	Poleti	Pozimi
od 24. do 2.	lepo	mrzlo, če ni jugozapadnik
od 2. do 4.	mrzlo in dež	sneg in vihar
od 4. do 6.	dež	sneg in vihar
od 6. do 10.	spremenljivo	dež ob severo- zapadniku, sneg ob vzhodniku
od 10. do 12.	veliko dežja	mrzlo in mrzel veter
od 12. do 14.	veliko dežja	sneg in dež
od 14. do 16.	spremenljivo	lepo in prijetno
od 16. do 18.	lepo	lepo
od 18. do 22.	lepo ob severu ali zapadniku, dež ob jugu ali jugozapadniku	dež in sneg ob jugu ali zapadniku
od 22. do 24.	lepo	lepo

Opomba. Celó leto se razdeli na dva dela,
 t. j. na poletje in na zimo; za poletje velja čas od
 15. aprila do 16. oktobra, drugi čas pa velja za zimo.

PROSINEC-JANUAR

- 1 N NOVO LETO. OBREZ. GOSPOD.**
2 P Ime Jezus. Makarij Aleksandrijski.
3 T Genovefa, devica; Antér, papež.
4 S Tit, škof; Angela Folinjska, vdova.
5 Č Telesfor, mučenec; Emilijana, d. ☉
6 P RAZGLAŠENJE GOSP. (SV. 3 KR.)
7 S Valentin (Zdravko), škof; Teodor.
8 N 1. PO RAZGL. SVETA DRUZINA. Severin, opat; Teofil, mučenec.
9 P Julijan in B., mučenca; Peter, škof.
10 T Viljem, škof; Agaton, papež.
11 S Higin, papež; Pavlin Oglejski, škof.
12 Č Alfred, opat; Arkadij, mučenec. ☾
13 P *Veronika Mil., devica; Juta.
14 S Hilarij, c. uč.; Feliks (Srečko) Nol.
15 N 2. PO RAZGL. GOSPODOVEM. Pavel, puščavnik; Maver, opat.
16 P Marcél, papež; Berard in tov., muč.
17 T Anton, puščavnik; Marijan, muč.
18 S Sv. Petra stol v Rimu. Priska, dev.
19 Č Marij in tov., mučenci; Knut, kralj.
20 P *Fabijan in Sebastijan, mučenca. ☉
21 S Neža (Janja), devica, mučenica.
22 N 3. PO RAZGL. GOSPODOVEM. Vincencij in Anastazij, mučenca.
23 P Zaroka Marije Device. Rajmund P.
24 T Timotej, škof; Evgenij, mučenec.
25 S Spreobrnjenje Pavla; Ananija, muč.
26 Č Polikarp, škof; Pavla, vdova.
27 P *Janez Zlatousti, cerkveni učenik.
28 S Peter Nolasko, sp.; Prik. Neže. ☽
29 N 4. PO RAZGL. GOSPODOVEM.
30 P Martina, dev., muč.; Hiacinta, dev.
31 T Janez Bosko, spozn.; Marcela, vd.

1. Jezusu dajo ime. (Lk 2, 21.)

8. Dvanajstletni Jezus v templju. (Lk 2, 42—52.)

15. O ženitnini v Kani Galilejski. (Jan 2, 1—11.)

22. Jezus ozdravi stotnikovega hlapca. (Mt 8, 1—13.)

29. Jezus med viharjem v ladjici spi. (Mt 8, 23—27.)

Sonce stopi v znamenje vođnarja dne 20. ob 23. uri 51 minut.

ZAPISKI ZA JANUAR

- ☉ 5. ob 22-30, lepo
- ☾ 12. ob 14-10, lepo, prijetno
- ☉ 20. ob 14-27, lepo, prijetno
- ☾ 28. ob 16-00, lepo

Dan je dolg od 8 ur
42 minut do 9 ur 38
minut. — Dan zraste
za 56 minut.

SVEČAN-FEBRUAR

- 1 S Ignacij (Ognjeslav), škof, mučenec. **2**
- 2 Č **Svečnica. Darovanje Gospodovo.***
- 3 P * Blaž, škof, mučenec; Oskar, škof.
- 4 S Andrej K., škof; Janez Brit., m. ☉
- 5 N **PRVA PREDPOSTNA NEDELJA.**
Agata, devica, muč.; Albuin, škof.
- 6 P Doroteja, devica, muč.; Tit, škof.
- 7 T Romuald, opat; Julijana, vdova.
- 8 S Janez Matajski, sp.; Juvencij, škof.
- 9 Č Apolonija, dev., muč.; Ciril Aleks.
- 10 P * Sholastika, dev., m.; Sotéra, d., m.
- 11 S Lurška Mati božja. Adolf, škof. ☾
- 12 N **DRUGA PREDPOSTNA NED.**
Obletnica kronanja papeža Pija XI.
- 13 P Katarina R., devica; Gregorij II., p.
- 14 T Valentin (Zdravko), muč.; Ivana V.
- 15 S Favstin, mučenec; Jordan, spozn.
- 16 Č Julijana, muč.; Onezim, škof, muč.
- 17 P * Frančišek Kle; Gregorij X., pap.
- 18 S Simeon, škof, muč.; Flavijan, škof.
- 19 N **TRETJA PREDPOSTNA NED.** ●
Konrad, puščavnik; Julijan, muč.
- 20 P Sadot, škof, in tovariši, mučenci.
- 21 T Pust. Feliks (Srečko), škof; Irena.
- 22 S †† Pepelnica. Sv. Petra stol v Ant.
- 23 Č † Peter Dam., c. uč.; Romana, dev.
- 24 P †† Matija (Bogdan), ap.; Sergij, m.
- 25 S † Valburga, dev.; Feliks III., pap.
- 26 N **PRVA POSTNA NEDELJA.**
Matilda, dev.; Viktor (Zmagoslav).
- 27 P † Gabriel od Ž. M. b.; Baldomir. ☽
- 28 T † Roman, opat; Antonija Florent. ☿

5. O delavcih v vinogradu. (Mt 20, 1—16.)

12. Prilika o sejalcu in semenu. (Lk 8, 4—15.)

19. Jezus ozdravi slepca. (Lk 18, 31—43.)

26. Jezus trikrat skušan. (Mt 4, 1—11.)

Sonce stopi v znamenje rib dne 19. ob 14. uri 10 minut.

HRVATSKO: VELJAČA. SRBSKO: ФЕБРУАР. ČEŠKO: ÚNOR.
 BOLG.: ФЕВРУАРИ. POLJSKO: LUTY. RUSKO: ФЕВРАЛЬ.

14

16

18

ZAPISKI ZA FEBRUAR

- ☉ 4. ob 8-55, dež, sneg
- ☾ 11. ob 5-12, sneg in vihar
- 19. ob 9-28, dež, sneg
- ☾ 27. ob 4-26, sneg in vihar

Dan je dolg od 9 ur
 41 minut do 11 ur 2
 minuti. — Dan zraste
 za 1 uro in 21 minut.

26

BODI DOBER DELAVEC, PLACILO PA SI ZAGOTOVI PRI BOGU

SUŠEC-MAREC

7

9

10

- 1 S † Kvatre. Albin, škof; Antonina, m.
- 2 Č † Simplicij, papež; Neža Praška, d.
- 3 P †† Kvatre. Kunigunda, ces.; Marin.
- 4 S † Kvatre. Kazimir, spozn.; Lucij.
- 5 N DRUGA POSTNA NEDELJA.** ☉
- Janez Jožef od Križa, spozn.
- 6 P † Perpetua in Felicita, mučenici.
- 7 T † Tomaž Akvinski, cerkv. učenik.
- 8 S † Janez od Boğa, sp.; Julijan, škof.
- 9 Č † Frančiška Rim.; Gregorij N., šk.
- 10 P †† 40 mučencev; Makarij, škof.
- 11 S † Sofronij, škof; Kristof Milanski.
- 12 N TRETJA POSTNA NEDELJA.** ☾
- Gregorij Vel., papež; Bernard, šk.
- 13 P † Teodora, muč.; Kristina, dev., m.
- 14 T † Matilda, kraljica; Pavlina.
- 15 S † Klemen M. Hofb.; Ludovika M.
- 16 Č † Hilarij in Tacijan, m.; Hervard.
- 17 P †† Jedert, devica; Patrik, škof.
- 18 S † Ciril Jer., c. uč.; Salvator, spozn.
- 19 N JOZEF, ŽENIN MARIJE DEVICE.**
- 20 P † Aleksandra, muč.; Janez Parm.
- 21 T † Benedikt, opat; Serápion, šk. ☉
- 22 S † Lea; Katarina Genovska, devica.
- 23 Č † Jožef Oriol; Pelagija, mučenica.
- 24 P †† Gabrijel, nadangel; Simon, muč.
- 25 S Oznanjenje Marije Device.***
- 26 N PETA POSTNA, TIHA NEDELJA.**
- Emanuel, muč.; Maksima, muč.
- 27 P † Janez Damaščan, c. uč.; Rupert.
- 28 T † Janez Kapistran; Sikst III., p. ☽
- 29 S † Ciril, mučenec; Bertold, spozn.
- 30 Č † Janez Klimak, opat; Kvirin, muč.
- 31 P †† Marija 7 žal. Benjamin, muč.

5. Jezus se na gori izpremeni. (Mt 17, 1—9.)
 12. Jezus izžene hudiča. (Lk 11, 14—28.)
 19. Jezus nasiti pet tisoč mož. (Jan 6, 1—15.)
 26. Judje hočejo Jezusa kamenjati. (Jan 8, 46—59.)

Sonce stopi v znamenje ovna dne 21. ob 13. uri 29 minut.

12

17

19

HRVATSKO: OŽUJAK. SRBSKO: MAPAT. ČEŠKO: BŘEZEN.
BOLG.: МАРТЪ. POLJSKO: MARZEC. RUSKO: МАРТЪ.

ZAPISKI ZA MAREC

- ☉ 5. ob 19-00, dež in sneg
- ☾ 12. ob 22-37, lepo
- 21. ob 2-49, sneg in vihar
- ☽ 28. ob 13-16, sneg in dež

Dan je dolg od 11 ur
5 minut do 12 ur 43
minut. — Dan zraste
za 1 uro in 38 minut.

DOBRE MATERE SO SVETI OGNJI, KI GORIJO ZA DRUGE

21

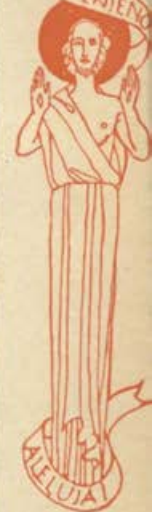
27

28

M. TRAVEN - APRIL

- 1 S † Hugo, škof; Venancij, škof, muč.
 2 N **SESTA POSTNA, CVETNA NED.**
 Frančišek Pavlanski; Leopold G.
 3 P † Rihard, škof; Hionija, dev., muč.
 4 T † Izidor Sev., c. uč.; Benedikt. ☉
 5 S † Vincencij (Vinko), Fer.; Irena, d.
 6 Č † Vel. četrtek. Sikst; Krescencija.
 7 P †† Vel. petek. Herman Jožef, sp.
 8 S †† Vel. sobota. Albert, škof; Julija.
 9 N **VELIKA NOČ. VSTAJENJE GOSP.**
 10 P **Velikon. ponedeljek.*** Mehtilda, d.
 11 T Leon Vel., papež, cerkv. učenik. ☾
 12 S Julij I., papež; Angelus, spozn.
 13 Č Hermenegild, mučenec; Ida, devica.
 14 P * Justin, mučenec; Valerijan in tov.
 15 S Helena, kraljica; Teodor, mučenec.
 16 N **1. POVELIKON., BELA NEDELJA.**
 Benedikt Jožef L., spoznavalec.
 17 P Rudolf, mučenec; Anicet, papež.
 18 T Antia, muč.; Apolonij, mučenec.
 19 S Leon IX., p.; Konrad Askulski. ☉
 20 Č Neža Montepulčanska, devica.
 21 P * Anzelm, cerkv. uč.; Simeon, škof.
 22 S Soter in Gaj, p.; Tarbula, devica.
 23 N **2. POVELIKONOČNA NEDELJA.**
 Vojteh (Adalbert), šk.; Egidij Asiški.
 24 P Jurij, mučenec; Fidelis Sigm., muč.
 25 T Marko, evangelist; Ermin, mučenec.
 26 S **Varstvo sv. Jož. M. b. dobr. sv.** ☽
 27 Č Cita, devica; Peter Kan.; Hosana.
 28 P * Pavel od Križa, spozn.; Lukezij.
 29 S Peter, mučenec; Robert, opat.
 30 N **3. POVELIKONOČNA NEDELJA.**
 Katarina Sienska, dev.; Jožef Ben.

2. Jezus jezdi v Jeruzalem. (Mt 21, 1-9.)

9. Jezus vstane od mrtvih. (Mk 16, 1-7.)

16. Jezus se prikaže ob zaprtih durih. (Jan 20, 19-31.)

23. Jezus dobri pastir. (Jan 10, 11-16.)

30. Jezus napoveduje svoj odhod. (Jan 16, 16-22.)

Sonce stopi v znamenje bika dne 21. 55 minut po polnoči.

HRVATSKO: TRAVANJ, SRBSKO: АПРИЛ, ČEŠKO: DUBEN,
BOLG.: АПРИЛЪ, POLJSKO: KWIECIEŃ, RUSKO: АПРѢЛЬ.

11

23

24

ZAPISKI ZA APRIL

- ☉ 4. ob 5-18, sneg in vihar
- ☉ 11. ob 17-11, lepo
- ☉ 19. ob 17-35, lepo
- ☉ 26. ob 19-25, dež

Dan je dolg od 12 ur
46 minut do 14 ur 15
minut. — Dan zraste
za 1 uro in 29 minut.

**TVOJE SRCE NAJ OHRANI BOŽJE ZAPOVEDI, DOLGO ŽIVLJENJE,
DOBRA LETA IN POKOJ TI BODO PRINESLE**

VELTRAVEN - MAJ

- 1 P Filip (Zdenko) in Jakob ml., apost. **1**
- 2 T Atanazij, c. uč.; Sekund, mučenec.
- 3 S Najdenje sv. križa. Aleksander. **2**
- 4 Č Florijan (Cvetko), muč.; Monika.
- 5 P * Pij V., papež; Irenej, škof.
- 6 S Janez Ev. pred L. vrati; Judita, m.
- 7 N 4. POVELIKONOČNA NEDELJA.** **3**
- Stanislav, škof, m.; Dujam, škof, m.
- 8 P Prikazanje Mihaela nadangela.
- 9 T Gregor Nacianški, cerkveni učenik.
- 10 S Antonin, škof; Janez Avilski.
- 11 Č Francišek Hier.; Mamert, škof. **4**
- 12 P * Pankracij in tovariši, m.; Nerej.
- 13 S Servacij, škof; Robert Belarmin.
- 14 N 5. POVELIKONOČNA NEDELJA.** **5**
- Bonifacij, muč.; Pashal I., papež.
- 15 P **Križev ted.** { Izidor, kmet, spoznav.; Zofija. **6**
- 16 T { Janez Nepomuk, m.; Ubald, šk. **7**
- 17 S { Bruno, škof; Pashal Bajlonski. **8**
- 18 Č KRISTUSOV VNEBOHOD.** Erik, kr. **9**
- 19 P * Peter Celestin; Pudenciana, d. **10**
- 20 S Bernardin Sienski, spozn.; Plavtila.
- 21 N 6. POVELIKONOČNA NEDELJA.** **11**
- Feliks (Srečko) Kant.; Andrej Bob.
- 22 P Emil (Milan); Margarita Kasijska. **12**
- 23 T Janez Krstnik de Rossi, spoznav. **13**
- 24 S Marija Dev., pomočnica kristjanov. **14**
- 25 Č Gregorij VII., papež; Urban I., p. **15**
- 26 P * Filip Neri; Marija Ana Jez., d. **16**
- 27 S †† Beda Čast., c. uč.; Janez I., p. **17**
- 28 N BINKOŠTL PRIHOD SV. DUHA.** **18**
- 29 P Bínkoštni ponedeljek.*** Marija Mgd. **19**
- 30 T Ivana Orleanska, dev.; Ferdinand. **20**
- 31 S † Kvatre. Angela, d.; Kancijan, m. **21**

7. Jezus obeta učencem Svetega Duha. (Jan 16, 5—14.)

14. Jezus uči o moči molitve. (Jan 16, 23—30.)

21. O pričevanju Svetega Duha. (Jan 15, 26—16, 4.)

28. Jezus govori o Sv. Duhu in ljubezni. (Jan 14, 23—31.)

Sonce stopi v znamenje dvojčkov dne 22. 27 minut po polnoči.

HRVATSKO: SVIBANJ. SRBSKO: MAJ. ČEŠKO: KVETEN.
BOLGARSKO: MAJ. POLJSKO: MAJ. RUSKO: MAJ.

12

16

25

30

ZAPISKI ZA MAJ

- ☉ 3. ob 16-15, lepo
- ☾ 11. ob 11-40, veliko dežja
- 19. ob 5-25, dež
- ☾ 26. ob 0-20, lepo

Dan je dolg od 14 ur
18 minut do 15 ur 29
minut. — Dan zraste
za 1 uro in 11 minut.

MAJNIK JE VISOKA PESEM MARIJI VERNO VDANIH SRC

ROŽNIK - JUNIJ

- 1 Č Fortunat, spoznavalec; Kuno.
 2 P †† **Kvatre.** Marcelin, m.; Peter. ☉
 3 S † **Kvatre.** Klotilda, dev.; Pavla, d.
 4 **N 1. POBINK., PRESVETA TROJICA.** Francišek Kar.; Kvirin, škof, muč.
 5 P Bonifacij, škof; Valerija, mučenica.
 6 T Norbert, škof; Bertrand, škof.
 7 S Robert, opat; Baptista Varani, d.
 8 Č **SV. REŠNJE TELO.** Medard, škof.
 9 P * Primož in Felicijan, mučenca.
 10 S Margareta, kraljica; Bogomil, šk. ☾
 11 **N 2. POBINKOŠTNA NEDELJA.** Barnaba, apostol; Jošt, opat.
 12 P Janez F., spozn.; Leon III., papež.
 13 T Anton Pad., spozn.; Akvilina, dev.
 14 S Bazilij, cerkv. uč.; Elizej, prerok.
 15 Č Vid in tovariši, m.; Germana, dev.
 16 P * Srce Jezusovo. Francišek Reg.
 17 S Adolf, škof; Nikander, mučenec. ☉
 18 **N 3. POBINKOŠTNA NEDELJA.** Efreml S., c. uč.; Marko in Marc., m.
 19 P Julijana, dev.; Gervazij in Protazij.
 20 T Silverij, papež; Mihelina.
 21 S Alojzij (Vekoslav), spoznavalec.
 22 Č Ahacij, mučenec; Pavlin Nol., škof.
 23 P * Agripina, d., m.; Ediltruda, kralj.
 24 S **Kres.** Rojstvo Janeza Krstnika. ☽
 25 **N 4. POB., TREZNOSTNA NEDELJA.** Viljem, opat; Henrik, škof.
 26 P Janez in Pavel, muč.; Vigilij, muč.
 27 T Hema (Ema), vdova; Ladislav, kr.
 28 S **Vidov dan.** Irenej, škof, mučenec.
 29 Č **PETER IN PAVEL, APOSTOLA.**
 30 P * Spomin svetega Pavla; Lucina.

4. Jezusu je dana vsa oblast. (Mt 28, 18—20.)

11. Prilika o veliki večerji. (Lk 14, 16—24.)

18. Prilika o izgubljeni ovci in denarju. (Lk 15, 1—10.)

25. Čudežni ribji lov. (Lk 5, 1—11.)

Sonce stopi v znamenje raka dne 22. ob 8. uri 40 minut.

8

13

15

HRVATSKO: LIPANJ. SRBSKO: JUNIJE. ČEŠKO: ČERVEN.
 BOLGARSKO: ЮНИ. POLJSKO: CZERWIEC. RUSKO: ИЮНЬ.

ZAPISPI ZA JUNIJ

21

24

29

- ☉ 2. ob 4-11, dež
- ☾ 10. ob 5-07, dež
- ☀ 17. ob 14-37, spremenljivo
- ☾ 24. ob 5-35, dež

Dan je dolg od 15 ur 30 minut
 do 15 ur 43 minut. Dan zraste
 do 21. za 16 minut in se skrči
 do 30. za 3 minute.

DOMOVINA JE MATI; LJUBI JO, TRPI IN MOLI ZANJO.
 TO JE ZGLED BOŽJEGA SRCA

M · SRPAN · JULIJ

2

5

12

16

- 1 S Presv. Rešnja Kri. Teobald, pušč. ☉
- 2 N **5. POBINKOSTNA NEDELJA.**
Obisk. Mar. Dev. Martinijan, muč.
- 3 P Leon II., papež; Bernardin Real.
- 4 T Urh, škof; Berta, dev.; Lavrijan.
- 5 S **Ciril in Metod**, slovanska apostola.
- 6 Č Izaija, prerok; Bogomila, Dominika.
- 7 P * Vilibald, škof; Pulherija, devica.
- 8 S Evgenij III., papež; Elizabeta, kr.
- 9 N **6. POBINKOSTNA NEDELJA.** ☾
- 10 P Nikolaj in tovariši, gorkumski muč.
- 11 T Amalija, devica; Veronika Jul., dev.
- 12 S Pij I., papež; Olga; Savin, mučenec.
- 13 Č Anaklet, papež, muč.; Margareta.
- 14 P * Bonaventura, škof, cerkv. učenik.
- 15 S Henrik I., kralj; Vladimir, kralj.
- 16 N **7. POBINKOSTNA NEDELJA.** ☉
- 17 P Aleš, spoznavalec; Marcelina, dev.
- 18 T Friderik (Miroslav), muč.; Kamil L.
- 19 S Vincencij P.; Avrea (Zlata), d., m.
- 20 Č Marjeta, d.; Hieronim; Tomaž, muč.
- 21 P * Prakseda, devica, muč.; Angelina.
- 22 S Marija Magdalena; Lavrencij Brind.
- 23 N **8. POBINKOSTNA NEDELJA.** ☽
- 24 P Apolinarij, škof, muč.; Liborij, škof.
- 25 T Kunigunda, dev.; Magdalena Postel.
- 26 S Jakob (Rado), apostol; Krištof, m.
- 27 Č Ana, mati Marije Device; Valent.
- 28 P Rudolf in tovariši, m.; Pantaleon.
- 29 S * Viktor (Zmagoslav), p.; Inocencij.
- 29 S Marta, devica; Beatrika, mučenica.
- 30 N **9. POBINKOSTNA NEDELJA.**
- 31 P Ignacij (Ognjeslav) Lojol., spozn. ☉

2. O grehu v misli in besedi. (Mt 5, 20—24.)

9. Jezus nasiti štiri tisoč mož. (Mk 8, 1—9.)

16. O lažnih prerokih. (Mt 7, 15—21.)

23. O krivičnem hišniku. (Lk 16, 1—9.)

30. Jezus joka nad Jeruzalemom. (Lk 19, 41—47.)

Sonce stopi v znamenje leva dne 23. ob 19. uri 37 minut.

HRV.: SRPANJ. SRBSKO: ЈУЛИЈЕ. ČEŠKO: ČERVENEC.
BOLGARSKO: ЈУЛИ. POLJSKO: LIPEC. RUSKO: ПОЉЬ.

ZAPISKI ZA JULIJ

- ☉ 1. ob 17-16, lepo
- ☾ 9. ob 20-49, dež
- 16. ob 22-03, lepo
- ☾ 23. ob 12-34, veliko dežja
- ☾ 31. ob 7-37, spremenljivo

Dan je dolg od 15 ur 43
minut do 14 ur 53 minut.
Dan se skrči za 50 mi-
nut. Začetek pasjih dni.

PO EVANGELIJU JE PRIŠLA SLOVANOM PRVA PROSVETA

V. SRPAN - AVGUST

1

2

10

- 1 T Vezi sv. Petra, ap.; Makabejski br.
 2 S Porciunkula. Alfonz M. Lig., škof.
 3 Č Najdenje Stefana; Lidija, vdova.
 4 P * Dominik (Vladimil), spoznavalec.
 5 S Marija Snežnica. Ožbalt, kralj.
6 N 10. POBINKOŠTNA NEDELJA.
 Gospodovo spremenjenje. Sikst II.
 7 P Kajetan, spozn.; Donat, mučenec.
 8 T Ciriak, Larg in Smaragd, muč. ☾
 9 S Janez Vianney, spozn.; Peter Fab.
 10 Č Lavrencij, mučenec; Pavla, devica.
 11 P * Tiburcij, mučenec; Suzana, d. m.
 12 S Klara, devica; Hilarija, mučenica.
13 N 11. POBINKOŠTNA NEDELJA.
 Janez Berhmans; Kasijan, mučenec.
 14 P †† Evzebij, spozn.; Atanazija, vd.
15 T VNEBOVZETJE MARIJE DEV. ☉
 16 S Rok, spozn.; Joahim, oče Mar. Dev.
 17 Č Hiacint, spoznavalec; Julijana, dev.
 18 P * Helena (Jelena), ces.; Agapit, m.
 19 S Ludovik Tol., škof; Janez Eud., sp.
20 N 12. POBINKOŠTNA NEDELJA.
 Bernard, opat; Samuel, prerok.
 21 P Ivana Frančiška Šantalska, vd. ☽
 22 T Timotej, mučenec; Hipolit, škof, m.
 23 S Srce Marijino. Filip Benic., spozn.
 24 Č Jernej, apostol; Ptolomej, škof.
 25 P * Ludovik, kralj; Patricija, devica.
 26 S Cefirin, papež; Bernard Of., spozn.
27 N 13. POBINKOŠTNA NEDELJA.
 Jožef Kal., spoznavalec; Antuza, m.
 28 P Avguštin, cerkveni uč.; Hermes, m.
 29 T Obglavljenje Jan. Krstn. Sabina. ☿
 30 S Roza Limanska, devica; Pamahij.
 31 Č Rajmund (Rajko), sp.; Pavlin, škof.

6. Prilika o farizeju in cestninarju. (Lk 18, 9—14.)

13. Jezus ozdravi gluhonemega. (Mk 7, 31—37.)

20. Prilika o usmiljenem Samaritanu. (Lk 10, 23—37.)

27. Jezus ozdravi deset gobavih. (Lk 17, 11—19.)

Sonce stopi v znamenje device dne 24. ob 2. uri 31 minut.

15

16

23

HRVATSKO: KOLOVOZ. SRBSKO: АВГУСТ. ČEŠKO: SRPEN.
BOLG.: АВГУСТЪ. POLJSKO: SIERPIEN. RUSKO: АВГУСТЪ.

23

24

ZAPISKI ZA AVGUST

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

☾ 8. ob 10-18, veliko dežja
☉ 15. ob 4-53, dež
☽ 21. ob 22-21, lepo
☼ 29. ob 23-09, lepo

Dan je dolg od 14 ur 49
minut do 13 ur 24 minut.
Dan se skrči za 1 uro 25
minut. Konec pasjih dni.

28

29

30

ZIVA VERA SE NE BOJI NITI OBLASTNIKOV;
TRPI DO KRVI IN ZMAGE

KIMAVEC-SEPTEMBER

4

8

- 1 P * Egidij (Tilen), opat; Verena, dev.
- 2 S Štefan, kralj; Maksima, mučenica.
- 3 N **14. POB., ANGELSKA NEDELJA.**
Evfemija, Doroteja in tovarišice, m.
- 4 P Rozalija, devica; Ida, grofinja.
- 5 T Lavrencij Just., škof; Gentilij, muč.
- 6 S Caharija, prerok; Peregrin.
- 7 Č Marko in tovariši, mučenci.
- 8 P **Rojstvo Marije Device.*** Adrijan, m.
- 9 S Peter Klaver, spozn.; Serafina
- 10 N **15. POBINKOŠTNA NEDELJA.**
Nikolaj Tol., spozn.; Pulherija, ces.
- 11 P Prot in Hiacint, muč.; Milan, škof.
- 12 T Ime Marijino, Macedonij, šk.; Val.
- 13 S Francišek K., sp.; Notburga, dev.
- 14 Č Povišanje sv. križa, Ciprijan, škof.
- 15 P * Marija 7 žal. Nikomed, mučenec.
- 16 S Kornelij, papež; Ljudmila, vdova.
- 17 N **16. POBINKOŠTNA NEDELJA.**
Lambert, škof; Franciškove rane.
- 18 P Jožef K., spoznavalec; Zofija in tov.
- 19 T Januarij, škof, in tovariši, mučenci.
- 20 S † Kvatre, Evstahij in tov., muč.
- 21 Č Matej, apostol in evangelist; Jona.
- 22 P †† Kvatre, Tomaž Vil.; Mavricij.
- 23 S † Kvatre, Linus, papež; Tekla, d.
- 24 N **17. POBINKOŠTNA NEDELJA.**
Marija Dev., rešiteljica ujetnikov.
- 25 P Kamil in tovariši, mučenci; Kleofa.
- 26 T Ciprijan in Justina, m.; Vigilij, šk.
- 27 S Kozma in Damijan, mučenca.
- 28 Č Venčeslav, kralj; Lioba (Ljuba).
- 29 P * Mihael, nadangel; Evtihij, muč.
- 30 S Hieronim (Jerko), cerkv. uč.; Zofija.

3. O božji previdnosti. (Mt 6, 24—33.)

10. Jezus obudi mladeniča. (Lk 7, 11—16.)

17. Jezus ozdravi vodeničnega. (Lk 14, 1—11.)

24. O največji zapovedi. (Mt 22, 34—46.)

Sonce stopi v znamenje tehtnice dne 23. ob 23. uri 50 minut.

12

14

16

HRVATSKO: RUJAN. SRBSKO: СЕПТЕМБАР. ČEŠKO: ZÁŘÍ.
B.: СЕПТЕМВРІЙ. POLJ.: WRZESIEN. RUSKO: СЕНТЯБРЬ.

ZAPISKI ZA SEPTEMBER

21

29

27

30

☾ 6. ob 21-24, dež
● 13. ob 12-22, veliko dežja
● 20. ob 11-34, veliko dežja
☾ 28. ob 15-27, spremenljivo

Dan je dolg od 13 ur
20 minut do 11 ur 47
minut. Dan se skrči
za 1 uro in 33 minut.

**GORJE SVETU ZARADI POHUŠANJA! STARSI, VARUHI NEDOLŽNIH,
S ČIM ZASTRUPILJA SVET SRCA VAŠIH OTROK?**

VINOTOK-OKTOBER

1 N 18. P., ROZNOVENSKA NEDELJA.

Remigij, škof; Janez D., spoznav.

2 P Angeli varuhi. Leodegar, škof.

3 T Terezija Deteta Jezusa; Felicija, d.

4 S Frančišek Serafinski, sp.; Edvin, kr.

5 Č Placid in tovariši, muč.; Flavijana.

6 P * Brunon, sp.; M. Frančiška, d. €

7 S Marija, kraljica sv. rožnega venca.

8 N 19. POBINKOŠTNA NEDELJA.

Birgita, vdova; Starček Simeon.

9 P Posvečevanje cerkvá. Dionizij, šk.

10 T Frančišek Borgia; Daniel in tov., m.

11 S Materinstvo Matere božje. Nikazij.

12 Č Maksimilijan, škof; Serafin, sp. ●

13 P * Edvard (Slavoljub), kr.; Koloman.

14 S Kalist, papež, mučenec; Just, škof.

15 N 20. POB., ŽEGNANSKA NEDELJA.

Terezija, devica; Avrelija, devica.

16 P Gal, op.; Gerard M.; Florentin, šk.

17 T Margareta M. Alak., dev.; Hedviga.

18 S Luka, evangelist; Julijan, puščavnik.

19 Č Peter Alkant., spozn.; Etbín, opat.

20 P * Janez Kan., sp.; Felician, muč. ☞

21 S Uršula in tovarišice, m.; Hilarion.

22 N 21. POB., MISIJONSKA NEDELJA.

23 P Klotilda, mučenica; Jožefina, dev.

24 T Rafael, nadangel; Kristina, devica.

25 S Krizant in Darija; Krispin, muč.

26 Č Evarist, papež; Bonaventura Pot.

27 P * Frumencij, škof; Antonija, dev.

28 S Simon in Juda, apostola; Cirila. ☞

29 N 22. POBINK., KRISTUS KRALJ.

30 P Alfonz Rodrig., spozn.; Angelus.

31 T †† Volbenk, škof; Krištof, muč.

1. Jezus ozdravi mrtvoudnega. (Mt 9, 1—8.)

8. Prilika o kraljevi ženitnini. (Mt 22, 1—14.)

15. Jezus ozdravi sina kraljevega uradnika. (Jan 4, 46—53.)

22. Prilika o neusmiljenem blapcu. (Mt 18, 23—35.)

29. O davku cesarju. (Mt 22, 15—21.)

Sonce stopi v znamenje škorpiljona dne 24. ob 8. uri 46 minut.

3

12

HRVATSKO: LISTOPAD. SRBSKO: OKTOBAR. ČEŠKO: ŘÍJEN.
B.: OKTOMBRIJ. POLJ.: PAŽDZIERNIK. RUSKO: OKTJABR'.

ZAPISKI ZA OKTOBER

- ☾ 6. ob 6-27, spremenljivo
- 12. ob 21-30, dež
- ☾ 20. ob 4-24, sneg, vihar
- ☾ 28. ob 7-42, sneg

Dan je dolg od 11 ur
44 minut do 10 ur 11
minut. — Dan se skrči
za 1 uro in 33 minut.

18

28

KJER SO ZBRANI V GOSPODU, JE MED NJIMI TUDI ON

21

LISTOPAD-NOVEMBER

1

- 1 S PRAZNIK VSEH SVETNIKOV.**
- 2 Č Spomin vernih duš. Just, mučenec.
- 3 P * Viktorin, škof; Venefrida, devica.
- 4 S Karel Bor., šk.; Vital; Modesta. ☾
- 5 N 23. POB., ZAHVALNA NEDELJA.**
Caharija in Elizabeta; Emerik, sp.
- 6 P Lenart (Lenko), opat; Helena, dev.
- 7 T Janez Gabriel Perb., mučenec.
- 8 S Bogomir, šk.; Klavdij in tovariši, m.
- 9 Č Teodor (Božidar), mučenec.
- 10 P * Andrej Avelin, spozn.; Trifon, m.
- 11 S Martin (Davorin), škof; Menas. ☉
- 12 N 24. POBINKOŠTNA NEDELJA.**
Martin, papež, muč.; Avrelj, škof.
- 13 P Stanislav Kostka, spoznav.; Didak.
- 14 T Jozafat Kunč., šk.; Veneranda, dev.
- 15 S Jedert; Leopold; Albert V., c. uč.
- 16 Č Otmar, opat; Neža Asiška, devica.
- 17 P * Gregorij Čudod., škof; Saloma, d.
- 18 S Odon, opat; Roman, mučenec.
- 19 N 25. POBINKOŠTNA NEDELJA. ☽**
Elizabeta, kraljica; Poncijan, papež.
- 20 P Feliks Valoaški, spoznav.; Edmund.
- 21 T Darovanje Marije Dev. Kolumban.
- 22 S Cecilija, dev.; Filemon, mučenec.
- 23 Č Klemen (Milivoj), papež; Felicita.
- 24 P * Janez od Križa; Hrizogon, muč.
- 25 S Katarina, dev., muč.; Mozes, muč.
- 26 N 26. POBINKOŠTNA NEDELJA. ☼**
Silvester, opat; Leonard P., spozn.
- 27 P Virgilij, škof; Bernardin Foški.
- 28 T Gregorij III., papež; Jakob M., sp.
- 29 S Saturnin, mučenec; Gelazij, papež.
- 30 Č Andrej (Hrabroslav), apostol.

2

5. Jezus obudi Jajrovo hčer. (Mt 9, 18—26.)
12. O dobrem semenu. (Mt 13, 24—30.)
19. Prilika o gorčičnem zrnju. (Mt 13, 31—35.)
26. O razdejanju Jeruzalema. (Mt 24, 15—35.)

Sonce stopi v znamenje strelca dne 23. ob 5. uri 59 minut.

11

HRV.: STUDENI. SRBSKO: НОЕМБАР. ČEŠKO: LISTOPAD.
BOLG.: НОЕМВРИЙ. POLJSKO: LISTOPAD. RUSKO: НОЯБРЬ.

ZAPISKI ZA NOVEMBER

- ☾ 4. ob 14-12, lepo, mrzlo
- 11. ob 8-54, sneg, dež
- ☾ 19. ob 0-21, lepo
- ☾ 26. ob 22-54, lepo

Dan je dolg od 10 ur
7 minut do 8 ur 57
minut. Dan se skrči
za 1 uro in 10 minut.

USMILITE SE, USMILITE SE VSAJ VI, PRIJATELJI MOJI!
VSA DOBRA DELA DARUJ TA MESEC DUŠAM V VICAH

GRUDEN-DECEMBER

8

13

21

- 1 P * Zedinjenje. Edmund in t.; Natal.
 2 S Bibijana, dev., muč.; Pavlina, muč.
 3 N **PRVA ADV., IZSELJENSKA N.** ☾
 Francišek Ksaverij, spoznavalec.
 4 P Barbara, dev., m.; Peter Hrizolog.
 5 T Saba, opat; Krispin, mučenec.
 6 S Miklavž (Nikolaj), škof; Leoncija.
 7 Č Ambrozij, šk. in c. uč.; Urban, škof.
 8 P **BREZM. SPOČ. MARIJE DEVICE.**
 9 S Peter Fourier, škof; Delfina.
 10 N **DRUGA ADVENTNA NEDELJA.** ●
 Lavretanska Mati božja. Melhiad.
 11 P Damaz, papež; Hugolin, puščavnik.
 12 T Aleksander, muč.; Dionizija, muč.
 13 S Lucija, devica, m.; Otilija, devica.
 14 Č Konrad Of.; Spiridion, opat.
 15 P * Kristina, dekla; Valerijan, škof.
 16 S Evzebij, škof; Albina, devica, muč.
 17 N **TRETJA ADVENTNA NEDELJA.**
 Lazar, škof; Vivina, devica.
 18 P Gracijan, škof; Teotim, mučenec. ☽
 19 T Urban V., papež; Favsta, vdova.
 20 S † Kvatre. Evgenij in Makarij, muč.
 21 Č Tomaž (Tomislav), apost.; Severin.
 22 P †† Kvatre. Demetrij, m.; Flor, m.
 23 S † Kvatre. Viktorija (Zmagoslava).
 24 N **ČETRTA ADVENTNA NEDELJA.**
 25 P **BOŽIČ. ROJSTVO GOSPODOVO.**
 26 T Štefan, prvi mučenec.* Marin, m. ☺
 27 S Janez Evangelist, apostol; Fabiola.
 28 Č Nedolžni otročiči. Kastor, mučenec.
 29 P * Tomaž, škof, muč.; David, kralj.
 30 S Evgenij, škof; Liberij, škof; Nicefor.
 31 N **NEDELJA PO BOŽIČU.** Silvester.

3. O poslednji sodbi. (Lk 21, 25—33.)
 10. Janez Krstnik pošlje svoja učenca do Jezusa. (Mt 11, 2—10.)
 17. Janez Krstnik pričuje o Kristusu. (Jan 1, 19—28.)
 24. Janez Krstnik poklican v službo predhodnika. (Lk 3, 1—6.)
 31. Simeon in Ana oznanjujeta Gospoda. (Lk 2, 33—40.)

Sonce stopi v znamenje kozla dne 22. ob 19. uri 6 minut.

ZAPISKI ZA DECEMBER

☾ 3. ob 21-40, dež, sneg
● 10. ob 22-45, lepo
☾ 18. ob 22-04, lepo
☾ 26. ob 12-28, sneg

Dan je dolg od 8 ur 56 minut
do 8 ur 42 minut. Dan se skrči
do 22. za 16 minut in zopet
zraste do 31. za 2 minuti.

25

26

27

28

31

OD HLEVCA DO KRIZA JE SLO ODREŠENJE,
MAMON NAS TUDI ZDAJ IZ BEDE NE BO OTEL

Abecedni imenik svetnikov in godov.

Tu so našteti tisti godovi in tista imena svetnikov, ki so pri nas najbolj v navadi. Vseh ni, zlasti ni marsikaterega imena, ki ga ljudje po svoje krajšajo in oblikujejo. Če kak član naše Družbe želi pojasnila, naj se oglasi; radi mu bomo ustregli.

Večkrat pa želijo starši dati otroku ime, ki ga med svetniki ne najdemo. Ali imajo pravico? Opozarjamo najprej: Naša, skozi desetletja v Slovenicah udomaćena imena so za nas najlepša in zaeno tudi značilna. Do tega spoznanja so prišli

zlasti slovenski izobraženci, ki dajejo svojim otrokom zopet krepka, stara imena: Peter, Miklavž, Majda, Meta, Špela, Janez, Marko, Vid itd. Če bi pa le kdo želel dati posebno ime, velja za katoličane tale zapoved: »Želja svete Cerkve je, ne stroga zapoved, da starši dajejo otrokom imena svetnikov. Če pa starši izrečno žele dati drugo ime, naj se dodá krščencu še ime kakega svetnika in se obe imeni zapišeta v krstno knjigo.« Dolžnost katoličanov je, da se ravnaajo po tej odredbi.

A.

Abdon (in Senen), muč., 30. jul.
Abraham, očak, 9. okt.
Ada glej Adelhajda.
Adalbert (Vojteh), škof, 23. apr.
Adam (in Eva), prvi starši, 24. dec.
Adela glej Adelhajda.
Adelhajda, vdova, 16. dec.
Adolf, škof, 11. febr.
Adolf, spozn., 12. jun.
Adolf, škof, 17. jun.
Adrijan, muč., 8. sept.
Afra, muč., 24. maja.
Afra, muč., 9. avg.
Agapa, dev., muč., 5. marca.
Agapit (Ljubo), muč., 19. avg.
Agapit, papež, 20. sept.
Agata (Doroslava), d. m., 5. febr.
Agaton, papež, 16. febr.
Agaton, muč., 7. dec.
Agripina, dev., muč., 23. jan.
Ahacij (in tov.), muč., 22. jun.
Ahilej (in Nerij), muč., 12. maja.
Akvilina, dev., 13. jun.
Alban (Belo), muč., 21. jun.
Albert, škof, muč., 8. apr.
Albert Vel., spozn., 15. nov.
Albin (Belko), škof, 1. marca.
Albina, dev., muč., 16. dec.
Albuin (in Ingenuin), šk., 5. febr.
Aleksander (Saša), škof, 23. apr.
Aleksander, papež, muč., 3. maja.
Aleksander Savli, 11. okt.
Aleksander, muč., 12. dec.
Aleksandra muč., 20. marca.
Aleksandra, dev., muč., 18. maja.
Aleš, spozn., 17. jul.
Alferij, opat, 12. apr.
Alfonz, škof, 23. jan.
Alfonz Lig., škof, 2. avg.
Alfonz Rogr., spozn., 30. okt.
Alfred, opat, 12. jan.
Alojzij Gonzaga, spozn., 21. jun.
Amadej, spozn., 30. marca.
Amalija (Ljubica), 10. jul.
Amand, škof, 6. febr.
Ambrož, škof, c. uč., 7. dec.
Ambrozij Sien., bl., 20. marca.
Ana, mati Marije Device, 26. jul.
Ana, prerokinja, 1. sept.
Anaklet, papež, 13. jul.
Ananija, muč., 25. jan.
Ananija, muč., 1. dec.
Anastazij, muč., 22. jan.

Anastazij, papež, 27. apr.
Anastazij, muč., 7. sept.
Anastazija, muč., 6. febr.
Anastazija, muč., 15. febr.
Anastazija, dev., 14. avg.
Anastazija, muč., 25. dec.
Andrej (Hrabrosi.) K., šk., 4. febr.
Andrej Bobóla, 21. maja.
Andrej Avelin, spozn., 10. nov.
Andrej, apostol, 30. nov.
Angela Folinjska, vdova, 4. jan.
Angela, dev., 10. maja.
Angela Merici, dev., 31. maja.
Angelina, 21. jul.
Angelus, spozn., 12. apr.
Angelus, 30. okt.
Anicet, papež, 17. apr.
Antia, muč., 18. apr.
Anton, pušč., 17. jan.
Anton Padovanski, 13. jun.
Anton M. Caharija, spozn., 5. jul.
Antonija, dev., muč., 29. apr.
Antonija, muč., 4. maja.
Antonija, dev., 27. okt.
Antonin, škof, 10. maja.
Antonin, muč., 22. avg.
Antonin, muč., 2. sept.
Antonina, muč., 1. marca.
Antuza, muč., 27. avg.
Anzelm, škof, c. uč., 21. apr.
Apolinarij, škof, 23. jul.
Apolonij, muč., 18. apr.
Apolonija, dev., muč., 9. febr.
Arkadij, muč., 12. jan.
Atanzij, škof, c. uč., 2. maja.
Atanzija, vdova, 14. avg.
Avguštin, škof, ap. angl., 28. maja.
Avguštin, škof, c. uč., 28. avg.
Avrea (Zlata), dev., muč., 19. jul.
Avrelij, škof, 12. nov.
Avrelija, dev., muč., 15. okt.

B.

Baldomir, spozn., 27. febr.
Baltazar (Boltežar), kralj, 6. jan.
Bara glej Barbara.
Barbara, dev., muč., 4. dec.
Barbea, muč., 29. jan.
Barnaba, apostol, 11. jun.
Bazilij, škof, c. uč., 14. jun.
Bazilisa (in Julijan), muč., 9. jan.
Beatrika, muč., 29. jul.
Beda (Veda) Čast., c. uč., 27. maja.
Belo glej Alban.

Benedikt, opat, 21. marca.
Benedikt Niger, spozn., 4. apr.
Benedikt Jožef, spozn., 16. apr.
Benedikta, muč., 4. jan.
Benedikta, dev., 6. maja.
Benedikta, dev., muč., 8. okt.
Benigen, muč., 13. febr.
Benigen, muč., 1. nov.
Benjamin, muč., 31. marca.
Benon, škof, 26. jun.
Benvard (s tov.), škof, 25. okt.
Benvenut, škof, 22. marca.
Berard, muč., 16. jan.
Bernard, škof, 12. marca.
Bernard, opat, 20. avg.
Bernard Ofiški, spozn., 26. avg.
Bernardin Foški, 27. nov.
Bernardin Sienski, sp., 20. maja.
Berta, dev., 4. jul.
Bertold, spozn., 29. marca.
Bertram, škof, 3. jul.
Bertrand, patr. oglejski, 6. jun.
Bibijana, dev., muč., 2. dec.
Birgita, vdova, 8. okt.
Blaž, škof, muč., 3. febr.
Blaženko glej Makarij.
Bogdan glej Deodat.
Bogdan glej Matija.
Božo glej Bogomir.
Bogoljub glej Teofil.
Bogomil, škof, 10. jun.
Bogomila, 6. jul.
Bogomir (Bogo, Božo), šk., 8. nov.
Bojan glej Mohor.
Boltežar glej Baltazar.
Bonaventura, škof, c. uč., 14. jul.
Bonifacij, muč., 14. maja.
Bonifacij, papež, 25. maja.
Bonifacij, škof, muč., 5. jun.
Bonifacij, papež, 25. oktobra.
Boris, kralj, 2. maja.
Boštjan glej Sebastijan.
Božena glej Natalija.
Božidar glej Teodor.
Božo glej Bogomir.
Branimir glej Frančišek.
Branko glej Frančišek.
Breda glej Friderika.
Brezna spočetje M. D., 8. dec.
Brigita, dev., 1. febr.
Bronislava, nuna, 7. sept.
Brunon, škof, 17. maja.
Brunon, spozn., 6. okt.
Budislav glej Gregor.

C.

Caharija, papež, 15. marca.
 Caharija, prerok, 6. sept.
 Caharija (in Elizabeta), 5. nov.
 Cecilija, dev., muč., 22. nov.
 Cefirin, papež, 26. avg.
 Celestin, papež, 6. marca.
 Celestin, papež, 19. maja.
 Cenon, muč., 5. apr.
 Ciprijan, škof, muč., 14. sept.
 Ciprijan (in Kornelij), m., 16. sept.
 Ciprijan (in Justina), m., 26. sept.
 Ciriak (Larg in Smaragd), muč.
 8. avg.
 Ciril Aleksandrijski, škof, 9. febr.
 Ciril Jeruzalemski, škof, cerkveni
 uč., 18. marca.
 Ciril, škof, 29. marca.
 Ciril (in Metod), slovanska apost.,
 5. julija.
 Cirila, muč., 5. jul.
 Cirila, dev., muč., 28. okt.
 Cita, dev., 27. apr.
 Cvetana, Cvetka glej Flora.
 Cvetka glej Terezija D. Jez.
 Cvetko glej Florijan.

D.

Damaz, papež, 11. dec.
 Damijan (in Kozma), m., 27. sept.
 Daniel (Dana, Danica, Danilo),
 prerok, 21. jul.
 Daniel (in tov.), muč., 10. okt.
 Danilo glej Daniel.
 Darij, muč., 19. dec.
 Darinka glej Darija ali Martina.
 Darovanje Marijino, 21. nov.
 Davorin glej Martin.
 Demeter, muč., 9. apr.
 Deodat (Bogdan), muč., 8. nov.
 Deziderij (Željko), škof, 23. maja.
 Didak Jožef, bl., 21. marca.
 Dinko glej Dominik.
 Dionizij, škof, muč., 9. okt.
 Dizma, desni razbojnik, 25. marca.
 Dobrega sveta D. Marija, 26. apr.
 Dominik (Vladimil), spozn., 4. avg.
 Dominika, muč., 6. jul.
 Donat, škof, muč., 7. avg.
 Donat, spozn., 29. okt.
 Dora glej Doroteja.
 Doroslava glej Agata.
 Doroteja (Dora), d., m., 6. febr.
 Doroteja (in tov.), d., m., 3. sept.
 Dragica glej Karel.
 Drago, spozn., 16. apr.
 Dragotin glej Karel Bor.
 Dula, muč., 25. marca.
 Dušan glej Spiridion.

E.

Eberhard, škof, 8. jan.
 Eberhard, škof, 23. jun.
 Eberhard, škof, 28. nov.
 Echeiel, prerok, 10. apr.
 Edita, dev., 16. sept.
 Edmund, škof, 16. nov.
 Edmund (in tov.), muč., 1. dec.
 Edvard, kralj, muč., 18. marca.

Edvard, kralj angl., 13. okt.
 Efrem, cerkv. uč., 18. jun.
 Egidij (Roger in Odorik), 28. jan.
 Egidij od sv. Jožefa, 7. febr.
 Egidij (Ilij, Tilen), opat, 1. sept.
 Eleonora, dev., 21. febr.
 Elevterij, škof, muč., 20. febr.
 Elevterij, papež, muč., 26. maja.
 Elija, prerok, 20. jul.
 Elizabeta (Špela), kraljica, 8. jul.
 Elizabeta (in Caharija), 5. nov.
 Elizabeta, kraljica, 19. nov.
 Elizej, prerok, 14. jun.
 Ema, vdova, 19. apr.
 Emanuel, muč., 26. marca.
 Emeram, škof, muč., 22. sept.
 Emerencijana, dev., muč., 23. jan.
 Emerik, vojvoda, spozn., 5. nov.
 Emigdig, škof, muč., 9. avg.
 Emil (Milan), muč., 22. maja.
 Emilija (Milica), dev., 17. avg.
 Emilijan (Milan), škof, 11. sept.
 Emilijana (Milena), dev., 5. jan.
 Engelbert, škof, 7. nov.
 Epigmeni, muč., 24. marca.
 Erazem, škof, muč., 2. jun.
 Erazma (s tov.), muč., 3. sept.
 Erik, kralj, 18. maja.
 Erna glej Ertruda.
 Ernest, škof, 12. jan.
 Ertruda (Erna), dev., 11. sept.
 Etbin, opat, 19. okt.
 Etelbert, kralj, 25. febr.
 Eva (in Adam), prvi starši, 24. dec.
 Evald, muč., 3. okt.
 Evarist I., papež, muč., 26. okt.
 Evfemija (in tov.), d., m., 3. sept.
 Evfrazija, dev., 13. marca.
 Evgenij, muč., 24. jan.
 Evgenij, papež, 8. jul.
 Evgenij (in Makarij), m., 20. dec.
 Evgenij, škof, 30. dec.
 Evgenija, dev., 25. dec.
 Evallija, dev., muč., 12. febr.
 Evstahij (in tov.), muč., 20. sept.
 Evstohija, dev., 13. febr.
 Evstohija, dev., muč., 2. nov.
 Evtihij, muč. iz Mezop., 14. marca.
 Evtihij, muč. iz Tracije, 29. sept.
 Evtihijan, papež, muč., 8. dec.
 Evzebij, muč., 6. marca.
 Evzebij, duh, spozn., 14. avg.
 Evzebij, škof, muč., 16. dec.

F.

Fabij, muč., 31. jul.
 Fabijan (in Sebastijan), m., 20. jan.
 Fabiola, vdova, 27. dec.
 Favsta, vdova, 19. dec.
 Favstin (in Jovita), m., 15. febr.
 Felicijan (in Primož), muč., 9. jun.
 Felicijan, škof, muč., 20. okt.
 Felicita, muč., 7. marca.
 Felicita s 7 sinovi, muč., 10. jul.
 Felicita, muč., 23. nov.
 Feliks (Srečko), duh., muč., 14. jan.
 Feliks, škof, 21. febr.
 Feliks Kantal, spozn., 21. maja.
 Feliks (in Fortunat), 18. jun.

Feliks (in Nabor), muč., 12. jul.
 Feliks Val., spozn., 30. nov.
 Ferdinand, kralj, 30. maja.
 Fides (Vera), dev., muč., 1. avg.
 Filemon (in Apolonij), m., 8. marca.
 Filip (in Jakob), apost., 1. maja.
 Filip Nerij, spozn., 26. maja.
 Filip (Zdenko) Benicij, sp., 23. avg.
 Filomena, dev., 11. avg.
 Firmin, škof, muč., 25. sept.
 Firmin, škof, 11. okt.
 Flavijan, muč. (v Rimu), 28. jan.
 Flora (Cvetka, Cvetana), d., 12. jun.
 Flora, dev., muč., 24. okt.
 Florentin, škof, 16. okt.
 Florentina, dev., 20. jun.
 Florian (Cvetko), muč., 4. maja.
 Fortunat, spozn., 1. jun.
 Fortunat (in Feliks), 18. jun.
 Fortunat (in Mohor), muč., 12. jul.
 Frančišek (Branimir, Branko) Sa-
 leški, škof, cerkv. uč., 29. jan.
 Frančišek Kle, muč., 17. febr.
 Frančišek Pavl., spozn., 2. apr.
 Frančišek Hier., 17. maja.
 Frančišek Kar., spozn., 4. jun.
 Frančišek Regis, spozn., 16. jun.
 Frančišek Solan., spozn., 24. jul.
 Frančišek Kald., spozn., 13. sept.
 Frančišek Seraf., spozn., 4. okt.
 Frančišek Borgia, spozn., 10. okt.
 Frančišek Ksaverij, spozn., 3. dec.
 Frančiška Rimska, vdova, 9. marca.
 Frančiška Santalska, vd., 21. avg.
 Friderik (Mirko, Miroslav), škof,
 muč., 18. jul.
 Fridolin, opat, 6. marca.
 Frumencij, škof, 27. okt.

G.

Gabriel Žal. M. B., 27. febr.
 Gabriel, nadangel, 24. marca.
 Gaj (in Soter), papež, m., 22. apr.
 Gal, opat, 16. okt.
 Gala, vdova, 5. okt.
 Gaspar (Gašpar), kralj, 6. jan.
 Gavdencij (Veseljko), šk., 25. okt.
 Genovefa, dev., 3. jan.
 Gentilij, muč., 5. sept.
 Gerard, muč., 8. marca.
 Gerard, škof, muč., 24. sept.
 Gerard Majela, 16. okt.
 Germana, dev., 15. jun.
 Gervazij (in Protazij), m., 19. jun.
 Gizela, kraljica, opatinja, 7. maja.
 Godfrid (Bogomir), škof, 8. nov.
 Godhard, škof, 5. maja.
 Gorgonij, muč., 9. sept.
 Gracijan, škof, 18. dec.
 Gregorij, papež, 13. febr.
 Gregorij, papež, 17. febr.
 Gregorij N. (Budisl.), šk., 9. marca.
 Gregorij Vel., papež, 12. marca.
 Gregorij Nacijan, škof, 9. maja.
 Gregorij, papež, 25. maja.
 Gregorij Čudodelnik, škof, 17. nov.
 Gregorij, papež, 28. nov.
 Gvido, spozn., 12. sept.
 Gvidon, opat, 31. marca.

H.

Habakuk, prerok, 15. jun.
 Hadrijan, muč., 8. sept.
 Hedviga (Vika), 17. okt.
 Helena (Jelena, Jelka), kr., 15. apr.
 Helena, dev., 22. maja.
 Helena, mati Konst. Vel., 1. avg.
 Hema, vdova, 27. jun.
 Henrik Suzo, spozn., 2. marca.
 Henrik, cesar, spozn., 15. jul.
 Hermagor (Bojan) glej Mohor.
 Herman Jožef, spozn., 7. apr.
 Hermenegild, muč., 13. apr.
 Heribert, škof, 16. marca.
 Hiacint, spozn., 17. avg.
 Hiacint (in Prot), muč., 11. sept.
 Hiacinta, dev., 30. jan.
 Hiacinta, dev., 6. febr.
 Hieronim Emil, spozn., 20. jul.
 Hieronim, cerkv. uč., 30. sept.
 Higin, papež, muč., 11. jan.
 Hilarij (Radovan), c. uč., 14. jan.
 Hilarij (in Tacijan), m., 16. marca.
 Hilarija, muč., 12. avg.
 Hilda, 18. novembra.
 Hildegarda, opatinja, 17. sept.
 Hipolit (in Kasijan), muč., 13. avg.
 Hipolit, škof, muč., 22. avg.
 Honorij, škof, 30. sept.
 Hozana, bl., 27. aprila.
 Hrabroslav glej Andrej.
 Hrizogon, muč., 24. nov.
 Hugolin (in tov.), muč., 13. okt.
 Hugon, škof, 1. apr.
 Hugon, škof, 10. avg.

I.

Ida, dev., 13. apr.
 Ida, grofinja, 4. sept.
 Ida, devica, 29. okt.
 Ignacij (Igo, Ognjeslav), šk., muč.,
 1. februarja.
 Ignacij Lojola, spozn., 31. jul.
 Igo glej Ignacij.
 Ime Marijino, 12. sept.
 Ingenuin (in Albuin), šk., 5. febr.
 Inocencij, papež, 22. jun.
 Inocencij, papež, 28. jul.
 Irena (Miroslava), dev., 21. febr.
 Irena, dev., muč., 5. apr.
 Irena (s tov.), muč., 18. sept.
 Irenej, škof, 5. maja.
 Irenej, spozn., 28. jun.
 Irenej, škof, muč., 4. jul.
 Irenej, škof, muč., 15. dec.
 Irmina, dev., 24. dec.
 Ivan glej Janez.
 Ivana (Jana, Joana) Val., vd., 4. febr.
 Ivana (Orleanska), dev., 30. maja.
 Ivana Franciška Šantalska, 21. avg.
 Ivo, spozn., 19. maja.
 Izabela, kraljica, 4. jan.
 Izabela, dev., 31. avg.
 Izajja, prerok, 6. jul.
 Izak, menih, 11. apr.
 Izidor, škof, muč., 2. jan.
 Izidor, škof, cerkv. uč., 4. apr.
 Izidor, kmet, spozn., 15. maja.

J.

Jakob (Radoslav) ml., ap., 1. maja.
 Jakob st., apostol, 25. jul.
 Jakob, pušč., 6. avg.
 Jakob iz Marke, spozn., 28. nov.
 Jana glej Ivana.
 Janez Zlatousti, šk., c. uč., 27. jan.
 Janez Miloščinar, škof, 30. jan.
 Janez Bosko, spozn., 31. jan.
 Janez Matajski, spozn., 8. febr.
 Janez Jožef od Kr., opat, 5. marca.
 Janez od Boğa, spozn., 8. marca.
 Janez Sarkander, bl., 17. marca.
 Janez Damaškan, c. uč., 27. marca.
 Janez Kapistran, sp., 28. marca.
 Janez Klimak, opat, 30. marca.
 Janez Ev. pred Lat. vrati, 6. maja.
 Janez Krstn. de la Salle, 15. maja.
 Janez Nepomučan, sp., 16. maja.
 Janez de Rossi, spozn., 23. maja.
 Janez, papež, muč., 27. maja.
 Janez Fakund, spozn., 12. jun.
 Janez Franc, spozn., 16. jun.
 Janez Krstnik, rojstvo, 24. jun.;
 obglavljenje, 29. avg.
 Janez (in Pavel), muč., 26. jun.
 Janez Gvalbert, opat, 12. jul.
 Janez Kolumbin, bl., 31. jul.
 Janez Viannej, 9. avg.
 Janez Berhmans, spozn., 13. avg.
 Janez Eudes (Ed), spozn., 19. avg.
 Janez Kancijan, spozn., 20. okt.
 Janez Gabriel Perb., muč., 7. nov.
 Janez od Križa, spozn., 24. nov.
 Janez Evangelist, 27. dec.
 Januarij, škof, muč., 19. sept.
 Jedert Brab., dev., 17. marca.
 Jedert, dev., 15. nov.
 Jelena glej Helena.
 Jelislava glej Elizabeta.
 Jelka glej Helena.
 Jernej, apostol, 24. avg.
 Jernej, škof, bl., 19. okt.
 Joahim, oče Marije, 16. avgusta.
 Jolanda, bl., 16. junija.
 Jona, prerok, 21. sept.
 Jordan, spozn., 15. febr.
 Jošt, opat, 16. jun.
 Jovita (in Favstin), muč., 15. febr.
 Jozafat Kunčević, šk., m., 14. nov.
 Jožef, ženin M. D., 19. marca.
 Jožef Oriol, 23. marca.
 Jožef Kal., spozn., 27. avg.
 Jožef Kupertin, spozn., 18. sept.
 Juda (in Simon), apost., 28. okt.
 Judita, muč., 6. maja.
 Jukund, škof, 14. nov.
 Jukunda, dev., muč., 27. jul.
 Julij, spozn., 31. jan.
 Julij, papež, 12. apr.
 Julij, senator, muč., 19. avg.
 Julij, muč., 1. jul.
 Julij, muč., 20. dec.
 Julija, dev., 22. maja.
 Julija, dev., muč., 10. dec.
 Julijan (in Basilisa), muč., 9. jan.
 Julijan, škof, 28. jan. (in 8. febr.).
 Julijan, muč., 19. febr.
 Julijana, vdova, 7. febr.

Julijana, dev., muč., 16. febr.
 Julijana Falk., dev., 19. jun.
 Julijana, dev., muč., 17. avg.
 Jurij, muč., 24. apr.
 Just, škof, 28. maja.
 Just, muč., 14. julija.
 Just, muč., 18. okt.
 Just, muč., 2. novembra.
 Justin, muč., 14. apr.
 Justina, dev., muč., 26. sept.

K.

Kajetan, spozn., 7. avg.
 Kalist, papež, muč., 14. okt.
 Kamil Lelijski, spozn., 18. jul.
 Kamil (in tov.), muč., 25. sept.
 Kancijan glej Kocijan.
 Kandid, muč., 3. okt.
 Kanut, kralj, muč., 19. jan.
 Karel (Dragotin) Bor., šk., 4. nov.
 Karmelska Mati božja, 16. jul.
 Kasijan (in Hipolit), muč., 13. avg.
 Kastor, muč., 28. marca.
 Katarina Ricci, dev., 13. febr.
 Katarina Gen., 22. marca.
 Katarina Švedska, 22. marca.
 Katarina Sienska, dev., 30. apr.
 Katarina, dev., muč., 25. nov.
 Kazimir, spozn., 4. marca.
 Kilijan, škof, 8. jul.
 Klara, devica, 12. avg.
 Klavdij, muč., 30. okt.
 Klavdij (in Simforijan), m., 8. nov.
 Klemen M. Dvořak, sp., 15. marca.
 Klemen, papež, muč., 23. nov.
 Klet (in Marcelin), šk., m., 26. apr.
 Klotilda, kraljica, 3. jun.
 Klotilda, dev., muč., 23. okt.
 Kocijan (in tov.), muč., 31. maja.
 Koloman, muč., 13. okt.
 Konrad Plac., pušč., 19. febr.
 Konrad, škof, 26. nov.
 Konstancija, dev., muč., 19. sept.
 Konstantin, muč., 29. jan.
 Kordula, dev., muč., 22. okt.
 Kornelij (in Ciprijan), m., 16. sept.
 Korona, muč., 14. maja.
 Kozma (in Damijan), m., 27. sept.
 Krispin, škof, 19. nov.
 Krispin, muč., 5. dec.
 Kristijan, muč., 17. febr.
 Kristina, dev., muč., 24. jul.
 Kristina, dekla, 15. dec.
 Krištof Milanski, 11. marca.
 Krištof, muč., 25. jul.
 Krištof, 31. oktobra.
 Krizant (in Darija), muč., 25. okt.
 Ksist glej Sikst.
 Kunigunda, cesarica, 3. marca.
 Kutbert, škof, 20. marca.
 Kvirin, muč., 30. marca.

L.

Ladislav, kralj, 27. jun.
 Lambert, škof, muč., 17. sept.
 Larg (Ciriak in Sm.), m., 8. avg.
 Lavra, nuna, 17. jun.
 Lavrencij (Lovro), muč., 10. avg.
 Lavrencij Just., škof, 5. sept.
 Lavretanska Mati božja, 10. dec.

Lazar, škof, 17. decembra.
Lea, 22. marca.
Leonart glej Leonard.
Leon I., papež, cerkv. uč., 11. apr.
Leon IX., papež, 19. apr.
Leon, škof, 22. apr.
Leon II., papež, 28. jun.
Leon, papež, 3. julija.
Leonard (Lenart), opat, 6. nov.
Leonard Portom., spozn., 17. nov.
Leopold Gaj., 2. apr.
Leopold, vojvoda, spozn., 15. nov.
Lidija, vdova, 3. avg.
Lin, papež, muč., 23. avg.
Ljubica glej Amalija.
Ljubo glej Agapit.
Ljudmila, vdova, 16. sept.
Lovro glej Lavrencij.
Lucij, papež, muč., 4. marca.
Lucija, dev., muč., 13. dec.
Lucijan, muč., 7. jan.
Ludger, 26. marca.
Ludovik Tol., škof, 19. avg.
Ludovik, kralj, 25. avg.
Ludovik Bert., spozn., 10. okt.
Ludovika Marijac, bl., 15. marca.
Luka, evangelist, 18. okt.

M.

Magdalena (Majda) P., d., 29. maja.
Magdalena, spokornica, 22. jul.
Makarij (Blaženko) A., op., 2. jan.
Makarij, škof, 10. marca.
Makarij (in Evgenij), muč., 20. dec.
Maksencij, muč., 12. dec.
Maksim, škof, muč., 29. maja.
Maksima, muč., 26. marca.
Maksimijan, škof, 21. febr.
Maksimijan, škof, muč., 3. okt.
Maksimilijan, škof, muč., 12. okt.
Mamert, škof, 11. maja.
Marcel, papež, muč., 16. jan.
Marcela, vdova, 31. jan.
Marcelijan (in Marko), m., 18. jun.
Marcelin (in Klet), šk., m., 26. apr.
Marij (in tov.), muč., 19. jan.
Marije bl. Device godovi:
Zaroka z Jožefom, 23. jan.

Očiščevanje (svečnica), 2. febr.
Lurska M. B., 11. febr.
Oznanjenje M. D., 25. marca.
M. B. dobreğa sveta, 26. apr.
Pomočnica kristjanov, 24. maja.
Srednica vseh milosti, 31. maja.
Obiskanje Marijino, 2. jul.
Karmelska M. B., 16. jul.
Marija Snežnica, 5. avg.
Vnebovzetje M. D., 15. avg.
Srce Marijino, 23. avg.
Rojstvo Marije Device, 8. sept.
Ime Marija, 12. sept.
Marija 7 žal., petek po tih ned.
in 15. sept.
Rešiteljica ujetnikov, 24. sept.
Rožnovenska Kraljica, prvo nedeljo v oktobru in 7. okt.
Materinstvo, 11. okt.
Darovanje Marijino, 21. nov.
Brezmadežno spočetje, 8. dec.
Lavretanska M. B., 10. dec.

Marija Kleofova, 9. apr.
Marija Magd. (Majda), 22. jul.
Marija Magd. Pazzi, d., 29. maja.
Marijan, muč., 17. jan.
Marijan, spozn., 19. avg.
Marijana glej Ana.
Marin, muč., 26. dec.
Marjeta (Marg., Meta), d., 28. jan.
Marjeta Kort., spok., 22. febr.
Marjeta, kraljica, 10. jun.
Marjeta, dev., muč., 20. jul.
Marjeta Alakok, dev., 17. okt.
Marko, evangelist, 25. apr.
Marko (in Marcelijan), m., 18. jun.
Marko (in tov.), muč., 7. sept.
Marta (in tov.), muč., 19. jan.
Marta, dev., 29. jul.
Martin (Davorin), škof, 11. nov.
Martin, papež, muč., 12. nov.
Martina, dev., muč., 30. jan.
Matej, apostol, 21. sept.
Matija (Boždan), apostol, 24. febr.
Matilda, devica, 26. febr.
Matilda, kraljica, 14. marca.
Maver, opat, 15. jan.
Mavricij (in tov.), muč., 22. sept.
Medard, škof, 8. jun.
Mehtilda, devica, 10. apr.
Melanij, škof, 6. jan.
Melhijad, papež, muč., 10. dec.
Melhior, kralj, 6. jan.
Metod (in Ciril), slov. ap., 5. jul.
Mihael, nadangel, 29. sept.; njegova prikazen, 8. maja.
Miklavž glej Nikolaj.
Milan glej Emilijan.
Milena glej Emilijana.
Milica glej Emilija.
Milka glej Ljudmila.
Mirko glej Friderik.
Miro, škof, 8. avg.
Miroslav glej Friderik.
Miroslava glej Irena.
Modest, škof krški, 31. marca.
Mohor (in Fortunat), muč., 12. jul.
Monika, vdova, 4. maja.

N.

Nabor (in Feliks), muč., 12. jul.
Nada, 24. sept.
Narcis, škof, 29. okt.
Natalija (Božena), muč., 27. jul.
Natalija, spozn., 1. dec.
Nazarij, muč., 12. jun.
Nerej (in Ahilej), muč., 12. maja.
Neža (Janja), dev., muč., 21. jan.
Neža Praška, 2. marca.
Neža (Montep.), dev., 20. apr.
Nicefor, patriarh, 13. marca.
Nikolaj (in tov.), muč., 9. jul.
Nikolaj Tol., spozn., 10. sept.
Nikolaj (Miklavž), škof, 6. dec.
Nikomed, muč., 15. sept.
Norbert, škof, 6. jun.
Notburga, dev., 13. sept.

O.

Obglavljenje Jan. Krst., 29. avg.
Obiskanje Marijino, 2. jul.

Očiščevanje Marijino, 2. febr.
Odilo, opat, 1. jan.
Odon, opat, 18. nov.
Odorik (Roger in Egidij), 28. jan.
Ognjeslav glej Ignacij.
Olga, 11. julija.
Onezim, muč., 16. febr.
Orest, muč., 9. nov.
Oskar, škof, 3. febr.
Otilija, dev., 13. dec.
Otmar, opat, 16. nov.
Oznanjenje Marijino, 25. marca.
Ozbolt, kralj, muč., 5. avg.

P.

Pankracij, muč., 12. maja.
Pantaleon, muč., 27. jul.
Pashal, spozn., 17. maja.
Pastor, spozn., 26. jul.
Patricij (Patrik), škof, 17. marca.
Pavel, prvi pušcavnik, 10. jan.
Pavel od Križa, spozn., 28. apr.
Pavel, škof, 7. jun.
Pavel (in Janez), muč., 26. jun.
Pavel (in Peter), apost., 29. jun.; njegovo spreobrnjenje, 25. jan.
Pavla, vdova, 26. jan.
Pavla, dev., muč., 3. jun.
Pavlin, oglejski škof, 11. jan.
Pavlin Nol., škof, 22. jun.
Pavlina, 14. marca.
Pavlina, muč., 6. jun.
Pavlina, dev., 2. dec.
Pavlina, muč., 31. dec.
Pelagija, muč., 23. marca.
Pelagija, spozn., 17. dec.
Peregrin, spozn., 27. apr.
Peregrin, spozn., 28. jul.
Perpetua (in Felicita), m., 6. marca.
Peter, škof, 9. jan.
Peter Nol., spozn., 31. jan.
Peter Dam., škof, c. uč., 23. febr.
Peter Kanizij, 27. apr.
Peter, muč., 29. apr.
Peter Regalat, spozn., 13. maja.
Peter Celestin, papež, 19. maja.
Peter (in tov.), muč., 2. jun.
Peter (in Pavel), apost., 29. jun.
Peter Klaver, spozn., 9. sept.
Peter Alkantara, spozn., 19. okt.
Peter Zlatoslov, cerkv. uč., 4. dec.
Peter Fourier, škof, 9. dec.
Petra stol (v Rimu), 18. jan.
Petra stol (v Antiohiji), 22. febr.
Petra vezi, 1. avg.
Petronij, škof, 6. sept.
Petronila, dev., 31. maja.
Pij V., papež, 5. maja.
Pij I., papež, 11. jul.
Placid (in tov.), muč., 5. okt.
Placida, dev., 11. okt.
Platon, menih, 4. aprila.
Polikarp, škof, muč., 26. jan.
Pomočnica kristjanov, 24. maja.
Poncijan, papež, muč., 19. nov.
Prakseda, dev., 21. jul.
Primož (in Felicijan), muč., 9. jun.
Priska, dev., muč., 18. jan.
Prokopij, spozn., 27. febr.

Prot (in Hiacint), muč., 11. sept.
Protazij (in Gervazij), m., 19. jun.
Pudencijana, dev., 19. maja.
Pulherija, kraljica, 7. julija.

R.

Radegunda, kraljica, 13. avg.
Radgand glej Radegunda.
Radovan glej Hilarij.
Rafael, nadanđel, 24. okt.
Rajmund Penjaforški, 23. jan.
Rajmund, spozn., 31. avg.
Rane sv. Frančiška, 17. sept.
Regina, dev., muč., 7. sept.
Remigij, škof, 1. okt.
Rihard, kralj, 7. febr.
Rihard, škof, 3. apr.
Robert, opat, 29. apr.
Robert Bel., c. uč., 13. maja.
Robert, opat, 7. jun.
Roderik, muč., 13. marca.
Roger (Egidij in Odorik), 28. jan.
Rojstvo Marijino, 8. sept.
Rok, spozn., 16. avg.
Roman, opat, 28. febr.
Roman, muč., 9. avg.
Romana, dev., 23. febr.
Romuald, opat, 7. febr.
Roza Limanska, dev., 30. avg.
Rozalija, dev., 4. sept.
Rozina, vdova, 13. marca.
Rožnov. Kr., 1. ned. v okt. in 7. okt.
Rudolf, muč., 17. apr.
Rudolf, škof, 26. jun.
Rudolf (in tov.), muč., 27. jul.
Rupert, škof, 27. marca.

S.

Saba (Sava), muč., 12. apr.
Saba, opat, 5. dec.
Sabina, muč., 29. avg.
Sadot, škof (in tov.), m., 20. febr.
Saloma Mar., 22. okt.
Salvator, spozn., 18. marca.
Saša glej Aleksander.
Saturnin, muč., 29. nov.
Savin, muč., 11. jul.
Sebastijan (in Fabijan), m., 20. jan.
Sekunda, dev., muč., 10. jul.
Senen (in Abdon), muč., 30. jul.
Serafin, spozn., 12. okt.
Serápion, škof, 21. marca.
Sergij, muč., 7. okt.
Servacij, škof, 13. maja.
Severin, opat, 8. jan.
Severin, škof, 23. okt.
Severin, škof, 21. dec.
Sholastika, dev., 10. febr.
Sibila, dev., 17. avg.
Sidonij (Zdenko), škof, 23. avg.
Sigmund (Žiga), 11. maja.
Sikst, papež, 28. marca.
Sikst I., papež, 6. apr.
Sikst II., papež, 6. avg.
Silverij, papež, 20. jun.
Silvester, opat, 26. nov.
Silvester, papež, 31. dec.
Simeon, škof, muč., 18. febr.
Simeon, muč., 24. marca.
Simeon, škof, 21. apr.

Simeon, starček, 8. okt.
Simforijan (in Klavdij), m., 8. nov.
Simforoza, muč., 18. jul.
Simon (in Juda), apost., 28. okt.
Simon-otrok, muč., 24. marca.
Simplicij, papež, 2. marca.
Slavka (Slavko) glej Alojzij.
Smaragd (Cir. in Larg), m., 8. avg.
Snežnica Marija, 5. avg.
Sofronij, škof, 11. marca.
Sonja glej Zofija.
Soter (in Gaj), pap., m., 22. apr.
Sotera, dev., muč., 10. febr.
Spiridion (Dušan), opat, 14. dec.
Spočetje brezmadežno, 8. dec.
Spomin sv. Pavla, 30. jun.
Srečko glej Feliks.
Stanislav (Stanko, Stana), šk., 7. maja
Stanislav Kostka, spozn., 13. nov.
Suzana, d., (in Tiburcij), m., 11. avg.

Š.

Štefan, opat, 17. apr.
Štefan, papež, muč., 2. avg.
Štefan, kralj ogrski, 2. sept.
Štefan, prvi mučenec, 26. dec.;
najdenje njegovo, 3. avg.

T.

Tacijan (in Hilarij), m., 15. marca.
Tarbula, dev., muč., 22. apr.
Tarcizij, muč., 15. avg.
Tarzila, dev., 24. dec.
Tekla, dev., muč., 23. sept.
Telesfor, papež, muč., 5. jan.
Teobald, pušč., 1. jul.
Teodor (Božidar), spozn., 7. jan.
Teodor, muč., 15. apr.
Teodor, muč., 9. nov.
Teodora, muč., 13. marca.
Teodozija, dev., 2. apr.
Teofil (Bogoljub), muč., 8. jan.
Teotim (in tov.), muč., 18. dec.
Terezija Deteta Jez., 3. okt.
Terezija, dev., 15. okt.
Tiburcij (in tov.), muč., 14. apr.
Tiburcij (in Suzana), muč., 11. avg.
Ticijan, škof, 3. marca.
Tilen glej Egidij.
Timotej, škof, 24. jan.
Timotej, muč., 22. avg.
Tit, škof, 4. jan.
Tomaž Akv., sp., c. uč., 7. marca.
Tomaž Tol, muč., 9. apr.
Tomaž Vilan., škof, 22. sept.
Tomaž, škof, 3. okt.
Tomaž (Tomislav), apost., 21. dec.
Tomaž, škof, muč., 29. dec.
Tomislav gl. Tomaž, 21. dec.
Trifon, muč., 10. nov.
Turibij, škof, 24. marca.

U.

Ubald, škof, 16. maja.
Udalrik glej Urh.
Urban I., papež, 25. maja.
Urban, škof, 7. dec.
Urban, papež, 19. dec.
Urh, škof, 4. julija.
Uršula (in tov.), dev., m., 21. okt.

V.

Valburga, dev., 25. febr.
Valentin (Zdravko), škof, 7. jan.
Valentin, muč., 14. febr.
Valentina, dev., 25. jul.
Valerija, muč., 5. jun.
Valerijan (in tov.), muč., 14. apr.
Valerijan, spozn., 12. sept.
Vekoslav glej Alojzij.
Venancij, škof, muč., 1. apr.
Venancij, muč., 18. maja.
Venčeslav, kralj, 28. sept.
Vendelin, spozn., 20. okt.
Venefrida, dev., muč., 3. nov.
Vera glej Fides.
Veronika, dev., 13. jan.
Veronika Jul., dev., 9. jul.
Veselko glej Gvendencij.
Vid, muč., 15. jun.
Vigilij, škof, muč., 26. jan.
Vika glej Hedviga.
Viktor (Zmagoslav), spoznavalec,
26. februarja.
Viktor, muč., 10. marca.
Viktor, muč., 20. apr.
Viktor, papež, muč., 28. jul.
Viktor, škof, 23. avg.
Viktorija, dev., muč., 11. febr.
Viktorija, muč., 17. nov.
Viktorija, dev., 23. dec.
Viktorin, muč., 25. febr.
Viktorin, škof, muč., 3. nov.
Vilibald, škof, 7. jul.
Vilibrord, škof, 7. nov.
Viljem, pušč., 10. febr.
Viljem, opat, 6. apr.
Viljem, škof, 8. jun.
Viljem, opat, 25. jun.
Vincencij (Vinko), muč., 22. jan.
Vincencij Fer., spozn., 5. apr.
Vincencij Pavl., spozn., 19. jul.
Virgilij, muč., 13. sept.
Virgilij, škof, 27. nov.
Vital, muč., 28. apr.
Vital, muč., 4. nov.
Vivina, dev., 17. dec.
Vladimir, kralj, 15. jul.
Vnebovzetje Marijino, 15. avg.
Vojslava, dev., 27. maja.
Vojteh (Adalbert), škof, 23. apr.
Volbenk (Volfgang), škof, 31. okt.

Z.

Zaroka Marijina, 23. jan.
Zdenko glej Sidonij, Filip.
Zdravko glej Valentin.
Zlata glej Avrea.
Zmagoslav glej Viktor.
Zofija, 15. maja.
Zofija (in tov.), muč., 18. sept.
Zofija, vdova, 30. sept.
Zofronij glej Sofronij.

Ž.

Žalostna Mati božja, petek po tihi
nedelji in 15. sept.
Željko glej Deziderij.
Žiga glej Sigmund.

Poštne pristojbine in predpisi.

Poznejše spremembe
niso izključene.

Pisma						Navadne in povzete nakaznice			Za vplačila s čekovno položnico			Tiskovine					Poslovni papirji				Vzorci				
do tuz.		do inoz.		do franko*		do din		din		p		do tuz.		do inoz. ²		tuz.		inoz.		tuz.		inoz.			
g	din	p	g	din	p	din	din	p	100	—	50	g	din	p	din	p	din	p	din	p	din	p	din	p	
v kraj. prometu ¹	20	4	—	50	1	50	100	—	250	—	75	50	—	25	—	50	1	—	3	—	—	50	1	—	
20	1	—	40	6	—	100	2	—	500	1	—	100	—	50	1	—	1	—	3	—	—	50	1	—	
v medkraj. prom.	60	8	—	250	3	—	1.000	1	1.000	1	50	150	—	75	1	50	1	—	3	—	—	75	1	50	
20	1	50	80	10	—	500	4	—	2.500	2	—	200	1	—	2	—	1	—	3	—	1	—	2	—	
50	2	—	100	2	—	750	5	—	5.000	2	50	250	1	25	2	50	1	25	3	—	1	25	2	50	
250	3	50	itd. do 2 kg	1000	6	—	10.000	3	10.000	4	—	300	1	50	3	—	1	50	3	—	1	50	3	—	
500	5	—		1500	7	—	25.000	4	25.000	4	—	350	1	75	3	50	1	75	3	50	1	75	3	50	
1000	10	—		2000	8	—	50.000	5	50.000	5	—	400	2	—	4	—	2	—	4	—	2	—	4	—	
V ČSR., Ita- lijo, Grčijo, Romunijo in Turčijo	20	3	—	3000	9	50	100.000	6	100.000	6	—	450	2	25	4	50	2	25	4	50	2	25	4	50	
	40	4	50	5000	11	50	Za izplačila					500	2	50	5	—	2	50	5	—	2	50	5	—	
	60	6	—	* Za inozemstvo tačas ukinjeno					50	—	50	—	do	2kg	10	—	20	—	10	—	20	—	—	—	—
	itd. do 2 kg			1000	1	—	1000	1	—	2	—	2kg	10	—	20	—	10	—	20	—	—	—	—	—	
				nad to	2	—																			

Dopisnice	tuz.		inoz.		Paketna tarifa ³ za tuzemstvo										Vredn. pisma		
	1	—	2	—	do	Po vsej	Po zračni črti			Ob-	Do-	Eks-	Pristoj-	do	tuz.*		
	leže	kg	leže	kg	do	Jugo-	do	do	čez	vest-	stav-	pres-	bina	do	do		
v Češkoslovaško, Italijo, Grčijo, Romunijo, Turčijo	—	—	1	50	100 km	slaviji	100 km	300 km	300 km	nina	nina*	nina	za vred-	—	—		
Priporočnina	3	—	4	—	din	din	din	din	din	din	din	nost do	—	—			
v krajevnem prometu	2	—	—	—	1	3	—	—	—	1	2	4	100	1			
v Češkoslovaško, Turčijo, Grčijo, Romunijo	—	—	3	—	3	6	—	—	—	—	—	—	500	2			
Povratnice za prip. pošiljke	3	—	3	—	5	—	7	8	9	—	—	—	1000	5			
Ekspresnina za pis. pošiljke	3	—	6	—	7-5	—	8	12	16	—	—	—	5000	10			
Reklamacije	3	—	6	—	10	—	12	16	22	—	—	—	itd. za	—			
List za o.g. (Coupon rép.)	—	—	6	—	15	—	16	22	30	1	—	—	vsakih	—			
Izplačilno p-tržilo	3	—	—	—	20	—	22	30	40	—	—	—	1000	1			
Taksa za ocarinj. pis. pošilk	—	—	3	—	25	—	30	40	50	—	—	—	itd. za vsakih	—			
Taksa za ocarinje je paketov	—	—	5	—	Za ločenke se računa za polovico težne pristojbine več. Če se ekspresen paket samo obvešča, je pristojbina din 4 [—] . Pri povzetnih paketih se prišteje še franko za povzetni znesek.										—	—	
Za prenos pism in dopisnic z zrakoplovi imamo v večjih mestih posebne (modrobele) nabiralnike, na katerih so pristojbine napisane.																1000	1
																1000	1
																3	—
																—	50
																1	—
																* Za inoz. ukljene	—

¹ V krajevni promet vsake pošte spada vse njeno ožje in širše dostavno področje.

² Za tiskovine v ČSR, Grčijo, Francijo, Romunijo in Turčijo velja tuzemska pristojbina.

³ Za pakete in vrednostna pisma, naslovljena na vojake, gojence vojaške akademije, orožnike ali pa poštne ležeče, se plača po tarifi z obvestnino.

⁴ Vsakršne paketne in denarne pošiljke dostavljajo na dom v Sloveniji tele pošte: Bled (od 15. maja do 15. septembra), Celje, Ljubljana, Maribor. Vse druge dostavljajo pakete samo do 3 kg teže in 1000 din vrednosti, denarna pisma in nakaznice do 1000 din. — Na Hrvaškem (savska banovina) in prejšnjem madžarskem ozemlju dostavljajo paketne in denarne pošiljke: Bačka Palanka, Bela Crkva, Belovar, Brod na Savi, Čakovac, Djakovo, Karlovac, Nova in Stara Palanka, Novi Sad s Petrovaradinom, Novi in Stari Vrbas, Osijek, Pančevo, Ruma, Senta, Sisak, Sombor, Subotica, Sušak, Varaždin, Velika Kikinda, Petrovgrad, Vinkovci, Vršac, Vukovar, Zagreb, Zemun. Druge pošte dostavljajo samo vrečnike v obsegu 1 dm³ in denar do 1000 din. — V Bosni in Hercegovini (vrbaška in drinska banovina) dostavljajo v večjih mestih vse pošiljke, drugod pa samo manjše pakete v obsegu 1 dm³ in vse denarne pošiljke. — V drugih banovinah (v bivši Srbiji in drugod): Beograd, Bitolj, Kragujevac, Leskovac, Negotin Krajina, Niš, Požarevac, Skoplje, Smederevo, Šabac, Užice, Valjevo, Zaječar dostavljajo vse pošiljke, drugod obveščajo.

Pripombe.

Navadno se plačajo pošne pristojbine vnaprej ob predaji na pošti, in sicer za pisemske pošiljke z navadnimi poštnimi znamkami (frankovnimi znamkami), za pakete, nakaznice itd. pa v gotovini.

Za nefrankirane ali nezadostno frankirane pisemske pošiljke mora naslovljenec ali pošiljatelj plačati kot porto dvakratni manjkajoči del pristojbine, pri inozemskih pošilkah najmanj 10 zlatih cent. t. j. tačas din 1-50.

Za nefrankirano pošiljko od oblastev, ustanov itd., plača prejemnik le navadni franko.

Poštno ležeča (poste restante) naslovljena tuzemska pisma in dopisnice mora pošiljatelj za 50 par više frankirati. Pri takih pošilkah iz inozemstva plača naslovník 50 par.

Ekspresne pošiljke (do 1000 din vrednosti in 5 kg teže) se dostavljajo po posebnem slu le, če stanuje prejemnik v kraju, kjer je pošta. V primeru preko navedenih omejitev se dostavi obvestilo.

Poštni nalogi (samo za tuzemstvo) do 1000 din s pisemsko pošto. Pristojbina znaša kakor za priporočeno pismo iste teže in 1 din pokaznine. Izdajna pošta odbije od zneska pristojbino za nakazano vsoto in 25 par za golic (nakaznico).

Za pisemska sporočila na nakaznici se ne plača nič. Za prejemna potrdila pri davčnih položnicah se plača 1 din ali 1-50 din, kakršno potrdilo pač zahteva vplačnik, ali z dopisnico ali s pismom.

Za nakaznice, denarna pisma in pakete od državnih oblastev in ustanov, naslovljene na urade in oblastva, ki so poštnine prosti, se ne plača niti dostavnina niti obvestnina.

Sprejemni list (potrdilo) se dobi za vsakršno priporočeno denarno in paketno pošiljko. Pošiljatelj naj pregleda, ali so na listu vsi podatki pravi in ali sta na njem poštni pečat in uradnikov podpis. Zato naj ga shrani za morebitno reklamacijo itd.

Poštninska prostost

Cerkvena oblastva in ustanove vseh priznanih veroizpovedi so oproščene poštnine in priporočnine za pisma, dopisnice in tiskovine med seboj in z drž. in samoupravnimi oblastvi, uradi in ustanovami v verskih, matičnih i. dr. službenih poslih.

Meščanske, osnovne in višje narodne šole, strokovne in gospodinske šole ter tečaji so oproščeni samo poštnine za pisma, dopisnice in tiskovine z državnimi in samoupravnimi oblastvi, uradi in ustanovami; z državnimi organi, odposlanimi po službenem poslu; z verskimi oblastvi in ustanovami in vsemi ostalimi ustanovami, oproščeni poštnih taks, bodisi popolnoma bodisi deloma.

Samoupravna oblastva, kakor mestna načelstva, občinski uradi, gasilske in razne druge dobrodelne organizacije, so oproščena poštnih taks za navadna in priporočena pisma in dopisnice, tiskovine, pošne nakaznice, čekovna vplačila, vrednostna pisma, navadne in vrednostne pakete med seboj in z državnimi oblastvi, uradi in ustanovami; državnimi organi, odposlanimi po službenem poslu; z verskimi oblastvi in ustanovami in verskimi šolami, za čekovna vplačila z vsemi lastniki računov Pošne hranilnice.

Oprostitev od poštnih taks velja samo v medkrajevnem poštnem prometu, ne velja pa v krajevnem prometu, izvzemši pošiljke za širše vročitveno področje prejemne pošte. Zlorabe teh ugodnosti se kaznujejo.

Priporočeno se smejo predajati pisma, ki obsegajo nenadomestljive listine, važne opise in spise, za katere je odrejen rok. Vsebina navadnih paketov je omejena na spise, listine, račune i. dr., ki ne gredo v pisma. Denar v znesku do 5000 din se pošilja z nakaznico.

Povzetne pošiljke.

Za pisemske pošiljke (razen vzorcev) in vrednostna pisma s povzjetjem do 1000 din se plača poleg drugih pristojbin še 1 din pokaznine. Od izterjanega zneska se odbije pristojbina za nakaznico in 25 par za golic (nakaznico). Z inozemstvom je tozadevni promet ukinjen.

Za pakete s povzjetjem (do 5000 din) je treba izpolniti povzjetno spremnico z nakaznico vred in se plača poleg pristojbin za težo, vrednost (ločenko, ekspres) tudi še franko za povzetni znesek.

Raznovrstne druge pristojbine.

Za odjavo (obvestila o nevročljivosti) paketa din 1-50. Kot ležnino se plača od vsakega paketa, ki od dneva prihoda ali dostave aviza (spremnice) leži na pošti nad 3 dni, 1 din na dan. Za izplačilno pooblastilo (dvojniki nakaznice), izdano po krivdi naslovnika, 5 din kolkovine za prošnjo in še 4 din v znamkah Te pristojbine je plačati tudi za nadaljšanje izplačilnega roka nakaznic, ki po krivdi stranke niso bile izplačane v mesecu vplačitve ali naslednji mesec.

Za vrnitev ali preklic pošiljke, s premembo naslova, znižanje ali črtanje povzjetja se plačajo pristojbine za pripor. pismo na naslovno pošto pošiljke.

Za zaposlane ali vrnjene pošiljke se plača pri paketih pristojbina za težo in vrednost kakor tudi dostavnina ali obvestnina; pri denarnih pismih samo dostavnina ali obvestnina; pri vseh drugih pošilkah nič. Za pooblastilo, veljavno 15 dni, stane 22 din, veljavno za koledarsko leto 25 din. Izkaznica o istovetnosti 10 din.

Brzobjavne pristojbine.

Brzobjavna golica s potrdilom (priznanico) vred stane 1 din.

V notranjem prometu kraljevine z Reko (Fiume) se plača za vsako besedo privatne brzobjavke 70 par, najmanj pa za vsako brzobjavko 7 din. Pri hitrih brzobjavkah se plača za vsako besedo din 2-10, najmanj pa 21 din. Besede z več ko 15 črkami in številami z več ko 5 številkami se računajo za 2 besedi.

Brzobjavke za evropsko inozemstvo. Vsaka beseda stane: na Madžarsko din 2-40, v Albanijo din 2-70, Bolgarijo, Grčijo (celino) in Romunijo din 2-40, v Italijo din 3-15, v Vatikan din 3-45, na Češko-slovaško din 3-45, v Švico din 3-75, na Poljsko din 3-90, v Francijo din 4-05, v Nemčijo din 3-15, v Belgijo, na Dansko in Nizozemsko din 3-75, Špansko din 5-25, v Rusijo din 6-90. Pri vsaki brzobjavki se računa ena beseda več in znesek se zaokroži navzgor na 50 par.

Hitne brzojavke stanejo dvakratno navadno pristojbino. Za brzojaven o d g o v o r se lahko plačajo pristojbine prometu primerno naprej.

Iz splošnih določb.

Naslov vsake pošiljke mora biti čisto in razločno (s črnolom) napisan, tiskan itd. z latinico ali cirilico (na inozemstvo se priporoča francoščina) in mora imeti vse potrebne podatke (p o l n o i m e, kraj, ulico, vas, hišno številko, zadnjo pošto po uradnem imeniku [pečatniku], državo, pokrajino), da se more pošiljka hitro in zanesljivo odpraviti ter dostaviti pravemu namenjencu. Na pisemskih pošilkah naj bodo znamke čiste (še nerabljene ali izrezane) in nalepljene vedno v zgornjem desnem kotu naslovne strani. Priporoča se, na pošiljke na primernem prostoru napisati tudi svoj točni naslov.

Pisemske pošiljke (zavoji) ne smejo presežati po svojih treh straneh vkup 90 cm, dolžina ne 60 cm, zavitki ne smejo presežati po premeru in dolžini vkup 100 cm. Pismo mora biti zaprto tako, da je vsebina dobro zavarovana in da se brez vidne poškodbe ovitka ne more vzeti ven. Če priloži pošiljatelj tiskovini, vzorcu itd. pismo ali drugo sporočilo, mora te pošiljke zalepiti in frankirati kot pismo, da ga pošta ne kaznuje.

Dopisnice (razglednice), ki jih izdelujejo privatniki, se morajo po obliki in kakovosti papirja ujemati z državnimi dopisnicami in ne smejo biti večje ko 15×10,5 cm ter ne manjše ko 10×7 cm.

Dobrodelne znamke iz tankega papirja se smejo nalepljati le na zadnji strani pisma, pri dopisnicah pa tudi na levem delu naslovne strani.

Kdor hoče tiskovine, poslovne papirje, blagovne vzorce, mešane pošiljke in male pakete poslati po znižanih pristojbinah, mora pošiljke pošti predati odprte, t. j. spravljene v pasico, povezani ovitek, škatlo itd., da se poštni uslužbenci lahko prepričajo, ali je vsebina dovoljena in ali ni priloženo kako nedovoljeno pismeno sporočilo.

Za tiskovine se smatrajo knjige, brošure, muzikalije, fotografije in drugi razmnožki, ki so napravljene na papirju s tiskom ali na drug mehaničen način, samo ne s pretiskom ali s pisalnim strojem. Tiskovine se ne smejo izpremeniti ali izpopolniti s podatki osebnega dopisovanja. Vendar je dovoljeno v časnikih itd. izjemne članke označiti s črtami, na izrezkih časopisov napisati naslov in številko časopisa in kdaj in kje je bil izdan; na posetnice napisati voščilo, zahvalo ali drug izraz vljudnosti z največ 5 besedami ali pa z običajnimi kraticami: p. f., p. c. itd.; na vabilih omeniti namen, kraj in čas sestanka; na cenikih, reklamnih oglasih spremeniti številke; na knjige, brošure, muzikalije, slike itd. napisati posvetila (dedikacije) ali priložiti račun; na položnicah zapisati beležke vknjiženja, ki se nanašajo na vplačitev.

Poslovni papirji so spisi in listine, ki nimajo značaja osebnega in stvarnega dopisovanja,

stara pisma, prevodi, tovarni listi, rokopisi za knjige, časopise ali muzikalije, neocenjene naloge učencev, poselske knjižice itd. Izmere itd. glej pri tiskovinah.

Kot blagovne vzorce odpravlja pošta majhne količine raznega blaga in druge majhne predmete, ki nimajo nobene prodajne vrednosti, ne merijo v svojih smereh več ko 45, 20 in 10 cm in če je vsebina take zavarovana, da ne more poškodovati drugih poštnih pošilk ali poštnih uslužbencev. — Ako pa imajo taki predmeti kako vrednost, se v mednarodnem prometu lahko pošiljajo pod istimi pogoji kakor za vzorce v »malem paketu« do 1 kg teže. Pristojbina za vsakih 50 g je din 1-50, najmanj pa 6 din.

Mešane pošiljke imenuje pošta tiskovine, blagovne vzorce in poslovne papirje, če jih isti pošiljatelj na istega naslovnika pošilja pod »kupnim ovitkom«. V takih primerih mora vsak predmet zase ustrezati predpisom o teži, razsežnosti itd. Če so vzorci vmes, se ravna pristojbina za te, drugače pa za poslovne papirje.

Pri nakaznicah in čekovnih položnicah mora pošiljatelj vse dele razločno izpolniti s črnolom po predtisku; izbrisati ali popraviti ne sme nič. Pri brzojavnih nakaznicah se plača poleg navadnih pristojbin še pristojbina za brzojavko in ekspresnina. Denarna ali vrednostna pisma v uradnih ovitkih je treba zapečatiti najmanj z dvema pečatoma, v privatnih ovitkih pa najmanj s petimi pečati in napraviti tudi na naslovni strani čitljiv barvni odtisk pečatnika. Na naslovni strani se ne sme nič podčrtati, izbrisati ali popraviti.

Paketi. Natančno vsebino (splošne označbe kakor: obleka, jestvine itd. niso dopustne), morebitno vrednost, povzetek in druge pripombe (ekspres. pazil itd.) je treba zapisati na spremnico in na paket. Oprema pošilk mora biti glede na njihovo vsebino, težo, vrednost in daljavo pota primerno trpežna. Zavite ali zaprte morajo biti tako, da se ne pride do vsebine brez vidne poškodbe zavoja ali pečatov.

Paketi, zlasti katerih vrednost je označena s 600 din in več, morajo biti tam, kjer so konci zavojne tvarine stikajo, zadostno zapečateni. Razločen barvni odtisk pečatnika se mora napraviti tudi na odrezku pošne spremnice. Vrvca mora biti primerno močna, ne sme imeti vozlov in oba konca vrvice je treba zapečatiti.

Za ločenke se smatrajo paketi, s katerimi mora pošta zaradi vsebine (lomljivo blago, žive živali itd.) posebno previdno ravnati ter bolj paziti; kot take veljajo tudi pošiljke neprimerne oblike (košare, opletene steklenice itd.) in paketi, ki so daljši od 100 cm ali katerih obseg presega 180 cm, vendar pa ne smejo biti daljši ko 2 m.

Zaradi paketov v inozemstvo je treba vprašati pošto glede dopustne teže in vrednosti, opreme, carinskih predpisov itd.

NE POZABITE

se udeležiti žrebanja knjižnih nagrad, ki bo dne 21. januarja 1939!

Kolkovanje listin in druge takse.

Vloge in prošnje na oblastva din 10.—.

Priloge k prošnjam, vlogam in pritožbam (ako ni na njih že večja taksa) din 4.—.

Pismene odločbe (rešitve), odloki in obvestila oblastev din 20.—.

Pritožbe zoper odločbe nižjega državnega ali avtonomnega oblastva, namenjene višjemu oblastvu, din 30.—.

Za vloge, prošnje, priloge, odgovore (odločbe) in pritožbe se plačuje v samoupravnih poslih namesto državne banovinska taksa z uporabo banovinskih kolkov.

Pritožbe zoper obsodbe po davčnih, carinskih, trošarinskih, taksnih zakonih, po zakonu o državnih monopolih in drugih finančnih zakonih din 50.—. K tej taksi se v banovinskih poslih pobira še 100% banovinska taksa.

Pritožbe (tožbe), vložene pri državnem svetu ali upravnem sodišču zoper odločbe ali postopanje oblastev, po skupni vrednosti spornega predmeta 1%. Ta taksa pa ne sme biti za pritožbo na državni svet manjša kot din 200.—, a za na upravno sodišče din 100.—. Če je sporni predmet neocenljivega značaja, se plača za pritožbo, vloženo pri državnem svetu, din 400.—, pri upravnem sodišču din 200.—.

Pritožbe, vložene pri državnem svetu ali pri upravnih sodiščih: zoper ukaze din 50.—, zoper volitve vobče din 100.—. Za pritožbe zoper volitve narodnih poslancev se ne plačuje nobena taksa. Za pritožbe, ki se vlagajo na upravno sodišče zoper volitev občinskih funkcionarjev ali okrožnih in okrajnih poslancev, se plačuje izjemoma, če podpiše pritožbo več oseb, samo ena taksa v znesku din 100.—.

Pripomnja: Pritožbe (tožbe) na državni svet ali upravna sodišča se vlagajo neposredno pri teh ali po pošti na povratni recepis, in sicer v dveh izvodih; kolkuje pa se samo original pritožbe.

Tako na vloge, prošnje in pritožbe (tožbe) plača vsaka oseba, podpisana na vlogi. Če več oseb, bodisi pravnih bodisi fizičnih, ki se po naravi svojega razmerja podpišejo na vlogi, nastopi kot ena samostojna prizadeta stranka, n. p. družabniki v istem podjetju, funkcionarji društva i. pod. se plača ena taksa.

Nekočkovan ali nezadostno kolkovanih vlog državnih ali samoupravnih oblastev ali službene osebe ne smejo sprejemati in jih takoj vrnejo tistemu, ki jih je izročil, da jih v roku 30 dni predpisano kolkuje, ker se drugače vloga ne vzame v rešitve.

Izpričevala in potrdila, ki jih izdajajo privatne osebe ali oblastva privatnim osebam o osebnih lastnostih, razmerah, sposobnosti, delu itd., din 20.—; **krstni in rojstni list, samski, poročni in mrljski list** din 10.—.

Reklame: lepaki din 0.50 za vsak izvod; ako jih nosijo po mestu, pa din 10.—. Lepaki in letaki društev, ki nimajo spekulativnega značaja (Prosvetna zveza, Zveza fantovskih odsekov, cer-

kvne organizacije itd.) in s katerimi vabijo občinstvo h gledališkimi predstavami, predavanjem, koncertom, razvitjem zastave itd., so oproščeni reklamne takse glede na točko 3 člena 38. taksnega in pristojskega pravilnika, enako tudi posmrtnice in lepaki političnega značaja.

Stane napisane ali naslikane objave ali reklame, ki se obešajo na raznih krajih ali so izdelane na zidovih, ograjah itd. v kakršni koli obliki, in tudi svetlobne reklame po njih velikosti na leto, in sicer: pod $\frac{1}{2}$ m² din 40.—, od $\frac{1}{2}$ do 1 m² din 80.—, nad 1 m² do 4 m² din 150.—, nad 4 m² din 250.—.

Vsako tako objavo ali reklamo mora lastnik objekta, na katerem je objava ali reklama, prijaviti pismeno pristojni davčni upravi v petih dneh, ko jo izobesi ali se prične reklama, a stare se morajo prijaviti in zanje plačati letno takso najkasneje do 15. januarja, sicer se mora plačati poleg redne takse še trikratni znesek kot kazni. Za objave v javnih zgradbah se plačuje desetina takse.

K reklamni taksi vobče se pobira še 50% banovinska doklada.

Pogodbe: alimentacijske — po vrednosti vsote vzdrževanja določene osebe 1%;

dobavne ali gradbene (o zidanju zgradb) 1%, — za vse priloge k tem pogodbam (načrt, pogoji, proračun itd.) din 5.— od pole;

menjalne: od vrednosti zamenjave premičnin 1%, nepremičnin 4%;

najemno - zakupne (izvzemši o najemu stanovanj, zgradb, lokalov): od vrednosti zakupa in njegovem trajanju 1%;

posodbene: o oddaji nepotrošne stvari za določen čas v rabo din 20.—, ako pa je pogojena za rabo kakšna odškodnina. 1%;

posojilne (obligacijske, obvezit. itd.): $\frac{1}{2}$ % in za vsakega poroka (jemca) še 0.1%;

službene: 1%;

pooblastilne: 1%;

kupno - prodajne: za nakup in prodajo premičnin od vrednosti 1%, nepremičnin 4%, za listino din 10.—. Za vsak prenos nepremičnin se pobira 2% banovinska taksa.

Poleg gornje takse se plačuje še 1% od prodajne cene nepremičnin v korist državnega cestnega sklada in 1% od prodajne cene nepremičnin v korist banovinskega cestnega sklada, in sicer ob prodaji nepremičnin, ki ležijo poleg državne odn. banovinske ceste s sodobnim cestiščem, t. j. cestiščem iz lesenih ali kamnitih kock ali cestiščem iz cementnega ali betonskega spojnega gradiva, v krajih z več ko 5000 prebivalci do 1000 m² površine, v drugih seliščih do 5000 m² površine in zunaj selišč do 10.000 m²; za površino čez te maksimirane površine pa se plača še polovica te davščine.

Če se prodajo druge nepremičnine, ležeče za temi obmejnimi zemljišči v razdalji do 250 m od meje cestnega zemljišča, se plačuje polovica, v razdalji do 500 m pa četrtina te davščine.

Zakupne pogodbe o najemu stanovanj, lokalov in zgradb po višini letne najemnine, ne glede za koliko časa se pogodba sklene, in sicer:

nad din 2.400— do 3.600—	din 10—
nad din 3.600— do 6.000—	din 20—
nad din 6.000— do 10.000—	din 30—
nad din 10.000— do 20.000—	din 50—
nad din 20.000— do 30.000—	din 100—
nad din 30.000— do 50.000—	din 200—

nad tem zneskom pa od vsakih nadaljnjih din 100— še $\frac{1}{2}\%$.

Vsi lastniki stanovanj in lokalov morajo sestaviti pogodbo ali listino o najemu in plačati

takso v 15 dneh od dneva vselitve, drugače plačajo poleg redne takse še petkratni znesek redne takse kot kazen. Ob vsaki izpremambi sklenjene pogodbe glede kraja, časa, načina, obsega pravic in obveznosti (zvišanje ali znižanje) je obvezno skleniti novo najemno pogodbo. Za to vrsto zakupnih pogodb se morajo uporabljati monopolni obrazci. Za najemnino do din 2400— letno kakor tudi za podnajeme ni obveznosti, sestavljati najemne pogodbe; če pa se tudi napravi, po pojasnilu ministrstva financ ne podlega plačilu takse.

Pogodbe o daritvi med živimi in za primer smrti (z oporoko, daritvijo, ženitovanjsko pogodbo):

A. Dedna, oziroma darilna taksa.

Skupina	Osebnostno razmerje med zapustnikom in pridobiteljem	S t o p n j e											
		Čista vrednost pripadle imovine v dinarjih											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		do 2.000	nad 2.000 do 10.000	nad 10.000 do 25.000	nad 25.000 do 50.000	nad 50.000 do 100.000	nad 100.000 do 200.000	nad 200.000 do 400.000	nad 400.000 do 600.000	nad 600.000 do 1.000.000	nad 1.000.000 do 2.000.000	nad 2.000.000 do 3.000.000	nad 3.000.000
		Taksna stopnja v odstotkih											
I.	Otroci in vnuki	—	—	1,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5	5	5,5	6
II.	Nezakonski in pozakonjeni otroci; drugi sorodniki v ravni vrsti; zakonec, ki v času nastanka taksne obveznosti ni bil ločen od mize in postelje ali razporočen, in zakonec, ki je bil ločen ali razporočen brez lastne krivde	—	1	1,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5	5	5,5	6
III.	Bratje in sestre, najsi tudi le po enem roditelju; pastorki(ke)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
IV.	Prvostopni potomci bratov in sester; zeti in snahe	3,5	5	6,5	8	9,5	11	12,5	14	15,5	17	18,5	20
V.	Tast, tašča, posvojitelj in posvojiteljica, drugostopni potomci bratov in sester	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30
VI.	Vse druge osebe ter naprave in ustanove, kolikor niso oproščene	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34

Darilna taksa se plačuje po stopnji sorodstva med darovalcem in obdarjencem in po celotni čisti vrednosti darila posameznemu obdarjencu po gornji razpredelnici, vendar tako, da plačujejo osebe iz I. in II. skupine za darila nad 2000 do 10.000 dinarjev 1%.

Na državno osnovno takso od dediščin se pobira banovinska doklada v višini 20%. Pri dediščinah, ki so oproščene državne takse (namenjene obči koristi, t. j. zapuščeni v ta namen državi, samoupravnim telesom ali znanstvenim, naučnim, dobrodelnim in humanitarnim napravam) se pobira samostojna banovinska taksa v višini 1% čistega pripadka nad din 20.000—.

B. Prenosna taksa (za prenos nepremičnin):

I. Otroci in vnuki; nezakonski in pozakonjeni otroci; ostali sorodniki v ravni vrsti; zakonec, ki

v času nastanka takse obveznosti ni bil ločen od mize in postelje ali razporočen, in zakonec, ki je bil ločen ali razporočen brez lastne krivde, plača pri kosmati vrednosti pripadle ali darovane nepremičnine do 50.000 din $\frac{1}{2}\%$, nad 50.000 din 1% takse.

II. Bratje in sestre, najsi tudi le po enem roditelju; pastorki(ke) plačajo pri kosmati vrednosti pripadle ali darovane nepremičnine do 30.000 din $1\frac{1}{2}\%$, nad 30.000 din 2% takse.

III. Prvostopni potomci bratov in sester; zeti in snahe plačajo ne glede na vrednost 3% takse.

IV. Tast, tašča; posvojitelj in posvojiteljica; drugostopni potomci bratov in sester plačajo ne glede na vrednost 3% takse.

V. Vse druge osebe ter naprave in ustanove, kolikor niso oproščene plačajo ne glede na vrednost 4% takse.

Od vsakega prenosa nepremičnin se pobira še 2% banovinska taksa razen od odstopov nepremičnin za javne namene, če se izvrši odstop brezplačno ali če odškodnina ne presega din 1000-. Znižana 1% banovinska taksa se pobira od prenosa kmečkih nepremičnin na kmetih med živimi, če so odsvojitelji in pridobitelji med seboj sorodniki v prvi črti, ali so s takimi poročeni ali zaročeni, med možen in ženo, med ženinom in nevesto z ženitovanjsko pogodbo, med adoptivnimi starši in adoptivnimi otroki ali med očimom ali mačejo in pastorki.

Odstopne pogodbe-cesije: a) neodplačljive, kakor daritve; b) odplačljive, kakor kupno-prodajne.

Oporoke: za izjavo poslednje volje kot listino, za vsako polo din 15-; za oddajo ustne izjave poslednje volje na zapisnik din 150-; za predajo pismene izvensodne izjave poslednje volje v shrambo sodišču din 75-.

Naročilnice din 1-.

Računi: do din 50- brez kolka, nad din 50- do din 100- din 1-, nad din 100- do din 500- din 2-, nad din 500- do din 1000- din 3-, nad din 1000- din 5- od vsake pole. Če vsota ni naznačena, se plača najvišja določena taksa. Pola papirja, ki se uporabi za račun, ne sme biti večja od 1750 cm². Z računi je razumeti tudi izpiske računov, z notami pa tudi popise blaga in njihove prepise (fakture).

Nabavne knjižice trgovcev in obrtnikov o odanem blagu posameznim osebam, na leto din 10-.

Trgovske knjige: glavne din 1-, druge din 0.50 od vsakega lista. Tej taksi so podvrženi tudi kartotečni listi.

Priznanice ali potrdila: o prejemu vsote ali predmetov od vrednosti 1/2%, v bančnih poslih med privatniki din 1-; pri poštnih hranilnicah din 0.25. — V banovinskih poslih se pobira k priznanični taksi še 50% banovinska doklada.

Priznanice ali potrdila: o prejeti najemnini za stanovanja in lokale: do din 500- din 1-, od din 500- do din 1000- din 2-, od din 1000- do din 2000- din 5-, od din 2000- do din 3000- din 10-, nad din 3000- za vsakih din 100- še din 0.25. Te priznanice se morajo izdajati na predpisanem monopolskem obrazcu in njih izdaja je za lastnika stanovanj in lokalov obvezna.

Listine o jamstvu in za kavcije od vrednosti 0.1%.

Pooblastila: neomejena ali omejena, občna ali posebna din 20-; ako pa je določena nagrada, še 1% od pogojene vsote. Za zastopstvo pri sodišču od vsake pole din 30-.

Menice: za izdane v državi, se mora po vsoti uporabljati ustrezni taksni papir menične golice, razen če se glasi menica na vsoto, za katero menične golice ni. V prometu so menične golice do zneska 1,500.000- din.

Ponudbe na oферtnih licitacijah: pri državnih uradih in samoupravnih telesih in imovinskih občinah od preračunane vrednosti posla, ki se licitira:

do din 20.000- din 50-,
nad din 20.000- do din 100.000- din 100-,
nad din 100.000- do din 500.000- din 200-,
nad din 500.000- do din 1,000.000- din 300-,
nad din 1,000.000- in za proračunske vrednosti, za vsak pričetni milijon še po din 100-.

V banovinskih poslih se pobira k tej taksi še 50% banovinska doklada.

Za prepise aktov in listin v pisarni brez overitve za izpiske iz računskih ali drugih uradnih knjig, ki jih vodi oblastvo, se pobira od polovice pole: če izvrši prepis privatna oseba, din 2-, če izvrši prepis oblastvo, din 10-. — Če so listine ali akti v tujem jeziku, se pobira dvakratna taksa. V banovinskih poslih se pobira še 50% banovinska doklada.

Za potrditev ali overitev vseh listin, spisov in aktov in overitve prepisov, ne glede na to, ali jih overavlja oblastvo ali druga uradna oseba, din 10- od pole in za vsako nadaljnjo polo še din 5-. V banovinskih poslih se pobira 50% banovinska doklada.

Za overitev vsakega podpisa din 10-.

Za overitev prepisov, spisov, listin ali vsakega podpisa pri sodišču za vsako polo din 15-.

Za razglasitev, da ne veljajo raztrgane (nečitljive) ali izgubljene listine in istotako vrednostni papirji (**razveljavitev listin**), če je vrednost listine: do din 500- se taksa ne plačuje, toda nad din 500- do din 1000- din 15-, nad din 1000- din 30-, če listina vrednosti nima označene, din 45-.

Za prijavo, da ima kdo vozila, ne glede na to, ali se uporabljajo ali so uporabna, se plačuje na leto:

za avtomobil, prikolca in avtobus, od vsakega din 100-.

za motocikel s prikolci ali brez njih din 50-.

za fижakarski (polfижakarski) voz din 25-.

za bicikel din 5-.

Razen gornje takse se plačuje še naslednja letna davščina v korist državnega cestnega sklada, in sicer: za potniški avtomobil din 200-, za motocikel din 50-, za motocikel s prikolci din 75-, za bicikel din 10-, za kočije in vozove na vzmetih din 50- za navadne vozove brez vzmeti, razen tistih, ki se redno rabijo za potrebe selskega gospodarstva, din 40-, za dvo-kolca din 20-.

Za vozniške izkaznice (šoferske legitimacije) se plačuje banovinska taksa na leto: za usposoblence za avtomobilske vožnje din 100-, za usposoblence za motocikle din 50-. Ob prvi izdaji vozniške izkaznice znaša taksa din 250- oziroma din 125-. — Poklicnim šoferjem se taksa zniža na četrtino. — Kraljevska banska uprava lahko oprostí te takse tudi voznike, ki upravljajo izključno le motorna vozila gasilskih društev in humanitarnih ustanov.

Tovorni listi: za kosovne pošiljke din 2-, za vozovne pošiljke din 10-. Za potrditev prenosa pravice iz tovarnega lista: za prvi prenos na drugega din 30-, za vsak nadaljnji prenos din 50-. Razen te takse se plačuje še taksa v korist državnega cestnega sklada za vagonске pošiljke premoга, kamna, peska, zidne in strešne opeke, rude

in za ruševine (že rabljene) din 10.—, za vse druge vagonске pošiljke pa din 15.— od vagona.

Za lovsko karto se plačuje na leto: za lov brez psa din 30.—, z enim psom din 40, z dvema psoma din 50.—, s tremi ali več psi din 60.—. Ob izdaji lovske karte se plačuje še banovinska taksa din 50.—.

Ribolovni listi (knjižice) din 20.—.

Za **gradbeno dovolitev** glede zgradb vseh vrst, če znaša proračunska vsota do din 50.000.— 0,5%, nad 50.000.— do 200.000 din 1%, nad 200.000.— dinarjev 1,5%.

Orožni listi; za prijavo posesti orožja ali prijavo spremembe din 10.—, enoletni orožni list din 50.—. K tej taksi se pobira 50% banovinska taksa.

Poselska listina (knjižica) din 10.—, za vsak nadaljnji podpis pri oblastvu din 5.—.

Izpričevala; pomočniško din 10.—; za mojstra (zidanske, tesarske, klesarske in vodnjakarske obrti) din 50.—, za elektrotehniko, upravljalca parnih strojev, električnih naprav, za voznike motornih vozil din 100.—, drugi din 30.—. Izpričevalo o strokovni sposobnosti po zakonu o obrtih din 20.—.

Prekmejni potni listi; za čas do vseh šestih mesecev din 50.—, za čas nad šest do dvanajst mesecev din 100.—, od enega do dveh let din 200.—, za izseliški v Ameriko in v prekmorske kraje din 250.—.

Za prvi vizum za eno potovanje in vsako podaljšavo vizuma din 10.—, za več potovanj z rokom do treh mesecev din 20.—, do šest mesecev din 30.—. Za skupne in kolektivne prekmejne potne liste se plačuje samo ena taksa, kakor za poedinične. Potni list se ne sme izdati za več ko za dve leti.

Za mali potni list ali izkaznico din 5.—.

Živalski potni list (potrdilo o zdravju živali in lastnini): za male živali, ovce, koze in prašiče din 0,25, za enega konja ali eno roгато žival pod dvema letoma starosti ali za enega osla ali mežga, ne glede na starost, din 0,50, za enega konja ali eno roгато žival v starosti nad dve leti din 1.—.

Za **prenos lastništva** na kupca se plača: za vsako malo žival din 1.—, za vsako veliko žival din 5.—. — K tej prenosni taksi se pobira še banovinska taksa, in sicer: za drobnico din 2.— in za posamezno veliko žival din 4.—. — V korist veterinarskega in živinorejskega sklada se pobira: za izdajo živalskega potnega lista din 1.—, za prenos lastništva ali ob odpisu dela kupljene živine za vsako glavo din 0,50, za podaljšanje potrdila o zdravju in za izpremembo namembnega kraja din 0,50.

Za **dovolitev oblasti**, da se sme prirediti veselica, zabava, koncert, glasbeni in pevski večeri in vsakovrstna predavanja in temu podobno din 5.—, za javne radijske prireditve pavšalno največ din 1.— za en dan.

Za **podaljšanje policijske ure** se plačuje v mestih z nad 4000 prebivalci, v kopalščih in zdraviliščih banovinska taksa din 100.—, v vseh drugih krajih pa din 50.—. — Za podaljšanje policijske ure preko 2. ure se plača dvojna taksa.

Na vse vstopnice za gledališča, koncerte, bioskope, zabave in plesne veselice, panorame in vobče za vse vstopnice k prireditvam, kjer se ljudje zbirajo zaradi zabave in razvedrila, se plačuje taksa 20% (odnosno ena šestina) od vrednosti vstopnice. Ta taksa se pobira tudi od prostovoljnih prispevkov. — Na te takse se pobira še 5% kontrolna taksa. — K državnim taksi se pobira še 40% banovinska doklada razen za gledališke predstave, koncerte in vaje ter tekme športnih društev.

Izjemoma se taksa ne pobira za predavanja in razstave, ki so v poučne, prosvetne in gospodarske namene, zabave na vaških slavnostih, cerkvenih in šolskih slovesnostih, proslavah in narodnih svečanostih ter za cerkvene koncerte. — Takse so proste tudi prireditve domačih pevskih, umetniško glasbenih in književnih društev, gledališke predstave, prosvetni večeri, predavanja in koncerti domačih prosvetnih društev, javne vaje in tekme viteških in športnih društev, toda le, če so te prireditve brez plesne veselice. Glede na pojasnilo ministrstva financ so izjemoma proste plačila takse tudi zabave prosvetno-kulturnih društev, katere se prirejajo enkrat na leto, a na dan narodnega, verskega ali šolskega praznika in v zato določenih krajih.

Pri prireditvah, ki so zavezane veselični taksi, se smejo uporabljati samo vstopnice državne izdaje.

Tombole in srečolovi; za prošnjo in dovolitev za vsak primer ali za vsak dan din 50.—.

Loterije; za prošnjo din 10.—, za dovolitev din 20.—, poleg tega še $\frac{1}{2}$ % od celokupne vrednosti izdanih srečk, razen če ne presega vrednost din 2000.—. Če so dobitki v denarju, se pa plača še 25% od izžrebanih dobitkov.

Dovolitev za prireditev loterij, tombol in srečolovov daje ministrstvo za kmetijstvo.

Za **izpričevala učencem** ob koncu šolskega leta ali za potrdila med letom: osnovnih šol za vsak razred din 5.—; srednjih moških in ženskih šol: za nižje razrede din 10.—, za višje razrede din 20.—; strokovnih moških in ženskih šol din 20.—; o dovršeni specialni kmetijski, rudarski, občji obrtno-trgovinski šoli din 20.—; o dovršeni meščanski šoli, strokovno obrtni šoli, srednji in nižji kmetijski šoli in gozdarski šoli din 50.—;

o mali maturi srednjih moških in ženskih šol in o dovršeni trgovinski šoli din 100.—;

o veliki maturi srednjih moških in ženskih šol, o diplomskih izpitih na srednjih strokovnih šolah, učiteljski šoli in bogoslovnici din 250.—;

za diplomo univerze in drugih šol iste veljave din 600.—;

za doktorsko diplomo din 1000.—.

Šolnina za obiskovanje vseh državnih srednjih in visokih šol:

če znaša davek na leto II. skup. I. skupine dinarjev se plača din:

nad 800.— do 1.000.—	75—	100—
nad 1.000.— do 3.000.—	112,50	150—
nad 3.000.— do 5.000.—	150—	200—

nad 5.000— do 6.000—	262·50	350—
nad 6.000— do 7.000—	300—	400—
nad 7.000— do 8.000—	375—	500—
nad 8.000— do 9.000—	487·50	650—
nad 9.000— do 10.000—	600—	800—
nad 10.000— do 12.000—	750—	1.000—
nad 12.000— do 15.000—	1.125—	1.500—
nad 15.000— do 20.000—	1.500—	2.000—
nad 20.000— do 25.000—	1.875—	2.500—
nad 25.000— do 30.000—	2.250—	3.000—
nad 30.000— do 40.000—	2.625—	3.500—
nad 40.000— do 50.000—	3.000—	4.000—

Nad din 50.000— davka se plača na vsakih nadaljnjih začetih din 1.000— še po din 10— več.

Osnova za plačevanje šolnine je seštevek neposrednih davkov roditeljev in učenca. Privatni učenci morajo plačati pred opravljanjem izpitov trikratno šolnino, predpisano za eno šolsko leto. Za obiskovanje privatnih šol, pa tudi če imajo pravico javnosti, se ne plačuje ta šolnina. Za učence, katerih roditelji imajo več otrok v šolah, se plačuje za prvega otroka popolna, a za druge otroke polovična šolnina.

Šolnino po I. skupini plačajo učenci univerz in drugih šol iste veljave, višjih razredov srednjih šol, učiteljskih šol, srednje tehničnih šol, višjih

ženskih obrtnih šol, trgovinskih šol; po II. skupini plačajo učenci nižjih razredov srednjih šol in babiških šol, a polovično šolnino iz te skupine plačajo učenci meščanskih, strokovno obrtnih in gozdarskih šol.

Davek na dohodek hišnega služabništva znaša na leto din 50— za vsako osebo. K temu davku se plača še din 25— v korist banovinskega bednostnega sklada.

Za dokaz o plačanem davku služi davčna karta, ki se mora nabaviti za vsako osebo najkasneje do konca meseca januarja vsakega leta, odnosno v petnajstih dneh po sprejemu v službo. Davčna karta velja za leto dni za eno služabniško osebo, ne glede na osebo, čas zaposlitve in višino dohodka. Poslodavec, ki si davčne karte vobče ne nabavi ali je ne nabavi pravočasno, plača za kazen petkratno vrednost davčne karte poleg takse za obsodbo. Karta se glasi na ime poslodavca in jo mora ta nabaviti.

Dohodek kmetijskih delavcev (orači, kopači, kosci, žanjice itd.) in služabnikov pri kmetijskem delu (pastirji viničarji itd.) kakor tudi delavcev pri postavljanju kmetijskih zgradb na kmetih je oproščen plačila uslužbenskega davka.

Konzulati

v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu, kjer dobiš vizume za potovanje v inozemstvo. Potni list dobiš pri domačem sreskem načelstvu.

Ljubljana.

Belgijski: Snežniška ulica, tel. 26-40, pisarna vse leto na velesajmu, tel. 41-41. Tranzitni vizum 18 din, enkratno potovanje 160 din.

Češkoslovaški: Erjavčeva ul. 21, tel. 25-20. Vizuma ni treba, zadostuje jugoslovanski potni list. S seboj moreš vzeti 300 din, 300 Kč v gotovini v kovancih ali v papirju po 10 Kč.

Danski: Gosposvetska c. 3, tel. 20-80.

Francoski: Beethovnova 4, tel. 28-80. Tranzitni vizum 14 din, za enkratno potovanje za 15 dni bivanja 14 din, za več kakor 15 dni 105 din.

Italijanski: Erjavčeva c. 11, tel. 21-92. Tranzitni vizum 16 din. Vizum za enkratno potovanje 80 din, za večkratno potovanje 160 din. Turistični vizum 40 din. S seboj smeš vzeti 300 din, 300 lir v denarju in 3000 lir v nakazilu.

Nemški: Bleiweisova c. 34, tel. 21-65. Jugoslovanski državljani brez vizuma, zadostuje potni list. S seboj moreš vzeti 300 din, 30 RM v srebru in 750 RM v nakazilu.

Poljski: Bleiweisova c. 24. Tranzitni vizum 25 din. Vizum za enkratno potovanje 250 din.

Romunski: Emonska c. 2, tel. 32-78. Jugoslovanski državljani brez vizuma, zadostuje potni list.

Zagreb:

U. S. A. (Ameriške Zedinjene države): Zrinjski trg 19.

Anglija: Mažuraničev trg 3, tel. 63-64. Vizum za enkratno potovanje 320 din. Tranzitnega vizuma ni.

Argentina: Kraljice Marije ulica.

Grška: Jelačićev trg 24.

Holandska: Gajeva ul., tel. 26-48. Tranzitnega vizuma ni, vizum za enkratno potovanje 162 din.

Madžarska: Draškovičeva ul. 15a., tel. 29-92. Tranzitni vizum 29 din, vizum za enkratno potovanje 104 din. S seboj moreš vzeti 300 din, 100 pönge v gotovini in do 450 v nakazilu.

Nizozemska (Holandija): Jurjevska ulica.

Poljska: Haulikova ulica 6, tel. 21-54. Tranzitni vizum 25 din. Vizum za enkratno potovanje 250 din.

Švica: Draškovičeva ul., tel. 54-39. Tranzitni vizum brezplačen. Vizum za enkratno potovanje 55 din, za večkratno 110 din.

Beograd:

Albanija: Kosovska ulica. — **Bolgarija:** Birčaninova ul. 26. — **Brazilija:** Terazije. — **Turška:** Krunska ul. 3.

V Romunijo, Bolgarijo, Albanijo in na Grško lahko vzameš s seboj 300 din in do 3000 din v valuti države, v katero potuješ. V druge države smeš vobče vzeti s seboj 300 din in do 5000 din v valuti države, v katero potuješ.

Knjige za leto 1939.

Redno izdanje:

1. **Koledar za leto 1940.**
2. **Večernice: Pravica do življenja.**
Socialnozgodovinska povest. Spisal Fr. Bevk.
3. **Jezus Dobri pastir.**
Molitvenik z debelimi črkami. Sestavil dr. Franc Jaklič.
4. **Zgodovina slovenskega naroda.**
16. in poslednji snopič. Spisal dr. Josip Mal.
5. **Življenje svetnikov.**
14. snopič (od 18. septembra dalje). Uredil dr. Franc Jaklič.

Redno izdanje:

1. **Koledar** bo imel kakor doslej pratiko s slikami Slavka Pengova, seznam godov, pregled poštnin in taksnih predpisov, seznam sejmov in pregled Mohorjevih udov. Glavni del bodo pa povestice, črtice umetniške in vzgojne vrednosti, poljudno pisani znanstveni članki ter praktični gospodarski in gospodinjski nasveti. Ponovno opozarjamo, da nam ne pošiljajte slik in življenjepisov pokojnih, ker jih ne moremo priobčiti. Letos so jih nekateri še kar pošiljali, najbrž so prezrli pisanje lanskega Koledarja. Celoten imenik imate v Koledarju za leto 1936; ker se ni mnogo spremenil, ga ne ponatiskujemo. Za vezavo doplačajte 8 din.

2. **Večernice.** Francé Bevk je najplodovitejši slovenski pisatelj. Tudi za Večernice je že pisal, leta 1931 so izšli njegovi Stražnji ognji. Za Večernice prihodnjega leta pa je opisal prvi tolminski punt iz leta 1621, ki ga slovstveno še nihče ni obdelal. Punt sicer ni bil krvav, a je bil zanimiv: šlo je za zemljo. Zaradi povečanega števila prebivalstva so trebali senožeti in rovte. Grof pa je to prepovedal in ljudje so se uprli. Vodja gibanja postane kmečki fant, ki si je v iztrebljenem delu posekanega gozda postavil skromno domačijo in ustanovil družino. Boj za obstanek se je končal za kmete žalostno. Torej bo to socialno zgodovinska povest tiste dobe. Ime pisateljevo je poročstvo, da bodo to dobre Večernice. Kdor želi Večernice vezane, naj doplača 8 din.

3. **Jezus Dobri pastir.** Letos bo izšel v Mohorjevi družbi molitvenik, ki ima za naslov Baragovo škofovsko geslo: Eno je potrebno, in je sestavljen iz Baragovih spisov. Temu podoben bo prihodnje leto molitvenik za vse ude, izbor najlepših Baragovih molitev, natisnjen z debelimi črkami. Za tak molitvenik nas poverjeniki in mnogi udje že več let prosijo. Prihodnje leto jim torej hočemo ustreči. Tisti udje, ki ga sami ne bodo potrebovali, si ga bodo hranili ali pa komu darovali. Prav je, da ima vsaka družina vsaj en tak molitvenik pri hiši, prej ali slej ga povsod potrebujejo. Bolj pri srčnih in zraven bolj preprostih molitev, kakor jih

Knjige za doplačilo:

1. **Krašenje cerkvá.**
Spisal Jože Smrdu.
2. **Dr. Franc Detela: Trojka.**
IV. zvezek Zbranih spisov. Uredil Jakob Šolar.
3. **Ruske pravljice.**
Z uvodom. Prevedel Jakob Grčar. Ilustriral Konstantin Grigorovič Barski.
4. **Henry Bordeaux: Strah pred življenjem.**
5. **Huĝon Turk: O zdravju in boleznih domačih živali.**

najdemo pri Baragi, pa bi za tak molitvenik ne mogli izbrati. Za vezavo z rdečo obrezo se doplača 6 din, za vezavo z zlato obrezo 9 din.

4. **Zgodovina slovenskega naroda** se s prihodnjim letom konča. Letošnji snopič se zaključuje z opisom prvega ustavnega razdobja v bivšem avstrijskem cesarstvu. Po neplodnem slogaštvu pa se je v naslednji dobi, ki pride v poslednjem snopiču na vrsto, slovensko narodno življenje razvilo v živahno strankarsko tekmovanje. Avstrija, ki svojim narodom ni hotela priznati polne enakopravnosti, je bila zapisana smrti. Snopič bo prinesel pregled glavnih dogodkov do najnovejšega časa, pa tudi seznam pisanih in tiskanih virov, ki jih je pisatelj pri svojem delu uporabil. — S tem se zaključijo veliko in za naš narod važno delo. Šele ob sklepu bomo videli, koliko je taka zgodovina vredna. Leta 1910 je začel pisati pokojni dr. Josip Gruden in do leta 1916 je izšlo že šest zvezkov na 1088 straneh. Pred desetimi leti je prijel za nadaljnje delo sedanji ravnatelj Narodnega muzeja v Ljubljani, dr. Josip Mal, napisal zgodovino Najnovejše dobe: od francoskega prevrata preko političnega jerobstva (1813—1848), let svobode in desetih let reakcije (1848—1860) in vodstva prvakov (1860 do 1890) do predvojnne dobe, osvobojenja in današnjih dni. Malovo delo je doseglo že letos 1083 strani. Poslednjemu zvezku bo Družba priložila tudi naslovne strani s kazali za posamezna razdobja, podobno kakor je storila za Grudnove zvezke; s tem bo ustregla tistim, ki bodo hoteli imeti Zgodovino vezano po razdobjih, da bo knjiĝa bolj priročna in se bo pri uporabi manj kvarila. Družba bo poskrbela, kakor je v 7. (prvem Malovem) zvezku obliubila, tudi za stvarno kazalo, sestavljeno v abecednem redu za vso Zgodovino. To kazalo bo za doplačilo poslala tistim, ki ga bodo posebej naročili. Opozarjamo vse ude, naj snopiče Zgodovine hranijo, ker so dragoceni in dejansko vsako leto več vredni.

5. **Življenje svetnikov** bo prihodnje leto obravnavalo svetnike drugega dela meseca septembra in začetka oktobra, med drugimi torej življenje

svetega apostola in evangelista Mateja, sv. Kamila, sv. Venceslava, sv. Terezija Detela Jezusa, sv. Frančiška Asiškega itd. Tudi s to knjigo bomo pohiteli, da jo v nekaj snopičih zaključimo.

Dar prihodnjega leta obsega pet knjig, ki bodo pa po obsegu prav tolike kakor šest knjig, ki smo jih izjemoma nekaj let dajali. Ako bo več naročnikov, bodo te knjige obsežnejše. Kdor se trudi, da se število Mohorjanov zviša, skrbi za samega sebel

Knjige za doplačilo:

1. **Jože Smrdu: Krašenje cerkvá.** V cerkve in tudi v znamenja — živo cvetjel Pa ni prav, da nagradimo na oltar cvetja, kar ga gre nanj. Za lepo okrasitev oltarja tudi ni treba gojiti Bog ve kakih posebnih cvetlic. Da bi tudi po deželi znali podružnice, kapele in znamenja po polju in ob potih dovolj okusno pa preprosto krasiti, in sicer z rožami in cveticami, ki so jim na porabo — v ta namen je napisal vrtnar bolnice za duševne bolnezi na Studencu pri Ljubljani, Jože Smrdu, to knjižico. Knjiga upošteva tudi liturgične predpise — pregledal jo je tudi duhovnik — in se ozira na slog in umetniško posebnost naših cerkvá — tudi umetnostni zgodovinar ji je dodal svoje dostavke. Tako je knjiga zanesljivo, pretehtano in resno delce. Ker jo je napisal preprost praktični vrtnar, je pisana zares poljudno in prijetno. Daje navodila za gojenje najvažnejših cvetlic pri krašenju, opozarja na uporabo poljskih in gozdnih cvetlic in zeli; v drugem delu pa daje navodila, kako krasimo oltar na posamezne nedelje in praznike cerkvenega leta. Knjige bodo zelo veseli cerkovniki, župnijske gospodinje in duhovniki, ki jim je lepota hiše božje pri srcu. Za Slovence, ki imamo mnogo cerkvá, prepotrebna knjižica! Broširana knjiga stane 21 din, vezana 30 din.

2. **Dr. Franc Detela: Trojka.** Detela je Mohorjanom dobro znan, saj so dobivali njegove povesti v Večernicah in jih hlastno požirali. Danes je nekako pozabljen; prestar je in premlad; prestar, ker je pisal pred vojsko in ne pomenja novosti, premlad, ker nam je le še tako blizu, da nimamo do njega pravih razmerij. Pred štiridesetimi leti je izšlo njegovo najboljšo in najobsežnejše delo Trojka. V njej je zgotovil svoje znanje, svojo modrost in svojo umetnost. Trije mladi ljudje si utirajo pot v življenje, z univerze prihajajo med ljudi, iz širokega sveta v skromne domače razmere in prinašajo s seboj nove nazore. Ob njih nam razkazuje Detela našo družbo ob koncu prejšnjega stoletja v vseh njenih plasteh, obračunava po svojih junakih s staro dobo in išče potov v novo. Zdravje slovenskega človeka zmaguje, plehka navlaka tujtine se razkadi, čeprav napravi veliko škode. Še zmeraj zelo prijetno, koristno in kar potrebno branje. Knjiga bo izšla kot IV. zvezek Detelovih Zbranih spisov. Prepričani smo, da nam bodo vsi hvaležni za to lepo povest, ki doživlja vsakih dvajset let novo izdajo. Broširana knjiga stane 64 din, vezana 80 din. Kdor naroči obenem prva dva zvezka Detelovih zbranih spisov, ali kdor ju je že prej naročil, dobi ta zvezek 25 % ceneje (broš. za 48 din, vez. za 60 din), če ga naroči do 5. marca 1939.

3. **Ruske pravljice.** To bi bila knjiga za mladino — vsako leto damo med knjižicami za doplačilo po eno. Prinesli bomo seveda le izbor ruskih prav-

ljic, le najboljše in najlepše, tako po literarni kakor po etični vrednosti. Zbirko bomo nadaljevali prevode iz slovanskih književnosti, ki smo jih lani začeli z Bolgarskimi in Poljskimi novelami. Pravljice so vobče najljubbejše literarno berilo, imajo pa navadno tudi največ npravne vsebine in življenjske modrosti. Ruske pravljice odlikuje še posebna toplota, mehko in hkrati npravna resnoba, so pristni odsev preproste ruske duše. Izbor je narejen po najboljših ruskih antologijah in bo opremljen z literarnim uvodom. Ilustrator Grigorovič Barski je Rus in bo okrasil zbirko z lepimi risbami v ruskem slogu. Knjigo bodo lahko uporabljali tudi dijaki pri pouku o pravljici kot domače berilo. Prevajalec Jakob Grčar je Mohorjanom že znan po svojem potopisu Preko morij v domovino in po spominih ruskega ujetnika Deviška zemlja in krvi. Broš. knjiga stane 27 din, vez. 36 din.

4. **Henry Bordeaux: Strah pred življenjem.** Mohorjani poznajo že Zametene stopinje tega francoskega katoliškega pisatelja — ta roman je prvič izšel leta 1912. Njegova glavna misel je: razbita družina je veliko gorje. Deset let prej, leta 1902, pa je isti pisatelj napisal roman Strah pred življenjem, ki je doživel v francoščini v nekaj letih novo izdajo in ima še danes veliko naklado; tudi prevajalci so ga že v tuje jezike. Kakor v vseh Bordeauxovih romanih, tako tudi tu veje iz vsakega poglavja pisateljev katoliški nazor. Tu opisuje francosko družbo, ki se boji zakona in njegovih dolžnosti, ima zlasti strah pred otroki v zakonu, ki vzgaja nesamostojne slabice brez volje, zato tudi brez delavnosti, brez sreče in vobče brez npravne višine; tudi francoska domovina takih ljudi ne more s pridom uporabiti. Tej družbi nasproti pa postavi pisatelj zdravnikovo vdovo, ki se za otroke vso žrtvuje, se jim vso posveti, zanje moli in se zaveda, da jih je rodila zato, da jih osreči, zato pa je tudi dovolj močna, da prenese hude družinske nesreče. Roman kakor za naš čas Bordeaux pozivlje s tem lepim delom: nazaj k družini in žrtvi. Broš. knjiga stane 27 din, vez. 36 din.

5. **Hugon Turka: O boleznih in zdravju domačih živali.** S to knjigo nadaljujemo naše gospodarske knjige. Doslej smo izdali na primer Črnejevo živinorejo, Simoničevo Splošno poljedelstvo Travnistvo in Pašništvo Jakoba Turka, Šušteršičev Naš gozd, Šturmov Krompir. Dopolnilo teh knjig za umne gospodarje bo ta, ki jo oznanjamo za prihodnje leto. Državni veterinarni inšpektor v pokojju, Hugon Turka, piše o znakih zdravega živalskega telesa, o živalskih zajedalcih, o cepljenju zoper bolezní, razkuževanju, zakonskih predpisih o zatiranju živalskih kužnih in nalezljivih bolezní. Potem označi razne bolezní, na primer slinavko, parkljevko, vranični prisad, steklino, smrkavost, garjavost, svinjsko, govejo in kokošjo kugo, rdečico, tuberkulozo, bolezní čebel, tetanus, krvo-močnost, metljavost, bolezní perutnine; slednjič doda še poglavje o jalovosti goveje živine. Gospodarjem bo ta knjiga podobno kakor dosedanje pomagala, da si sami pomagajo in se tako rešijo marsikatero nesreče pri živini. Znali bodo bolje izpolniti navodila živinozdravnika, mnoge bolezní pa bodo znali že v kali zatreti. Broširana knjiga stane 15 din, vezana 24 din.

Ob dvajsetletnici ustanovitve jugoslovanske države.

Dr. Alojzij Kuhar.

Po vsej državi so se to leto vrstili slovesni ljudski prazniki, na katerih so Slovenci, Hrvati in Srbi praznovali dvajsetletni obstoj jugoslovanske države. Nekateri prireditve so bile izredno mogočne in so močno odjeknile doma in v tujini. Imeli smo občutek, da je tokrat ponovno spregovorilo ljudstvo brez posrednikov. Ljudstvo govori le ob redkih prilikah. Navadno so to trenutki, kadar se odločajo velike reči. Takrat ljudstvo pusti svoje delo, odloži svoje delavno orodje in se zbira na shodih, da izpove svoje mišljenje in dá svoje smernice. Potem se vrne zopet k svojim vsakdanjim opravkom, kajti časa ljudstvo zgublja noče in ne more.

Tako je bilo tudi pri nas v preteklih mesecih. Videli smo velikanska ljudska valovanja, po državi je zadihala osvežujoča, nepokvarjena vsenarodna volja, od meje do meje se je razlegal pristen glas tistega naroda, katerega predniki so za to državo krvaveli in katerega potomci jo bodo s svojo krvjo branili. Ne moremo se ubraniti vtisa, da smo v letošnjem letu morda prvič v svoji zgodovini, in to iz ust našega sicer tihega, skromnega in delovnega ljudstva, doživeli pojem in vrednost — države.

Ob dvajsetletnici jugoslovanske države bi lahko nadrobili sto in sto podrobnosti, s katerimi bi mogli samim sebi in tujini dokazovati, kako smo na vseh mogočih področjih javnega in zasebnega delovanja napredovali.

Lahko bi navajali številke v dokaz za to, da smo mnogo laže kakor drugi narodi prenesli gospodarsko stisko in da si kljub raznim tegobam počasi utiramo pot k blaginji. Lahko bi s številkami v rokah dokazovali, da smo na socialnem področju v primeru s položajem pred

Nj. Vel. kralj Peter II.

dvajsetimi leti neizmerno napredovali in socialno pravičnost razširili, če že ne na vse in popolnoma, pa vsaj na tiste sloje, ki so bili zaščite najbolj potrebni. Lahko bi se pobahalj s številkami, ki pričajo o našem velikem napredku na prosvetnem področju, ko tudi po drugih delih naše države polagoma zginja nepismenost in pridno pada seme duševne omike. S ponosom bi lahko pokazali na razvoj prometa, ko se stalno širi naše železniško omrežje in omrežje belih cest, s ponosom tudi na razmah naše industrije, ki se počasi osvaja od tujine, na razmah naše trgovine, ki nas je v svetu predstavila kot obljubljeni deželni velikih naravnih bogastev in pridnih rok. Če bi hoteli pokazati na no-

tranjo utrditev v državi in na pravni red in zakonitost, ki sta v njej zavladala, kakšne razlike bi vendar videli med letom 1918 in letom 1938 in s kakšnim upravičenim ponosom bi se smeli veseliti te rasti нравnih pogojev za trajanje države in naroda. Zgodovina naših zunanjepolitičnih odnosov, če bi si jo hoteli ogledati, bi bila zopet polna velikih in veselih zadoščenj, saj smo iz malenkostne in skoraj zaničevane države zrasli v mogočno

vladavino, katere prijateljstvo iščejo in cenijo veliki stari narodi Evrope.

Toda vsa še tako upravičena naštevavanja pridobitev jugoslovanske države v prvi dvajsetletnici njenega obstoja se morajo umakniti pred najbolj mogočno ugotovitvijo, ki je kakor še nikoli do sedaj prišla do zmagovitega izraza: naš narod je zavestno začutil, kaj je — država, kaj pomeni, živeti v narodni državi, in koliko je vredno, imeti lastno državo, imeti svoj veliki in svobodni dom.

Jugoslavija je po svoji pravni obliki nova tvorba. V njej so se zbrale pred dvajsetimi leti, a po stoletjih naporov, ustvarjajoče sile jugoslovanskega ljudstva, ki se je prej borilo, upalo, trpelo in zmagovalo pod tujimi ostrejši in na ločenih bojiščih. Srbi so svojo narodno državo doživeli že davno prej — državo v modernem smislu besede — in se je oprijeli kot edinega sredstva za osvoboditev vseh svojih drobcev. Srbi so v jugoslovansko državo že prinesli s seboj ponos na svojo narodno državo in vero v njo. Slovenci, ki tvorimo bistven del jugoslovanske države, v kateri smo zasedli zemljepisno in zunanje-politično najbolj izpostavljeni severni del, žal, tolikšne sreče nismo imeli v svoji zgodovini. Boj za naš narodni obstanek nas je silil, da smo vsako državo, v kateri smo živeli pod kapom kot sužnji, sovražili kot nasprotnico, ki se je je treba znebiti. V vsej svoji zgodovini pomena lastne narodne države — ki ni preganjalka, marveč zaščitnica, ki ni krivična, ampak pravična, ki ne zatira narodne rasti, marveč jo podpira in pred vsemi nasprotniki brani — nismo nikdar doživeli. Država — prijateljica, država — zastopnica naših narodnih teženj, država — straža naše svobode nam je ostala vse do ustanovitve jugoslovanske države in do zedinjenja neznan pojem in v vsej svoji zgodovini od narodnega prebujenja dalje smo do države in njenih predstavnikov vedno zavzemali stališče utemeljenega nezupanja. Ni čudno, če je med ljudstvom ta občutek tlel v globini duš, ki so prestale toliko trpljenja za svojo pravico. Ne smeli bi se čuditi, če bi bil še dalje ostal. Duševne rane se počasi celijo.

Vsa doba dvajsetih let, odkar obstoji skupna jugoslovanska država, hrani nešteto dokazov, da se je naše ljudstvo čedalje bolj močno, bolj zaupljivo in bolj ognjevito začelo

oklepiti države, države v pravem pomenu besede kot velike organizirane skupnosti, ki ji je edina naloga, da skrbi za blagor svojih državljanov, in da je med ljudstvom rasel zavesten ponos, da je sedaj po stoletnih tavanjih našlo državo, ki jo more ljubiti z veseljem in zaupanjem.

Če je kaj, je v proslavah dvajsetletnice naše jugoslovanske države prišla do čudovitega izraza ta revolucija v značaju našega ljudstva, ki je kriknilo v svet svojo srečo, da živi v državi, ki je njegova last in postavljena, da brani njegovo blaginjo. Kot da bi se začelo za naš narod novo življenje! Danes vemo in verjamemo, da imamo v tej svoji državi zavarovane vse svoje pravice, saj smo njen bistveni del. Danes vemo, da bo država branila naše meje, za katerimi lahko mirno razvijamo lastno življenje. Danes smo prepričani, da bo ta naša država — in samo ta — zacelila neke, še vedno odprte rane, ki skelijo na našem narodnem telesu. Danes vemo, da je naša dolžnost, da državo in njeno moč krepimo, da doprinašamo žrtve za njeno rast in njen razmah, saj je vse v naš prid. Čim mogočnejša bo država na znotraj, tem bolj bodo zavarovane državljanske svoboščine, čim silnejša bo na zunaj, tem prej bo mogla reševati vprašanja, na katera čakamo odgovora v imenu naše krvi in naše kulture in katerih dosedaj ni še bilo mogoče zadovoljno rešiti.

Ob dvajsetletnici jugoslovanske države smemo smelo izpovedati, da je kot iz ene duše prišla iz ust in src slovenskega naroda iskrena prisega državi kot nositeljici vse naše narodne biti. Tisti, ki so znali prisluhniti duši našega ljudstva, so to že davno vedeli in z veliko notranjo srečo opazovali državno-politični prelom leta 1918 in nadaljnje razvoje v pojmovanju državnosti. Proslave dvajsetletnice kaj novega niso prinesle, a razodele so vsemu svetu in predvsem nam samim, da slovenski narod ljubi domačo državo.

Pregovor pravi, da ima vsak narod takšno državo, kakršno zasluži. Mi bi radi, da bi bila naša država silna. Delajmo, da bo vedno bolj močna — vsak posameznik izmed nas in vsi kot skupnost, kajti naša država, ki se je rodila iz skozi stoletja obilno prelite krvi, je naša last, naša obramba in jamstvo za naše trajanje.

Murillo: Sveta Družina.

Sreča vsa mi počiva v dnu srca.

Plavajo meglice bele
čez gore —
z njimi splavalo nemirno
bi srce.

Splavalo bi v daljo, k soncu
vasovat
in ukralo rožni zarji
njen škrlat.

Z zvezdami bi se igralo —
zlati soj
vase bi zaprlo, neslo
ga s seboj.

Žarkov lune bi si vzelo
za spomin
in napilo nébesnih bi
se modrin.

Kadar bi bilo prepolno
lepih sanj,
bi oblak ujelo, skrilo
spet se vanj.

Ah, saj splavalo bi v daljo
le zato,
da bi se vrnilo zopet
na zemljo —

razodelo vsem, da sreče
lepše ni
kot je tista, ki v nedolžnem
srcu spi...

Marija Brenčič.

JAZ NI SEM KRIV

Ruski pisal Veresajev.

I.

Tisti večer smo dolgo posedeli. Po strehi je bobnal dež, na vrtu je vrsalo, na vrhu nekje, za steno, je hitro in enakomerno kapalo. Zunaj se je vse zlivalo v razburjajoč šum, medtem ko je vladala v dvorani na videz posebna tihota. Samovar je ugasnil.

Šura se je tesno privijala k mami. Ta jo je gladila po glavi in govorila v skrbeh:

»Naše polje, posejano s sončnimi rožami, prinaša leto za letom manj dohodkov; vsa zemlja je zastavljena, prezastavljena in nimamo s čim plačevati obresti v banki. Ne preostaja drugega, kakor da gre papa v službo. Treba se mu bo peljati v mesto Požarsk, za dve sto vrst daleč. Bog ve, kdaj mu bodo dali kaj dopusta? In tako bo živel tam sam zase... Oh, kako nerad gre sam. Včeraj mi je rekel: 'Če pojdem v Požarsk, kdaj spet vidim našo Šurko, njene zlate kodre

in očke modre.' In kako se to lepo sklada: zlate kodre — očke modre,« se je rahlo namehnila mati.

»Mamica, čemu bi hodil atek z doma?« je hitro posegla vmes Liza s prosečim glasom. »Ti praviš, da ni denarja. Pa mi lahko jemo črn kruh namesto belega. Dalje: kaj nam bo sladko pecivo? Saj moremo tudi brez njega lepo živeti. Ves ta denar pa prihranimo, tedaj atku sploh ne bo treba oditi.«

»Vse to bo malo pomagalo. Glej, ti pojdeš zdaj v gimnazijo, Mitja čez tri leta na vseučilišče, medtem pa že Šura zraste in pride na vrsto. Za šolanje je pa treba mnogo denarja. S pecivom tukaj ne prihraniš veliko.«

Mama se je zamislila. Starejša sestra Katja je šivala na stroju. Enakomerno ropotanje kolesa je osamelo odmevalo po sobani in se ni mešalo s šumom dežja in vetra za okni.

»Pa kaj vendar oče zmeraj sedi in sedi v svoji pisarni? Vasilij Aleksejevič, pojdi, globček, malo k nam,« je poklicala mati očeta. »Kako moreš vendar tak biti! Že tako je ostal samo še en teden, a ti sediš sam zase in s svojimi papirji.«

Papa je zakašljaj, se dvignil in pretegujoč se stopil k nam v dvorano. Njegovo suhljato obličje je bilo izmučeno, pogled pa kakor vedno mračen in poln skrbi.

»Bogme, da te sploh ni videti. Posedi z nami vsaj nekoliko.«

»Treba bi bilo še napraviti obračun za junij... A dež, ga slišiš? Lije in lije, že peti dan brez prestanka. Vse žito na polju bo zgnilo.«

»A kaj pravi barometer?«

»E, kaj barometer!« Oče je zamahnil z roko, ne verujoč v barometer, sedel na divan in si prižgal cigareto.

»No, ti, pikapolonica, kaj pa gledaš?« se je laskavo obrnil do Šure in jo nežno pošegetal.

Šura se je naježila, zgrabila za njegovo roko in se spogledala z Lizo.

»Atek, jaz ti bom nekaj povedala!«

»No, kaj mi boš pa povedala?«

»Jaz znam pravljico.«

»Pravljico? Povej jo no!«

Šura je spet pogledala Lizo s pomembnim smehljajem. Liza je nekoliko zardela.

»Mene je Liza naučila.«

»A res? No, sedi k meni in povej!«

Šura se je spravila očetu na kolena in globoko vzdihnila; še enkrat se je spogledala z Lizo in si smehljaje popravila predpasnik.

»Nekoč so bile tri deklice, majčkene vse.

Dve deklici sta imeli mamo, a še ena je bila... kako je že to? Veš, atek, ena ni imela mamice. Kako se že imenuje deklica, če je brez mamice... a?«

»No, sirota ji pravimo.«

»Da, da, sirota. No, dobro. Dve deklici sta bili hudobni, a mama ju je ljubila.«

Šura ni hitela s pripovedovanjem, med katerim se ji je razlil čez ustne komaj viden smehljaj. Zato pa se je Liza silno vznemirjala; prodirno je gledala Šuro in ni odmaknila oči od nje, pripravljena vsak hip, da ji priskoči na pomoč. Toda Šura je sama dobro znala.

Papa je s tihim zadovoljstvom, smehljaje se poslušal in se poigraval s ključkom ure.

»No, ona je plesala in plesala in nevede kdaj zgubila svoj šolenček. Car je pogledal, čigav bi bil ta šolenček. A Mašenka je prenehala in hitro odšla domov.«

»Šura! Ne Mašenka, Sandriljona,« je naglo popravila Liza.

»San-di-ljo...«

Šuri se je ustavilo.

»Veš, Liza, jaz ji bom rajši rekla Mašenka. Tisto je tako težko — Sardiljo!«

»Govori, dušica, kakor hočeš; saj to je vseeno,« jo je hrabil oče. »No torej?«

»In car je vzel šolenček in pogledal, kakšen je. A šolenček je bil takooo fletkan in takooo lep! Car ga vzdigne in pravi: 'To de-

klico, ki je pravkar zgubila... ta deklica bo moja mama.'«

»Žena menda, ali ne,« se je nasmehnil oče.

»Da, da, žena! — Potlej so pa vojaki šli, šli in prišli in vzeli eno deklico, veš, tisto hudobno. Tista pa je imela pokvečen prstek. Mama ji je pošepetala: 'Odreži prstek!' — No, dobro. Car je prišel in pogledal, šolenček ji je bil čisto prav. Hipoma pa...«

Šuri je vse obličje zažarelo od zadovoljstva; z očmi je posmehljivo zamežala.

»Kar prilete golobčki. Lete in lete in s perutmi mahajo. Vsi se prestrašijo: Kaj pa je to? A golobčki lete in pojo:

Car, car, poglej, kako
je prstek oblit s krvjo!

Car pogleda. Res! A-a-aal Tako? No, zgubi se domov!«

Mi vsi smo se zakrohotali. Šura je obmolnila in nas začudeno gledala; prav nič ni pričakovala tega smeha. Oče jo je pritisnil k sebi in jo obsul s poljubi.

»Ah, ti, Šurka moja, Šurka,« se je smejal oče. »Zgubi se domov! To je pa res imenitno. Hahaha!«

Hipoma je nekdo od zunaj rezko in silno udaril na okno prednje sobe. Šipe v okvirih so zašklepetale. Vsi smo utihnili in se spogledali. Še en udarec, in še, vedno pogosteje in silneje.

Oče je osupel vstal.

»Kaj je tam?«

Urno smo odšli v prednjo sobo in jaz sem odprl okno. Vlažen in hladen veter mi je puhnil v obraz. V črni noči nisem nič opazil.

»Kdo je?« sem zaklical preplašeno. Zasopel glas je odgovoril iz teme:»

»Jaz sem, gospod. Aljoša iz mlina. Odpri brž in pokliči starega gospoda!«

Odpri smo vrata. Aljoška je vstopil, bled in razkuštran. Bil je bos in gologlav; premočena srajca se je oprijemala telesa.

»Pomagajte, gospod! Tonemo!«

»Kako? Tonemo?! — Kaj se je zgodilo?«

»Voda dere čez jez in ni je sile, da bi jo držala. Vse Gradišče je že zalila, prav pod mlin dere, in glej, vsak hip lahko izpodnese kočo. Gospodar me je poslal k vam prašati, ali bi ne smeli vaši delavci na pomoč... Neverjetno, kar se tam godi!«

»O moj Bog!« — Mama se je v grozi prekrizala. Oče je pokašljaj in mrko gledal predse kakor zmeraj, če se je razburjal.

»Pa od česa vendar to? Zatvornice na jezu ste menda dvignili?« je vprašal.

»To je ravno tisto, da jih nismo. Pa kdo je vedel? Polagoma je voda naraščala. Smo mislili, da bomo zatvornice še zmeraj lahko dvignili; kdo bo spuščal vodo po nepotrebem. A nepričakovano je buknila in narasla kar za tri četrtine. K zatvornicam še blizu ne moreš... Pravijo, da je zgornji mlin pretrgalo.«

»Pojdi, Mitja, zbudi hitro delavce,« se je obrnila mama do mene. »O, ti, moj Bog! Glej, kaka nesreča!«

»In povej, naj vzamejo s seboj jake in vrvi,« je pristavil oče.

Aljoša se je razkoračil in privzdigoval ramena pod mokro srajco.

»Gospod, ukažite jim, naj gredo s konji,« je dejal. »Peš ne moreš skozi, ves travnik je zalit.«

Zdirjal sem na dvorišče. Tema ko v rogu. Na vrtu je zamolklo hreščalo, dež je besno nabijal po pločevinasti strehi in veter je divjal po ozračju. Vse krog in krog je bilo nekam nenavadno čudno in strašno.

Pritekel sem v šupo, kjer so spali delavci. Tipaje sem našel ležišče svojega prijatelja Gerasima in ga začel buditi. Spal je kakor ubit, komaj sem ga predramil. Dolgo ni mogel nič doumeti.

»Tak vstani vendar, Gerasim! Nad mlin gre povodenj. Urno!«

»Po-vo-denj?«

Gerasim je zevaje sédel na ležišče in se začel z obema rokama praskati po laseh.

»Hitreje, Gerasim! Če ne, tam vsi utonejo, preden se vi zberete.«

»Ne boj se, ne potonejo... Hej, fantje, vstanite!«

Po kotih so se zganili.

»Kaj pa je tam?« se je votlo oglasil Vlas, starešina delavcev.

»V mlin treba iti! Vstani, hej!«

»V mlin?« je zaspano zažolčal Vlas.

»I tak, vstanite vendar, vragi zaspani!«

Gerasim je poskočil na noge. V kotih so se zazibali močnejše. Nekdo je s surovim glasom vprašal v temi:

»V kakšen mlin neki?«

Razdražen sem zavpil nad njimi:

»Tak vstanite že vendar! Nad mlin gre povodenj... Pa hitro! Bogučarovski mlin je že odneslo, vse Gradišče je pod vodo.«

Delavci so vstajali. Povedal sem Vlasu o jakih in vozovih ter odšel v hišo, v svojo sobo. V temi sem poiskal in obul visoke škornje, oblekel površnik, pa čepice ni bilo nikjer. Domislil sem se, da leži v obednici na oknu.

»Kam pa ti, Mitja?« je vprašala mama, ko sem pridirjal v dvorano in pograbil čepico.

»V mlin z delavci.«

»Kaj ti pade v glavo! Utoniti se ti hoče, kaj? Ali prehladiti se? Ne, golobček, glupost! Nikar ne misli!«

Jaz sem obstal. Z znižanim glasom sem jo poprosil:

»No, mamica, dovoli. Saj vendar delavce pošiljaš.«

»Ne, ne, ne! Nič ne misli! Delavci, to je druga reč.«

»Jaz znam bolje plavati ko oni vsi skupaj. A Gerasima sem zadnjič, ko sva se borila...«

»Da ne! Kar nehaj s tem, te prosim! Ne smeš pa ne smeš! In nobene besede več o tem!«

Iz pisarne je stopil oče.

»Kaj pa to? O čem se prerekata?« je vprašal.

»Neumnost! Mitja hoče z delavci v mlin.«
Oče je nagrbančil čelo.

»Kaj te je tam treba? Nehaj, bratec, prosi me! Tudi brez tebe tam vse lepo mine. Pojdi rajši spat, gre že na eno... Spat, spat, otroci, spat!« se je obrnil k sestram.

»In ti, kebrček, še ne spiš? Aj, ti, pika-polonica! Takoj v posteljo! Ena, dve, tri!«

Sestre so se poslovile in šle. Oče in mati sta stopila v pisarno. Jaz sem še malo postal v prazni dvorani, nato pa odlezel v svojo sobo na vrhu.

V polmračni prednji sobi sem opazil pri oknu nerazločno senco. Pogledam natančneje, bila je Liza. Grizla si je nohte na drgetajočih prstih in gledala za mano s črno se svetlika-jočimi očmi.

»Mitja!«

»Kaj?«

»Mitja, ti pojdeš tja?«

Neprijazno sem ji odgovoril:

»Saj si slišala, da ata ne pusti.«

»Jaz ne vem... Jaz bi...« Liza se je preplašeno ozrla.

Mene je nenadoma pograbila jeza.

»Kaj bi ti?!« sem zavpil zasopel. »Kaj pa stojš tukaj? Skoraj bo ena in bi morala že zdavnaj spati. Čakaj, atu povem, da si ti tukaj, pa ponoči...«

Nato sem naglo odšel.

II.

Ko sem prišel v svojo sobo, mi je srce tolklo, kolena so se tresla in šibila. Postal sem za hip sredi sobe, stopil k oknu in ga odprl. Veter je prhnil vame in mi brizgnil v obraz droben dež. Nebo je bilo črno, tako da ni bilo videti niti obrisov pod oknom šumečih dreves. Nagnil sem se skozi okno in se zagledal v levo stran dvorišča.

V temi so se premikale medle luči svetilk; njih svit je padel zdaj na konjski gobec zdaj na zadnji konec voza zdaj na mračne postave delavcev.

S tuljenjem vetra so se mešali surovi in zaspani glasovi ljudi in napeto hrzanje konj. V moji duši je vstajalo nemirno in viharno čustvo; srepro sem gledal na priprave spodaj in se tresel po vsem telesu vedno bolj in bolj.

Delavci so se pripravili. Luči so začele hitreje begati sem ter tja, začulo se je pogovarjanje s konji, ropot koles, in že je izginilo vse v temno noč. Moje srce je upadlo; hipoma sem prenehal trepetati, vznemirjenje je popustilo.

Z zoprnim občutkom v duši, da se moram sam pred sabo v nečem opravičevati, sem stopil od okna. Leno sem odprl Lermontova in skušal brati. Ta je bil meni najbolj priljubljen pesnik.

O Bog, kako se mi je danes zdel plehek in neokusen. Z gnusom sem zaprl knjigo in se znova nagnil skozi okno. Dež je še vedno lil, drevje se je v vetru pripogibalo in gluho stokalo. V hreščočem neurju se mi je zdelo, da slišim iz daljave obupne vzklike, treskanje in bobnenje.

Na dvorišču se je ta hip zaslišalo hitro, po blatu čmokajoče topotanje skakajočega konja. V naglici je nekdo zaklical:

»Nikolaj! Pojdi in vzemi pri Stepanu Stepanoviču vesla; čoln hočejo imeti.«

V meni je srce veselo zatrepetalo; kričal je Gerasim. Prišel je od tam, kjer se je pravkar v valovanju noči vršila naporna borba. Zopet se je nekaj zazibalo v duši in

prejšnji trepet mi je udaril skozi mozeg in kosti.

Na dvorišču je spet zamigljala svetilka. Zaslišal se je govor. Gerasim se je prerekal z dvornikom Nikolajem.

»A, č-črt, krivonogil!« se je razlegal nejevoljen glas Gerasima. »Saj sam z njim nič ne opravi. V takemle vremenul Jaz še vesla nikoli nisem vzel v roke!«

To, kar je negotovo drgetalo v globini duše, je nenadoma zavalovilo, z mogočnim valom buknilo kvišku in z radostjo zgrabilo mojo dušo. Naglo sem oblekel površnik, pokrtil čepico in zlezal skozi okno. Roke in noge so drsele po mokrih in opolzkih plankah, pred očmi mi je zamigetalno okno nižjega nadstropja, in že sem telebnil v grmovje španskega bezga pod oknom. Obrisal sem si mokre in opraskane roke ob površnik in stopil k prerekajočima se dvema.

»O čem se prerekata?« sem vprašal Gerasima.

Gerasim me je pogledal in ne da bi kaj odgovoril, se spet obrnil k Nikolaju:

»Vrag, krivonogi, sodrgal! Slišiš, pojdiva!... Strahopetec!... Ali mar s čolnom sam kaj opravi?«

»Saj ti pravim: gospa ni ukazala, da bi smel zapustiti dvorišče.« se je otepal Nikolaj.

»Gospa ni ukazala... Zlodej bojzljivi! Si se zaril v luknjo!«

»E, pljuni nanj!« sem prezirljivo kriknil jaz. »Geraska, pojdiva midva!«

»Oo?« se je zavzel Gerasim. — »To je gospod! Pojdiva!«

On je zadel vesla na ramo in odhitela sva čez vrt. Čmokaje po lužah sva šla skoz lipov drevored, prelezla plot in se spustila po strmem, opolzkem bregu k reki. Voda je za dva sežnja stopila čez običajno črto na obrežju. Daleč v temi je spačeno črnelo v vodo nagnjeno in na pol potopljeno kopalnišče.

»Ehe! Mostiček je odneslo!« je zateglo oznanil Gerasim in obstal. »Tako, zdaj pa le priidi do čolna!«

Vrgel je vesla na tla in se popraskal za ušesi.

Jaz sem bil kakor pijan; v moji kratkovidnosti se mi je zdelo vse lahko, preprosto in naglo izvedljivo, kakor bi trenil. Medlo se je bleščal široki pas vode, ki naju je ločil od čolna; roke so same od sebe vrgle obleko

s telesa in jaz sem se z zaletom pognal v reko. V hladni vodi se mi je srce v prsih skrčilo, nato je vse telo zagorelo, kakor oblito s krompom. Odvezal sem čoln v kopališču in priplaval z njim k bregu.

Šklepetaje z zobmi od mraza in vznemirjenosti sem se urno oblekel. Veje dreves niso v vetru nič več udarjale druga ob drugo, skozi pretrgane oblake so medlo sevale zvezde. Sedla sva v čoln; prijel sem za vesla in odpeljal čoln na sredino reke. Tok reke naju je zgrabil in pognal.

Mračni vrt je plaval mimo naju, pokljaje se otrešajoč deževnih kapelj; lučka je zamigljala skozi veje in zginila. Gosta tema je legla na čoln. Nad vodno gladino so temneli črni vrhovi zalitih obrežnih grmov. Okrog naju je drvela črna voda, šumeč in peneč se v valovih.

Gerasim je nepremično sedel pri krmilu s sklonjeno glavo, držeč se z obema rokama za kraje čolna. A meni je bilo brezumno veselo v duši, kakor da me je zgrabila tajna vihra, plaval sem v njej v silnem zanosu. Majhne in brezpomembne so ostale za mano vse prepovedi in vse moje omahovanje. Voda je sikala okrog nosa najinega čolna, vesla so se upogibala in pokala v mojih rokah, a čoln je letel ko lastovka.

Gerasim je spregovoril:

»A Gradišče, kako je zalito, strahotal Pripeljali smo se, a konji niso hoteli naprej, nazaj so zavijali. Fantje so se morali odpeljati naokrog, skozi brezovo dobrovo.«

Iz temne dalje je vedno izraziteje prihajalo bučanje vode, padajoče čez jez. Gerasim je vztrepetal in stresel z glavo.

»Viš, kako bobnil!« je rekel smehljaje se in prisluškuje. »Le počakaj, ko naju zanese na jez, tedaj se držil Naravnost v šum telebiva.«

Jaz sem se nasmehnil. Gerasim me je še nadalje strašil:

»A v šumu sedi škrat in čaka. Ko zgrabi za noge, hehe! ... Tedaj, bratec, se posmeješ!«

Jaz sem se čudil: kaj Gerasim res misli, da me je kaj strah? Nasprotno, žal, da je bilo okrog mene tako malo nevarnosti. Mene je imelo, da bi pognal čoln z besno brzino in ga spustil naravnost na jez.

Reka je napravila oster ovinek na desno. Izognila sva se rtu. Nenadoma se je bučanje

padajoče vode zaznalo skoraj pred nosom čolna, čeprav je bilo do jeza še četrta vrsta.

Daleč v temi, na pobočju dobrave, so migljale svetle lučke svetilk. Skozi bobnenje vode je prihajalo do nas žalostno žensko vikanje.

»Glej jih, fantje so že tudi tu,« reče Gerasim, zagledavši se v temo. »Ehee! Koča je že odneslo! K bregu!«

Prezerala sva tok in priplula na breg, ki je bil daleč zalit z vodo. Kraj jeza, kjer je v vodi tonila koča, je svobodno drla reka. Črno umazana voda je segala pod ostrešje kože in v valovih pljuskala skozi okna — a koča je še stala.

III.

Delavci so pravkar prispeli in tiho razgovarjajoč se lezli z voza. Naproti jim je prišel mlinar in tožil:

»Poglejte, bratci, pogledite!« Mokri čopi las so se mu tresli nad bledim, tolstim obrazom. »Prav vse je zalila voda, nič ni ostalo ... Koča, glejte, ni je več. Vse je odneslo. O, golobčki mojil! Prišel je čas za smrt.«

Bos in brez pasu je šaril okrog delavcev in s tresočimi se rokami kazal na mlin.

»Ste otroke rešili, a?« je surovo vprašal Vlas, odpenjaje debel suknjeni plašč.

»Hvala Bogu, otročiče smo izvlekli. A premoženje je ostalo vse tam. In živina je vsa tam in kovčeg — sedemdeset rubljev je v njem, bratci mojil! ... In pujssek je v veži ostal. Slišite, kako cvilil!«

Delavci so se, ne vedoč, kaj početi, pririvali okrog vozov in odmotavali zmedene vrvi.

»Očka, ti moj roodni! ...« je zamolklo ječala mlinarica, sedeč zgubana na culah; slišalo se je, kakor da bi tulil jesenski veter v dimniku.

Delavec Afinogen, visok možakar s kovzavim in ošabnim obrazom, se je nenadoma zganil in vrgel odmotano vrv na voz.

»Alo, fantje, zganite se!« je vpil nad delavci. »Kaj stojite? Jake v rokel! ... O, glej ga, Gerasim s čolnom.«

Prispela sva v svetlobni krog in priplula k delavcem.

»Ehe, tudi gospod je tu, junak!« je brezbrizno pomežiknil Afinogen.

Ves ponosen sem se veselo nasmehnil, pa zaradi njegovega brezbriznega pogleda se je

moj smehljaj sprevergel v nerodno prisiljen posmeh. Afinogen je skočil v čoln in zavpil nad mlinarjem:

»Ivanič, sedi k nam in pokaži, kje je kovčeg!«

»Priveži za vsak primer vrv k obročku na čolnu in drži na drugem koncu,« je naročil Afinogen.

Privezali so vrv k rilcu čolna. Odveslali sem in prispeli smo do koč. Afinogen, Ivanič

Ivanič je urno sedel h krmilu.

»No, gospodič, odpeljite nas h koč!« je poveljeval Afinogen. Poprijel sem za vesla.

»Pazite, mladci, jez pōka,« je boječe zaklical nekdo izmed delavcev na bregu. »Če se pretrga, vas vse odnese s čolnom vred.«

Zasmejal sem se.

»Kaj se ti tam bojiš, saj ne bo tebe odneslo.«

in Gerasim so se spustili v vežo, jaz pa sem jih čakal v čolnu.

Svetloba svetilk je v medlih in tankih pasoyih legla na vodno gladino. Črna gruča delavcev, na drugi strani tovarne, je stala nepremično in molče. Nebo se je očistilo in na vzhodu se je daniło. Izza vogala koč se je slišalo nepretrgoma votlo bobnenje vode, ki je drvela čez jez. Čoln se je enakomerno po-

zibaval pod menoj in je sem in tja udaril ob steno pri koči.

Nenadoma je nekje — nisem utegnil ugotoviti, kje prav za prav — nekaj votlo zahreščalo in takoj nato strašno, gromovito počilo. Hkrati sem občutil, da me je obenem s čolnom nekam potegnilo.

»Hoooo! Drži, držil!«

Čoln je čudno poskočil in me hipoma silno stresel. Nagonsko sem se vcepil z rokami v prečko, pred očmi mi je zamigljalo sivo nebo in bliskoma se je vse okrog mene zavrtelo v gluščem rjoventju: veliki tok me je zajel in pognal v prepad. Jemalo mi je sapo... Nenadoma sem občutil, da ležim na nečem mehkem, opolzkem. Zemlja je trepetala od strašnega bobnenja. Skočil sem na noge. Okrog mene ni bilo več vode. K meni so hiteli delavci. Čoln se je valjal zraven v blatu. Slišali so se veseli glasovi.

»Vi-iš! Pa smo le udržali! Ni nas odneslo!«

Molče sem se ozrl na reko. Pritisk vode je prevalil pol jezua, odtrgal spotoma mlinska kolesa in močno pošibil shrambo za vreče. Daleč pod jezom se je penila rumena voda in vrtinčila v velikih vrtincih razbito tramovje, protje in kolesa.

Majhni, napihnjeni Teodozij me je zadovoljno ogledoval in govoril, čudeč se:

»Kako vendar to, da našega gospoda ni potegnilo v šum! Gledam, bratci moji, in vidim, kako je pretrgalo jez. No, si mislim, naš gospod je izgubljen! Kraj je grudast in razrit, ne najdemo ga več. Držim za konec vrvi in si mislim: čoln še kako rešimo, a gospoda našega ne najdemo. Na, tu ga imaš! Vsega, kar ga je!«

»Mnogo, misliš, je manjkalo do nesreče,« je vzdignil Vlas. »Prav lahko bi bil fant izginil! O, Bog nebeški!«

Jaz sem stresel z glavo in se zasmel.

»I, kaj bi govorili o tem! Ni odneslo, pa ni; kaj še hočete?... Kaj bomo tukaj stali? Na delo je treba.«

V tem hipu sem ugledal obraz Afinogena. Gledal je vame in pod redkimi brki mu je igral rahel, komaj viden smehljaj. S takim smehljajem bi gledal človek na svojega rešenega mlajšega brata. Afinogen je pristopil k meni:

»Gospod, vi pojdite zdaj domov! Vidite, kako ste mokri: niti ene suhe nitke ni na

vas. Hladno je. In še papa se razsrđi. Najbrž ste brez dovoljenja ušli?«

Veselo sem se nasmehnil.

»Naj se razsrđi! A meni ni prav nič mraz.«

Toda to ni bilo res; trepetal sem kakor v mrzlici. Površnik je sedel na plečih kakor koš, srajca se je neprijetno oprijemala telesa.

Afinogen, Vlas in Ivanič so presojali, kaj naj počno. Od delavcev so jih nekateri poslušali in dostavljali svoje pripombe, drugi pa so zijali, kako rumeno kalna voda buči in drvi skozi vdrfino v jezua. Kondratjevna, žena mlinarja Ivaniča, je molče sedela na culah in topo gledala z očmi, zabrekli od joka, za svojim možem.

Zdaniilo se je popolnoma. Zarja je žarela vedno svetleje; od vzhoda je pihal hladen jutrnji veter. Postal sem še nekoliko na svojem mestu, se ozrl po vseh, nato pa sem odtaval domov.

Iti okrog zdaj ni bilo več treba, zakaj upadla voda je očistila travnik Gradišče, ki je ležal med mlinom in našo pristavo. Prekoračil sem travnik in se začel po poti vzpenjati navkreber. Na pol pota sem obstal in se ozrl. Poševni žarki jutrnjega sonca so se veselo kopali v lužah in v mokri, bleščeči se otavi na travniku. V brezovi dobravi za travnikom so zateglo stokale pribe, pod nebom pa so žvrgoleli škrjanci.

Okrog mlina je bilo naporno delo v polnem teku. Afinogen in Gerasim sta se na nepojmljiv način zalezla v shrambo za vreče, v katero je z vso silo bil tok iz pretrgane

odprtine v jezu. Že nekajkrat se je očitno potresla krepka, iz brun zgrajena stavba, a skozi lino v strehi so še vedno frčale moknate vreče v loku čez vodo in se zaletavale v breg, izpuščajoč oblake belega prahu. Drugi delavci so se spravili na drugo stran reke in se trudili, da bi dvignili zatvornice ter tako rešili še stoječi del jezu.

Postalo mi je hudo in sramotno se mi je zazdelo, da sem se odstranil. Vleklo me je nazaj. Toda bilo je prepozno. Doma bi me utegnili pogrešiti. Šel sem naprej.

S hriba je bežala proti meni nizka, tolsta postava v temni obleki. Vznemirjen sem opazoval njeno nerodno hojo.

»Kdo neki bi utegnil biti?«

Postava se je vedno bolj približevala. Zatrepetal sem: bila je moja mama...

Njeni redki lasje so zlezli izpod rute in se v mokrih pramenih usipali po licih; jopa je bila mokra in obrizgana od blata, obraz pa izmučen od dolgotrajne razburjenosti. Potrt sem obstal. Mama pa je divjala in skakaje po blatu, čez luže in izmite jarke uprla vame od veselja žareče oči.

V dveh skokih sem bil pri mami in jo prijel za roke. Krčevito me je pritisnila k sebi in obsula s poljubi.

»Oj, hvala Bogu!« je izustila nazadnje, se prekrizala in v globoki zamaknjenosti uprla svoje oči v nebo.

Po njenih licih so drsele debele, svetle solze.

IV.

Naslednjega dne sem se pozno prebudil.

V sobi se je razgrinjal zlatožarni polmrak sončnih žarkov, ki so prodirali skozi zastore; muha se je brenče zaletavala v šipo. V hiši je bilo tiho, na travniku za šupo so enakomerno sikale kose.

Poskočil sem iz postelje, čvrst in prespan, ter se začel hitro oblačiti. Prvi dve, tri minute se skoraj nisem spominjal včerajšnjega dogodka. V duši mi je bilo veselo in lahko, spomini so se vrteli po moji glavi skoro podzavestno. Med umivanjem šele sem se nepričakovano jasno zavedel vsega dejanja, ki me je spravilo nekoliko v zadrego. Seveda, mama bi nikomur nič ne omenila, toda o mojem nočnem potovanju ni vedela samo ona; njej je sporočila upraviteljeva žena Lipatjevna. A Lipatjevna je imela jezik strašno dolg.

Moja zmedenost pa se je med drugim sama od sebe kmalu razkadila. Ko sem stopil dol, sem bil že spet v tistem svetlem, brezskrbno radostnem razpoloženju.

Pozajtrkovali so že. Katja me je čakala pred ugaslim samovarjem in nekaj vezla. Sprejela me je z dolgim in resnobnim pogledom, na kar je molče povescila oči na svoje vezenje.

Vprašal sem jo, kaj zdaj delajo ob mlinu. Nerada je odgovorila in mi začela nalivati čaj. Kar se je iz sosednje sobe, kjer je bila mamina spalnica, zaslišal zategel stok.

Vznemirjen sem prisluhnil in uprl pogled v sestro. Ona pa je molče nadaljevala z vezenjem, samo njene ustnice so se bolešno stisnile.

»Katja, kaj to pomeni?« sem jo vprašal.

Katja je tiho odgovorila:

»Mamo muči revmatizem.«

Neprijetno se mi je skrčilo srce. Katja je sedela žalostno, sklonjena in zaverovana v svoje delo.

»Še nikoli je ni zgrabilo tako silno; mama je j o k a l a,« je dostavila sestra, ne da bi dvignila oči.

Jasno je bilo: trpljenje materino je moralo biti neznosno; kajti poznali smo njene solze, ki so bile samo zaradi nas.

Iz spalnice je prišel papa, čmeren in razdražen. Hladno me je ošinil s pogledom in odšel v svojo sobo. Vstal sem in se odzibal v spalnico k materi.

Mama je ležala v postelji s stisnjenimi zobmi in s sramežljivo trpečim usmevom na ustnicah. Lipatjevna se je trudila okrog nje, vzdihovala in ji popravljala zgavje. Pri oknu je stala Liza, se izpod čela ozirala na mamo ter si nervozno grizla nohte. Najine oči so se srečale. Ona jih je v zadregi umaknila in nasršila obrvi. Mama me je krepko poljubila.

»No, golobček, kako se počutiš?«

»Jaz? Nič hudega,« sem zajecjal.

»Le glej, če ni kaj. Morebiti... Ooo!« je nenadoma zastokala in močno stisnila ustnice. »Lipatjevna, draga moja, daj mi tisto škatlico s tabletami,« je rekla mama in vzdihnila.

Jaz sem nekoliko postal, nato pa ves onemogel odšel iz sobe.

V svoji sobi zgoraj sem sedel k mizi in naslonil glavo v dlani... O Bog, kaj sem storil!

In kaj me je vendar neslo včeraj k mlinu? Kaj me je bilo tam treba? Domislil sem se včerajšnjega opojnega razpoloženja, domislil se reke, ki je sicala okrog smelo plavajočega čolna, domislil se tudi nasmeha Afinogenovega. Tedaj mi je bilo prijetno veselo; zahotelo se mi je, da bi vsi videli, kak junak sem, a istočasno... Pred mojimi očmi se je pojavil včerajšnji obraz matere, ves ožarjen od ljubezni in sreče — današnji pa: bled, trpeč. In ni me pokarala, ni se pritožila, niti namignila ni o tem.

Na stopnicah so se zaslišali nagli koraki in rezko pokašljevanje. Odrevenel sem; to je bil oče.

Vstopil je. Jaz sem se dvignil, da bi mu voščil dobro jutro. Toda oče, kakor da bi tega ne opazil, je stopil do mize in sedel v mehki stol.

»Jaz, bratec, se hočem s tabo pogovoriti,« je dejal nekoliko zasopel. Vzel je na mizi svinčnik in ga začel vrteti med prsti. »Ali je res, da si bil ponoči pri mlinu?«

V pričakovanju je uprl vame svoje oči čez robove naočnikov. Jaz sem komaj slišno odgovoril:

»Da.«

»Tak je le res? ... A jaz, dragi moj, kar verjeti nisem hotel, ko so mi povedali. Seveda, ljudje so dandanes samostojni, a?«

Molčal sem.

»Kajne, kar oče in mati prepovesta, to nam nič mar? Jaz sem sam svoj gospodar, ali ne? Kar si sam izvolim... kaj me brigajo drugi? Če se mati zaradi nas v lužah moči, naj, kakor hoče! Nam to nič mar!«

Odložil je svinčnik in pričel hoditi po sobi.

»Nu, naužij se zdaj, pojdi in poslušaj, kako mati stoka od bolečin! ... A mi smo zato mlinarjevega pujska rešili, da ni utonil,« se je bridko nasmehnil oče.

Jaz sem še vedno molčal. Tudi oče je umolknil in hodil po sobi sem ter tja. Čez čas je spet povzel besedo in govoril, kakor da bi sam s sabo modroval:

»Da ga tako zamami, da na vse pozabi! Da bi nekoliko, vsaj nekoliko pomislil o tem, kaj delaš. Prvo čustvo, brezumna in noro vzplamtela strast! Da bi vsaj o tem pomislil: kaj boš ti tam pomagal, ti, otroče! Saj so bili tam krepki, močni možakarji! No, ali bi bilo dobro, če bi se ti prehladil in bi te zgrabil

tifus? Preležal bi tri mesece, za sošolci bi zaostal in moral bi razred ponavljati. Pa še hvala Bogu, če bi bil samo tifus. Kaj pa, če bi bil utonil? Ti naše gorje, naše solze nič niso mar?«

Oče se je ustavil pred menoj.

»Druže moj, ne pozabljal, da si ti pri nas edinec! Midva z materjo sva stara, danes ali jutri umreva; kdo bo tedaj za sestre skrbel? Ti, dragi sinko, prevzemaš nase svete obveznosti in nimaš pravice, da ravnaš tako lahkomišlno.«

Oče se je popolnoma umiril; glas mu je zvenel vse mehkeje in ljubezniveje. A čudno, v meni je vedno bolj izginevalo tisto razpoloženje, v katerem me je bil našel ob svojem vstopu. Nekaj težkega in neprijetnega se je začelo gibati v moji duši.

Oče je pristopil bliže, zdi se mi, da me je hotel objeti in poljubiti, pa je še čaka, pričakujoč mojega kesanja. Jaz sem se prestopil na drugo nogo in dvignil oči, ko sem začutil, da je zoper mojo voljo in moje pričakovanje blesknil iz njih odsev hladnega zopravanja. Bistro sem pogledal stran in stisnil ustnice. Ne vem, ali je oče kaj opazil. Ljubeznivo je položil roko na mojo ramo in dejal:

»No tak, golobček, midva se ne bova prepirala; toda glej, da se to v bodoče ne zgodi več. Vem, da tega nisi storil iz hudobije, toda razmišljal vsaj nekaj o tem, kaj si naredil.«

»Jaz nisem kriv!« sem hipoma neprijazno zagodrnjal, ne da bi dvignil oči.

Oče je odmaknil roko in se začudil:

»Nisi kriv?«

Z mrkim pogledom in s stisnjenimi ustnicami sem stal nepremično na svojem mestu. Oče je vprašal z izpremenjenim glasom:

»Ti, Mitja, se ne čutiš krivega?«

»Nel!«

»A tako! To je pa druga reč! Razumljivo, da je to tedaj druga reč. V takem primeru se nimava več o čem meniti.«

Obrnil se je in odšel iz sobe.

V.

Nepremično sem stal na mestu. Zgodilo se je nekaj neverjetnega, strašnega, za kar ne morem poiskati niti primernege izraza. »Nisem kriv!« Ni res, bil sem kriv, čutil sem se krivega. Neka brezmišlna, meni samemu nerazumljiva strast mi je iztrgala iz duše ta trdi »nel!«

Počasi sem se odpravil ven in odšel preko vrta na polje.

Mračne misli so se mi podile po glavi, srce v prsah je viselo kakor mrtva kepa. Zlatenkasta rž je ne oziraje se name tiho valovila, plavica je čudno sinela v meji in škrjančki pod nebom so čudno peli. Od strani sem gledal na svoje ravnanje in zdelo se mi je neverjetno, da bi ga bil mogel zagrešiti.

»Moj Bog! Kaj vendar je z menoj? Treba je iti takoj in povedati, da sam ne vem, kako se je to moglo zgoditi, ter prositi oduščanja.«

»Ne!« je jeknil v duši nejevoljen glas.

In hipoma me je zgrabilo prav tisto uporno in zlobno čustvo kakor tedaj.

Vrnil sem se domov pozno zvečer, ko je že zarja ugasnila in so se delavci že odpravljali spat.

Na vrtu pred hišo sem obstal in se ozrl na okna. V dvorani so večerjali. Slišno je bilo škrtanje nožev in žlic in tih pogovor. Videl sem očeta, ki je sedel prav pri oknu s hrbtom proti meni. Počakal sem. Končno so se le premaknili stoli, oče je vstal. Sestre so pristopile in mu voščile lahko noč. Oče jih je prekrižal in poljubil.

Jaz sem občutil, kako sem ves čas zasledoval očeta z upornim in zlobnim pogledom. Strašno mi je postalo: ti torej do nje gaja gojiš tako čustvo!

V dvorani je postalo tiho. Počakal sem še nekoliko, potem pa se začel previdno plaziti navzgor v svojo sobo. Toda mama še ni spala. Ko sem stopal po hodniku, me je poklicala. Kaj naj storim? Zbral sem se in stopil do nje, trudeč se, da bi ji ne pogledal v oči.

Mati je ležala v postelji; roko je imela obvezano in obloženo z blazinicami. Zazdela se mi je, da je v enem dnevu njen obraz shujšal, oči pa se povečale.

»Poslušaj, Mitja,« je pričela, nepremično gledaje vame.

Jaz sem gledal vstran, pa kljub temu sem občutil na sebi njen žalostni in dolgi pogled. Pomolčala je.

»Ti si seveda že prosil očeta oduščanja?« Stisnil sem ustnice in se našobil.

»Ne.«

Mama me je molče in pozorno gledala.

»Saj niti ne vem, za kaj naj prosim oduščanja,« sem iztisnil skozi zobe.

»Mili moj, kaj pa je s tabo?« je bolešno vprašala. »Saj si ga silno razžalil! Prišel

je k meni in jaz ga kar poznala nisem, tako je bil izpremenjen njegov obraz. Pa zakaj to, zakaj? Zato ker te je ljubeznivo grajal, ko naju nisi poslušal? Zato? Kaj res ne more oče niti tega zahtevati? Ali pa imaš samega sebe za samostojnega človeka? Dragi moj, saj ti imaš vsega skupaj šele petnajst let!«

Jaz sem molčal. Njene oči so zrle vame trpeče in krotko karajoče.

»Da, morebiti še poprosim oduščanja,« sem tiho odgovoril.

Mama je pomirjena vzdihnila.

»No, pojdi, golobček! Takoj pojdi in ne odlagaj na jutri! Bog s teboj!«

Odšel sem.

V očetovi pisarni je še gorela luč. Potihoma sem prijel za kljuko pri vratih... Toda čez eno minuto sem že sedel v svoji sobi, sključen in mrko gledajoč v kot: dalje ko do vrat nisem prišel na svoji poti k očetu. Prejšnja temna, nepojmljiva sila me je z nejevoljo pahnila z njegovega praga. Zdaj sem se zares čutil zločinca, zakrknjenega in nesposobnega za obžalovanje. No, ni me bilo strah tega; srdito sem stiskal ustnice in si mislil: »Pa naj bom!«

Pred mano je vstajalo obličje materino, krotko, proseče; v duhu sem slišal glasove splošne obsodbe in nejevolje... »No — in? Pa naj!« sem kljubovaje in izzivaje mislil.

VI.

Ko sem naslednjega dne prišel k jutrnjemu čaju, sem našel vse razen matere v družinskem krogu. Pogovor je prenehal, kakor hitro sem bil vstopil. Papa je dvignil glavo in me s hladnim začudenjem premeril, prav tako, ko da ne ve, kaj hoče tu ta neznan človek. Grdo sem pogledal in sedel za mizo, ne da bi se s kom pozdravil.

Oče se je obrnil stran, pokašljaj in prijel za svoj kozarec. Čaj smo popili v popolnem molku. Katja je sedela huda in žalostna in je nepremično gledala v prt. Liza je potrta molčala. Vidno, da sta obe že vse vedeli. Celó šura je utihnila in nas začudeno ogledovala.

Oče je izpil svoj kozarec čaja in takoj odšel. Molk se ni pretrgal. Vsi so molče vstali od mize. Pristopil sem k Lizi.

»Hočeš, Liza, iti z mano k Volčji jami? Tam vozijo danes naši delavci in ščepotjevski kmetje snopovje.«

Potrudil sem se, da bi povedal to s kar najbolj običajnim glasom, pa izzvenelo je močno nenaravno. Liza me je žalostno in vdano pogledala.

»Pojdeva.«

Odpravila sva se in odšla čez vrt. Jaz sem šel, požvižgaval in odbijal z dlanjo glavice repincu in lapuhu ob poti. Liza je stopala molče poleg mene.

»Mitja!«

»Kaj boš povedala?«

Boječe in trudoma je odgovorila:

»Mitja... prosi očeta... odpuščanja...«

Jaz sem nagubančil čelo.

»Odpuščanja? Za kaj neki?«

Ona je molčala.

»Prosim, ne pihaj, kjer te ne peče!«

Liza je še niže sklonila glavo, jaz pa sem spet odbijal glavice repincu.

»Mitja, prosí ga odpuščanja!« je tiho ponovila sestra in me proseče pogledala.

Jezno sem skomizgnil in stopil hitreje.

Vso ostalo pot nisva spregovorila niti besedice. Nekaj naju je hipoma oddaljilo.

Od te minute sem se popolnoma pogrznil sam vase. Zdaj ni bilo nikogar več na moji strani. Ostal sem sam.

Dnevi so se vlekli... Osamljenost, v kateri sem bil, je bila popolna. Ne samo vsi domači, ampak tudi moje lastno spoznanje je bilo zoper mene. Samo globoko nekje pod spoznanjem je kakor stisnjena vzmet napeto drgetala tista mračna, meni nerazumljiva sila. Ta me je vodila, molče. A moja razsodnost jo je izrazito in strogo obsojala, tako da je jaz prav nič nisem mogel zagovarjati. Vendarle! Jeli bila ta sila hudobna ali dobra, postala

mi je nad vse draga. Predal sem se ji brez upa na rešitev in z njo zoprval vsem.

Papa se je vedel do mene tako, kakor da bi ne opažal moje navzočnosti. Mama, prikovana zaradi revmatizma na posteljo, ni hodila iz spalnice. Na lepem, zmeraj mirnem Katjinem obličju sem opažal tak neprizanašajoč izraz obsodbe, da bi ne trenila niti mišica na njem, čeprav bi jaz umrl. Izzivaje sem sprejemal tako vedenje in mu skušal kljubovati. No, najteže sem se zdaj srečaval z Lizo; kajti z njenega trpečega obrazka so strmele vame njene oči tako nedopovedljivo otožno in vprašujoče... In jaz prav tega vprašujočega pogleda nisem mogel razvozlati.

Včasih so nastopili trenutki, da sem občutil, kakor da se je v meni nekaj razjasnilo, in sem skrivaj pogledoval sam vase; tedaj sem se čudil: ali je to moj jaz, ki živi in deluje v meni? V takih minutah sem opažal, da je papa silno shušal, da se mu je med obrvi zarezala guba, ki je prej ni bilo. Tedaj se je v meni zganilo in mi je bilo žal očeta. Porajala se je želja, da bi šel in se pomiril z njim in da bi bilo spet vse kakor nekdanj. Toda ta želja je kmalu izginila, in jaz sem se spet zaprl sam vase.

Čas je hitel, a spremembe ni bilo nobene. Prepričan pa sem bil, da med menoj in očetom še pride do nečesa nenavadnega in strašnega. Če bi očetu še ne bilo treba odpotovati, bi morda stopnjema prešlo vse v stari tir; no, papa je moral čez nekaj dni zapustiti dom za dalje časa. Kako bo naredil z menoj pri slovesu? Ali me bo tudi tedaj popolnoma prezrl, kakor me prezira zdaj? To ni mogoče. Se bolj nemogoče pa bi bilo pričakovati, da bi se od mene poslovil ljubeznivo in prisrčno. Očividno se bo moralo zgoditi nekaj posebnega.

VII.

Končno je vendar nastopil poslednji dan. Oče se je moral odpeljati na vlak okrog desetih zvečer. Od ranega jutra je bilo v hiši vse narobe. Lipatjevna je prenašala iz pralnice v dvorano zlikano perilo. V spalnici je hišna pod maminim nadzorstvom zlagala stvari v kovčege. Afinogen je mazal na dvorišču koleselj. Oče je dajal poslednje ukaze.

Jaz sem presedel v svoji sobi ves dan. Nisem prišel ne k zajtrku ne k obedu. Strašno mi je bilo iti dol, zakaj tam se mora vse končati. Zato sem si prizadeval zavleči to

minuto. Spodaj so hodili, kričali, jaz pa sem prisluškoval kakor tat, boječ se, da ga ne zalotijo.

Ob osmih zvečer sem se opogumil in šel dol, v dvorano. Vsi so bili zaposleni in nihče se ni zmenil zame. Molče sem se ustavil pri oknu. Mimo mene so hodili, a videti je bilo, kakor da me niso opazili, z eno besedo, bil sem predmet, kakor na primer miza ali stol; čudno bi bilo, če bi se kdo ozrl nanj.

Tako sem stal že pol ure.

»Eno uro, dve — pa pride trenutek...« mi je nenadoma šinilo v glavo.

Živo sem se zavedel, da ta trenutek ne pojde mimo mene. Doslej sem ga preprosto čakal, zdaj sem z vso dušo občutil njegovo neizbežnost. Kajti to se zares zgodi, pa ne morda Bog ve kdaj — prav zdaj, vsak hip. Ob desetih se vse konča, in zdaj je osem. V teh dveh urah...

Stopil sem po dvorani sem ter tja in se spet vrnil k oknu.

Srce se je krčilo v grozi, zlobi in drzni odločnosti:

»O Bog, da bi bilo že kmalu!... Naj bo, kar koli hoče, samo hitreje, hitreje.«

Skozi odprto okno je priletel hrošč, za reko se je zasvetil ogenjček. Na vrtu je bilo še vse polno cvrčanja in čivkanja, toda v čistem ozračju se je že razlivalo sanjavotih in molčeče dihanje večera. Drevje je stalo mirno, reka se je komaj vidno zibala. In mene je prevzel ta svečani mir krogi in krogi. Da bi zdajle umrl, prav zdaj, in nič ne čakal...

V prednji sobi je nekdo zakašljaj.

»Gospod, pridi sem,« sem slišal glas Vlase.

Stopil sem ven.

»Pojdi in pokliči mi očeta. Popolnoma sem brez glave. Pozabil sem ga vprašati o novih legah. Reci, da je Vlas prišel.«

Na smeh me je sililo: nekakšne lege! Kakor da imamo zdaj opravka s temi nesrečnimi legami!

Oče je stal pred pisarno in prebiral papirje. Ob mojem prihodu je bistro dvignil glavo in oči zapilil vame.

»Papa, Vlas je tamle prišel in te prosi za trenutek.«

»Kaj?« je kriknil on z jokavim glasom.

Boječe sem ponovil:

»Vlas sprašuje po tebi. Zaradi novih leg.«

Oče se je obrnil in začel riti po papirjih.

»Dobro... Takoj.«

Odšel sem. V dvorani so že pogrinjali mizo za večerjo. Nikolaj je šel skozi dvorano v mamino sobo s povesmom vrvi v rokah, previdno stopajoč po tleh z nerodnimi škornji. Ta hip ni bilo nič v moji duši, sama praznoba brez čustva, brez misli. Kakor da bi mojo glavo položili na morilno klado.

Prinesli so večerjo. Molče so se vsi sešli in molče jedli, ne oziraje se drug na drugega. Ta hladna, duha moreča teža, ki smo jo čutili ves ta teden, kadar smo prišli vsi skupaj, je zdaj dosegla svoj višek. Končno smo le povečerjali. Papa je znova odšel v pisarno.

»Finageen! Zaprezi konje!« sem zaslíšal z vhoda v dom piskajoči glas Lipatjevne.

Ne vem, od kod se mi je vzela srčnost, da sem stopil k mami. Nikolaj je povezoval zadnji kovčeg. Ko je z njim opravil, je zložil vse v kot, drugega na drugega, in odšel.

»Mitja!« sem zaslíšal tih, trepetajoč glas.

Mama je gledala vame z dolgim, pronicajočim pogledom, prav kakor bi me klicala k sebi. Prestopil sem se dva koraka bliže k njej.

»Mitka! Poprosi papa... odpuščanja...« je rekla, se hipoma nagnila z vsem telesom naprej in tiho, onemoglo zajokala.

Osupel sem. Nov, dotlej še nikdar občuten poudarek je zvenel iz njenega glasu: tako joče brezpravna sužnja, proseč groznega človeka vsaj za kapljo sočutja.

»Poglej očeta. Saj se je v tem tednu za deset let postaral,« je s težavo spregovorila mati v solzah.

Nekaj do skrajnosti napetega se je hipoma razpočilo v meni.

»Mama!... Pojdem,« sem rekel zasopel in osvobodivši roko, sem počasi odšel iz sobe.

Neka tuja, duši nepoznana sila me je vlekla in ni spraševala, ali hočem iti ali ne. Pred očetovimi vrati sem se za hip ustavil. Prav ta sila pa me je pahnila naprej. Stopil sem v pisarno.

Papa je sedel za pisalno mizo in nekaj pisal v beležnico. Nerodno sem pristopil in rekel tiho, gledajoč v tla:

»Papa, odpusti mi!«

Oče je prenehal pisati, se nekam začudil in me hladno pogledal.

»Odpustim naj? Kaj? Jaz se nate ne jezim.«

In je spet prijel za svinčnik. Minuto sva molčala.

»Kaj pa stojiš? Pojdi... Da, ravno prav: povej, naj zaprežejo, treba je oditi!«

»Odpusti mi!« sem ponovil in hitro pogledal vanj.

»Prepozno, dragi moj!« je žalostno rekel papa. »Zdaj se moram odpeljati, ne pa razgovarjati o odpuščanju. Še gledati moram, da vlaka ne zamudim. Sicer pa jaz nate nisem prav nič hud. Tebi je odpuščanja treba, kajne? Izvoli, jaz odpuščam. Kajti tebi je res, kakor sprevidim, samo tega nujno treba.«

Bridko se je nasmehnil in obmolnil. Tudi jaz sem molčal in se nisem ganil z mesta.

»O, Bog!« je hipoma vzkliknil papa in se prijel za glavo. »Čemu, čemu mi je tega treba?! Sedim tu kakor tepec, celo vrsto noči ne spim... Petdeset let nisem jokal, zdaj pa sem spoznal, kaj so solze... Ooo!... Če bi bilo med mano in mojim očetom prišlo do podobnega, bi se mu bil jaz vrgel okrog vratu in s solzami, s solzami... A njemu je še žal malo. Zanj je to le prazna vljudnost!...«

Naslonil se je na naslon mehkega stola in bridko zajokal.

Naglo sem dvignil glavo: oče, oče je jokal pred menoj! Neverjetno je bilo to in strašno. Skočil sem k njemu, se ustavil in brez moči povetil roke.

»Atek, odpusti mi,« sem zmedeno ponavljal, gledaje vanj prestrašeno in sramežljivo.

»Pojdi, Bog ti bo sodnik!«

Naslonil je glavo na roko in še naprej pritajeno jokal. Gledal sem ga in nisem opazil, da so mi solze curkoma lile po licih. Vse, kar se je zgodilo v preteklem tednu, se

je mahoma izkadilo iz moje glave; videl sem samo tega premagujočega se človeka, ki je zdaj jokal pred menoj kakor otrok. Hudo sram me je bilo, da se je on tako ponižal pred menoj, in bilo mi je žal. Toda poglavitno je bilo to, da sem zdaj spoznal, kako neizmerno kriv sem bil pred njim in kako težko mi bo oprati svojo krivdo.

»Zakaj vse to, zakaj?« je spregovoril oče in si zakril oči z rokami. »Ti si me namreč začel sovražiti, to jasno vidim. To imam zato, ker sem za vas dal vse svoje sile in samo za vas skrbel. Ne mislim tvoje neposlušnosti, zanjo te bo Bog sodil; a mene navdaja strah, če začnem razmišljati o tvoji brezumni, nič izbirajoči strasti, o tvoji sposobnosti, naslajati se kakor zaslepljen. Ti ne veš, do česa to pripelje, a jaz vem. Meni srce krvavi, ko si predstavljam, kaj te čaka v bodočnosti s tvojim značajem... In vendar je moja dolžnost, razumeš, da te zadržujem in te svarim. In za vse to tista mržnja, tisto sovraštvo! Bog ti odpusti! Pozneje kdaj preceniš vse in tedaj mi pritrdiš, da sem imel prav...«

»Papa mili, odpusti mi!« sem jecjal, davč se od joka.

»Dragi moj, govorim resno: nisem hud nate. Če mi ne verjameš, če nočeš videti moje ljubezni do tebe...«

Otožno sem ga vprašal:

»Ali smem vsaj upati, da mi, če ne zdaj, vsaj pozneje kdaj odpustiš?«

Ne spominjam se več, kaj vse se je potem zgodilo; samo to še pomnim, da je bilo tisto nekaj mučnega kakor vročične sanje.

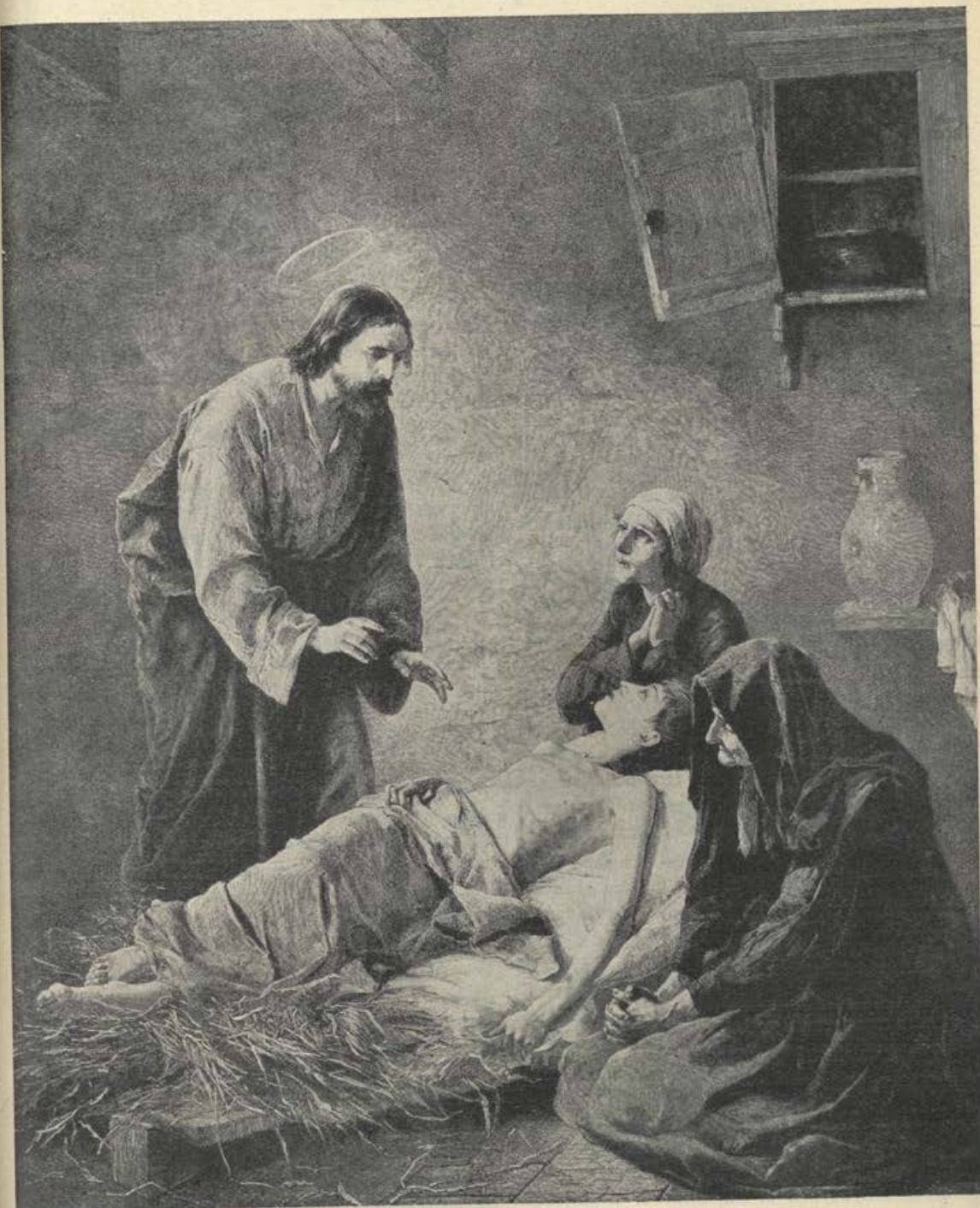
Papa se je poslovil od mene nežno in ljubko, me prekrižal in poljubil. Kakor skozi meglo gledam in se spominjam našega dvorišča, v noči migetajočih svetilk, očeta v popolni obleki, materinega obličja in sester, poljubov in želj... Zvonček je zacingljal, konji so potegnili in nočna tema je zagrnila koleselj.

Odšel sem v svojo sobo in ves raztresen stopil k oknu. V daljavi je v lahnih tresljajih pel zvonček. Iz za nazobčanega obrisa smreke je kupal tanek lunin krajec. Veter je v lipah nalahno pošumeval.

»A kljub temu ti nisi kriv!« je zamolklo zamrmral glas v globini duše.

Obup me je zgrabil, ko sem zaslišal ta zapeljivi glas. Zadušil sem ga v sebi in spet razmišljeno gledal skozi okno.

Křesťanství v umění

E. Zimmermann: Božji zdravník.

Kako je z nami.

Dvajset let je poteklo, kar se je v krčih in krvi svetovne vojske porajala nova Evropa. V tistih dneh se je tudi našemu malemu narodu pisala usoda: v mrzličnem navdušenju smo pričakovali svoje združitve s Hrvati in Srbi v narodno državo — Jugoslavijo. Bili smo prepričani, da se nam uresničijo stoletne sanje, da pride resnično narodno osvobojenje. Pa smo morali kmalu z boleščjo spoznavati, »kako se v strup prebrača vse, kar srcé si sladkega obeta«: sončno Goriško s 600.000 in prelepo Koroško s 70.000 Slovenci so nam odrezali od narodnega telesa; izgubili smo prestol svojih slovenskih vojvodov na Gospo-svetskem polju in izgubili grob goriškega slavčka. Ta bolečina nas je na mah streznila in zavedeli smo se, kako težko delo in življenje nas čaka v novih razmerah. Oglasilo se je življenjsko vprašanje: biti ali ne biti. V teku dvajsetih let življenja v narodni državi smo spoznali marsikaj novega doma in dobili daljše in jasnejše poglede v svet. Včasih se kar nismo prav znašli; zdaj smo malodušno klonili in pozabili na svojo narodno in kulturno samobitnost, zdaj se zopet pogнали v boj skoraj na slepo, brez pravega premisleka, prav kakor piše Ivan Cankar: »Včasih si zajokal, včasih si omahnil ves truden, včasih pa si tudi planil. Ali komaj si planil, so te podrlj na tla, te zvezali še tesneje in ti celó usta zaklenili.« Eno in drugo je bilo bolj trenutno čustvo kakor trezno premišljen načrt.

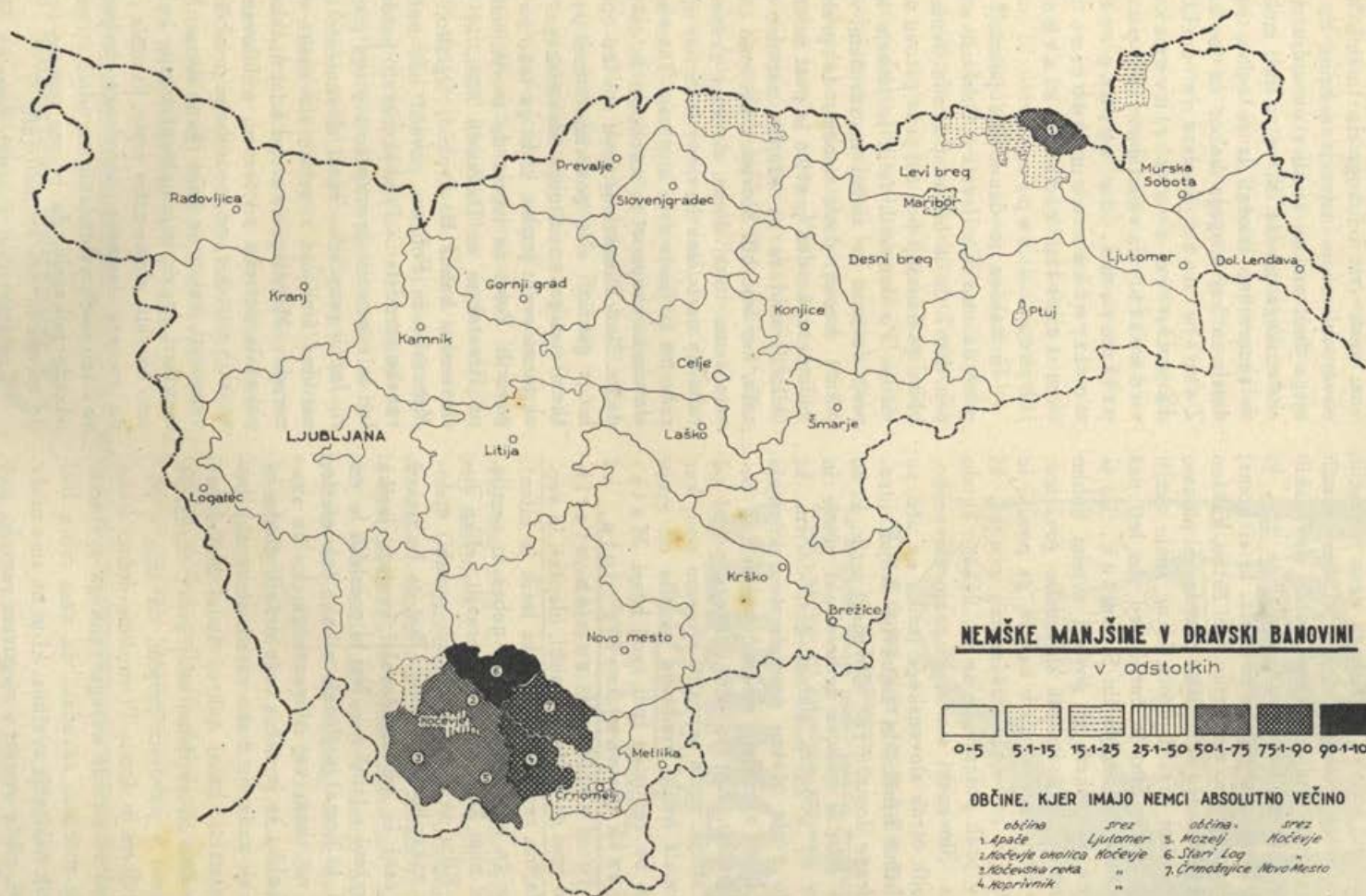
Po dvajsetih letih pa so nam razmere čisto jasno pokazale, kako je z nami. Danes si mora biti vsak Slovenec popolnoma na jasnem, kakšne so naše dolžnosti do naroda in države. Žalostni primeri zadnjih časov nam očitno kažejo, kakšna usoda doleti države in narode, ki si niso do konca iskreni in se vsi odgovorni činitelji do zadnjega državljana ne zavedajo svojih dolžnosti. Zato mislimo, da je naša dolžnost, povedati umljivo in določno vsakemu Slovencu, česa naj se drži v vsem svojem mišljenju in delu. Zavedati se moramo, in to prav vsak in čisto jasno, kaj je dolžan slovenstvu in kaj državni skupnosti. Ko gledamo nemškega soseda in prijatelje Čeha na severu, se tresemo tudi zase in svoj dom. Zato naj bi nam bile označene smernice nekaj tako svetega, da ne bomo z njimi nikoli me-

šetili, jih nikoli izdajali za kake trenutne koristi, marveč jih zmeraj enako spoštovali in enako odločno izpovedovali, naj že bo kdo v vladi ali izven nje.

Stoletno sožitje na strnjenem ozemlju v približno enakih življenjskih razmerah nas je strnilo že ob naselitvi v živo ljudsko enoto. Bili smo toliko bolj navezani drug na drugega, ker nas je od drugih narodov ločil jezik, ker smo si mogli in morali med seboj pomagati le sami. V zadnjih stoletjih pa se je ta ljudska povezanost zmeraj zavedneje opredeljevala nasproti vsem drugim narodom in si začela zavestno ustvarjati svojo izobrazbo in svoje politično življenje. Zrasli smo v pravi narod, ki si je oskrbel vse, kar mu je treba za sodobno samostojno narodovo življenje.

Zato smo Slovenci narod po naravi. Povezani smo po rodu in krvi s preteklimi pokolenji v sivo davnino. Naši očetje so nam dajali življenje in z njim slovensko pokolenje, slovensko kri in slovensko dušo. Ne odločujemo mi, kaj smo in kaj čutimo, dano nam je po življenjski nujnosti, po božji volji. Zavedati se moramo, da nismo odgovorni le sebi za svoje hiševanje s to dediščino: povezani smo z dolgo vrsto svojih očetov in njim bomo dajali odgovor za svoje spoštovanje ali zaničevanje slovenstva. Če se bo v nas izrodila slovenska kri in če se bomo umaknili pred silo časov, nam očetje po pravici lahko očitajo neštete žrtve, ki so jih oni prenesli za svojo zemljo, za svoj jezik, za svojo vero in svoje mišljenje. Pred zgodovino nam bo za zmeraj vžgan pečat slabičev, izrodov in izdajalcev.

Slovenci smo po svojem ljubem slovenskem jeziku, ki so ga naši predniki stoletja in stoletja gojili, govorili in ohranili, da se je razvil in razrasel v mogočen zbor živih narečij, da je zapel v sladki slovenski pesmi, v vroči molitvi in zadonel v mogočni terjatvi naših narodnih pravic. Po tem jeziku smo hočeš nočeš povezani v narodno celoto in odločeni od vseh tistih, ki jim materina beseda ni slovenska. V tem jeziku smo si ustvarili narodno pesem, v njem se izobrazili do enega najbolj omikanih narodov na svetu, kjer se bere in piše skoraj v 100%. V tem jeziku smo v teku stoletij razvili svojo književnost in

znanost, da se lahko merimo z drugimi narodi v Evropi. To dédiščino smo dolžni ne le ljubiti in ohraniti, marveč jo tudi za ceno največjih žrtev sporočiti rodovom naprej. Mislimo včasih na strahotno trpljenje naših ljubih slovenskih bratov, ki jim ta beseda komaj še živi, ki jim je slovenska pesem onemela, ki si komaj moliti še upajo po slovensko. Oni čutijo, kakšen zaklad je domača slovenska beseda, mi pa smo včasih kakor presiti otroci, ki ne znajo ceniti božjega daru. Isto je čutil pred sto leti naš veliki škof Anton Martin Slomšek, ko je živel na Koroškem in govoril svojim ljubim rojakom o dragocenosti slovenske govornice: »Kdor svoj materin jezik zavrže, ga pozabi in zapusti, je podoben zmédenemu pijancu, ki zlato v prah potepta in ne ve, kakšno škodo si dela. Slovenski starši, ki znajo slovensko, pa svojih otrók slovenskega jezika ne učé, so nehvaležni hišniki, ki zapravijo svojim otrokom drago domačo reč, slovenski jezik, ki so jim ga izročili njihovi dedje. Taki očetje in matere so podobni slabim gospodarjem, ki prodajo svoje očetno gospodarstvo, kupujejo druge hiše, a pridejo slednjič večidel na beraško palico. Kar je oče dobrega prejel od svojih starih, mora zapustiti svojemu sinu; kar se je mati hvale vrednega naučila od svoje matere, bo zapustila tudi svoji hčeri. Materin jezik je najdražja dota, ki smo jo dobili od svojih starih. Skrbno smo ga dolžni ohraniti, olepšati in svojim mlajšim zapustiti. Človeški jezik je talent, ki nam ga je izročil Gospod nebes in zemlje, da bi z njim kupčevali in napravili veliko dobička. Kdor svoj materin jezik pozabi, malopridno zakoplje svoj talent; Bog ga bo nekoč terjal zanj in vsi zaničevalci svojega jezika bodo vrženi v temó.« — Naj bi pomislili to vsi nešteti, ki komaj pogledajo v kako tuje mesto, pa že ne znajo več slovenskega, ko se vračajo! Lahko se je vsega tega držati, dokler si doma, ali kadar je treba zaradi slovenske besede požreti kako pikro, tedaj malodušno umolknemo in skrijemo svoj pravi obraz, se nališpamo s pavovim perjem, da smo v posmeh tujcem in domu. Premislimo dobro, kako resne so te besede našega velikega svetnika. Živo se moramo zavedati, da nam mora biti naš jezik najdražja svetinja, ki je ne sme nihče skruniti, nihče ovirati v njegovem razvoju, pač pa vsak gojiti in ljubiti.

Po tej zgodovinski in življenjski povezanosti, ko smo se branili nasproti sovražnikom vseh vrst od kuge do turških kopit in obvárovali svoje največje dobrine do današnjega dne, smo se zrasli v nerazdružno enoto slovenskega naroda. Ni več v naši moči, da bi se samovoljno izločali iz te celote in se izdajali za kaj drugega kakor za to, kar smo. Zato je naša narodna dolžnost, da resnico svoje slovenske narodnosti zavestno in ponosno priznavamo, da skrbno varujemo izročene nam dobrine in na tem temelju zidamo stavbo svojih očetov naprej.

In kakšen je danes naš položaj? Da ni prav, da smo si s Hrvati in Srbi ustvarili skupen dom? Če je bil kdaj morda dvom o tem blizu, ga današnji položaj prav gotovo ne upravičuje. Po dvajsetih letih je jasneje ko kdaj prej, da smo še složni in združeni v veliki državi komaj dosti močni, da prebrodimo hude čase, ko deli pravico le pest močnejšega. Odločili smo se za skupno narodno državo zato, ker smo bili Slovenci, ker smo čutili, da smo samo tukaj doma, da smo skupaj s sorodnima narodom Hrvatov in Srbov sposobni reševati življenje sebi in njima. Tako so čutili slovansko skupnost in sorodnost že davno naši dedje. Škof Slomšek je pred sto leti čutil isto, ko je govoril: »Ne govorimo samo po Koroškem našega imenitnega slovanskega jezika; ni ga na svetu jezika, ki bi ga tako na široko govorili. Pojdi za jugom do morjá, našel boš po Hrvatskem in Dalmaciji ljudi, ki govoré slovansko kakor ti. Prehódi Ogrsko, Češko, Moravsko in Poljsko, povsod boš našel slovansko sorodstvo.« Pred skoraj sto petdesetimi leti je znameniti prevajalec svetega pisma Jurij Japelj prav tako vezal slovenščino in naše narodno življenje z veliko slovansko družino narodov. Morda se še zlepa kdaj ni tako jasno pokazala potreba po tesnem sodelovanju slovanskih narodov, po medsebojni pomoči in povezanosti, kakor se kaže ravno danes. Mržnja, neprikrit prezir in omalovaževanje, kakor da smo Slovani pleme nižje vrste, ki nima pravice do svojega lastnega narodnega življenja, so se v teh časih nebrzdanih narodnih strasti tako odkrito pokazale, da bi nas moralo pretresti do mozga in nas spámetovati.

Ker smo torej v svojih temeljih Slovenci in Slovani, smo se odločili za svojo narodno

državo Jugoslavijo, v trdnem prepričanju, da samo v pametnem in složnem sožitju, medsebojni ljubezni in podpori, brez vsakih zahrbtnih teženj po kakršnem koli izrabljanju in nadvladju moremo rešiti dédiščino očetov. Ta skupni dom nam je postal tako naš, da nikakor nismo pripravljeni, braniti le svoj delež v njem, marveč se zavedamo, da mora biti nedotakljivo svet vsak njegov del. Zavedati pa se moramo vsi v državi še nečesa drugega in to še posebej poudarjamo. Prelepi kos slovenske zemlje smo pridružili Jugoslaviji samo zato, ker se je na njem skozi stoletja ohranilo slovenstvo. Če bi se bili naši pradedje utopili v tujstvu, bi danes na tej zemlji Jugoslavije ne bilo. Prav isto lahko rečemo za naprej: kakor hitro bi slovenstvo po naši zemlji splahnilo, bi splahnila tista silna duševna moč, ki smo se z njo stoletja držali. Kdor bi slabil slovensko zavednost in rval slovenske dobrine iz naših src in nam vsiljeval kaj tujega, umetnega, dobrega morda komu drugemu, ta bi našo zemljo izročal tujcu. Višina naše omike nam je življenjsko vprašanje, zakaj kakor hitro bi padla, bo pritisk tujih kultur toliko hujši, lahko tako hud, da ga zdržali ne bomo. Zato se mora vsak Slovenec zavedati, da ni le sebi dolžan, da se izobražuje, dolžan je to narodu, zakaj vsak neizobraženec je rana na narodnem telesu. Ne mislim, da bi se moral vsakdo šolati, ne, tega vsakdo ne zmore. Pa tudi treba ni. Šolan in izobražen človek sta dve stvari, ki se nikakor ne krijeta zmeraj. Pametno misliti, presoјati, samostojno opazovati in pretehtati, to je znal naš človek v vseh stoletjih, čeprav ni znal brati in pisati. Danes je seveda potrebno, da vsakdo zna vsaj najvažnejše stvari, ali pri vseh časopisih in knjigah ne smemo izgubiti svoje lastne glave, svoje lastne pameti. Samo narod takih omikancev, ki se zavedajo svoje odgovornosti do preteklosti in prihodnosti, bo zdržal vse napore. Zato vprašanje samostojne in visoke slovenske izobrazbe ni le vprašanje našega narodnega obstanka, marveč tudi vprašanje državne varnosti. Zato je vsaka primerjava s kakim drugim

Veramon-ovitek
z 2 tabletama

Ta zavojček zmore odlej vsakdo. Prosimo napravite potkus in prepričali se boste o naglem učinku pri glavobolu, zobobolu in bolečinah zaradi ran.

VERAMON
Schering

Cevke z 10 in 20 tabletami.
Ovitek z 2 tabletama

Oglas reg. pod S. Br. 25.409 od 4. X. 1937.

predelom države, ki je manj izpostavljen in bolj zanemarjen, zgrešena v korenini.

O teh velikih in temeljnih vprašanjih za vse naše presoјanje javnega in zasebnega dela bi morali mnogo in veliko razmišljati; bi morali v sebi utrjevati vero v lastno narodno moč in dobivati iz nje zmeraj nove moči za svoje delo, pri tem pa ne pozabiti, da s tem delamo tudi za močno državno skupnost. Kadar bo s tako narodno in državno zavednostjo prežet vsakdo izmed nas, tedaj bo cvela slovenska moč v najlepših delih na vseh poljih v ponos našemu skupnemu domu.

Želite Mohorjevo knjižnico ?
ki obsega 100 knjig
brezplačno

Udeležite se nagradnega žrebanja!

Za prazen nič.

F. S. Finžgar.

I.

Kakor dva hrasta, taka sta bila Hojevec in Srebrnjak. Velika, da jima ni bilo para v vasi. Trda in trdna kot hrastovi grči; njuni grunti košati, da nič takih kmetov v občini. In soseda sta bila: dvorišče ob dvorišču, vrt ob vrtu, polje ob polju. Še gozdi so se jima stikali. Zares dva kralja. Nista imela ne pisane ne v zibko položene kraljevske pravice, in sta vendarle kraljevala v vasi. Kdo je imel cesarskega žrebca? Hojevec ali pa Srebrnjak. Brez zavisti; sedaj ta, sedaj oni. In srenjskega bika? Hojevec ali pa Srebrnjak. Če je bilo treba koleslja za po zdravnika komur koli v vasi: spet je vozil ali Hojevec ali Srebrnjak. In če kdo ni imel za otroke birmanskega botra, je vezal ali Hojevec ali Srebrnjak. In ko so prišle volitve, so ljudje izpraševali: Kam bosta volila ta dva? In na katero plat sta glasovala Hojevec in Srebrnjak, na tisto so glasovali vsi vaščani.

Pa se je zgodilo v nedeljo krog Velikega Šmarna, da je Hojevčev Primožek splezal na ranto in z nje po vereji na zorečo slivo, ki je rasla tik ob meji na Srebrnjakovem. Ko ga zagleda Srebrnjakov Pavle, priteče in ga hudo ozmerja: »Ne boš naših sliv kradel! Požeruh! Požeruh!« Primožek pa mu jih je brusil nazaj in še malo se ni zmenil, da bi šel z drevesa. Prepričan je bil, da je močnejši ko Pavle, in mu je zagrozil: »Če ne boš hitro tiho, skočim dol in ti táko pripeljem, da se ti bo glava zasukala in boš videl, kakšno srajco imaš na hrbtu.« Tedaj se je prikazal na vrt oče Srebrnjak: »Fantè, kako pa govoriš? Hitro dol, če ne, ti jih namažem po hlačah, da ne boš štirinajst dni sedel nanje!«

Ob tej groznji pride s polja, kjer je ogledoval, kako je vzkalila ajda, Hojevec. Zavrelo je v njem.

»Našega ne boš pretepal. Imaš svojih dovolj!«

»Mi jih ni treba, ker ne kradejo kot tvoji,« ga je usekal Srebrnjak.

»Ka-aj? Da naši kradejo? Kaj so ti ukradli? Za vsak ukradeni krajcar — goldinar! Le kar povej!«

»Primož krade naše slive!«

»Oho, poglej ga, na kateri veji je? Kam visi veja? Na naše. Po postavi so slive in veja naše.«

»Kar požri vso slivo, pri korenini, če si jo upaš.«

»Upam, upam, da boš vedel.«

Hojevec je skočil pred drvarnico, zgrabil sekiro s tnala in se kar v teku vrnil.

»Primož, dol!«

Fant je zviška poskočil na tla. Hojevec pa je udaril samo dvakrat po veji in se je odsekana zgrnila na tla, da so slive zabobljale vse križem po travi.

»Tako, da boš vedel, kaj je tvoje in kaj je moje.«

V tem so prišli še drugi otroci in obe materi.

Hojevka je rekla možu:

»Za božjo voljo, kaj uganjaš?«

Srebrnjakova je vlekla moža za rokav in ga vabila v hišo.

Oba hkrati sta kriknila: »Ženske tiho in stran!«

Srebrnjak je le še toliko dodal, da je zaklical: »Vsi za pričol! Na veliki pečat ga bom tožil.«

Hojevec je sunil vejo z nogo, zavihтел sekiro na ramo ter mu vrgel čez ranto: »Toži na sedem pečatov, če hočeš. Samo prej mi boš dokazal, kaj smo ti pokradli. Hajdite, otroci, v hišo!«

Primožek je za slovo pokazal Pavlu jezik, Pavel Primožu pa osle.

S tem je bilo pri obeh sosedih lepe nedelje konec. Otroci so se gnetli krog peči, materi sta žalostni sedeli pri mizi, gospodarja sta pa hodila po hiši gor in dol, brundala, se jezila, grozila drug drugemu in si pogrevala prav vsako žalo besedo še izza fantovskih let.

Hojevka je rahlo poskusila, ko je videla moža kar zelenega od jeze: »Janez, nikar! Lej, ali je vredno, da se za ta prazen nič togotiš?«

»Tihol!« je udaril Hojevec ob mizo. »Saprabolsko, ali je to prazen nič, če me nadere s tatam? Le požri tata za svoje otroke. Jaz ga ne bom.«

Žena ni niti zinila. Oči si je obrisala in se umaknila v kamro, kjer je zajokal najmlajši.

Pri Srebrnjakovih prav tako. On je gonil in gonil svojo, da mu Hojevec ne bo klestil njegovega drevja in da ne odleže, če požene pol grunta. Tudi Srebrnjakovka je hotela miriti: »Tomaž, ne meni se za tisto vejo. Kako je bilo lepo, ko smo živeli v božjem miru. Veš kaj, kar k Hojevki stopim. Se nocoj se morata z bogati.«

»Kaj?« je stopil mož široko prédno. »Ti k Hojevki? — Le poskusi; povem ti pa, če mi to sramoto storiš, ostani potem kar tam; naše duri si si zaprla na vekomaj.«

Žena je umolknila kot zid.

Oba soseda sta bila kralja tudi ženam. Čudo, kakor ga ni zlepa.

Ko so povečerjali in odmolili, je prišlo oba soseda. Zakaj ob nedeljskih večerih sta hodila kot bi stalo v pratiki v krčmo k Hrenčku. Tam sta moževala in kraljevala med sosedi: nad srenjskim gospodarstvom, nad politiko, nad cerkvenimi dajatvami, nad vsem. In danes? Nista se bala drug drugega. Vsak se je bal samega sebe. Če treščita vkup, bi bil polom in poboj, da bi šlo po vsej fari kot bi na boben udaril: »Srebrnjak in Hojevec sta se stepla.« Zato sta skrivši oprezovala pri oknih, kam krene ta, kam oni. In kakor potuhnjena sta šla na levo prvi, zato na desno drugi. Nobeden ne k Hrenčku. Pri Hrenčku so ju možje čakali in čakali, dokler ni prišel mešetar Lovrič, ki je za plotom poslušal prepir in razodel: »Hojevec in Srebrnjak sta se sprla!«

Možje so spočetka neverno gledali, nato je nastal vrišč in hrup in pri priči sta bila tudi v krčmi dva tabora. Zavist je brusila in gonila jezike, da so jima — »kraljema« — zdeli vse priimke, jima nametali na pleča vse očitke in se nazadnje, od veselja vsi vinski, skoro stepli med sabo.

Oba sprta gospodarja sta nenavadno pozno prišla domov. Nobena njunih žená ni dotlej zatisnila očesa. Obe sta upali: V družbi se porazgovorita, jeza se bo ohladila in izkadila — Bog daj in sveti Balantin! Toda obe sta se motili. Niti dober večer ni rekel nobeden. Legla sta. Toda ta noč! Premetavala sta se po postelji, polglasno govorila, krilila z rokami, se zavijala v odejo in tuhtala in tuhtala. O, saj so bile že npsreče pri obeh hišah: bolezní v družini, bolezní pri živíni, toča, suša; a kaj vse to? Nič. Tako bridke in grenke noči še niso doživeli.

II.

Ponedeljek je bil kakor nalašč, da vzamejo snopje iz stogov in prično mlatiti. Toda pri podružnici Svetega Jerneja še ni odzvonilo sedem, je že zaropotal koleselj s Srebrnjakovega dvorišča in ubral pot proti Ljubljani. Hojevec — tudi praznje oblečen — ga je opazoval izpred hleva. Takoj je zagrabil komatiček, ga vrgel šimeljčku na vrat in velel hlapcu zapreči. Ni preteklo četrť ure, je že Hojevčev koleselj drdral po cesti, da se je kar kadilo. Šimeljček je bil dirjalec, kakor ga ni bilo blizu. Hojevec je priganjal: »Če mi cepneš, prevoziti ga morava. Tistega Srebrnjakovega krampa boš že zmagal. Hi!« In ga je pritisnil z bičem. Zares, še pred Ljubljano je šimeljček planil mimo težke Srebrnjakove kobile, ki jo je Hojevec ošvrknil z bičem in zaklical: »Saj ogni se, šklemfa stara!«

Srebrnjak je vpil za njim: »Ali ti je celó cesarska cesta preozka? Tudi za to se boš zaogvarjal!«

Hojevec ga ni več slišal. Škodoželjno se je smejal na voziču. »K Figovcu ne pojdem. Rajši k Levu,« je sklenil, da bi se ne srečala v krčmi.

Ko je privozil za njim Srebrnjak, se je hotel prav tako ogniti sosedu in je takisto zapeljal na dvorišče k Levu. Ko je pa zagledal tam Hojevčev koleselj, je potegnil kobilu in tako strpensko naglo obrnil, da je skoro zvrnil. Hojevec se mu je zarežal izpod prédra, Srebrnjak pa je krenil k Figovcu.

Poiskala sta vsak svojega odvetnika. Srebrnjak je tožil za slivo in odsekano vejo, Hojevec je preganjal tata, ki ga je obesil Srebrnjak njegovim otrokom.

Zmagoslavno sta se vrnila vsak v svojo krčmo, se pogostila z guljažem, ga vesela zalila in se odpeljala domov. Od bližnje zmage omotična sta spotoma razmišljala samo to, kako bosta drug drugega opravnala. Do obeda sta bila oba doma. Toda pri mizi ni bilo veselo kakor sicer. Obe družini sta gledali boječe na svoja gospodarja. Bila sta na videz dobre volje, toda obema se je brala z lica jeza in skrb. Zato so vsi molčali, tudi otroci, ki so bili po navadi neugnani besedniki. Samo žlice so previdno škrabale po skledi, od koder so skupno zajemali jed.

Obe ženski sta silno trpeli. Obe sta vse dopoldne nemirno begali po hiši, po dvorišču in obe samo eno preudarjali: »Da je moralo

priti tako!« Hojevka je Primožka ozmerjala za vsako stvarco, ga podila sem, ga gonila tja. Nikoli ji ni storil prav. Rada bi ga bila zlasala. Ni si upala. Še črhnila ni o slivi. Zakaj Primožek in oče — sta bila eno. Zatožil bi jo bil.

Srebrnjakova pa je zuhljala Pavla, ker je vržel kamen na sosedovo dvorišče. A ne zaradi kamna. Saj ni bilo nikogar na dvorišču. Kar tako, da bi se odteščala zavoljo vsega hudega, ki se je započelo pri hiši samo zaradi teh smrkavih otrok.

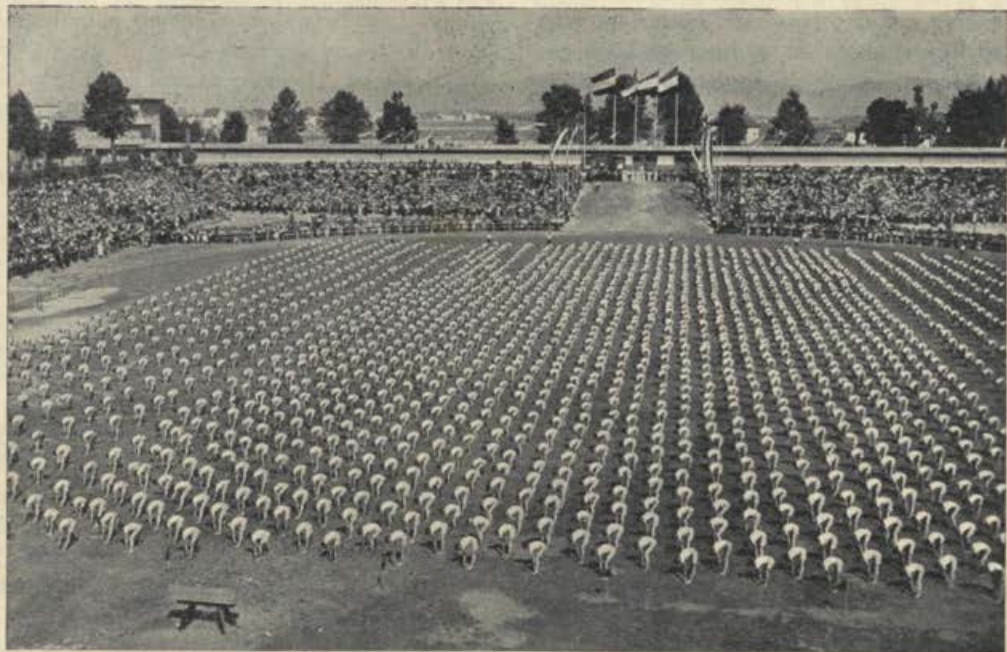
Dnevi, ko sta oba soseda nestrpno čakala sodnega dne, so se vlekli v puščobi, zadržnosti in nepokojnih nočeh. Ženi sta skrivaj molili za mir in spravo, žalostni Materi božji dajali v pušico in skušali gladiti vsaka po svoje.

Toda kako neki? Jeza, ki se je zagrizla v drob obema gospodarjema, je izžarevala na vso družino: na otroke, na hlapca, na dekle. Otroci, ki so prej hodili skupaj v šolo, so se ločili. Vsak je drobil po svoji poti, ob svojem času. Če so se srečali, so se ozmerjali. Primožek in Pavle sta se večkrat stepla in drug drugega tožila v šoli. Kazen preteпов ni

ustavila. Nabrala sta si vsak svojih zaveznikov, jih kupila s kruhom in pogačo, in tako so se rodile otroške vojske, ki so razburjale vso vas. Šolarji so hodili domov opraskani po rokah, po nosu. Matere so začele očitati druga drugi: »Vaš je našega opraskal!« — »Vaš pa našega po nosu!« Jeza vaških dveh »kraljev« je zastrepila srenjo, da je mešetar Lovrič, ki ni bil, da bi ga za zgled v oltar deval, kar jezen razsodil: »Če nam ni sam hudič tega zakuril, potem ga sploh ni.«

Ko so pri Hojevčevih mlatili, je prišla pred pod Srebrnjakova kokoš. Ko jo hlapec opazi, iztakne od pluga otiko in jo zadega v čopo. Z velikanskim kokodajsom sfrči kokoš domov; toda tam počene na tla in se ne gane. Gospodinja jo dvigne in vidi, da ima odbito nogo. Njena najboljša jajčarica! Premağalo jo je, da je začela zmerjati hlapca. Na pomoč je prišel Srebrnjak sam. Toda nič ni zmerjal. Zvabil je priče iz vse družine, kokoš so zaprli v kurnik, kolesej pa je oddrdral spet v Ljubljano k odvetniku.

Ko so isti dan pri Hojevcu večerjali, je primijavkala v vežo muca. Pok-pok-pok-pok je hodila po veži. Dekla jo je pogledala:

Z mednarodnega mladinskega tabora od 26. do 29. junija v Ljubljani.
Mladci telovadijo na Stadionu.

»Jemnesta, naša muca! Glejte, kaj so ji storili, grduni!« Mucka je imela na tačicah s smolo prilepljene orehove lupine.

»Kdo, za zlodja, je to storil?« bruhne iz gospodarja, ki je vrgel žlico po mizi in divje gledal po družini.

Primožek se hitro oglasi: »Srebrnjakov Pavle!«

»Ali si ga videl?«

»Lovričev Francek mi je povedal. Za kos pogače.«

»Divjaki! Mu bom že posvetil!« Dekla je s težavo rešila mucka orehovitih podkvic; vsi so se zgražali in hlapec je obetal Pavlu, da ga skrivaj tako pretepe, da bo pomnil.«

»Da se mi ga nihče ne dotakne! To, kar je fant storil, je zoper postavo. Skupil jo bo, kar mu gre.«

Drugo jutro je drdral Hojevčev koleselj v mesto — za novo pravdo.

Slednjič je prišel težko pričakovani dan obravnave. Odvetnika sta na dolgo in široko branila, zagovarjala in izgovarjala vsak svojega varovanca. In konec dolgega truda je bil: komisija na mestu!

In prišla je. Ob vereji so ležale po tleh raztrošene, od mravelj objedene gnile slive.

Veja je žalostna povešala velo listje. Ko bi bila znala govoriti, bi vse skupaj vprašala: »Ali ste res znoreli.« Pa je molčala in tiho čakala usode.

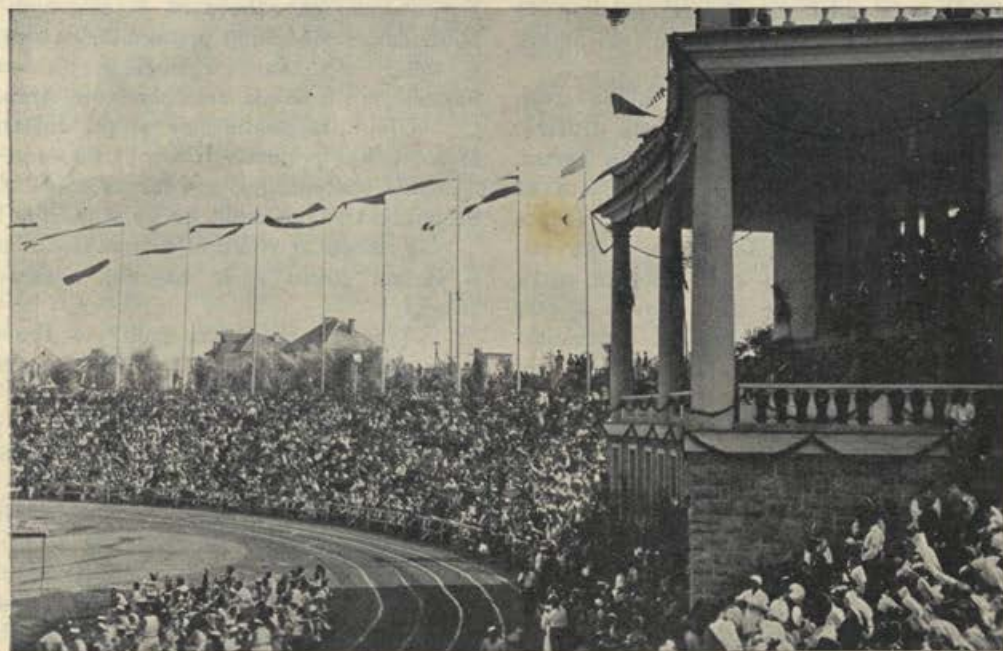
Ko je sodnik povedal, kar je moral po paragrafu povedati, je mirno predlagal: »Ali je res ta veja vredna tožbe? Predlagam: poravnajta vsak svoje stroške, vejo v ogenj in mir.«

Vsi so za hip pomolčali. Le nemo so nekateri prikimali.

Tedaj zarohni prvi Hojevčec: »Pravica naj se izkaže. Zato ste prišli, gospodje!«

Pridodal je z druge plati Srebrnjak: »Zato je sodišče, da pouči ljudi, kaj je tvoje, kaj je moje! Pravda do konca!«

In so začeli: Ali je veja visela vsa na Hojevčevo? Ali je veja tako močna, da je Primož obiral slive res na njej! Ali je segal po slive na druge veje? — Fant, le po pravici. — Kje je meja. — Vereja in ranta kažeta. — Vereja visi na Srebrnjakovo. — Zmerimo, za koliko? — Za pet centimetrov. — Postavimo verejo pravokotno. — Koliko je veje odsekal? Aha — za pet centimetrov preveč. — Koliko je škode? — Na teh petih centimetrih bi pognale nove veje. Sedaj ne

Z mednarodnega mladinskega tabora od 26. do 29. junija v Ljubljani.
Tribuna, pred njo skupina Francozov.

bodo. — Brez konca in kraja je tekla pravda, so pisali dolg zapisnik in nazadnje vsi skupaj niso vedeli, ali je pičeno ali vbodeno.

Komisija je šla k Hrenčku in je bila prav dobre volje na račun češpljevega okleška — pet centimetrov dolgega.

Ko je prišla razsodba, da plačata vsak svoje stroške, ker pet centimetrov dolga češpljeva rogovila ni vredna groša, sta se oba raztogotila in se pritožila.

III.

Da, ko bi bila samo ta pravda! Bilo bi je nekoč vendarle konec. Ali kaj, ko jih je bilo celo rešeto. Zavozlavale so se znova in znova kot zmedeni klobčič preje.

Ko je Hojevčev hlapec oral ob Srebrnjakovi meji, mu je ob kamnu zaneslo plug, da je odrezal za malo ped brazde v sosedovo.

Še tisti večer je Srebrnjakov hlapec kosil za krave že v mraku, zgrešil v travi mejnik in dvakrat, trikrat zamahnil v Hojevčevo. In prioral in prikosila sta nedolžna hlapca dve novi pravdi.

V treh farah so se ljudje posmehovali, kadar so videli, da podita vsak svoj koleselj v mesto, ko so dobro vedeli, da bo nova pravda za prazen nič. Zavistneži so jima privoščili, da so si mencali roke od veselja, češ naj le trosita po nepotrebem, saj imata preveč.

Ali vse bi ne bilo nič, ako bi se strup sovraštva ne bil zajedel v vse člane družine. Otroci so se pozdravljali s priimki in kamni, hlapca, ki sta prej skupaj fantovala, sta se ozmerjala, kjer koli sta trčila skupaj, gospodinji, prej najboljši prijateljici, se nista pogledali. Gospodarja niti pred Bogom nista hotela biti skupaj. Če je šel Hojevec k rani maši, je šel Srebrnjak k pozni. K procesijam sta pošiljala druge, da nista bila za par kot že desetletja prej.

Klopca, prav ob vrtni meji, kjer so se hladili ob lepih večerih po trudnem delu, je revna in zapuščena razpadala. Nobenega pogovora več, nobenega pozdrava. Niti med seboj niso govorili na glas. Ko so sedeli v hiši za mizo pri večerji, so kljub vročini zapirali okna, da ni ušla jezna beseda skozi okno. Kdo ve, če ne prisluškuje sosed sosedu, da ga ujame na jezik in naperi novo pravdo zoper njega.

Kakor zeleni žolč se je razlilo po obeh sosednih družinah. Vsi so trpeli, da se jim je brala bolečina z lic, pa naj so jo skrivali kakor koli. Ne skrbi ne delo, niti molitev niti pridige niso odkrhnilo žela, ki se je zasadilo v vsa srca, da so bila bolna od zamrže in sovraštva. Ena sama misel je rila in glodala v dušah: maščevanje. Ko sta prejemale gospodarja pisma odvetnikov, pozive od sodnije, so se jima tresle roke, družina je nemo buljila vanju, nihče si ni upal ziniti. Le čakali so, ali izbruhnjejo usta kletev ali se obraz razreži v škodoželjni smeh.

In ob takem so vaška »kralja« zalotile občinske volitve.

Volitve v tej srenji — to je bil prijateljski razgovor; vsak se je branil — čeprav morda le na videz — odborniške časti. Pa so se vselej modro zedinili, izvolili najboljše gospodarje in se veseli razšli.

Strup sovraštva med dvema najmogočnejšima ni prizanesel srenji. Ljudje so se razdelili med seboj v dva tabora; povsod: v krčmi, na polju, zvečer pri večerjah dva tabora, samó zaradi volitev.

Hojevec in Srebrnjak nista mirovala. Vse sta zastavila za zmagó vsak svoje stranke, celó čast občinskega odborništvá, ko je bilo prej kakor pribito, da brez teh dveh veljakov občinskega odbora ni. Še v sanjah se ni nobenemu izmed njiju pritaknilo, da bosta šla v toliko ponižanje. Ponoči sta zalezovala bajtarje in jih vabila vsak na svojo stran.

»Glej, pet goldinarjev si mi dolžan. Polovico ti kar popustim, če voliš na mojo plat.«

»Od svetega Jurija si mi na dolgu obresti. Še pol leta te počakam, če voliš tako in tako.«

»Kravico si si kupil in nimaš stelje. Kar v mojem gozdu si je nagrabi voziček. Zastonj!«

»Ti boš zoper mene volil? — Prav. Kdo ti je bil za botra? — Le išči drugega, pri meni si opravil.«

»Ko ti je pogorel hlev, kdo ti je dal les? Skoro vsega si dobil od mene. Menda ne boš zoper mene volil?«

»Ti si za starega župana. Le bodi! Kaj pa je naredil brez mene? Nič. In če mene ne bo v odboru, kaj potlej? — Misliš, da boš za staro mater še dobival podporo? Poskusi!«

Tako sta nabirala zaupnikov oba po srenji. Izlegla se je prvič v vasi agitacija. Grožnje, obljube, pijača, prepir — povsod od

zore do mraka. Sprlo se je mnogo dobrih prijateljev in sosedov. Še ženske so planile v zamotani svitek, da so za žive in mrtve regljale na vasi ob studencu, ko so prihajale po vodo.

Dobro se je godilo samo mešetarju Lovriču, ki se je trudil za oba. Smejal se je, letal od krčme do krčme po občini, pil zastonj in bil od obeh veljakov še plačan povrhu. Na široko je govoril, dosegel pa pri pametnih gospodarjih nič. In ko je bil dosti vinski, se je norčeval iz obeh in pravil, da je videl ponoči vrh Strmola ležati hudiča, ki se je krohotal in kazal jezik proti vasi, češ ali se mi godi, ko imam toliko pomočnikov.

Po strupenih in dolgih pripravah v vasi so volitve vendarle prišle. Pa je zmagala pamet. Okoliške vasi so se združile, v jezi porojeni stranki sta bili zmagani.

Poparjena nasprotnika sta drug drugemu privoščila, a vendar ju je bilo tako sram, da si štiri nedelje nista upala v krčmo med ljudi!

IV.

Poraz pri volitvah ju ni izmodril. Sramota, ki sta jo doživela — takšna veljaka — je sovraštvo podkurila le še bolj. Oba je bolelo, ako sta se le od daleč videla. Kakor bi drug drugemu grozila z nevidnim nožem, ki se ni približal, a vendar vselej zboldel v dušo, da je rana zazijala še bolj na široko, da je zapekla in žgala kot peklenski ogenj.

Nekega dne so prišli tesarji k Srebrnjakovim. Začeli so izdirati stare vereje na meji, tesati in staviti nove ter delati plot, ki so ga povrhu prepletli z bodečo žico. Ali komaj je bilo plotu postavljenega nekaj sežnjev, so že bili drugi tesarji pri Hojevcu. Začeli so na dvorišču in delali plot tako visok, da sam gospodar, kakor je bil velik, ni mogel pogledati čezenj.

Sosedje so se hudomušno muzali tej potrti in mešetar, ki je nekje ujel, kako je ograjena kitajska dežela, je vzdal temu plotu ime: kitajski zid.

Sedaj sta bila soseda temeljito ločena. Ali kaj, ko se deske vendarle osuše in še tako tesno pribite na soncu pokažejo špranje. Skozi te špranje je kajkrat prežalo sovražno, nevidno oko. Tudi za to oko sta soseda vedela, kar čutila sta ga, dasi ga nista videla. Zdelo se jima je, da za plotom vedno preži zdaj hlapec, zdaj dekla, zdaj otrok, časih gospodar

sam — kakor strupene igle so sršeli ti pogledi sem in tja. Zgodilo se je, da sta oba paglavca hkrati pogledala skozi isto špranjo. Hitro sta odmaknila oko, poslovala pa sta se, da sta drug drugemu skozi špranjo pljunila v obraz.

Da bi se iznebila še te bolečine, sta vsak od svoje plati začela nabijati na špranje letvice. In zares, plot je bil tako neprozoren, da niti sapica ni imela poti skozenj.

Po tem dejanju sta se sovražnika kakor trudna od vsega hudega, kar sta si nakopala, nekam umirila. Celó po vasi so se ljudje, sprti pri volitvah, spet spoprijaznili.

Toda ta čudna tihota je bila samo na površju. V drobu je vihralo. Na vsako malenkost sta pazila, da bi mogla drug drugemu naprtiti sitnost in pota.

Nekega dne je Hojevec začel nakladati repo na voz, da jo odpelje v mesto, kjer je imel prodano. Ko je začutil sosedove korake na dvorišču, mu šine navihana misel v glavo. Zavpil je: »Žena! Hoj, žena! Prinesi iz shrambe tisti veliki lonec masla, da ga zakopljem v repo. Ne bom plačeval na mitnici. Le brž.«

Ni minilo pol ure, je že drdral sosedov koleselj po cesarski cesti. Ko se je Srebrnjak ustavil na mitnici, je stopil do varuhov postave in jim pošepetal: »Danes pripelje kmet velik voz repe — s parom konj. Taka in taka sta konja, on tak in tak. V repi ima skrit velikanski lonec masla. Primate ga!«

»Hvala, hvala!« so vsi srečni mitničarji pričakovali kmeta s takimi in takimi konji. In je privozil.

»Oče, kaj imate na vozu?«

»Repo, saj vidite. Tu imate listek tehtnice.«

»In kaj je v repi?«

»V repi?«

»Da, da, v repi imate nekaj skritega, dācu podvrženega.«

»Če je za vinar dāca v repi, vam vso repo podarim.«

»Ne tajite! Lepo razložite repo in nam pokažite, kaj in koliko je.«

Hojevec pa hud. Takoj je izpregel konje, pustil voz pred mitnico in konje odgnal v hlev.

»Na vaš račun in vašo kazen!« so vpili mitničarji za njim, dobili so ljudi in začeli razmetavati velikanski tovor repe.

Vhod v razstavo Prosvetne zveze za časa mladinskega tabora v Ljubljani.
Napis — Krekova oporoka.

Seveda — v repi ni bilo nič. Hojevec je Srebrnjaka posmuknil.

Kajpak — spet tožba, za ljudi pa kost, da so jo obirali in se norčevali iz obeh na pet fará daleč.

V.

Ko se je vrišč zaradi repnega burka polegel, so ljudje sumljivo zmajevali z glavami, kadar so srečali Hojevca.

»Lej ga, kako je klenil!«

»Pa tak hrust kot je bil. Sedaj ti opleta kakor na pol odsekana veja.«

»Jeza mu je izpila možeg.«

»Še po lepi cesti mu drsa poje in hlačnice mu plahutajo krog nog.«

»Srčna grenkoba je hujša od jetike. Kar zvilo ga bo, boste videli.«

Ljudje niso nápak videli in niso krivično sodili. Hojevec se je zgreznil čisto vase. Ko bi mu bil kdo plot žagal, njegovega ljubega Primožka oklofutal, ne bil bi se ganil. Še glave bi ne bil dvignil. Drsal je po dvorišču, prekladal in pospravljaj malovredni drobiž, postajal v hlevu, na podu in zamišljen ogledoval gospodarstvo. Ko je hlapec napregel, da bi šla orat, je prijel plug, da bi ga dejal na voz. Dvignil ga je, ni ga zmožel. Poprijeti je moral hlapec. Ko je na ozarah prijel za ro-

čice, ga je plug tresel kakor veter suho praprot. Omaгал je sredi njive, ročice podal hlapcu, sam pa legel na grobljo.

»Bolni ste! Domov pojdite in lezite,« mu je svetoval hlapec, ki si doslej še nikoli ni upal z nasvetom do njega. Hojevec ga je pogledal izpod čela in mu ni odgovoril. Ko je poležal, da je hlapec urezal dve brazdi, se je dvignil in spet prijel za ročice. Ko je odoral komaj dve brazdi, ga je polil pot, noge so se mu tresle in iz votlih prsi je vzdihnil: »Kako sem zanič!« Pustil je plug in omahovaje odšel proti domu.

Pred hišo se je usedel na tvalo, si podprl glavo z rokami in buljil strahoma v tla.

»Kaj ti je?« je žena prišla na prag in ga preplašena gledala.

Dolgo ni dvignil glave in ji ni odgovoril. Počasi se je vzravnal, jo dolgo gledal, nato zasukal glavo in sunkoma, zamolklo, kot bi prišlo z onega sveta, razsodil:

»Žena, z mano gre h koncu. Umr! bom.«

Spet se je zazrl vanjo. Žena je zagledala solze v njegovih očeh. Nato se je spet sključil in umolknil.

Hojevka je zajokala in planila k njemu.

»Janez, za pet ran, kaj pa govoriš!«

Hojevec ni dvignil glave.

Potovalni knjižnici Mohorjeve (v sredi) in Jugoslovanske tiskarne (desno) na razstavi Prosvetne zveze v Ljubljani.

Žena je jokala še bolj, vendar se je premagovala, kar se je dalo. Vedela je, da njeneža joka ni strpel. To pot pa je ni oštel, je ni pogledal. Kot otrok se je oprl nanjo, ko ga je peljala v hišo in ga spravila v posteljo. Žena je hitela v kuhinjo in mu zavrela čaja iz treh vrst rož, kanila vanj stare sliovke in mu ga nesla k postelji. Izpil je. Oko se mu je zjasnilo in čisto mirno je velel: »Pojdi takoj po može, da naredim testament. Jutri pa po gospoda.«

»In po zdravnika?« je boječe vprašala.

»Ne,« je odsekal. »Sem živel brez zdravnikov, tudi umrl bom brez njih.«

Žena je tiho odšla. Strašna slutnja jo je zgrabila. Predobro je poznala moža. Niti ene ure še ni zamudil v vsem življenju z boleznijo. »On ve, natanko ve, da ga bo konec.« Ihtela je sama vase, pred očmi se ji je megnilo, s tresočimi se rokami si je pokrila boljšo ruto in tekla po može, kakor ji je bil naročil.

Vsi trije, ki jih je prosila za testament, so z odprtimi usti poslušali njeno vabilo in niso in niso mogli verjeti. Toda prišli so vsi, skušali ga tolažiti in testament še odložiti, češ da je urok, to je taka pošast, ki se pase po okolici, da ljudje bolehajo.

Hojevec jih je malomarno poslušal; ko so utihnili, je spregovoril:

»Poklical sem vas, da vam razodenem svojo poslednjo voljo.«

In je začel, kot bi govoril notar. Do zadnjega vse premišljeno in preudarjeno, da so se moške le čudili. In ko so odšli, so si rekli: »Gospodar, kot je bil vse življenje, tudi na zadnjo uro nič drugačen.«

Po možeh, ki so bili pri oporoki, se je bliskovito razneslo po fari: »Hojevec umira!« Ljudje so postajali pred hišami, na cestah, po polju in povsod od ust do ust samo eno: »Hojevec umira!« Ni čuda, da je zvedel tudi župnik, se ves prestrašil, pograbil takoj palico in klobuk ter jo mahnil od fare čez polje do Hojevca. Vso pot ga je skrbelo in je molil: »Da bi ne umrl sprt in v jezi! Kriste, usmili se nas!«

Ko je stopil k bolnikovi postelji, se je kar začudil, tako veder in čvrst se mu je zdel. Bal se je, da bo Hojevec odlašal. A se je močno zmotil. Kar sam je začel: »Saj ne boste verjeli, a tako je. Še malo in bomo rajžali. Nič se ne bojim. Vse je urejeno. Žena je gospodarna, Primožek bo ves po meni, hitro bo pod vrhom, lahko bodo gospodarili. Sedaj pa še midva opraviva!«

In sta začela. O, vse drugo ni bilo imena vredno, toda ta spor, jeza, sovraštvo. Župnik mu je prigovarjal: »Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo — — —«

Hojevec ga je poslušal z zaprtimi očmi. Ko je župnik končal, je bolnik odprl oči, pogledal na križ in rekel:

»Zavoljo Križanega — odpuščam!«

»Ali bi mu segli v roko, če bi prišel k vam?«

»Bi mu — pa ne bo prišel.«

»Bo, boste videli, da bo.«

Župnik je brž brž odšel k Srebrnjaku. Na dvorišču ga je dobil, ko si je pripasoval óselnik in že segel po kosi, da pojde nad deteljo.

Ustavil ga je, mu povedal, kako je s sosedom in ga poprosil, naj odpusti; pred Boga ne moreta stopiti sprta in sovražna.

Srebrnjaku so trepetale mišice na licu. Iskal je besede, kako bi se ognil, dokler ni odločno odklonil: »Ne grem!« Pomeril je korak po dvorišču in zadel koso na ramo.

Župnik ga je pridržal: »Za božjo voljo vas prosim, spravi ta se. Lejte, on odpušča, Bog odpušča — vi pa nočete.«

»Preveč, preveč je bilo vsega — ne morem.«

»Teško je, hudo je; smrt je groza — o, na smrtni postelji bi mu vi radi odpustili — a ga ne bo več.«

Prijel ga je za jermen pri óselniku in mu ga odpel.

»Kar pojdiva; niti besedice si ne bosta rekla, v roko si sežeta in mir božji naj pride nad vaju in nad vajini hiši.«

Sosed je dejal koso na tla. Župnik ga je prijel za roko in ga vedel s seboj. Srebrnjaku se je korak upiral, župnik je ponavljal: Smrt je groza, groza... V svoji roki je čutil, kako trepetajo prsti tega »kralja«, kako mu razbija srce, kako se upira ves ponos, trma, užaljenost — in vendar ni izmaknil roke iz roke svojega župnika, ki ga je vodil do bolnikove postelje.

Nemo, brez besedice sta si zrla iz oči v oči. Culo se je tiktakanje ure, obeh prsi so se dvigale ob strašnem boju, župnik je klical v svoji duši na pomoč Boga, Kristusovo kri, Marijo sedem žalosti... Bledel je in sam se je začel tresti, ko je bil priča tega strahotnega boja. Za nekaj trenutkov se je počasi dvignila Hojevčeva roka, Srebrnjakovo

je iskala. Sosed se je prestopil za korak in segel sosedu v roko. Župnik je onemel, ko je gledal te zdelani, močni roki, kako sta se sklenili in se tresli. Obema so zaigrale solze v očeh, spustila sta roke in se ločila brez besedice. Župnik je stopil na sredo hiše za odhajajočim Srebrnjakom; hotel je reči: Bog bodi zahvaljen — a ni mogel. Udrle so se mu solze.

Vsa fara se je zgrnila k Hojevčevemu pogrebu. Vsi dobri so bili srečni, da sta se ob smrtni postelji spravila. Seveda so grdi jeziki gonili svojo. Trdili so: »Sedaj pa Srebrnjak tudi ne bo več dolgo. Za njim pojde! Zakaj taka je stara vera, da prav hude sovražnike Bog skupaj sodi. Pred njegovim sodnim stolom je šele sprava!«

Vtaknil se je vmes mešetar Lovrič, ki je ljudem natvezel, da vidi Hojevca ponoči stati na ozarah, ker ne more na oni svet, dokler ne pričaka soseda. Taka koleda je razpalila domišljijo žensk, da je kar vsaka že o mraku videla na ozarah Hojevčevo senco, ki čaka na Srebrnjakovo dušo. Klepet zaradi tega je bil tako glasen, da je sam župnik neke nedelje zarohnel z lece zoper praznoverje, zoper čenče in natolcevanje. Nič ni omenil ne tega ne onega, a vsi so rekli, da je s prstom pokazal na Hojevca in Srebrnjaka; a tudi pridiga ni nič zalegla. Srebrnjakovih se je oprijela strašna slutnja in sam gospodar, možak, ki se ni bal niti tolovajev, si ni upal za nobeno ceno ponoči do ozar. Nihče ni bil tako grd, da bi mu vpričo kaj zinil o Hojevčevem strahu. A vsem se je zdelo, da kljub temu, da se je delal hudo pogumnega, vendarle plaho prisluškuje pogovorom in z očmi išče mrtvo senco obsovraženelega soseda. Kar z lic se mu je bralo, da ni več tisti, kot je bil; nekaj kljuje v njem, so trdili; Hojevec mu trka na dušo in ga vabi.

Komaj je pretekla tretja sedmina po Hojevčevem pogrebu, pa je zatela Srebrnjaka huda ploha v gmajni. Še malo se Srebrnjak ni zmenil zanjo. Kolikrat je bil že premočen do kože! To pot pa ga je začelo stresati in kuhati, da so domači obstali obupani krog postelje. Zdravnik je prihitel, ga pregledal in ves zaskrbljen majal z glavo.

»Opešano srce. Hudo nevarno je,« je odkrito povedal zdravnik, ko ga je Srebrnjakova pospremila do voza.

Ženo so polile solze brez joka.

»O, ni čuda. Samo Bog in jaz veva, kaj je pretrpel. Ko bi ne bil tako trden, že davno bi mu bilo razgnalo srce od žalosti in jeze.«

Zdravnik je prikimal in rahlo opozoril: »Bodite pripravljeni na vsel«

Po njegovem odhodu je vsa družina onemela. Vsak je tiho šel po svojem delu, ves zaskrbljen in pobit. Zdelo se jim je, da celó živina čuti, kaj se godi. Noben konj ni zarežetal, nobena krava zamukala; tudi pes sultan se je zavlekel v kočó in ni več bevsknil.

Ko so bili zvečer v kuhinji in so čakali večerje, je privihrala dekla v vežo, tako razburjena, da ji je pljusnilo mleko iz žehlara. Lovila je sapo, preden je izjecljala: »Kriste, videla sem ga. Zares čaka na ozarah!«

Vse je prevzela groza in celó hlapec, hud ponočnjak, si ni upal iz hiše, da bi pogledal

na ozare. In prečudno. Ko je žena stopila k bolniku, je polglasno — kakor v snu — govoril sam s seboj; bledlo se mu je. Ko je pa odprl oči in zagledal ženo, jo je čisto razločno vprašal: »Ali si ga videla? Na ozarah me čaka.« In spet je zaprl oči in blodil nerazumljive besede vso dolgo noč.

Ko je hlapec v ranem jutru pogledal proti ozaram, je videl, da stoji ob tepko naslonjena bela deska. »Tvoj strah!« jo je pokazal dekli.

»Ni res, nevernik! Sram te bodi,« ga je jezna zavrnila in šla v hlev.

Prav na četrto sedmino po Hojvcu je ležal tudi Srebrnjak na mrtvaškem odru. Vsa fara ga je hodila v tihi grozi kropit.

Po pogrebu sta se sešli prvič po dolgem času obe sosedí — Hojevka in Srebrnjakovka, se prebridko izjokali in obe vzdihnili:

»Moj Bog, ali je bilo tega treba. In za prazen nič!«

Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani.

Aleš Ušeničnik.

Vsak kulturni narod želi imeti dve ustanovi kot osrednji žarišči prosvete: u n i v e r z o in a k a d e m i j o. Univerza je najvišja ustanova, ki navaja na znanost in znanstveno delo. Akademija je najvišja ustanova, ki pod vodstvom znanstvenikov organizira znanstveno delo.

Univerzo smo dobili Slovenci po stoletni borbi s svojo državo leta 1919. Za akademijo je bilo treba še novega truda in dela. Šele letos 1938 je dobil prosvetni minister od narodne skupščine pooblastilo, da ustanovi Akademijo znanosti in umetnosti v Ljubljani.

Akademije so že starodavna ustanova. Grški filozof Platon je učil v atenskem gaju, imenovanem Akademija, po tem gaju se je tako poimenovala tudi njegova filozofska šola, Platonovi učenci in modrijani pa akademiki.

Leta 1460 je ustanovil italijanski učenjak Pomponius Laetus v Rimu učeno društvo za zgodovino in starinoznanstvo, ki mu je dal ime akademija. Od tedaj so se začele akademije kot združbe učenih mož za znanost in tudi za umetnost ustanavljati pri vseh kulturnih narodih. Pozneje so jih začele tudi države priznavati in podpirati. Tako je nastala že samo v Italiji cela vrsta akademij: v Rimu akademija za prirodoslovne znanosti, ki se je

po bistrem opazovanju, potrebnem za take znanosti, nazvala akademija »risjegledov« (dei Lincei), potem akademija »arkadskih pastirjev« (degli Arcadi) za poezijo, akademija sv. Luka za slikarstvo; v Florenci akademija za čistost italijanskega jezika (A. della Crusca, to je akademija »mekin«, ker naj izloča mekine od klenega zrna italijanskih besed). Še sedaj je poleg drugih znanstvenih družb v Italiji dvanajst kraljevskih akademij: kr. akademija Italije v Rimu, kr. akademija znanosti v Florenci, kr. akademija za znanost, književnost in umetnost v Padovi itd.; še iz starih časov akademija della Crusca in dei Lincei.

Leta 1635 se je ustanovila akademija znanosti v Parizu (imenovana pozneje Académie Française), leta 1700 v Berlinu, 1725 v Petrogradu. V Avstro-Ogrski so bile akademije na Dunaju, v Pragi, v Krakovu, v Budimpešti, v Zagrebu.

V Jugoslaviji imajo svoje akademije Hrvatje v Zagrebu (»Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti«), a imajo jo tudi Srbi v Beogradu (Kr. srbska akademija).

In mi Slovenci?

Mnogi učeni Slovenci so bili člani tujih akademij (tako že v prejšnjih stoletjih Schönleben, Marko Grbec, Gregor Dolničar in dr.).

Svojo akademijo so skušali uresničiti Kranjci v Ljubljani. Ustanovili so akademijo marljivih mož (A. operosorum) z znakom čebele za književnost in umetnost. Za umetnost je res mnogo storila, a se ni mogla dolgo vzdržati. Tudi poznejši poskusi se niso posrečili. (Prim. Gruden, Zgodovina slovenskega naroda I, 1046 sl.) Odkar smo pa Slovenci s Srbi in Hrvati v skupni državi, se je naravno zopet vzbudila preživa želja, da bi tudi mi dobili akademijo. Naša kulturna društva so si mnogo prizadevala. Na ljubljanski univerzi se je ustanovilo posebno »Znanstveno društvo« prav zato, da bi pripravilo tla akademiji. Leta 1929 je tedanji veliki župan Vodopivec tudi že potrdil pravila za akademijo, ki bi sicer še ne bila državna ustanova, a bi imela vsaj upanje, da bi jo država čimprej kot takšno priznala. A zaradi naših političnih razmer so pretekla še leta in leta, preden se je 11. decembra 1937 akademija kot privatno društvo res ustanovila. Rektor ljubljanske uni-

Minister dr. Korošec s svojo sestro na domu.

verze dr. Rado Kušej je po pravilih imenoval prvih sedem članov. Sedaj se je začelo delo, da bi dobila akademija javnopravni značaj. Ker je banoval v Sloveniji dr. Marko Natlačen, bil v Beogradu minister naš voditelj dr. Anton Korošec in prosvetni minister Slovencem naklonjeni Korošček prijatelj D. Magarašević, je prizadevanje uspelo. Seveda ne smemo zamolčati, da so se tudi nekateri drugi moške za akademijo mnogo trudili. V Ljubljani je neumorno delal univ. prof. Fr. Ramovš, v Beogradu se je pri ministrskem predsedniku z vnmogo zavzemal za slovensko akademijo senator Ivan Hribar. Sicer bodo pa imena teh mož narodu sporočili in ohranili letopisi naše akademije. Prosvetni minister je že potrdil pravila in potrdil jih je v avgustu tudi ministrski svet. Zdaj bodo kraljevski namestniki imenovali prve člane akademije kot državne ustanove. Le-ti bodo izvolili še nekaj novih članov (vseh more biti trideset) in s temi na skupnem zborovanju določili tri kandidate za predsedniško mesto. Izmed teh bo eden na predlog prosvetnega ministra s kraljevim ukazom imenovan za predsednika akademije.* Akademija si bo izbrala še glavnega tajnika in se organizirala po razredih. Razredi bodo štirje: prvi za filozofijo, jezikoslovje in zgodovino; drugi za pravne in socialne vede; tretji za matematiko in prirodoslovne vede; četrti za umetnostne panoge. Prvi trije razredi bodo mogli imeti do osem pravih članov, razred za umetnost do šest.

Kakšno delo bo opravljala akademija? Če pogledamo, kaj delajo druge akademije, spoznamo nekoliko že tudi naloge naše akademije. Berlinska akademija izdaja velikansko delo »Zgodovinski spomeniki Germanije« (Monumenta Germaniae), dunajska »Vire avstrijske zgodovine«, zagrebška hrvatske zgodovinske »Monumente«. Tudi našo akademijo čaka delo, da zbere vse gradivo za našo zgodovino. Če to ne bodo »Monumenta« naše slave, bodo vsaj spomini trpljenja malega naroda.

Zagrebška akademija izdaja »Zbornik za narodno življenje in narodne običaje«. Izdala je že trideset knjig.

* Žal, da nam ni bilo več mogoče dobiti o pravem času imen predsednika in glavnega tajnika. Radi bi bili priobčili tudi njiju sliki. Storili bomo to prihodnje leto. — Op. ur.

Italijanska akademija »della Crusca« skrbi za Slovar čistega italijanskega jezika (Vocabulario), francoska akademija je izdala prav tako popoln slovar francoskega jezika (Dictionnaire), tudi hrvatska akademija izdaja »Rječnik« (izšlo je doslej že 51 zvezkov).

Vsak narod ima še svoje prav posebne potrebe.

So pa tudi skupne kulturne zadeve vseh narodov. Tako sta si n. pr. berlinska in dunajska akademija porazdelili delo, da objavlja berlinska akademija kritično izdajo del grških očetov, dunajska pa latinskih. Berlinska akademija je oskrbela tudi kritično izdajo Aristotelovih del.

Tako čaka tudi našo akademijo na vseh področjih premnogo dela. Zbrati bo treba stare spomenike iz naše književnosti; zbrati narodno blago; zbrati bogato imenoslovje naših krajev, rastlin, živali. Izdati bo treba znanstvene slovarje za filozofijo, pravo, prirodoslovje, tehniko. Izdati bo treba umetnostno

topografijo Slovenije (nekaj je že obdelane, a je delo zaostalo). Hkrati bo pa treba sodelovati pri napredku znanosti sploh in doprinašati tako tudi delež k svetovni kulturi. Sicer smo majhen narod, Ljubljana ni svetovno mesto, toda tudi Atene niso bile velike, a kako veliko in kako pomembno za vse čase je bilo njih kulturno delo!

Vprašanje je kajpada, ali bo naša akademija tako delo tudi gmotno zmogla. Zagrebška akademija dobiva od države 150.000 din podpore, a nje letni proračun znaša nad en milijon dinarjev. Za same knjige izdaja nad 800.000 din. Od kod dobiva ta sredstva? Narod jih je zbral, največ je prispeval narodni mecen škof Josip Jurij Strossmayer. Narod, ki nima takšnih mecenov, mora kajpada dajati po malem iz svojega. A tudi iz malega raste veliko! Tem ponosnejši pa je lahko mladi rod takega naroda, ko stopa mimo veličastnih hramov znanosti in umetnosti in vidi na njih napis: **Narod sebi.**

Rese.

Janez Jalen.

Mogočno je odpel zvon svetega Miklavža svojo jutranjo pesem in se začel ustavljati. Trdo je udarila betica zadnji udarec zaгона. Je bil krepko pricuknil z mlado močjo vrv Mežnarjev Bine. Še dvakrat se je pojemajoče oglašil zvon, pa samo na eno stran, potem je utihnil. Čez slemena hiš in skednjeve in v sadovnjake in še dalje v polja in travnike pa se je še razlivalo ubrano brnenje.

Povsod naokrog so že odmolili. Ženske so se pokrižavale, moški so se kar gredé pokrivali. Trnikovi fantje Janez, Jaka in Jože pa so še zmeraj stali odkriti in držali klubke v rokah okrog nove mlatilnice na prostornem skednju. Molili so še očenaš za srečno mlačev — Janez, najstarejši, ga je bil pridejal k vsakdanjemu jutranjemu angelovemu češčenju. Ob velikem kupu razvezanega ječmenovega snopja je mrmraje odgovarjal tudi Francek, ki je zrasel pri Trniku in so ga imeli kakor za svojega. Pred tednom se je bil vrnil od vojakov. Pri Trniku res ni bilo zanj več pravega dela. Ostane pa naj kar pri hiši, so mu rekli, da mu ne bo nič manjkalo, dokler se mu ne posreči dobiti primerne službe.

Fantje so odmolili, se pokrižali in pokrili.

»Pa začnimo v božjem imenu!« je spregovoril Janez, stopil k nizkemu zaboju, dvignil pokrovček in potegnil za ročaj stikala. Modra iskra mu je prasnila pod roko. Zabrnel je motor in jermen se je premaknil. V mlatilnici pa se je lačno zavrtelo prazno kolesje.

»Daj!« je mignil Janez Francku in že potisnil v žrelo dva razvezana snopa hkrati. Po deski na drugi strani mlatilnice navzdol pa je pljusnil slap zrnja, res in slame.

»Daj, daj!« je prižganjal Janez Francka.

Kakor nenasiten zmaj je mlatilnica požirala snopje, hreščeče trla klasje in mečkala slamo; neprestano je sul iz nje suhi plaz. Od tesno zloženih debelih tal pa visoko gor do tramovja in prav do vrha slemena je motor pretresal trdno zgrajeni skedenj. Trnikovim fantom pa se je v divjem trušču ter oblakih prahu res kar samo smejalo. Francek je hitel podajati, Janez je neutrudno polnil žrelo, Jaka in Jože pa sta s peterogeljimi, široko razkremenimi senenimi vilami komaj sproti pretresala in odmetavala slamo.

Kup zrnja in res za mlatilnico je hitro rasel. V nekaj minutah je bil večji, kakor so ga nadrzali prejšnja leta, ko so mlatili s cepci,

izpod nasada. Kmalu je namlatek oviral pretresanje. Pa je stopil Janez k motorju in ga odklopil. Mlatilnica je bila tako zagnana, da ji je vtaknil Janez med zobe še klasje dveh snopov — celih snopov bi ne zmogla več, bi se zagolsnila.

Hrušč je utihnil in skedenj se je umiril. Na slami so fantje dognali, da stroj čisteje mlati kakor roka. Zadovoljni z motorjem, mlatilnico in sami s seboj so se znova lotili vsak svojega dela. Jože je zmetal slamo s skednja pred vrata na most. Jaka je z obrnjeno čeljustjo pograbil namlačeno žito od mlatilnice v kot, kjer naj čaka retranja in čiščenja. Janez pa je pretipal motor, če se ni morebiti preveč segrel, in pregledal mlatilnico, kako je zdržala. Z obema je bil zadovoljen. Francek je skočil na dvorišče, pa se koj vrnil. Povedal je, kako zelo se pes boji grmenja in tresenja, da se je kar v listje zaril in da ves trepet. Omenil pa je tudi, da oče godrnja, češ da utegne zaradi novotarij mladih še živina zboleti.

Janez, Jaka in Jože so se spogledali. Naj nekaj časa Jože polni mlatilnico, je odločil Janez in pognal motor, sam pa odšel gledat v hlev.

Konja sta res malo strigla z ušesi. Tudi govedi se je ropot nad njo zdel nov, da je pozabila prežvekovati. Le teliček, ki je bil še pri sescu, je poskušal v svoji ogradi malo poskakovati. Pa ne od strahu, od same mlade spočitosti. Prašiči so pa mirno ležali in se še zmenili niso.

Janezu se je mudilo nazaj na skedenj. Mimogrede je videl očeta, ki je nekako zagrenjen stal na voglu hiše. Po vrtu pa je prihajal stric France.

Na podu je Janez zaradi živine samo malomarno zamahnil z roko in Jožetu pred mizo zavpil: »Pes naj se pa navadi!«

Jože se mu je umaknil, spet je deval v stroj Janez.

Kup snopja je kopnel, na mostu se je kopicila slama, v kotu je rasel zgrabek zrnja in res. Fantom pa so v prahu počrneli obrazi in rese so jih začele jesti.

Po mostu navzgor sta prišla oče Gregor in stric France. Stric se je dobrohotno smejal, oče je bil ves mrk in čemerren. Začel je brskati po slami in skušal najti neomlačen klas ali vsaj zrno v klasu, pa ga ni. Pridvičnil je slamo od tal in pogledal, če Jaka in Jože čisto pre-

tresata. Spet nikjer zrna. Stric ga je opazoval in pomežiknil fantom.

Motor in mlatilnica sta spet umolknila, tla in tramovje so nehali brneti. Fantje so imeli mnogo opraviti.

»Kako se nemarno kadi,« je puhnil Gregor sapo od sebe.

»Pa bi ne prišel blizu. Saj te nič ne pogrešajo, kakor vidiš,« je ponagajal France nekaj let starejšemu bratu Gregorju. »Ne samo prah, še rese te bodo začele klati, če boš kaj prida šaril tod okoli!«

»Prava reč. Leta in leta so me grizle ob tem letnem času, pa me niso požrle,« je skušal zavrtniti Gregor Franceta.

»Pa so take, ki jih nadrobi motor, hujše. Té te pa utegnejo načeti.«

»Nisem tako pomehkužen kakor je mladi rod.«

»Nič ne prisekuj fantov! Bolj jih nadlegujejo rese, kakor so kdaj tebe. Kako prav so naredili, da so sami kupili motor in mlatilnico, ko ne o enem ne o drugem nisi kar nič maral slišati.«

»Cepcev se jim ne ljubi vihteti.«

»Počemu bi jih, če ni treba in če manj stane in je stokrat hitreje narejeno,« se je oglasil Jaka.

»Nič ne pomaga,« je prijel France brata za ramo. »Čas te je prerasel. Izročiti boš moral.«

Gregor je brata grdo pogledal izpod čela.

»Izročiti? Jaz?«

»Ti, ti. Kdaj sem že jaz. Pa sem mlajši ko ti in me ni kraj. Celó vsak dan bolj vidim, kako prav sem ukrenil.«

»Kaj se mar misliš ženiti?« je oče premeril Janeza.

»Še na misel mi ne hodi. Še nimam nobene ugledane.«

»Mar izmed vaju kdo?« je Gregor ošinil mlajša dva sinova.

Jaka in Jože sta se zasmejala in odkimala. Kar neumno se jima je zdelo, da bi se menila o ženitvi.

»Si slišal, si videl?« se je zravnal Gregor pred bratom.

»Sem. Pa ostanem pri svojem: izrôčil!«

»Le zakaj?« se je razhudil Gregor.

»Če ne zaradi svojega doma, pa zaradi srenje.« France je govoril tiše, da so ju fantje le na pol slišali; pred sinovi ni maral grajati

očeta. »Mar ne vidiš, kako je vse narobe, odkar hočeta imeti v srenji vso besedo samo Vampreč in Smólej. Ne rečem, da nimata kdaj prav. Vemó pa tudi drugi nekaj in marsikaj znamo in nas srenja prav nič manj ne skrbi; morebiti še bolj. Ti Vampreča in Smoleja ne znaš pregovoriti, kadar kam nápak tiščita. Tvoji fantje bi ju pa znali. Morebiti še en sam. Pa kaj, ko ne sme nihče nič reči. Niso še gospodarji. Spomni se, da je naša hiša, kar pomnimo, vodila daleč naokrog. Sedaj pa prav zaradi tebe in še nekaterih nergačev naša srenja nikamor ne more.«

»Zaradi srenje?« je premišljal Gregor. »Da bi sam potlej ne imel več besede? Nak!« se je odločil.

»Nikar se ne brani, ko se ubranil ne boš. Samo grdiš se,« se je France skoraj posmeoval Gregorju.

Oče je pogledal sinove in videl, da jih je s srenjo stric pridobil za svojo misel. Če bi jih sedaj vprašal, ali naj oče res njim izroči, bi molčali in bi ne hiteli odgovarjati, kakor so malo prej, da se še nič ne mudi. Gregor se je ozrl na Francka, češ: ti drži z mano, saj ti pristoji beseda kakor domačih komu. Fant pa je povesel oči. Že doslej mu je bilo nerodno, ko pa ni spadal prav v družino, in bi mu utegnulo biti naprej še bolj. Kakor po opravkih se je obrnil in odšel.

Okrog slame se je prinesel petelin in zagledal po podu raztreseno zrnje. »Kok, kok, kok!« je povabil kokoši, naj pridejo zobat. »Šššc!« je Trnik jezno zapodil predrzno perjad.

»Kajne, takole bi se rad mene znebil?« ga je podražil France. »Saj pojdem, samo nekaj ti še prej povem, če si sam pozabil, pa bodi hud ali ne. Tudi fantje naj slišijo, da bodo vedeli.«

»No, kar!« je skoraj izzival Gregor.

France je z dvignjenim prstom pripovedoval in skoraj vsako besedo posebej poudaril: »Rajnega gospoda župnika Andreja se še vsi dobro spominjamo. Mož po volji božji je bil, Bog mu daj večni pokoj! Vse otroke, Gregor, nama je učil. Kar priznaj, da bi brez njega ne bili taki, kakor so. Nobeden nama ne dela sramote.«

»Sem mar kaj rekel?« je pritrdil Gregor.

»Prav. Tudi to boš moral pritrditi, da je v dolgih letih, ko je bil med nami, predelal kraj in ljudi.«

»Ne tajim.«

»No, menda tudi še nisi pozabil, kako je potem prišel z nekaterimi navzkriž zaradi klopi v cerkvi. Da bi vsako leto nekaj plačevali od njih, je hotel. Ti si se najbolj trmasto postavil po robu, čeprav ti ni bilo prav nič treba. Do dekana in celó do škofa si šel, pa nisi mogel nič opraviti.«

Fantje so se spogledali in nerodno jim je bilo.

»Pa še ni bilo dovolj. Nepopustljiv, kakor si, si se potem tako daleč spozabil, da si vpričo vseh rekel gospodu Andreju: 'Nič več ne znate voditi. Sedemdeset let imate. Odstopite!' — Mož je sklonil glavo in solza mu je zdrknila na bel papir pred njim. In prav na tisti papir je gospod Andrej koj drugi dan po maši napisal prošnjo za upokojitev.«

Stric je umolknil. Fantje so se obrnili stran. Nihče ni maral pogledati očetu v obraz.

Na gnóju je zapel petelin: »Kikirikiiii!«

Gregor je sprevidel, da nekaj mora reči. Sršasto je pogledal odkritosrčnega brata: »Name cikaš?«

»Prav si razumel. Če ne maraš prepustiti gospodarstva zaradi fantov, ki so dokaj razumnejši ko ti, in če ti tudi za srenjo ni nič, moraš odstopiti zaradi solz gospoda Andreja, Gregor! Že davno si jih dopolnil sedemdeset.«

S stisnjenimi pestmi, kakor neizprosni sodnik je stal France pred bratom. Gregor se je pa prisiljeno nasmehnil: »Ták bi po tvojem moral dati iz rok vsakdo, ki je dopolnil sedemdeset let. Pa če pogledam okoli sebe — —«

»Nič se ne izvijaj!« je segel France Gregorju v besedo: »Sam vidim. Tvoji vrstniki nekateri še dobro gospodarijo, še z osmimi križi je kdo nepogrešljiv. Ti pa: Kar ti je veljalo za gospoda Andreja, mora držati tudi za tebe samega, Gregor. Če pa ne, še manj spada na krmilo.«

Janez, Jaka in Jože niso več zdržali. Spogledali so se in se na tihem namuznili. Gregor pa je spoznal, da je v precepu: »Prav. Kadar si Janez poišče primerno nevesto, se ne bom več branil.«

»Primerno nevesto!« France je mežikaje pogledal brata. »To se pravi, če te prav poznam, Gregor, da ti nobena ne bo všeč. Si slišal, Janez?«

Janez je s hudomušnim obrazom spet odpiral pokrovček pri motorju: »Tako vama po-

vem, da k neomlačnemu žitu nobena, ki je kaj prida, ne bo hotela priti. Z besedami pa žita ne bomo spravili v kaščo. Samo z delom. Alo, fanta!« je namignil bratoma in že je prasnila modrikasta svetla iskra skozi stikalo.

Od temeljev do temena se je spet stresel skedenj. Trušč je udušil pogovor. Francek je bil zaslíšal motor in prihiteł po stopnicah. Fantje niso imeli časa misliti na kaj drugega kakor na delo.

Oče in stric sta se naveličala prahu. Odšla sta po mostu. Gregor se je praskal, kakor bi ga bile po vsem životu do živega jedle rese.

Na Veliki Šmaren so Trníkovi fantje vse trikrat šli v cerkev. Po pětih litanijah popoldne — Janez in Jaka sta pela na koru — so pa sedli na kolesa, da se malo popeljejo naokrog. Pri Krištofu so malicali in si privoščili vsak dva vrčka piva. Potem pa jih je zamikalo še naprej. Dan je bil jasen in lep, gore kakor umite. Avtomobili niso dvigali prahu, ga je poprala ploha, ki se je bila ulila opoldne. Kolesa so tekla kar sama.

Sonce je že zašlo, ko so židane volje zavili nazaj proti domu. Na ovinku pod klancem v Hrastju je Janez nenadoma zavrl, ustavil in skočil s kolesa. Za njim seveda Jaka in Jože. Pod cesto v travi je sedelo mlado dekle in si brisalo z belim robcem krvavo roko. Nekaj sežnjev proč je ležalo čudno zvito kolo.

»Ste padli, gospodična?«

»Kakšna gospodična!«

»Lej jo! Košarjeva Marjanica,« so vsi hkrati spoznali ponesrečenko. »Krvaviš, kaj se ti je naredilo?«

»Avto me je zbil.«

»Tisti, ki smo ga pravkar srečali.«

»Škoda, da nismo pogledali številke.«

»Pa kar naprej pelje, surovina gosposka,« je zabliskal Janez.

»Si se kaj polomila?«

»Ne, samo precej udarila.«

»Pa kolo imaš vse zvito. Ne boš mogla več nanj,« je vedel Jaka.

»Kako bom le domov prišla. Poldruško uro imam, in še noga me boli.«

»Nič ne skrbi!«

Kar brž so tako uredili, da je Marjanica sedla Janezu na kolo, drugače ni šlo; njeno kolo pa so razdrli, Jaka si je naložil ogrodje, Jože pa kolesi.

Pri Košarju so se najprej ustrašili, pa kmalu Boga hvalili, da ni bilo kaj huššega. Kako bi pa postregli Trníkovim fantom, ki so tako lepo poskrbeli za Marjanico, pa kar niso vedeli.

Beseda je dala besedo, že na polnoč je šlo, ko so se fantje poslovili. Pa se Janezu in Marjanici še nikamor ni mudilo. Da naj še pridejo v vas, so naročali. Seveda so radi obljubili. Janez je pa skrivaj stisnil Marjanici roko, ona pa mu je vrnila. V očji si nista mogla pogledati, je bilo pretemno pred hišo.

Na rožnovensko nedeljo so pri Trníku po južini moški obsedeli pri sadjevcu. Fantje so se muhasto pomenkovali in se drezali med seboj. Gregor ni mogel uganiti, kaj imajo in je že vstal, da bi odšel. Pa je spregovoril Janez: »Ata, počakajte, bi se nekaj pomenili.«

»No?« je Gregor obrnil glavo.

»Oženil se bom.«

»Pa menda ne koj danes?«

Jaka je rahlo sunil Janeza pod mizo.

»Najkasneje pred pustom.«

»Katero pa misliš vzeti?«

»Košarjevo Marjanico.«

»Sem slišal nekaj zvoniti, kako si jo pobral — na cesti.«

Janez je zardel. Že je hotel vzrožiti, pa sta ga brata oba hkrati brcnila pod mizo. Spomnil se je, da bi z resno besedo dosegel samo nov prepír.

Janezu se je posrečilo, da se je prisiljeno nasmehnil: »Ata! Ne vem, če mi je bilo že kdaj tako lepo kakor tedaj, ko sem peljal Marjanico na kolesu domov.«

»Seveda, ko te nič več sram ni.«

»Bi me bilo, pa še hudo bi me bilo, če bi jo bil kar tako ljudem za v zobe prepeljeval na kolesu okoli. Tokrat pa res ni kazalo drugega.«

»Kar padla bi bila,« je revsnil Gregor.

»In nos naj bi si bila razbila tista tvoja Marjanica.«

»Ne smete privoščiti hudega,« je učil Jože. »Tako brhkkih deklet, kakor je Marjanica, ni kar skoraj nič. Bog je lepoto vendar zato ustvaril, da cvete in zori, ne pa da bi jo ljudje po nerodnosti razbijali.«

»Kolesaric že od nekdaj nisem maral.«

»Tako bogati pa pri Košarju še niso, da bi se z avtomobilom vozili. Ne manjka jim pa ne dosti. Brata imata že vsak svoj motor.«

»Dekle pa kar samo po svetu na kolesu — — —«

»Meni je bilo pa to še posebej všeč, da ni bilo nobenega fanta zraven.«

»Saj ne veš, kod je prej hodila.«

»Vem. Na dekliškem tečaju je bila. Za načelnico so jo izvolile.«

Gregor ni vedel ne bele ne črne. Stopal je po hiši gor in dol, Jaka pa je ubral korak za njim: »Nikar ne skušajte prigrajati Marjanice Janezu.« Potem pa je našteval kar na prste: »Marjanica je brhka, je pridna, je verna, še v Marijini družbi je, iz dobre hiše je, poštena je, gospodinjstvo razume in dote bo imela kakor tudi ne vsaka.«

»Ne vem, če je taka bogatija pri Košarju.«

»Če ji krilo kupim,« je dvignil Janez roke in zapel: »Moja je in moja bo!«

»Če bi ne bil moj brat, ne vem, čigava bi bila,« se je nagnil Jaka k Janezu.

»Le počasi, le počasi!« se je oglasil še Jože. »Bi še oba imela prej z menoj opraviti.«

Gregor ni vedel več ugovarjati. Stojé se je z obema rokama naslonil na mizo: »Janez! Hotel si prav za prav povedati, naj ti izročim.«

»Za deklo je vendar ne bom vodil k hiši!«

Gregor je začel zamišljeno hoditi po hiši. Janez je vstal in stopil k vratom. Tudi Jaka

in Jože sta naredila tako. Kakor za slovo je še rekel Janez: »Ata, nič ne premišluj! Ni druge poti. Ljudje so kar povsod začeli pogrevati, kako ste gospodu Andreju očitali njegovih sedemdeset let. Tudi o gospodovih solzah vedo. Če hočete zbrisati sramoto s sebe in z nas — — —«

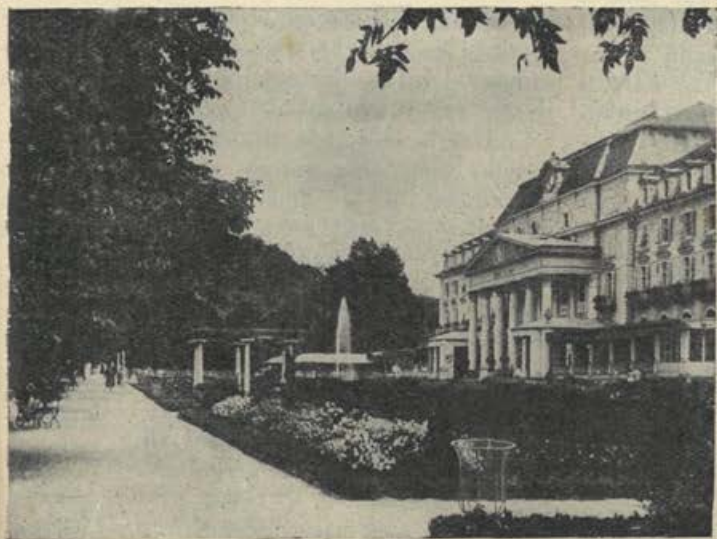
Trnikovi fantje niso čakali odgovora. Zaprli so vrata, sedli na kolesa in šli v vas h Košarju. Jaka in Jože sta samo dobro pozdravila, Janez je pa sédel zares.

Na nič kaj prijaznem kraju — včasih so Trnikovi tam odlagali rese in pleve, da bi zagnojili — si je bil oče Gregor postavil leseno hišico, izročil Janezu in se preselil.

Dobri dve leti se je Gregor držal užaljeno in je rad obgodrnjal Janezovo gospodarstvo. Ko pa je pričel prihajati k njemu v vas prvi vnuk, se je pa kar pomladil. Prav na Veliki Šmaren ga je dvignil v naročje, da se poigra z njim konjička. Od samega veselja je fantek kar cvilil. Gregor si je moral priznati, da bi vse te mlade lepote ne doživel, če bi ga ne bili skoraj zgrda prisilili, da je izročil.

In sta z Janezkom pela in pela: »Dirja, dirja, konja,« in kar nehati nista znala.

Nad slemení, ki jima gospodarita Janez in Marjanica, pa so se veselo ščebetaje spreletavale lastovice.

ROGAŠKA SLATINA

je naše največje zdravilišče, katerega slava sega daleč preko mej naše države. Tu dela narava s svetovno znanimi vreli

TEMPEL • STYRIA • DONAT

prave čudeže pri zdravljenju bolezni želodca, črevesja, žolčnega mehurja (kamni), jeter, protina, sladkorne bolezni, srca, bolezni krvnega obtoka ter oslabeledih živcev. Na stotine in stotine jih

ROGAŠKA SLATINA

vsako leto ozdravi. — V času od 1. maja do 30. junija in od 1. septembra do 1. oktobra so cene globoko znižane ter uživajo uradniki posebne popuste. Možnost zdravljenja tudi v zimskem času.

† Nadškof dr. Ante Bauer.

Pokojni zagrebški škof in hrvatski metropolit dr. Ante Bauer je bil tretji otrok gradiščanskega Hrvata Antona Bauerja in njegove žene Barbare Lubilićeve. Rodil se je dne 11. januarja 1856 na Erdödijevem posestvu Breznica. V zgodnji mladosti je moral oditi k svojemu dedu v Jastrebarsko, kjer je začel hoditi v šolo. Ko so se starši preselili v Varaždin, je šel z njimi tudi Anton in tam naredil šest gimnazij. Leta 1873 pa so ga starši poslali v Zagreb, da dovrši tam gimnazijo. Nato je študiral bogoslovje v Budimpešti, se šel še na Dunaj spopolnit ter bil leta 1879 posvečen v duhovnika. Novo mašo je zapel v Varaždinu. Služboval je kot kaplan v Samoboru,

že leta 1887 pa postal docent na bogoslovni fakulteti v Zagrebu, a šele leta 1904 redni profesor filozofije in vzgojeslovja. Ker je bil namreč zaveden Hrvat in poštenjak, ki se je brez ovinkov vselej in povsod potegnil za pravico in resnico, je bil pri vladi vse prej kot priljubljen. V »Katoliškem listu« je vodil dolge in hude borbe zoper zmote liberalizma.

Bil pa je tako jasnih načel in močnega značaja, da je uspešno kritiziral celó delo sabora in tudi pred banom ni klečeplazil.

Da rojakom gospodarsko pomaga, je podpiral ustanavljanje zadrug. Leta 1914 je tik pred svetovno vojsko postal zagrebški nadškof. Ustanovil je deško semenišče za vzgojo bodočih duhovnikov, ker teh mu je hudo manjkalo. Podpiral je dobre knjige in katoliški tisk.

Leta 1915 so ga izvolili za pokrovitelja »Jugoslavenske akademije«; izkazal se je skrbnega in darežljivega.

Dne 27. novembra 1918 je predsedoval prvi konferenci jugoslovanskih škofov in od tedaj vsem do svoje smrti.

Znal je nastopati in urejevati kakor kak vladar. V marsičem je bil Bauer Hrvatom isto, kar nam Slovencem rajni Jeglič. Tudi je rad zahajal v Slovenijo na oddih in se med nami vedno dobro počutil. V politiki je njegova beseda veliko zalegla. Vendar pa se za nobeno stvar ni toliko prizadeval kakor za dobro dušno pastirstvo svojih škofljanov. Sam dober človek, širokopotezen in širokosrčen, je tudi v skrbi za družabni red svoje duhovnike navduševal za iste lastnosti, zlasti pa za priden in temeljit študij socialnih vprašanj.

Dne 7. decembra 1937 mu je ob treh popoldne nenadoma postalo slabo. Poklicali so zdravnike, a je kljub vsej pomoči že ob tri četrti na štiri v 82. letu starosti, 58. letu mašništva in 23. letu škofovanja izdihnil.

Vzklik.

Silni grom, vihar,
zadivjaj čez njive
in prinesi v dar
meni vere žive!

Mehka sapiča,
pihaj čez livado,
vlivaj upanje
v mojo dušo mlado!

Sonce, zlati sij
vrzi po dobravi
in v srcé mi vlij
sreče in ljubavi!

Marija Brenčič.

List je odpadel.

Skoz drevesne krone vetrič
zapihljal je;
od zelene veje droben
list odpal je.

Vse lesovje vztrepetalo
je veselo,
v mehkem vetriču objestno
zašumelo.

Jaz pomislila sem: »Mar že
res jesen je?
Vse je v polni rasti — list pa
že rumen je.«

Ah, seveda, saj že tudi
sred poletja
list premnog odpade, zvene
mnogo cvetja.

Ne le sred poletja — v zgodnji
že pomladi
mnogo lepih sanj umrje
v duši mladi ...

Marija Brenčič.

Važna beseda.

Mnogo dobrih slovenskih ljudi tava
glede važnosti in vrednosti domačega za-
varovanja še vedno

v popolni temi in usodnih zmotah.

Le tako je namreč mogoče razumeti, da
smo Slovenci zadnja leta

milijone in desetine milijonov

naših težko pridobljenih, s krvavimi žulji
in v borbi s tegobami življenja priborjenih
dinarjev lahkomišelnostno zaupali

raznim špekulantom.

Spričo obstoja domače Vzajemne za-
varovalnice, pri kateri je zavarovana ve-
lika večina slovenskih gospodarjev zoper
požarne škode in ki sklepa tudi mnoge
druge vrste zavarovanj, je

neodpustljiv narodni in gospodarski greh,
če smo plačevali velikanske vsote za laži-
zavarovanja pri raznih propalih samopo-
močih. Zato povemo še enkrat: Vzajemna
zavarovalnica v Ljubljani sprejema nasled-
nja zavarovanja:

zoper požar in strela poslopja, pre-
mičnine, trgovinsko blago itd.,

življenjska zavarovanja vseh vrst; za
primer smrti, smrti in doživetja ali samo
doživetja, za otroško doto itd.,

zavarovanja zakonite dolžnosti jam-
stva,

nezgodna zavarovanja za primer po-
polne ali prehodne invalidnosti, za primer
smrti po nezgodi itd.,

zavarovanja avtomobilskega kaska,
zavarovanja cerkvenih zvonov zoper
razbitje,

zavarovanja zoper tatvino po vlomu.
V svojem oddelku »**KARITAS**« zava-
ruje proti majhnim mesečnim prispevkom
za primer smrti, za starostno preskrbo in
za otroško doto.

Vsa ta zavarovanja sklepa Vzajemna
zavarovalnica bodisi po cenah, ki so za vse
zavarovalnice enake, bodisi po cenah, ki
omogočajo, da so zahtevki zavarovancev

popolnoma varni.

Vsi zavarovanci Vzajemne zavaroval-
nice prejemaajo za malenkostno naročnino
1 din letno gospodarsko-prosvetni mesečnik

»Našo moč«,

ki jim nudi vsa potrebna navodila in po-
jasnila tudi glede zavarovanj.

Ne rušimo slovenske gospodarske skup-
nosti!

Vzajemna zavarovalnica je naš domači
slovenski zavod, pri njej vplačani denar
služi le našim koristim.

Sveži grobovi.

P. dr. REGALAT ČEBULJ, frančiškan, bivši provincial frančiškanske province sv. Križa, rojen v Kamniku 6. novembra 1875, je umrl 16. novembra 1937. Še doma je kot mašni strežnik vzljubil službo Gospodovo. Gimnazijo je odlično dovršil v Ljubljani. V red je stopil 1895, 1899 je naredil slovesne obljube, 1901 pa prejel mašniško posvečenje. Služil je najprej v Mariji Nazaretu v Savinjski dolini. Nato je prišel v Ljubljano za kateheta in kaplana. Na dekliški meščanski šoli na Vrtači je vzgojil več ko en rod. Bil je izvrsten katehet in govornik. Koliko duhovnih vaj je vodil in kako! Leta 1923 je postal provincialni vikar,

P. dr. Regalat Čebulj.

1925 provincial in 1928 še enkrat. V tej dobi je po njegovi zaslugi zrasla v Šiški nova cerkev sv. Frančiška. Leta 1932 je bil celó izbran za apostolskega penitenciarija in odšel v Rim k baziliki sv. Janeza v Lateranu. Ker mu je podnebje spodbujalo zdravje, se je vrnil v Ljubljano in zopet prevzel svoje najljubše delo, vodstvo Marijinih kongregacij. Nad trideset let je vodil kongregacijo gospodičen, dolga leta kongregaciji akademikov in starešin, leta 1936 pa je prevzel še kongregacijo akademk. P. Regalat je bil neutrudljiv mož dela. Ko je od leta 1920 do 1922 študiral za doktorat, je istočasno imel trideset ur šole na teden, spovedoval, vodil kongregacije in še študiral, zlasti mu je bil ljub sv. Pavel; mojstrsko je poznal njegove spise. Za doktorat je napisal disertacijo »Janzenizem in frančiškani na Slovenskem«, hkrati pa še pisal v »Cvetje« ter v »Vero in življenje«. Bil je globoko izobražen in duhovit pa neverjetno skromen in ponižen. Le Bog ve, koliko dobrega je storil dušam kot spovednik laikov in duhovnikov, pa tako ljub mladini kakor odraslim.

JOZE ŽUPANČIČ, sluga nadškofa Jegliča, rojen 16. januarja 1868 v Podrožah župnije Šmartno pri Litiji, je umrl 24. decembra 1937. Še pol leta ni preživel svojega visokega gospoda. Spremljal ga je v dolgih letih skoraj povsod: šestkrat je prepotoval vso škofijo, hodil z njim na božja pota, večkrat v Rim, v Lurd. Z njim je odšel v pokoj v Gornji grad, z njim v Stično — umret, kakor sta oba rekla. — Njegova skrb za gospodarja je bila tako natančna in vsestranska, da so jo mnogi imeli za Jožetovo sitnost. A izhajala je iz vdanosti in ljubezni. Da je rajni nadškof učakal tako visoko starost, je imel tudi Jože precej zaslug. Po nadškofovi smrti je še ostal v Stični, vendar pa se čutil hudo osamljenega — tožilo se mu je po gospodu. In ni mu bilo treba dolgo čakati: odšel je po plačilo in družbo svojega gospodarja.

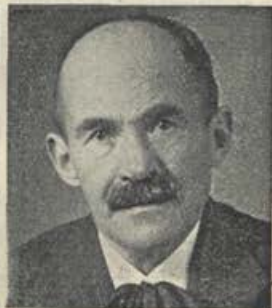
FRAN JAKLIČ, učitelj in pripovednik, rojen 6. decembra 1868 v Podgorici na Dobrem polju, je umrl 31. decembra 1937 v Mostah v Ljubljani. Obiskoval je tri leta ljubljansko gimnazijo, potem učiteljsiše, postal 1889 začasni učitelj v Ljubljani,

leta 1893 stalni učitelj v Dobrepoljah vse do l. 1919. Po prevratu je nekaj časa živel v Št. Janžu, nazadnje v Ljubljani. Delal je vsestransko, kjer je videl, da bo mogel ljudem pomagati: gospodarsko, politično, versko, strokovno. Bil je učitelj ne le otrokom, ampak prav tako odraslim. Zlasti delaven je bil na zadržnem polju. Zato so ga tudi izvolili leta 1900 za deželnega in leta 1907 za državnega poslanca, kar je ostal do prevrata. Vse delo pa mu je prešinjala živa zavest: ljudem ni mogoče pomagati, ako jim ne utrdimo verskega prepričanja. Zato je krepko pomagal pri ustanavljanju Slomskeve zveze katoliškega učiteljstva in ustanavljanju moščanske župnije v Ljubljani. Jaklič je bil dober ljudski pisatelj, podpisoval se je Podgoričan; zlasti povesti iz ljudskega življenja so se ljudem priljubile: V pustiv je šia, Lepi Tonček, O ta testament, Zadnja na grmadi, V graščinskem jarmu, Peklena svoboda.

Dr. ALFRED ŠERKO, univerzni profesor, rojen 16. julija 1879 v Cerknici, je umrl 14. januarja 1938 v Ljubljani. Gimnazijo z maturo je dovršil v Ljubljani leta 1897 ter odšel na Dunaj. Na univerzi je študiral filozofijo ter leta 1904 postal doktor filozofije. Zelo pa so ga zanimale duševne bolezni, zato se je vpisal še na medicino in l. 1909 postal doktor medicine, psihiater. Kot tak je potem delal na psihiatrični kliniki v Münchnu in bil šefu Kraepelinu izvrstna pomoč. Ogledal si je bolnike še po drugih blaznicah na Bavarskem ter napisal dve temeljiti znanstveni razpravi, ki je nanju postal pozoren ves učeni svet. Nato je l. 1913 na Dunaju prevzel klinično vodstvo nevrološkega oddelka in iz svoje izkušnje napisal razpravo o čirih hrbtnega mozga. Spomladi leta 1914 je v Trstu začel privatno prakso kot nevrolog psihiater. Svetovna vojska pa ga je pognala na rusko fronto. Ko se je preprosil na italijansko fronto, so ga pa poslali v Gradec v vojno bolnico, da je vodil nevrološko psihiatrični oddelek vse do leta 1919. Poleg obilnega dela je le še našel časa, da je napisal tri obširne razprave o duševnih boleznih. Po prevratu je prošil za profesuro na dunajski univerzi, a so ga kot Slovenca odklonili. Zato je do jeseni 1919 služil v ljubljanski vojaški bolnici kot nevrolog, tedaj pa so ga na novo ustanovljeni medicinski fakulteti imenovali za rednega pro-

Fran Jaklič.

Dr. Alfred Šerko.

fesorja nevrologije in v umobolnici za vodjo. Svojim slušateljem je napisal obširne in natančne učbenike, zlasti o živčevju človeka (1924) in o fiziologiji živčevja (1925). Bil je tako dober človek in tako vedrega značaja, da so ga ljubili dijaki, bolniki, tovariši in prijatelji. Zlasti ga je odlikovala iskrena ljubezen do resnice, ki ji je bila zoprna sleherna hinavščina, ljubezen do slovenstva, ljubezen do narave in do dela. Kot rektor univerze se je neustrašeno boril za njen obstoj, njeno spolnitev in njen slovenski značaj. Nobena akcija akademikov ni šla mimo njega neopažena. Vsi, ki so ga poznali, so ga spoštovali in ljubili, še kot fanta in pozneje kot moža sredi dela. Vse življenje je iskreno iskal Resnico in upajmo, da jo je tudi našel!

Kanonik dr. MIHAEL OPEKA, pesnik in pridigar, rojen 26. septembra 1871 na Vrhniki, je umrl 26. februarja 1938 v Ljubljani. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani kot gojenec Alojzijevišča. Bogoslovje je začel v Ljubljani, škof Missia pa ga je poslal v Germanik v Rim. Leta 1898 je postal doktor modroslovja in bogoslovja, mašnik pa že 1897. Bil je kaplan v Moravčah, nato prefekt v Alojzijevišču ter hkrati suplent verouka, leta 1904 do 1915 profesor verouka na ljubljanski realki, leta 1915 do prevrata pa deželni šolski nadzornik. Leta 1920 je postal stolni kanonik, stolni pridigar in učitelj govornišva na bogoslovni fakulteti. Bilo je, kakor da je za govornišvo rojen: visoka možata postava, močan glas, krepka izgovarjava. Stolni pridigar je bil dvanajst let in učitelj govornišva osemnajst let. Vse svoje pridige je izdal v 22 zvezkih. V mladih letih je bil Opeka pesnik. Že kot dijak je pesnil v Domačih vajah, potem v Rimu, kjer so nastali Rimski verzi. Leta 1900 je prevzel uredništvo Doma in sveta in ga vodil dvanajst let. Nikoli pa mu ni izginila iz srca ljubezen do Rima, vidnega središča Cerkve. Izlil jo je v spomine Iz mojih rimskih let (1935) in še v Rimske šmarnice (1937). Na grob si je dal napisati: Romae educatus — Romam dilexit (V Rimu vzgojen, je Rim ljubil). Zadnje njegovo delo je bilo iz hvaležnosti spočeto: življenjepis kardinala Missie ob stoletnici rojstva, a smrt mu je pero izpulila iz rok.

Mgr. MIHAEL ARKO, duhovnik in organizator, rojen 19. septembra 1857 v Zapotoku pri Sodražici, je umrl 29. marca 1938 kot dekan v Idriji. Gimnazijo in bogoslovje je dovršil v Ljubljani in novo mašo zapel leta 1880. Bil je izredno nadarjen

Franc Šegula.

Dr. Ivan Lah.

in delaven. Ker je zelo ljubil glasbo, ga je škof Pogačar poslal za leto dni na dunajski konservatorij. Služboval je v Škofiji Loka štiri leta, v Hrenovicah tri leta, od leta 1888 bil kurat v Šturijah šest let in pozneje župnik na novo ustanovljene župnije istotam. Leta 1896 so iskali v Idriji župnika in dekana. Dr. Krek je predlagal Arka, češ da je mlad, izobražen, delaven in pogumen. Škof Missia je predlog sprejel. Tako je Arko 1. jul. 1897 prišel v Idrijo kot župnik in dekan ter tam ostal do svoje smrti, torej več ko 40 let. Glavna skrb mu je bila lepota hiše božje in službe božje. Prenovil je cerkev, oskrbel krasne paramente, predvsem pa lepo cerkveno petje, ponos Idrije. Vsako leto je vodil cerkven koncert na god sv. Cecilije. Mnogo pa je storil tudi za svoje župljane rudarje v pisarni, spovednici, društvi, pevski dvorani, posojilnici, pri bolnikih. Mnogo je pisal o glasbi, leta 1931 pa izdal zgodovino Idrije in njenega živosrebrnega rudnika. Cerkvena oblast mu je že leta 1913 dala priznanje za njegovo delo, ko mu je dala častni naslov monsignora, 1930 pa naslov častnega kanonika. Bil je duhovnik po volji božji.

IVAN VESENJAK, profesor in politik, rojen 22. decembra 1880 v Moškanjih pri Ptujju, je umrl 6. maja 1938 v Košakih. Ko se je s šolami pripravil na proforsko službo, je najprej postal organizator in časnikar, ker je videl živo potrebo, da pomaga na Štajerskem ustaviti predvojno raznarodovalno delo. Že kot dijak je sodeloval pri vseh slovenskih prireditvah, potem pa z mladim dr. Korošcem začel ljudi socialno organizirati in gospodarsko poučevati. Kot profesor je nekaj časa služboval tudi v Ljubljani. Po vojski je postal poslanec v rojstnem ptujškem okraju in bil nekaj časa minister za agrarno reformo. Nikdar se ni ustrašil nobenega dela, kadar je vedel, da je treba ljudem pomagati. Zraven pa je bil skrajno nesebičen, tako da si nikoli ni pridobil premoženja.

FRANC ŠEGULA, duhovnik in pisatelj, rojen leta 1860 pri Sv. Marjeti pod Ptujem, je umrl dne 14. maja 1938 v Mariboru. Gimnazijo je dovršil v Mariboru, bogoslovje pa v Gradcu in bil posvečen leta 1885. Kot duhovnik graške škofije je kaplanoval in pozneje župnikoval pri Sv. Duhu na Ostrom vrhu. Leta 1906 je prestopil v mariborsko škofijo ter postal provizor in kasneje župnik pri Sv. Roku ob Sotli. Ker je oglušil, je leta 1916 stopil v pokoj in ga večinoma preživel v Mariboru, kjer je leta 1934 zapel svojo zlato mašo. — Šegula je

Prof. Ivan Vesenjajk.

Mgr. Josip Abram.

bil zelo nadarjen in delaven mož. Pridno je dopisoval časnikom, mnogo prevajal iz tujih jezikov, njegova posebnost pa so bili razni molitveniki; napisal jih je celo vrsto in so še danes priljubljeni. Večkrat je obiskal Sveto deželo in o njej pisal, zato mu je Cerkev dala častni naslov: vitez božjega groba.

Dr. IVAN LAH, profesor in pisatelj, nojen dne 9. decembra 1881 v Trnovem pri Ilirski Bistrici, je umrl 18. maja 1938 v Ljubljani. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, kot dijak je bil štiri leta v Alojzijevišču. Slavistiko, klasično filologijo in pedagogiko je študiral v Pragi, kjer je leta 1910 napravil doktorat. Potoval je po Poljski, Rusiji in Balkanu. Leta 1911 je začel urejevati Dan in bil zato v začetku svetovne vojske interniran, najprej na ljubljanskem Gradu, pozneje še drugod. Leta 1917 je bil kot vojak poslan na romunsko fronto in bil tam ranjen. Prevrata je dočakal v vojaški bolnici v Pragi. Potem je postal časnikar v Mariboru in pomagal urediti gledališče, leta 1920 pa prevzel mesto profesorja na ženski realni gimnaziji v Ljubljani. Lah je bil zelo plodovit pisatelj. Že v Alojzijevišču je kot dijak napisal Upornike, ki jih je pozneje predelane objavil v Slovenskih Večernicah. Nato je od leta 1900 dalje pisal v Dom in svet, leta 1905 postal sotrudnik Slovana in 1907 Ljubljanskega Zvona. Močno so nanj vplivali Jurčič, Cankar, Gogolj in Turgenjev. Znana so njegova dela: Gospod Ravbar, Vaška kronika, Brambovcji, drama Noč na Hmeljniku, Angelin Hidar, Sigmovo maščevanje ter mnoge otroške povesti. Mnogo je napisal o slovanskih literaturah, o šolstvu in vzgojeslovju. Bil pa je tudi sam izvrsten učitelj in vzgojitelj, ljubili so ga gojenci in tovariši.

Mgr. JOSIP ABRAM, rojen 2. februarja 1875 v Štanjelu na Krasu, je umrl 22. junija 1938 v Ljubljani. Gimnazijo je dovršil v Gorici in Ljubljani, bogoslovje v Gorici in leta 1899 zapel novo mašo v Štanjelu, kjer mu je pridigal dr. Janez Krek. Služboval je v Bovcu, v Trenti, ki ga je navdušila za gore, v Novakih pri Cerknem, v Biljah pri Gorici. Svetovno vojsko je preživel na Oblokah pri Hudažužni, po vojski pa prevzel Sv. Lucijo ob Soči, da jo dvigne iz razvalin. Nadškof dr. Sedej ga je pregovoril, da je prevzel opustošeno župnijo Pevmo, ki spada zdaj v Gorico, in to je vodil do svoje smrti. — Abram je bil vzoren duhovnik in Cerkev ga je počastila z naslovom monsignor. Bil je tudi kot človek tako lep značaj, da so mu vsi znanci bili prijatelji. Pa vedno delaven: že kot dijak je bil učenec dr. Kreka, ki ga je navdušil za vse plemenito delo med ljudstvom. Abram je pridno in lepo pisal v Dom in svet, Zoro, Planinski vestnik, Mladiko, Mentorja, napisal narodno igro Zlatorog, prevedel ukrajinskega pisatelja Ševčenka deli Kobzarja in Hajdamake, tudi planinskemu pisatelju dr. Kugyu je prispeval v knjigi Pet stoletij Triglava. Kjer koli je služboval, povsod je ustanavljal prosvetna društva in gospodarske, denarne

in blagovne zadruge, saj je bil v združništvu strokovnjak. Zato so ga tudi volili v nadzorstvo Katoliškega tiskovnega društva in Zadružne zveze. Ko se je po opravih mudil v Ljubljani, ga je napadla bolezen in mu zemeljski počitek pripravila pri Sv. Križu, da je bliže svojemu prijatelju dr. Kreku.

FRANC KOGEJ, katehet, rojen 16. marca 1884 na Brezovici, je umrl 27. junija 1938 v Št. Vidu nad Ljubljano. Rajni prelat Andrej Kalan je včasih rekel, da je v njegovih mladih letih bil najboljši katehet pred nekaj leti umrli Košmelj, tedaj vodja šole v Radovljici. V naših dneh pa so isto trdili o rajnem Francetu Kogej. Bil je iz učiteljske družine. Gimnazijo in bogoslovje je dovršil v Ljubljani in bil v mašniki posvečen 1907. Prvo kaplansko službo je nastopil na Jesenicah, kjer je organiziral petje in ustanovil ter vodil orkester, da je daleč naokoli zaslovel. Nato je odšel kot beneficiat v Šmartno pri Litiji. Od tam je bil poklican za vojnega kurata. Po prevratu pa je postal kaplan v Št. Vidu nad Ljubljano. Nato je nekaj časa služil kot katehet na meščanski šoli na Prulah v Ljubljani, potem pa na osnovni šoli v Št. Vidu, od leta 1928 dalje do svoje smrti pa na meščanski istotam. Hkrati pa je zadnji dve leti poučeval tudi na meščanski šoli pri Sv. Jakobu v Ljubljani. — Rajni Franc Kogej je bil kakor rojen za kateheta in govornika. Uspehi pa niso prišli sami: bil je res zelo nadarjen, a se je tudi za vsako katehezo in govor temeljito pripravil. Znad se je vživeti v otrokovo dušo. Z ljubeznijo si jo je odprl, z nazornim poukom jo oplodil, z neprisljilno veselo šalo jo razvedril. Zato se ga je mladina tudi z vsem srcem oklepala kot svojega očetovskega prijatelja in voditelja. — Uspešno je sodeloval tudi pri Zvezi slovenskih bojevnikov in jim bil kot bivši vojni kurat skrben duhovni vodja in dober naslednik rajnega kateheta in kurata Bonača. Povsod, kjer se je dalo, je rad pomagal tudi pri karitativnem delu. Bog mu bodi plačnik!

Dr. Mihael Opeka.

Živa voda.

Bolgarski spisal Ran Bosilek.

Nekoč je živel kralj, ki je imel tri sinove. Prvi je bil oženjen, drugi zaročen, tretji pa še fant.

Ko se je postaral, je sklical sinove in jim dejal:

Slišal sem, da v daljni deželi, v kraljestvu krasne lepote, izvira živa voda. Če se človek umije s to vodo, se ne postara, če je mlad; če je star, se pomladi; če je bolan, ozdravi. Kateri mi bo prinesel žive vode, tisti bo kraljeval namesto mene.«

Napotili so se trije sinovi iskat živo vodo.

Hodili so in hodili, pa so prišli do vodnjaka na križpotju. Na vodnjaku je bilo zapisano:

»Človek popotni, če se napotiš po levi poti, se boš vrnil živ in zdrav. Če izbereš srednjo pot, se boš morda vrnil, morda pa tudi ne. Če se napotiš po tretji, se poslovi od življenja!«

Kraljevi sinovi so obstali. Treba se je bilo odločiti, po kateri poti bo kateri bratov odšel.

»Kaj naj storim?« je dejal najstarejši.

»Katero pot bi izbral?« je premišljal srednji.

»Ne čudita se!« je dejal najmlajši. »Ti, bratec, imaš ženo in otroke. Pojdi po levi poti, da prideš živ in zdrav nazaj. Ti, bratec, ti si zaročen. Pojdi po srednji. Če je zaročenka rojena pod srečno zvezdo, se boš vrnil. Jaz bom odšel po poti, o kateri piše, da se ne vrne, kdor se napoti po njej. Nisem ne oženjen ne zaročen. Nihče me ne bo čakal, nihče jokal za menoj. Dajta mi vsak po en prstan, pustili jih bomo tu pod ploščo. Kdor se bo vrnil, bo vzel svoj prstan, da bomo vedeli, kdo se je vrnil domov, kdo ne.«

Bratje so se poslovili. Vsak je šel po svoji poti.

Najmlajši je hodil in hodil in prišel do pečine. Pred vhodom v pečino je gorela kopa sena, od znotraj pa se je slišal žalosten glas:

»Ko brat mi bodi, junak, pomagaj mi, da spravim na varno mladiče! Zadušil me bo dim v pečini!«

Junak je s sabljo razmetal seno in stopil v pečino. Opazil je, da se nekaj svetlika v dimu. Stopil je bliže in zagledal zmaja z dvema mladičema.

Mladenič je odnesel mlada zmaja iz pečine, potem pa pomagal tudi staremu na plano. Ko si je stari oddahnil, je dejal:

»S čim naj se ti oddolžim, junak?«

»Z ničimer,« je odvrnil mladenič. Če veš, mi samo povej, kje bi lahko našel živo vodo.« Zmaj je odluščil srebrno lusko z repa, jo dal mladeniču in rekel:

»Tole luskino vzemi in pojdi kar naprej zmeraj proti vzhodu! Vzpel se boš na visoko goro. Vrh gore je srebrn dvorec. V njem prebiva moj brat, ki vidi čez reke in gore. Tole luskino mu daj in povedal ti bo, kje boš našel živo vodo.«

Mladenič se je napotil proti vzhodu. Dolgo je hodil. Prišel je v srebrni dvorec. Toda v dvorcu ni bilo žive duše. V bližini je tekel srebrn potok. Ob potoku se je na suhem premetavala srebrna ribica, pa ni mogla sama v vodo. Mladenič jo je prijel in vrgel v potok. Takrat se je dvorec zalesketal v sletu svetlobi, pred vhodom se je oglasil krilati zmaj in vprašal:

»Kaj iščeš tukaj, mladenič?«

Mladenič mu je dal srebrno luskino in dejal:

»Živo vodo iščem. Ali bi mi mogel povedati, kje bi jo našel?«

Zmaj si je odluščil zlato luskino z repa in jo dal mladeniču, rekoč:

»Pojdi naprej proti vzhodu. Prišel boš do gore, ki je višja od te. Vrh gore je zlat dvorec, v dvorcu živi moj starejši brat, ki leti hitreje ko veter. Mnogo zemlje in morja je obletel. On ti pove, kje je živa voda.«

Mladenič je odšel naprej proti vzhodu. Hodil je in hodil in prišel do zlatega dvorca. Pred dvorcem je opazil zlatega krokarja s povešenimi perutnicami in odprtim kljunom.

Mladenič ga je vzel na roko, ga odnesel k bližnjemu studencu in mu kanil nekaj kapljic vode v kljun. Krokar je plahutnil s krili in odletel. Tisti trenutek se je dvorec zasvetil ko samo sonce. Pred vhodom se je oglasil zlati zmaj in vprašal:

»Kaj iščeš tukaj, mladenič?«

Mladenič mu je dal zlato luskino in odgovoril:

»Živo vodo iščem. Kje bi jo lahko našel?«

Zmaj mu je dal drag kamen in dejal:

»Hodi naprej proti vzhodu. Prišel boš na goro, ki je višja od te. Na vrhu gore se sveti dvorec iz dragih kamnov. Tamkaj živi najlepša vseh lepotic na svetu. Daj ji tale dragi kamen in povedala ti bo, kje je živa voda.«

In mladenič se je napotil proti vzhodu. Prišel je do dvorca iz dragega kamenja. Vstopil je. Na blesteči verandi je spala lepotica. Takoj ko je mladenič vzel v roko dragoceni kamen, se je zbudila, se nasmehnila in dejala:

»Kaj iščeš, mladenič?«

»Živo vodo.«

»Ker si do semkaj prišel, si jo zaslužil. Pojdi in si je nalij pri onemle studentu pred dvorcem. In tale prstan vzemi. Natakni si ga na levo roko. Z njegovo pomočjo se boš vrnil živ in zdrav, od koder si prišel. Če boš kaj potreboval, kar prstan snemi in si ga natakni na desno roko. Kar boš pozelel, boš tisti trenutek imel.«

Mladenič je bil vesel. Vzel je prstan, se poklonil lepotici, si nalil žive vode in se odpravil na pot.

Ko je že nekaj časa hodil, je predejal prstan na desno roko, rekoč:

»Prstanček, želel bi biti čimprej pri vodnjaku na križpotju!«

Še ni prav izgovoril besed, že je vstala vihra in ga odnesla k vodnjaku. Pogledal je: vsi trije prstani so bili še tamkaj, to se pravi, da se brata še nista bila vrnila.

Predejal je prstan in rekel:

»Prstanček, z bratoma bi se rad sešel!«

Komaj je izgovoril, že sta bila brata tam.

»Kod sta hodila, draga bratca?« je povpraševal mladenič.

»Bil sem ujetnik v daljnem kraljestvu,« je odvrnil najstarejši brat. »Malo prej je priletel srebrnorepi zmaj in me pograbil in prinesel semkaj, v bližino vodnjaka.«

»Jaz pa sem se bil izgubil in taval po gozdu, iz katerega ni izhoda,« je spregovoril srednji brat. »Pa je na lepem zažvižgal nad menoj zmaj z zlatim repom, me pograbil ter me prinesel semkaj. A ti, bratec, kako je bilo s teboj?«

»Živo vodo sem našel v kraljestvu čudne lepotice. Tudi tale prstan mi je ona dala. Samo na desno roko mi ga je treba predejati in, kar poželim, imam... Sedaj pa pojdemo k očetu na dvor!«

Odpravili so se. Ko so že nekaj časa hodili, je dejal najstarejši brat:

»Res, čudežen prstan ti je dala lepotica. Daj, da ga pomerim na svojo roko, da vidim, če se bo izpolnilo, kar si bom zaželel!«

Mladenič je snel prstan in ga dal bratu. Ta ga je nataknil na desno roko in spregovoril:

»Hočem, da pride živa voda v moje roke, najmlajši brat pa da se vrne in napoti po tisti poti, katero si je sam izbral.«

Mladenič je v čudu obstal. Se čutil ni, kdaj mu je najstarejši brat vzel vodo iz rok. Niti tega ni opazil, kdaj je zablodil nazaj. Ko se je zavedel, je bil že na strašni poti.

Tačas sta druga dva brata prispela k očetu v dvorec. Najstarejši je dal očetu živo vodo in postal kralj. S čudežnim prstanom je tudi svojega brata napravil za kralja v sosednjem kraljestvu.

Lepega dne je zopet nataknil prstan na desnico in dejal:

»Hočem, da pride semkaj kraljica žive vode!«

Kmalu potem se je pred dvorcem ustavila zlata kočija. Čudovita lepotica je izstopila in se napotila v dvorec. Peljali so jo h kralju. Priklonila se je in dejala:

»Kaj ukazuješ, častiti kralj?«

»Hočem, da ostaneš v mojem dvorcu!«

»Ostala bom, ker sem brez moči, dokler je prstan na tvoji roki. Toda vedi, da ne boš vesel, dokler ne stopi noža tvojega dobrega brata v tvoj dvorec!«

A prav ta čas je dobri brat prišel do pečine, kjer je rešil zmajev rod. Dva zmaja sta mu prišla naproti.

»Kje imata očeta?« je vprašal mladenič.

Večji zmaj je odvrnil:

»Od bolečine je umrl, ko je zvedel, da čudežni prstan ni več v tvojih rokah. Toda pojdi samo po tej poti in uspel boš. Ná srebrno luskino iz mojega repa. Pokaži jo mojemu stricu na srebrni gori pa ti bo pomagal.«

Mladenič se je napotil proti vzhodu. Hodil je in hodil, nazadnje je prišel pred dvorec zlatorepega zmaja. Obstal je pred vhodom. Vrata so bila zaklenjena.

»Iščeš zmaja?« se je zaslišal glas iz bližnjega potoka.

Mladenič je stopil k potoku in zagledal srebrno ribico, ki ji je bil nekoč rešil življenje.

»Zmaja iščem, ribica,« je dejal mladenič.
»Kaj ga ni v dvorcu?«

»Od bolečine je umrl, ko je videl, da je čudežni prstan prišel v hudobne roke. Vzemi eno mojih zlatih luskin. Pripeljala te bo k mojemu bratu, ki ti bo pomagal.«

Mladenič je vzel zlato luskino in odšel.

Prišel je do dvorca brzokrilega zmaja. Tudi ta dvorec je bil zaklenjen. Mladenič ni vedel, kaj bi. Tisti trenutek pa je priletel krokra, ki mu je bil mladenič pogasil žejo, in ga vprašal:

»Koga iščeš, dobri mladenič?«

»Zmaja,« je odvrnil. »Tole zlato luskinico mu prinašam.«

»Zmaj je od bolečine umrl, ko je zvedel, da si izgubil čudežni prstan, ki ti ga je podarila kraljica žive vode. Toda povej, kaj bi rad. Pomagal ti bom.«

»H kraljici žive vode bi rad prišel!« je dejal mladenič.

Krokra pa je odvrnil: »Kraljice žive vode ni več v njenem kraljestvu, mladenič. Tudi ona je postala sužnja tvojega brata. Dokler je prstan v njegovih rokah, je ona brez moči.« Mladenič je zajokal.

Krokra se mu je spustil na rame in mu dejal:

»Ne obupaj, mladenič! Poskusil bom, ukrasti prstan tvojemu bratu. Ti stopi pri zadnjih vratih v dvorec in čakaj, dokler se ne vrnem. Gledal bom, da se ne bom predolgo zadržal... Na svidenje!«

»Srečno pot, krokra!«

Mladenič je stopil v dvorec, krokra pa je poletel proti kraljestvu hudobnega brata. Ko je priletel nad kraljevo palačo, se je kralj sprehajal po vrtu. Krokra se je spustil in ga s kljunom udaril v levo roko. Preden je kralj razumel, kaj se je zgodilo, ga je s kljunom usekal tudi v desno. Hudobni brat je zakričal od bolečin. Pritekli so dvorjani in zdravniki. Prevezali so mu rane. Kralj se je spravil k počitku, toda bolečine so postajale vedno hujše. Roke so mu začele otekati.

»Umiram od bolečin!« je zavpil kralj. »Snemite mi prstan z roke! Na mizico poleg ležišča ga položite; deset zvestih vojščakov naj ga pride stražiti! In okno odprite! Duši me...«

Kakor je kralj ukazal, tako so storili.

Malo časa je poteklo pa je skoz odprto okno priletel krokra, pobral prstan in odletel...

Strašno vpitje je nastalo v dvoru, tačas pa je krokra že priletel k dobremu mladeniču, mu podal prstan in dejal:

»Sedaj lahko storiš, kar te je volja.«

Mladenič je nataknil prstan na desnico in zavpil:

»Prstanček, ponesi me v dvore mojega očeta!«

Ni še izgovoril, že je priletel krilati konj viharnik. Junak je sedel nanj in odvihral naravnost v dvorec.

Ko ga je brat zagledal, se je vrgel predenj na kolena in kriknil:

»Brat, najtežjo kazen mi naloži! Naj-hudobnejši človek na svetu sem! Tudi očeta pokličite in lepo kraljico! Vpričo vseh me kaznuj!«

Prišel je stari kralj. Objel je svojega najmlajšega sina in se razjokal od veselja. Tudi lepa kraljica žive vode je prišla, poljubila mladeniča na čelo, se obrnila proti staremu kralju in rekla:

»Kralj, ta mladenič mi je vzel živo vodo. Njemu sem dala čudežni prstan. On edini je vreden, da postane kralj v tvojem kraljestvu!«

Starček pa je prijel kraljico za roko in spregovoril ves v solzah:

»In samo ta roka zasluži, da jo vzame moj sin.«

Potem se je obrnil k sinu in dodal:

»Sinek, kakor hočeš, kaznuj svojega brata. Bodi srečen s kraljico in krono!«

Mladenič pa je dvignil svojega brata s tal in spregovoril:

»Vstani, brat moj! Bog edini pravično kaznuje. Ženo in otroke imaš. Delaj zanje in Bog ti odpusti.«

Potem se je mladenič oženil z lepo kraljico in srečno kraljeval dolgo let, da se je malo in veliko čudilo in govorilo o tem.

Za prvo pomoč pri domačih živalih.

Hugon Turk.

Vsak umen in pameten živinorejec mora v sili imeti pri roki domača zdravila in razne zdravilne pripomočke za prvo pomoč za obolele ali poškodovane domače živali. Za resne primere moramo pač hitro poklicati živinozdravnika, da se često z majhnimi stroški ognemo večji nesreči pri živini.

Te pripomočke za prvo pomoč razvrstimo lahko v tri skupine: 1. rastlinska zdravila, 2. kemična sredstva in 3. orodja (instrumentarij).

1. Rastlinska zdravila.

Poznanje zdravilnih zelišč, sadežev itd. je med našim narodom precej razširjeno in dobro znano. Zato si pripomočkov za prvo pomoč pri obolenjih in poškodbah domačih živali oskrbi in pripravi lahko vsak sam, dobi jih pa tudi lahko v vseh prodajalnah zdravil (v drogerijah in lekarnah).

Tu naj omenimo najvažnejša, splošno znana rastlinska zdravila po abecednem redu ter povemo, za kaka obolenja jih uporabljamo; navajamo tudi latinska imena, da jih morete dobiti v drogerijah in lekarnah. Izpišite si jih in pojdite zdravila iskat!

Zelo potrebno je tudi, da starejši uče otroke, te zdravilne rastline spoznavati in prav uporabljati, da si bodo znali tudi prihodnji rodovi v sili sami pomagati ter si tako marsikaj prihraniti.

Ajbiš (sléz, *althea* off.), korenine rabimo kot čaj pri vnetjih v dihalih (pri katarjih, kašlju, izcedkih); cela rastlina v gorki prekuhi, dana v vrečice in zmešana z drugimi rastlinami, je za gorke obkladke na razne oteklinae; kot mazilo pa ga rabimo pri raznih kožnih boleznih.

Angelika (gozdni koren, kravojec, *angelica silvestris*) kot čaj iz korenin, listja in semena je zoper slabo prebavo, prehlad v sapniku in pljučih (zoper katarje dihal).

Arnika (brdnja, sv. Antona roža, *arnica montana*), iz njenih cvetov, mladih listov in stebel se napravlja izvleček (tinktura s špiritom) ter rabi ali sam ali za pripravo mazil za zunanja natiranja (frotiranja) pri konjskih kolikah, utrujenosti v nogah, pa tudi pri zdravljenju poškodb (ran, zmečkanin itd.).

Baldrijan (božjastnica, *valeriana officinalis*); korenine rabijo za čaj (zavretek) pri kolikah konj; prašek iz korenin je zoper premočni plodilni nagon pri žrebcih in bikih.

Bezeg (*sambucus nigra*); cvetlje uporabljajo kot čaj pri prehladu dihal (pri kašlju); bezgove jagode, skuhane kot terjak, se pri domačih živalih rabijo redkokdaj pri zaprtjih.

Bljuščec (*bryonia alba*), sušena korenika kot čaj za obkladke se rabi pri oteklinah, tvorih, zmečkaninah itd.

Božjastnica (glej baldrijan).

Brin (*juniperus communis*); jagode uporabljajo za napravo eteričnega olja, ki pospešuje prebavo in ga dodajamo raznim praškom za zboljšanje prebave, posebno pri govedu.

Cebula (*allium cepa*) se rabi zmečkana ali skuhana za razne obkladke na boleče oteklinae ali tudi za splakovanja.

Česen (*allium sativum*) se daje kot čaj mladim živalim zoper gliste. Petelinom dajemo česen za poživiljanje plodilnega nagona.

Encijan ali svišč, svedrc (*gentiana lutea*); koreniko uporabljajo kot prašek pri slabi prebavi in slabem prežveku govedi in drugih rastlinojedcev.

Gorčica (*sinapis nigra* in *alba*); celo seme pospešuje prebavo in pomnoži izločanje seča, toda treba ga je previdno uporabljati; odrasli govedi dajemo 50 gramov, konjem 20, ovcam in kozam 5 do 10 gramov.

Hrastova skorja poletnega hrasta ali gnilca (*quercus pendunculata*); posušeno in v prašek stolčeno ali tudi svežo uporabljamo kot čaj zoper driske.

Hren (*cochlearia armoracia*); nastrgano koreniko, pomešano z moko, dajemo notranje govedi pri slabi prebavi, teletom pa z medom in moko po krmljenju.

Janež sladki (*pimpinella anisum*) pospešuje prebavo pri vseh živalih, pri kravah pa tudi izločanje mleka. — **Janeževo olje** rabimo zoper kožne zajedalce (uši itd.).

Kadulja (*salvia officinalis*); skuhano rabimo za izpiranje ran, vnetega vimena; pri malih živalih tudi notranje kot čaj zoper driske.

Kamilica prava (*matricaria chamomilla*); posušeno cvetje uporabljamo kot čaj pri kolikah konj, dalje za splakovanje (umivanje) vnetega vimena, za gorke obkladke v vrečicah pri bolečih oteklinah itd.; kot čaj notranje tudi za zboljšanje prebave in olajšanje bolečin pri želodčnih krčih, koliki itd.

Kolmež (*acorus calamus*); posušena in zrezana ali zdrobljena korenika je dragoceno sredstvo za pospeševanje prebave in pri dolgotrajnem napenjanju, posebno pri govedu.

Konoplja (*cannabis sativa*); konopljevo olje, zmešano s petrolejem, rabimo zunanje kot mazilo zoper kožne zajedalce (uši, bolhe itd.). Čisto konopljevo olje, z vodo zmešano, je dobro sredstvo pri zunanjih opeklinah.

Kostanj, divji (*aeculus hippocastaneum*) je znan bolj kot krma za divjačino; posušen in zmlet tudi za prašiče kot zdravilo zoper driske; tudi kot krma.

Kumina (*carvum carvi*), začimba, pospešuje prebavo, miri bolečine v želodcu in črevih, pospešuje izločanje mleka.

Lapuh (*tussilago farfara*); čaj iz listov in cvetov rabimo mlačno za obkladke pri vnetju vimena (krav, koz) in za gorke kopeli pri bolečih oteklinah.

Lovor ali **lovorika** (*laurus nobilis*). Lovorjevo olje učinkuje na rast kopitnega roga, namaže se na kožni svitek nad kopitom, s tem se pospešuje rast roženice; je tudi mazilo zoper revmatična obolenja, vnetje vimena, kit; je stalni sestavni del raznih zunanjih mazil.

Lipovo cvetje (*flores tilliae*) rabimo kot čaj pri raznih boleznih dihal, želodca in črev. Lipov čaj je tudi sredstvo za potenje in odvajanje seča.

Lisičjek, malocvetni ali **divin** (*verbascum thapsus*); cvetje in liste, prekuhane, izžete in dane v vrečice, polagamo kot gorke obkladke na oteklino, boleče bule, da se hitreje zgnoje in prederejo.

Mak; makovo olje rabimo kot mazilo na koži, da se omeči.

Materina dušica, timijan (*thymus serpyllum*); rabimo kot izvleček iz vse rastline zoper kašelj malih živali (psov, mačk).

Melisa ali **matičnik** (*melissa offic.*); kot čaj krepi živce, pospešuje krvni obtok, hla-

penje skozi kožo; njen čaj uporabljamo tudi pri napenjanju in slabi prebavi.

Meta, poprova (*mentha piperita*; *mentha aquatica*, *viridis*, *arvensis* in *silvestris*) kot čaj se rabi pri pomanjkanju slasti ali pri slabi slasti do krme, pri slabi prebavi; poparjena z vrelim kropom je za vdihavanje sopare (inhalacije) pri vnetjih dihal (kašlju, izcejanju sluzi in gnoja iz nosnic itd.).

Pelin (*artemisia absinthium*); liste rabimo kot dodatek h krmi za pospeševanje prebave.

Petersilj (*petroselinum usitatissimum*) rabimo kot dodatek pri krmi za boljše izločanje seča pri raznih boleznih ledvic in raznih vodenicah.

Preslica ali **hvšč** (*equisetum ervense*) rabimo kot čaj za pospeševanje prebave, čiščenje sečnega mehurja in zoper notranje krvavitve.

Rabarbara ali **revénj** (*rheum off.*) kot prašek in tinktura v majhnih količinah je za zboljšanje prebave in zoper driske, v večjih količinah pa kot drstilo (čistilo) želodca in črev pri zaprtju, torej odvajalno sredstvo; tudi pri napenjanju.

Ricinus kot olje je odvajalno sredstvo pri zaprtjih in zapekah.

Rman (*achillea millefolium*); svežo in posušeno rastlino rabimo kot čaj pri slabi prebavi, dolgotrajnem napenjanju itd.

Sladki les (*glycyrrhiza glabra* in *glandulifera*), korenine rabimo kot prašek zoper boleznih dihal, zoper katarje sluznic v dihalih, zoper kašelj in izcedke; manj zoper lahke driske.

Sléz (glej ajbiš).

Slézovec, »pôpelj«, (*malva vulg.* in *silvestris*); liste in cvetje uporabljamo kakor sléz (glej ajbiš).

Šipek (*rosa canina*); čaj iz jagodnih lupin je zoper boleznih sečnega mehurja in ledvic.

Tobak (*nicotiana tabacum*), **strupen**, kot čaj rabimo zunanje zoper kožne zajedalce.

Tavžentrože ali **zlati grmiček** (*erythraea centaurium*) uporabljamo tako kakor svišč za boljšo prebavo, zoper gliste, pri boleznih na jetrih in ledvicah, za dodatek k praškom za pospeševanje mlečnosti.

Terpentinovo olje (izdelek iz borove in smrekove smole) rabimo zunanje za natanje (drgnjenje ali frotacijo) kože pri živalih

z debelejšo kožo, navadno mešano s kafrnim ali navadnim špiritom in vodo, pri kolikah konj, pri boleznih dihal, pri dolgotrajnih revmatizmih mišic, pri hromotah zgibov in kit, napenjanju itd. V vreli vodi za vdihavanje (inhalacije) pri boleznih dihal, zlasti gnojnih.

Terpentinova smola je za obliže ali za mazilo pri zastarelih oteklinah in ranah (opeklinah). Kot »kolofonija« v prašku je zoper lahke krvavitve.

Zelena (apium graveolens); kot čaj iz korenine je odvajalno sredstvo seča, vpliva tudi na spolni nagon pri plemenskih živalih.

2. Kemična sredstva.

Prosta uporaba kemičnih sredstev je za živinorejca zelo omejena, treba je večinoma živinozdravniških predpisov in navodil.

Zato navajamo le tale:

a) Notranja zdravila:

1. Glauberjeva sol (natrium sulfuricum);
2. umetno pripravljena sol Karlovih várov (sal thermarum Carol. fact. ali sal Carolinum fact.);

3. grenka sol (magnesium sulfuricum).

Te soli uporabljamo notranje v dveh različnih količinah, in sicer:

majhne obroke za pospeševanje (zboljšanje) prebave: odrasli govedi damo od 25 do 40 in do 50 gramov na krmi, konjem tudi od 25 do 50 g na krmi, ovcam in kozam od 10 do 25 g na krmi, prašičem od 2 do 5 g na krmi, psom od 1 do 2 g na krmi;

velike obroke kot odvajalna sredstva (drstila): odrasli govedi damo od 500 do 800 gramov hkrati v 3 ali 4 litrih lanene juhe;

konjem od 250 do 500 gramov v svaljkih, pripravljenih s slezovim (ajbiševim) praškom in navadno vodo;

ovcam in kozam od 50 do 100 gramov kakor govedi v kuhovini $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ litra;

prašičem od 2 do 5 gramov, vedno le v svaljkih ali med krmo;

psom od 1 do 2 grama kot prašek na jezik potresen ali med krmo.

b) Zunanja zdravilna sredstva:

1. Mnogovrstna razkuževalna (desinfekcijska) sredstva, n. pr. kreolin, lizol itd. Z vsemi je treba previdno ravnati in se smejo rabiti le zelo raz-

redčena, od 3 do 5 %, t. j. ena mala žlica sredstva na $\frac{1}{2}$ l prekuhane vode ali ena velika žlica na en liter vode.

2. **Kafrovce** ali kafrni špirit za natiranje kože pri revmatičnih boleznih, pri notranjih vnetjih (pljučnicah, kolikih), pri vnetjih kože in podkožja, kit, kosti, sklepov in pri raznih oteklinah.

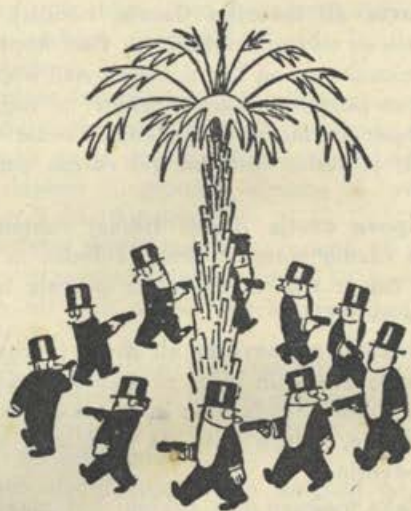
3. Galun in svinčeni sladkor v sorazmerju 5:10 gramov mešanice v $\frac{1}{2}$ l ohlajene vode (»Burowo raztopino«) uporabljamo za obkladke na oteklinah.

3. Orodja ali instrumenti pri bolnih živalih.

Umni živinorejec naj ima vedno pri roki tudi razna orodja (instrumente), zlasti:

toplomer, požiralnikove cevi za teleta in velika goveda, različne trokarje za teleta in velika goveda, izplakovalnike (irigatorje) za teleta in velika goveda, mlečne cevke (katre), razna obvezila (gazo, vato, ovoje).

Uporabi vseh teh sredstev in priprav se je treba vsekakor dobro priučiti pri ljudeh, ki to dobro znajo, in iz strokovnih knjig. Koristno je, da se živinorejec skuša seznaniti z ustrojem živalskega telesa.

Takle je danes svet: Gospodje hodijo oboroženi okoli »palme miru«; vsak grozi z revolverjem gospodu pred seboj in se istočasno ozira nazaj, da mu gospod za njim ne prestreli hrbta. Nikdo nikomur ne zaupa, drug je drugemu volk. Taki so danes narodi med seboj. Na sliki in v svetu manjka še enega: Gospoda — in bilo bi vse prav, zakaj ime mu je Bog.

Preganjanje megle.

Ivan Vuk.

Meseca januarja h koncu je dan spomina, ko je iz Savla preganjalca postal Pavel apostol. V Trioglovi, Mačkovcih in Zajčevcih, ki so v Prlekiji, v fari Sv. Jurija ob Ščavnici, je običaj, da morajo ta dan zgodaj zjutraj vriskati, preden se prikaže zora. To vriskanje prežene meglo, da spomladi ne popije žita. Vriskati pa smejo samo otroci, dečki, ki še nimajo štirinajst let, in to pri vsaki hiši, za katere žito naj vriskanje velja.

Pri vsaki hiši pa ni dečkov, vsaj vedno ne. Deklice bi se že še našle, ali ne spodobi se, da bi one vriskale navsezgodaj, pa tudi megla bi se jih prav nič ne ustrašila, čeprav bi morda ta ali ona znala vriskati prav izvrstno. Ali moški glas je vse kaj drugega, četudi iz otroških ust. Zato tisti kmet ali žalar (hišar), ki nima dečkov, obljubi sosedovemu ali kakemu drugemu krajcar, če pride k njemu vriskat zoper meglo.

Meni se sicer še ni nikdar posrečilo, da bi na tak način kdaj zaslužil kak krajcar. Naša hiša je stala namreč preveč v grapi, v Strigovi so ji pravili. V Strigovi pa ni bilo želarjev, viničarji pa ne sejejo žita. Poleg tega pa je bilo v Mačkovcih tudi več dečkov kakor krajcarjev. Samojev Janez, ki je bil pa doma v Zajčevcih in ministrant, pa je dobil več naročil. Prijateljski mi je rekel:

»Pje, jutri zjutraj pridi k meni! Kričat pojdeva.«

»Če me bodo le pustili.«

»Reci, da greš k maši.«

»Naj se zlažem?«

»Zakaj bi se lagal?«

»Če pa greva kričat.«

»No da, najprej greva kričat, potem pa k maši. Jaz moram vendar ministrirati.«

»Dobro,« sem rekel. »Pridem.«

Doma so se začudili, da hočem k maši, ko so me še ob nedeljah morali siliti.

»Ne lažeš?« je vprašala mati.

Bal sem se ji pogledati v oči.

»Zakaj bi lagal?« sem dejal. »Ministrant Janez mi je rekel, naj pridem k maši, pa bi rad šel.«

To je pomagalo. Zakaj ministrant Janez je veljal za pridnega dečka. Stavili so mi ga celó za zgled.

Zarana sva se dobila. Opravljala sva naročila vestno in vneto, vriskala, da je morala megla od strahu zbežati tja za Črno morje. Pa tudi odgovarjali so nama z vseh strani po vsej šentjurski fari, da je bilo neprestano slišati v jutranjem somraku: »Juhu... jujuhuhu... up, ip, up juhe...«

Slišalo se je, da so hoteli nekateri posnemati vriskanje fantov vasovalcev, kakor so slišali v večernem somraku in ponoči. Samojev Janez je rekel, da se megla takega fantovskega vriskanja ne boji.

»Zakaj pa potem fantje tako vriskajo?«

»Ker gredo v vas.«

»H komu?«

Tu pa Janez ni vedel povedati. Ni pa hotel biti dolžan odgovora, in je rekel:

»No, k tistim vendar, ki jim odgovarjajo.«

Spomnil sem se, da je mati včasi rekla, ko so vriskali mačkovski fantje in jim trioglovski odgovarjali:

»Ponočnjaki; že zopet ponočujejo!«

Pa sem vprašal Janeza:

»Ali ti veš, kaj so to ponočnjaki?«

»To sem pa že slišal,« je rekel Janez. »To so pa taki fantje, ki gredo pod okna velikih deklet gledat, če že spijo.«

To se mi je zdelo čudno. Pod okno moje sestre ni nikdo hodil, čeprav je velika.

»Gotovo ni nobenemu naročila,« se je odrezal Janez, samo da ne ostane dolžan odgovora.

Zakaj v boljševickem raju vsakdo tako rad prizna svojo krivdo.

»Kaj se mora naročiti?« sem vprašal začudeno.

»Seveda,« je modro odgovoril.

»Kdo pa naroči? Mati?«

»Ne. Sama mora naročiti.«

»Pa mora zato kaj plačati?«

»Kako si smešen,« je rekel Janez. »Kdo pa bo hodil zastoj in še ponočil!«

»To najbrž precej stane,« sem vzdihnil pri mislih na sestro, ker smo revni.

»O, gotovo!« je pritrdil Janez.

Prišla sva mimo hiše Pavla Božiča.

»Pje,« me je sunil Janez s komolcem. »To je pa hiša mojega mrzlega strica. Kaj misliš, ali bi zavriskal?«

Ali še preden sem mu mogel kaj odgovoriti, je položil roke na usta in obrnjen k hiši zavriskal: »Jujujuhuuuuuuuuup...«

Glas je treščil ob stene hiše. Ni še utegnil utihniti, kar je zagrmelo za najinim hrbtom:

»Pjeba, paglavca, jaz vama že pokažem!«

Kakor zajec je skočil Janez. Ni pomišljal, ampak je skočil in zbežal. Jaz sem obstal kakor solnat steber in v možganih mi je govorilo: »Beži!«

Ali bilo je že prepozno. Trdi prsti mrzlega strica so zavili moja ušesa, da sem cvilil.

»Pje, paglavca ti nebodikakšen,« je basiral mrzli stric in stresal mojo glavo.

Z rdečimi ušesi in z licem, mokrim od solz, sem pribežal pred cerkvena vrata. Zakaj ravno pred cerkvena vrata, si še danes ne morem raztolmačiti. Noge so me nesle same, zakaj v mislih mi je bilo edino to, da se moram skriti pred mrzlim stricem. Šele pred cerkvenimi vrati sem se zavedel. Bilo je, kakor da se je nekaj dotaknilo mojega srca.

»V cerkev bi šel,« mi je reklo, »pa bi ne bilo tega.«

Skesano sem odprl težka, škripajoča vrata. Mrzel vzduh se je dotaknil razgretega lica. Napolnil sem se k oltarju, kakor sem bil vajen. Nenadoma pa se mi je ustavila noga. Pokleknil sem sredi cerkve med odraslimi, ki jih je bilo nekaj v cerkvi — k oltarju si pa nisem upal. Kaj je bilo to? Ne vem. Ali to, da materi nisem vsega po pravici povedal? Opeharil sem jo. Čutil sem samo, da me je bilo sram, stopiti bliže k oltarju.

Maturantka.

Gospodične, jaz sem maturantka!

Ne verjamete? Mhm!

Da ne boste imele prav nič dvoma — prosim: tukaj moja je diploma!

Včeraj jutraj: že ob rani uri me poklical je gospod Petelin: Hajd k maturi! Vstala sem in šla. Na dvorišču, kjer je razna ropotija, se je zbrala ob gnojišču cela slavna komisija.

Kokodajs je bil predsednik komisije, stara kura je izpraševala, pitka Čopka je vodila katalog in pisarije.

Prav ob vratih, tam ob plotu stali so piščančki in kričali: Zdaj pokaži, kakšni tvoji so možgančki.

Pred gospodom Petelinom in profesorico Kuro delala sem včeraj veliko maturo.

Šlo mi je težko! Težki bili so predmeti: morala sem govoriti kurji jezik, kurje pesmi peti.

Kurji jezik: zove se kikeriki.

Slovnici ime je kokodak, glagol se pa šprega pi pi pi.

Samo te besede hrani besednjak.

Drugi predmet: bilo treba je zapeti, tretji predmet: telovadba — morala sem v zrak zleteti kakor zrakoplov, to je bil izpit najtežji, zame čisto nov.

Hvala Bógu! Vse je šlo po sreči. Samo nekaj nisem znala: jajčka leči!

Ko sem vse končala, pa mi kokodajsja je diplomo napisala in pod njo se komisija s krempeljci je podkracala.

Vsi piščančki pa so klicali: pit pit — Slavka naredila je izpit.

Gospodične, prosim, le vprašajte petelina ali kuro, da sem včeraj srečno dokončala: veliko maturo!

Od fotografije do filma.

Bojan Devetak.

Kino postaja največje in najbolj uspešno sredstvo, s katerim se dá vplivati na druge, celo močnejše kakor tisk! *Pij XI.*

Do kamor moremo zasledovati zgodovino človeškega rodu, povsod najdemo, da so ljudje upodabljali predmete, stvari in dogodke iz svoje okolice. Sprva so jih vrezovali v kamen, vžigali v glinaste posode in risali v svoje orožje. Čim višja je bila stopnja njihove kulture, tem popolnejše so bile tudi podobe, ki so nam jih zapustili. Kljub vsemu napredku pa lahko rečemo, da se je upodabljanje približalo živi resničnosti šele z izumom fotografije.

Dolga je bila pot do današnjih fotografskih aparatov. Nekdaj so mogli samo izbrani, za to posebej nadarjeni ljudje slikati — seveda niso risali le dejanskega stanja, temveč so tudi umetnostno oblikovali — danes pa je s fotografiranjem upodabljanje resničnosti postalo splošno priljubljena zabava. Fotografski aparati so postali majhni in priročni, fotografski material je poceni. Skoraj greh se zdi človeku, ako bi si vsaj ob važnih dogodkih svojega življenja ne dal napraviti fotografije. Fotografiranje je postalo nekaj vsakdanjega, brez česar si današnjega časa ne moremo misliti. Kakšen bi bil na primer časopis brez slik!

Ob vsem tem napredku, ki je zahteval delo mnogih ljudi in vse njihovo življenje, pa le redko pomislimo, kako je do tega prišlo, po koliko trnjevih potih je bilo treba iti. Godi se nam kakor pri vseh modernih izumih. Vzemimo radio, telefon, letalstvo — uporabljamo jih, a na njih nastanek ne mislimo.

Če se hočemo poglobiti v bistvo fotografije in potem razložiti, kako se je iz nje razvil filmski trak, moramo poseči predvsem v dve področji človeške znanosti: v optiko, to je v nauk o svetlobi, in v kemijo.

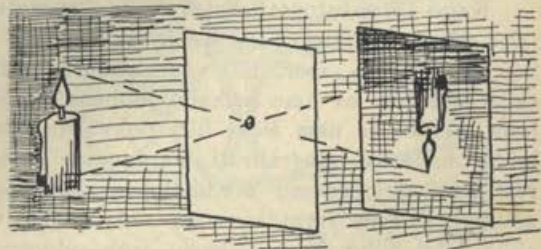
Posamezne pojave iz optike bomo najlažje razumeli na poskusih. Zvečer, ko se stemni, prižgimo svečo. Vzemimo dva kosa belega papirja in ju postavimo tako, kakor kaže slika 1. V sredini prvega papirja napravimo majhno luknjo. Če postavimo svečo in oba lista papirja po vrsti, kakor kaže slika, se bo na drugem listu pokazala obrnjena slika

sveče. Pojav lahko zasledujemo še dalje. Odmaknimo drugi list in slika sveče se zveča, obenem pa postane temnejša, ker se mora pri večji sliki ista množina svetlobe razdeliti na večjo površino. Seveda bi slika postala svetlejša, če bi odprtino na prvem listu povečali, toda obrisi slike bi postali zabrisani.

Tudi pri fotografskem aparatu imamo isti pojav. Pri fotografiranju mora biti prostor med obema stenama, ki nadomeščata oba lista papirja, zaprt. Na ta način dobimo zaprto škatlo, ki ima v sprednji steni majhno luknjico, v njenem dnu pa se pokaže zvrnjena slika predmeta, proti kateremu je obrnjena.

Pri fotografskem aparatu nadomešča luknjico v sprednji steni leča, bolje imenovana »objektiv«. Lečo pozna gotovo vsak izmed bralcev — po domače ji pravimo povečalno steklo. Je to okrogla steklena ploščica, ki je tako brušena, da je v sredini debelejša kakor na robovih.

Če gledamo kak oddaljen predmet skozi povečalno steklo iz dovolj velike razdalje, se nam v steklu pokaže slika predmeta močno pomanjšana in obrnjena. Prav tako zvrnjeno sliko predmeta bi dobili, če bi v pravo razdaljo za lečo postavili zaslon iz belega papirja. Pri tem pa bi opazili, da ni vseeno, kako daleč od leče postavimo zaslon: Opazili bi, da postane slika predmeta na zaslonu ostra samo v določeni razdalji, opazili dalje, da mora biti razdalja večja, če je predmet, ki ga hočemo ujeti na zaslon, bliže, in da se razdalja približuje neki določeni oddaljenosti od leče, če je predmet daleč. Vidimo torej, da se razdalja od leče do zaslona menja, če opazujemo predmete, ki so od leče različno oddaljeni.

Slika 1.

Sedaj nam bo razumljivo, zakaj morajo biti fotografski aparati tako zgrajeni, da se objektiv lahko premika. Namesto zaslona, ki smo ga pri prejšnjem poskusu premikali, premikamo pri fotografskem aparatu objektiv, zaslon iz belega papirja pa zamenja film ali, pri starejših aparatih, motno steklo in plošča (glej sliko 2 in 3). Sedaj spoznamo tudi, da

Slika 2.

ima meh pri aparatu nalogo, da zapira svetlobo med ploščo in objektivom in obenem omogoča premikanje objektiv in zlaganje aparata.

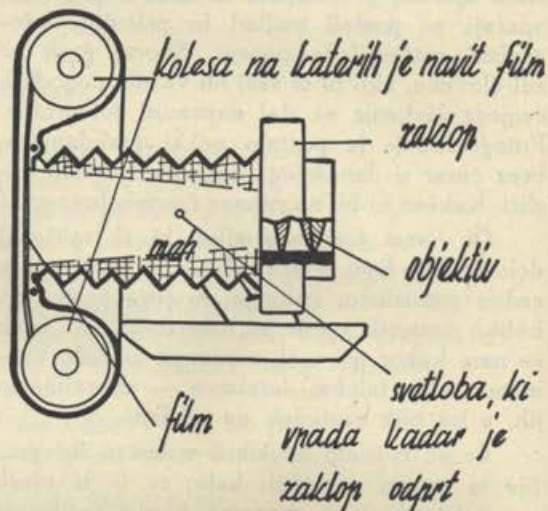
Kako nastane slika na dnu fotografskega aparata, smo spoznali. Ne vemo pa še, kako se ta slika v filmu vtisne in v njem ostane. Iz vsakdanjega življenja nam je znano, da se nekatere stvari pod vplivom svetlobe spreminjajo. Platno na primer pobledi, nasprotno pa les na svetlobi zgubi svojo prvotno belo barvo. Seveda se to ne zvrši v trenutku, ampak počasi. Nekaj podobnega se zgodi, kadar osvetlimo filmski trak ali fotografsko ploščo. Filmski trak je pas tankega celuloida, ki je prevlečen z želatino, na katero je nanesena tanka plast snovi, ki je za svetlobo prav posebno občutljiva (take snovi so spojine srebra s klorom, bromom in jodom). Starejši aparati so uporabljali namesto filmskega traku fotografsko ploščo. Pri ploščah je za svetlobo občutljiva snov ista, samo namesto celuloidnega traku imamo steklo.

Kako torej fotografiramo? V dno aparata (glej sliko 3) vložimo film. Ko je film pripravljen za posnetek, mora biti aparat zaprt. Tudi skozi objektiv ne sme prihajati nobena svetloba, ker bi se nam sicer film pokvaril. Šele kadar hočemo fotografirati, naravnoma aparat proti določenemu predmetu in odpremo zaklop. V tem trenutku nam vrže objektiv sliko (glej sliko 2) na filmski trak odnosno na fotografsko ploščo.

Za osvetlitev je potreben po navadi zelo kratek čas, na primer petdesetinka sekunde. Z osvetljenjem pa še nimamo uporabne slike. Pravo delo se sedaj šele prične. V temnici (sobi, v katero ne prihaja nič svetlobe, da se nam film ne pokvari) vzamemo osvetljeni film iz aparata. Svetloba je sicer zapustila na filmu sledove, ki pa so za naše oko še nevidni. Zato denemo film v posebno tekočino, kjer se na osvetljenih mestih iz srebrnih spojin izloči srebro.

Omenili smo, da je pri osvetlitvi za malo časa padla slika na film. Takrat seveda niso bili vsi deli filma enako močno osvetljeni. Te razlike postanejo v tekočini jasne. Na osvetljenih mestih se izloči tanka plast srebra, ki povzroči, da je tam slika črna. Dobili smo torej nekaj prav nasprotnega, kakor pa smo želeli. Sence so ostale svetle, svetla mesta pa so potemnela. Tako sliko imenujejo fotografi: negativ.

Slika, ki jo vzamemo iz tekočine, bi se pokvarila, če bi jo dali takoj na svetlobo. Tekočina povzroči namreč samo, da se izloči na osvetljenih mestih srebro, neosvetljeni deli

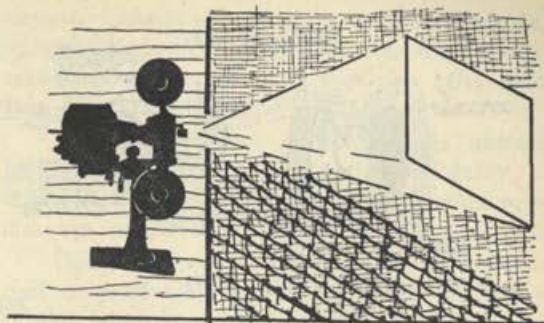

Slika 3.

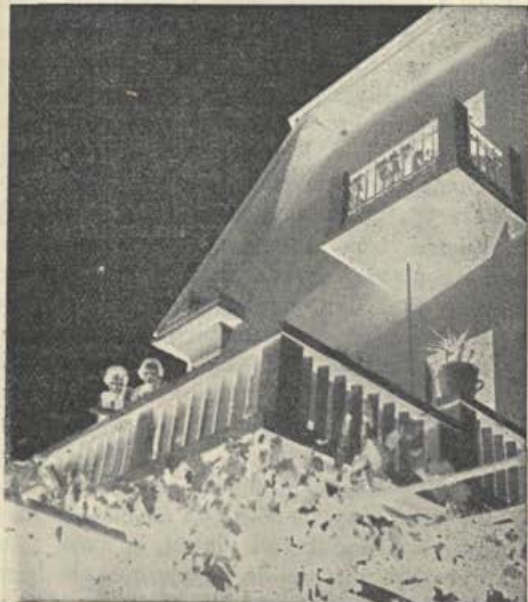
pa ostanejo še naprej občutljivi za svetlobo. Zato denemo sliko še v drugo raztopino, v fiksir, kjer se še druge nerazsvetljene svetločutne spojine raztopijo. Nato sliko operemo v vodi in posušimo — negativ je izdelan. (Glej sliko 4.)

Zdaj pride drugi del snemanja (»kopiranja«). Negativ pritrdimo na fotografski papir,

to je papir, ki je prevlečen s svetločutno snovjo. Vse skupaj osvetlimo tako, da pada svetloba skozi negativ na papir. Kaj se zgodi? Tam, kjer je negativ prozoren, pripušča več svetlobe kakor pa na počrnelih mestih. Na papirju dobimo sliko, ki nam bo dala temna mesta na tistih delih, kjer ima negativ svetla mesta, in obratno. Sliko na papirju imenujemo posnetek ali kopijo. Tako dobimo fotografijo, ki ustreza predmetu, ki smo ga fotografirali. Seveda moramo tudi fotografski pa-

Slika 5.

Slika 4.

pir razvijati v tekočini in utrditi v fiksirju, kakor smo morali negativ.

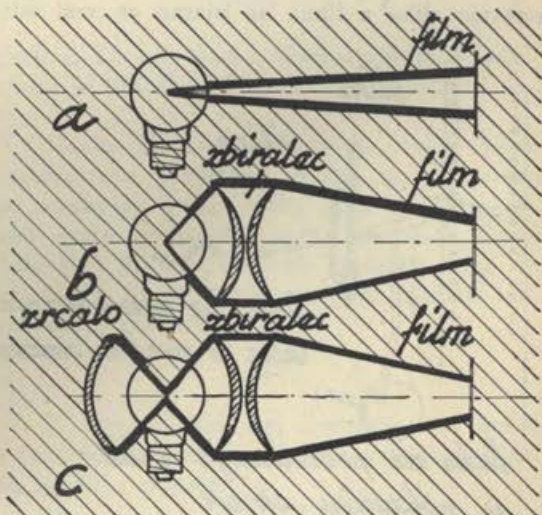
Spoznali smo osnovne stopnje fotografiranja. Že iz tega opisa lahko sklepamo, koliko je bilo dela, preden smo prišli do današnjih aparatov in preden smo dobili uporabno pripravo, s katero lahko ujameмо posamezne slike iz svoje okolice. Toda človeški duh se s tem ni zadovoljil. Kmalu za »mrtvo« fotografijo smo dobili »živo« fotografijo — kino.

V kinu se nam zdi pač najbolj čudno, kako to, da nastane namesto mrtve slike živa podoba. Iz skušnje vemo, da mora slika predmeta delovati na naše oko določen, čeprav zelo kratek čas, ker se nam sicer pokaže podoba predmeta zabrisana, tako na primer okna drvečega brzeža vlaka, če ga gledamo od blizu — ali pa predmeta sploh ne vidimo,

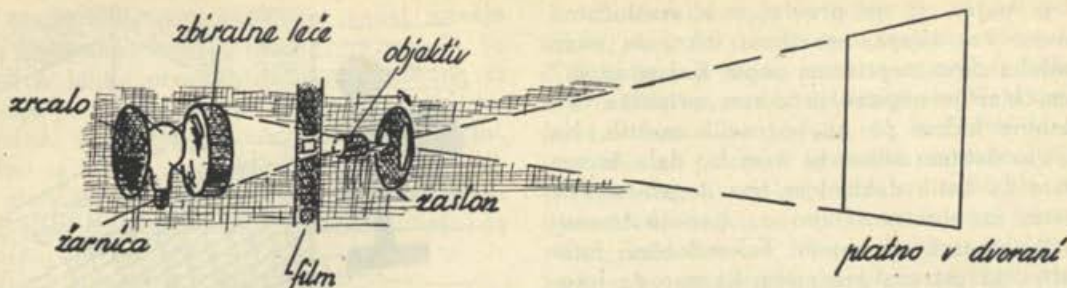
kakor ne vidimo krogle pri strelu iz puške. Nasprotno pa nam slika stoji pred očmi še nekaj časa, potem ko svetloba ne prihaja več v naše oko. Vzemimo zvečer v roke tlečo palico in jo vrtimo v krogu. Videli ne bomo palice, temveč žareč krog. Nekaj podobnega se dogaja v kinu, kjer šele naše oko družijo posamezne, med seboj zelo podobne podobe v celoto.

Predstave v kinu se vršijo v zatemnjenih dvoranah (slika 5). Na enem koncu je razpeto veliko belo platno. V steni nasproti platna je štirikotna odprtina, skozi katero sveti luč tako imenovanega »projekcijskega aparata«. Ta stoji po navadi v posebni sobici za zadnjo steno dvorane.

Če hočemo, da bo slika na platnu jasna in dovolj svetla, mora imeti projekcijski aparat močno luč. V ta namen so na njegovo

Slika 6.

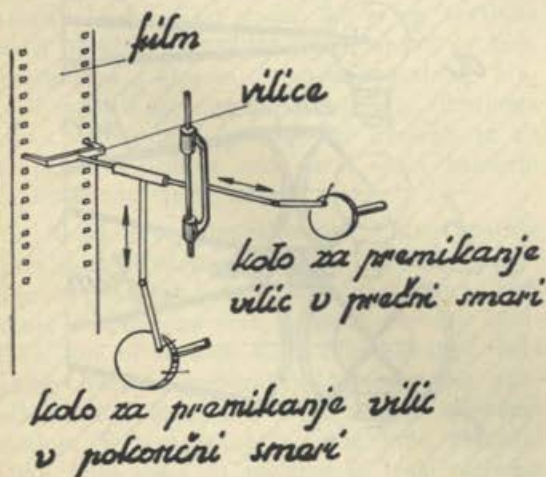

Slika 7.

dno vstavljene močne, nalašč za to prirejene žarnice. Da se svetloba čim bolj izrabí, je za žarnico postavljeno polkrožno zrcalo, ki odbija svetlobo proti zbiralnim lečam (zbiralcu).

Zakaj so potrebne zbiralne leče? Mislimo si, da ne bi imeli zrcala in zbiralca, torej samo žarnico, ki bi izžarevala svetlobo na vse strani. Tako bi za osvetlitev filma mogli izrabiti le majhen del svetlobe, ki jo daje žarnica (glej sliko 5, 6a), ker pride na platno samo tisti del svetlobe, ki gre skozi filmski trak. Vsa druga svetloba bi bila zgubljena. Slika 6 (b in c) nam nazorno kaže, kakšna je naloga zbiralnih leč in zrcala, koliko večji del svetlobe, ki jo daje žarnica, se izrabí za osvetlitev filma in s tem za osvetlitev platna v dvorani.

Prva skrb je torej, da dovolj razsvetlimo podobo na filmskem (traku). Podobo pa je treba tudi povečati in prenesti na platno v dvorani. To napravimo z objektivom. Pri prenašanju slike s filma na platno se vrši isto

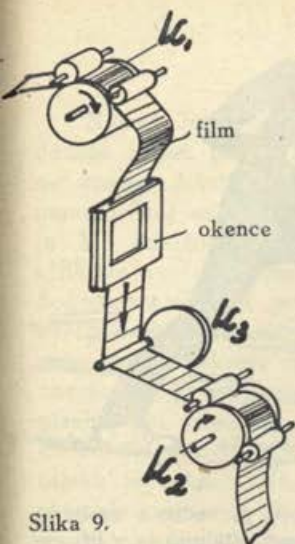
Slika 8.

kot pri fotografiranju, samo v obratnem vrstnem redu. Kar je bil pri fotografskem aparatu film, na katerega smo lovili posnetke, to je pri projekcijskem aparatu razsvetljen filmski trak. Objektiv imata oba aparata, fotografski in projekcijski v kinu. Namesto zunanega, resničnega sveta pa postavimo v kinu platno; na katerega prenašamo podobe (glej sliko 7).

Filmski trak, s katerega prenašamo podobe na platno, seveda ne sme biti negativ, torej ne tisti film, na katerega smo prizore fotografirali. To je razumljivo, saj si lahko predstavljamo, da bodo na platnu tisti deli svetli, na katerih tudi podoba na filmu prepušča svetlobo. Film, ki teče skozi projektor, mora biti torej kopija, po svoji izdelavi sorodna fotografiji na papirju.

Že prej smo omenili, da šele naše oko ustvarja žive podobe na platnu, in sicer zato, ker kaže projektor slike na platnu zelo hitro drugo za drugo. V sekundi si sledi do štiri in dvajset slik, ki se druga od druge prav malo razlikujejo. Jasno je, da take hitrosti naše oko ne more zasledovati, slike se v našem očesu prelivajo druga v drugo — zato dobimo vtis, kakor da je podoba pred nami živa. Kako natančno morajo biti izdelani aparati projektorja, nam bo umljivo, če pomislimo na vsa gibanja, ki se morajo izvršiti. V sekundi zasije na platnu štiri in dvajset slik — film se mora torej štiriindvajsetkrat v sekundi ustaviti in spet pomakniti naprej. Naše oko torej »gleda« vsako podobo manj kakor tridesetinko sekunde.

Nekaj številčk nam bo vsaj od daleč pokazalo, kakšni so bili problemi, ki so jih morali rešiti sestavljalci, preden smo dobili današnje aparate. Že srednje velik kino, ki ima velikost platna 5×4 metre, zahteva dvestokratno povečavo. Vsaka napaka se nam na platnu poveča dvestokrat in že zaradi

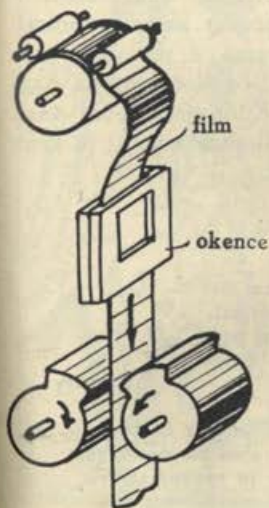

Slika 9.

sliko 8) prenaša in ustavlja film s posebnimi vilicami, ki zagrabijo s svojimi rogljčki v luknjice na robovih filma in ga potegnajo za razdaljo ene sličice navzdol, potem pa takoj popuste. Kakor vidimo, se morajo gibati vilice gor in dol ter sem in tja — za tako gibanje skrbita posebni kolesi z ročicami.

Slika 9 nam kaže drugi način. Prvo kolo (k_1) podaja filmski trak, ki teče skozi okvir na drugo kolo (k_2). Med obema kolesoma je trak napet. Za pomikanje filma skrbi tretje kolo (k_3), ki udarja s svojo ročico na napet film in ga premika naprej.

Pri tretjem načinu (glej sliko 10) pomikata film dva valja, ki sta pritrjena pod okvirom. Valja sta tako izdelana, da pri vrtenju s svojima izpahnjema deloma zagrabita filmski trak in ga pomakneta naprej. Da se film premika enakomerno, so na kolesih zobci, ki grabijo v luknjice na robu filmskega traku.

Slika 10.

majhne nebočnosti pri izdelavi bi slika na platnu plesala in trepetala pred gledalci.

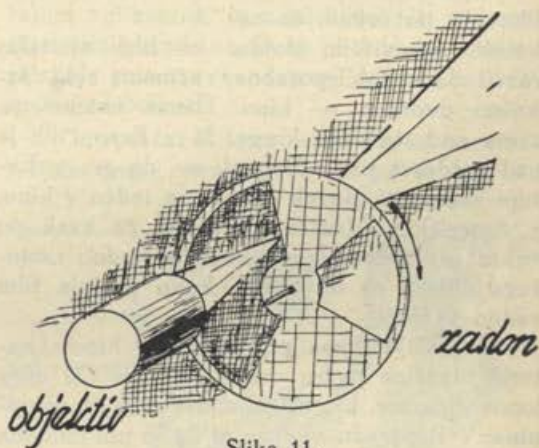
Filmski projektor ima na gornji in na spodnji strani posebne kolute, na katerih je navit filmski trak. Za pravilno odvijanje in navijanje filma, posebej za to, da film pravilno obstane pri okencu, skrbijo posebne priprave.

Oglejmo si teh mehanizmov tri načine, ki so danes največ v rabi. Prvi način (glej

okencu zamenja. Zaslón je po navadi okrogla, na nekaj mestih izsekana ploščica. Ko se vrti, zasenčuje s svojimi krili svetlobo (glej sliko 7 in 11).

Ni treba posebej poudarjati, da morajo biti gibanja posameznih sestavnih delov v medsebojni zvezi. Po navadi so zaslón in premikalne naprave zvezani z zobniki.

Opisali smo v glavnem naprave, s katerimi se predvajajo kinematografske predstave s tako imenovanim nemim filmom. Prizori, ki jih gledamo na platnu pred seboj, se seveda tudi zares vršijo, ko film snemajo. Aparati za snemanje so v mnogočem podobni, vsaj v osnovah, fotografskim aparatom. Imeti pa morajo vstavljenе priprave, ki smo jih opisali pri projektorju, torej priprave, ki omogočajo, da aparat v sekundi štiriindvajsetkrat foto-

Slika 11.

grafira. Za eno samo kinematografsko predstavo je potreben filmski trak več tisoč metrov.

Danes gledamo za majhen denar kinematografske predstave in nič ne pomislimo na strahotno veliko delo, ki je potrebno za eno samo predstavo, in ne na tiste skrite delavce, ki so ustvarili današnji kino in morda za to žrtvovali ves svoj trud in tudi vse svoje premoženje...

K temu članku naj dostavimo še nekaj o razvoju, današnjem stanju in vrednosti kina, da bo slika popolnejša.

Kino postaja vedno bolj važno sredstvo izobrazbe, pa tudi zapeljevanja.

Po dolgem prizadevanju se je 1895 bratoma Lumière posrečilo, da sta v kleti Velike kavarne (Grand Café) v mestu Lyonu na Francoskem pokazala prvič »živo fotografijo« — izumila sta premikajočo se fotografijo. Leto 1895 je torej potemtakem letnica filmovega rojstva.

»Film« (beseda je angleška in pomeni slovensko: kožica) je dolg trak z mnogimi slikami za predvajanje v kinematografski dvorani; širok je pri »normalnem filmu« 35 mm.

Spčetka so kazali filme le po sejmih in zakotnih zabaviščih, dokler se film ni tako razvil, da je dobil posebno, večinoma zelo razkošno dvorano — kino. Danes imamo na svetu nad sto tisoč kinov, že v Evropi jih je nad petdeset tisoč. Dognali so, da gre v Evropi vsak peti človek enkrat na teden v kino, v Ameriških Združenih državah pa vsak po enkrat na teden. Iz velikega in vedno rastočega obiska se dá soditi, kako postaja film vedno važnejši.

Jugoslavija ima približno 350 kinov, katerih blagajne požro vsako leto do 120 milijonov dinarjev, ki ga ljudje potrosijo za vstopnino. V Beogradu izdajo nad 24 in pol milijona na leto za vstopnice, v Zagrebu nad 18 in v Ljubljani 4 do 5 milijonov na leto. Slovenija je imela po uradnem štetju leta 1937: 53 kinov, med temi 51 zvočnih, in 298 predstav na teden, obiskovalcev pa na leto 1,560.000 — to se pravi, da gre povprečno vsak Slovenec v dveh letih trikrat v kino.

Tako boljševiski židje skrbe za delavce: najprej ga vodijo v svobodnemiselstvo, potem v socializem, nato v komunizem, slednjič — v brezno.

Film je za mnoge velik vir dohodkov — zato se zanj žilavo trudijo judje in trgovski ljudje — je za današnjega človeka cenena in omamljiva zabava (seveda kakor vsaka zabava lahko nravni strup obenem), je večkrat propaganda (zlasti v Rusiji in tudi v Nemčiji), je pa deloma tudi umetniško nadomestilo gledališča. Ker sliko razumejo vsi narodi, je film mednaroden in zato tem laže raznaša ideje in gibanja. Njegov vpliv je očarljiv in lagoden, zato bo film pomenil za svet v bodočnosti izum, ki bo še važnejši kakor tisk.

Kakor si mora človek izmed ljudi izbirati le dobre za svoje prijatelje, če hoče sam ostati dober, kakor moramo izmed knjig vzeti v roke le dobre, če se hočemo zares izobraziti in spopolniti, tako moramo v povodnji prazličnih filmov izbirati, če hočemo, da nam kino ne bo v pogubo. Kdor gre gledat vsak film kar tjavdan, je tak kakor miš, ki je kruh in mišico, kar pač dobi.

Uganke.

Ce je lep dan,
v kotu samuje;
kadar dežuje,
pride na plan.

Dežnik.

Ko gre v gore,
mlad jo včasih nosi;
star, ko prosí,
biti brez nje ne more.

Palica.

Kdo pozna devet sestrá:
Prva pleza po strmini,
drugo cepijo mladini,
tretja mleka revnim dá;
ženska bedasta četrtá,
s peto streha je podprta;
šesta šolsko je orodje,
sedma sodi med posodje,
osma strašno kužo trosi,
most lesen deveta nosi.

Koza.

Nimam ust —
le čeljust —
v njej zobe —
prav dolgí!

Grablje.

Gori in doli in sem in tja
črna sled za mano gre;
kdor jo razvozlati ve,
misli moje brati zna.

Pisava.

Kitajska.

Dr. Vinko Šarabon.

Napad Japoncev na Kitajsko nam je to deželo zopet primaknil bliže. Seveda si pa ne smemo domišljati, da vse tudi dobro razumemo, kaj se v Aziji vrši. Grof Sforza, ki je bil mnogo let na Kitajskem, je dejal: »Nikdar več ne bom poskusil, da bi razvoj dogodkov v Aziji presojal s klavrno logiko evropskega naziranja.« Nekdo je bil štiri mesece na Kitajskem; založnik mu je rekel, naj napiše knjigo o Kitajski — in ta jo je tudi napisal. Neki misijonar je bil štiri leta tam in, ko so njega naprosili, naj spiše knjigo o Kitajski, je rekel: »Ne vem, če bo šlo, jo še premalo poznam.« In ko so tretjega, ki je bil na Kitajskem štirideset let, prosili za knjigo o tej deželi, je odgovoril: »Pustite me pri miru; ne morem take knjige spisati, jaz Kitajske čisto nič ne poznam.« Tako čudna je ta dežela.

Za pol Evrope je velika, s stranskimi deželami pa za celo Evropo; prebivalcev ima

400 do 450 milijonov — natančno kajpak ne vemo. Da jih ni še več, za to skrbijo slabe letine, lakota in povodnji. Velika razsežnost Kitajske je obenem tudi njena najboljša zaveznica v vojski. Perzijskega kralja Darija je pet sto let pred Kristusovim rojstvom premagala razsežnost južnoruskih step, švedskemu kralju Karlu XII. je bila 2200 let pozneje ista ruska planjava usodna, in celó veliki Napoleon ni mogel premagati prostranega ruskega prostora. Če hočeš Kitajsko zasedi, koliko vojaštva je treba, koliko prometnih sredstev, koliko denarja, koliko vztrajnosti in potrpežljivosti! Saj še z malo Španijo ne gre od danes do jutri, kaj šele s takim velikanom, in najsij nima niti zadostnih obrambnih sredstev. In če bo kdo vsa sredstva izčrpal, eno mu še zmeraj ostane, in to je najhujše: bojkot!

Če vprašaš Kitajca: »Kaj pa, če bo vojska trajala deset, dvajset let ali pa še več?« ti

Rusija, Anglija, Francija in Amerika nervozno stražijo svoje posesti ob mejah razpadajoče Kitajske.

bo odgovoril: »To ni nič, dvajset let pri nas nič ne pomeni, saj je še s t o l e t v naši zgodovini samo o d m o r.« Kitajski mandarin se je razgovarjal z angleškim raziskovalcem; na pripombo Angleža, da bi Kitajska kot država mogla izginiti, je odvrnil Kitajec: »Takrat, ko sta se Romul in Rem prepirala, po kom naj se imenuje novo nastalo mesto, smo imeli mi Kitajci že tisočletno zgodovino za seboj. In kje je danes rimsko cesarstvo? In ko so pasli prvi pastirčki svoje črede ob bregovih reke Temze, smo mi na začetke svoje zgodovine že pozabili.«

Poglejmo na Kitajsko, brez njenih stranskih dežel, pa vidimo, da ima p o d o b o k r o g a; nekako polovica kroga je obrnjena proti morju kakor zateklo lice. Središče kroga je približno tam, kjer prestopi reka Jang-ce mejo med pokrajinama Sečvan in Hupej. Strogo moramo ločiti s e v e r n o i n j u ž n o p o l o v i c o Kitajske. Podaljšek notranjeazijskega gorovja Kvenlun je na Kitajskem gorovje Cin-ling; ta zopet ima podaljšek Hvaj, katerega razraski segajo tja do Nankinga. Cin-ling in Hvaj razdelita Kitajsko v imenovani dve polovici; v vsaki gospodari velika reka, na jugu Jang-ce, na severu Hvang. Čisto na vzhodu se obe polovici prelivata druga v drugo. Severna Kitajska je gorata dežela, ki jo je zagnila tako imenovana puhlica, večkrat do tisoč metrov na debelo in še več. V puhlico so pota zarita kakor globoki jarki in žlebovi; reke puhlico odnašajo naprej in so z njo zasule obsežne morske predele severa ter iz otoka Šantung napravile polotok. Pri njih delu so jim pomagali vetrovi, ki pihajo iz notranjosti proti morju. Največja reka se imenuje Rumena reka (hvang = rumen, ho = reka), ker je puhlica rumena, in morje okoli Šantunga se imenuje Rumeno morje (haj = morje). — V j u ž n i K i t a j s k i ima gorovje po večini smer jugozapad-severovzhod in ni pokrito s puhlico. Zato so reke mnogo bolj čiste kot one na severu. Prva je Jang-ce, ki izvira visoko na Tibetu, prodre v globokih soteskah gorovje ter se razvije v najplovnejši kitajski veletok; slednjič teče po delti, polni jezer, ki jo je v stoletnem delu zgradila skupaj s Hvangom, dokler se ni ta v letu 1852 zopet obrnil proti severovzhodu. Najlepši kras južne Kitajske je njeno vedno zeleno rastlinstvo. Medtem ko puhlica severa gozdu ni prijazna, pač pa za-

radi svoje izredne rodovitnosti pripušča poljedelstvo do najvišjih višin, se drži poljedelstvo juga bolj dolin in nižjih gorskih obronkov, više gori pa kraljuje vedno zeleno grmovje in drevje.

In na tem širnem ozemlju stanuje 400 milijonski narod, ki ga je narava porabila za največji socialni eksperiment v zgodovini. Preko Kitajske veje monsuni pozimi na morje, poleti v deželo. Zaprek skoraj ni, ker gredo gorovja vobče v isti smeri kot vetrovi. Ko prinaša zimski monsuni ledenomrzli zrak vzhodne Sibirije in Mongolije nad kitajske pokrajine, se med potjo le prav malo in prav počasi segreje in vsa Kitajska je v objemu huđega mraza. Saj še celó v Kantonu včasih sneži, pa leži to mesto tako daleč na jugu kakor Sahara. Vendar ima jug razmeroma milo zimo; saj vidimo daleč na jugu palme in slone, oranže in čaj in sladkorni trst. A Peking na severu, ki leži v širini Neaplja, ima tako zimo kakor Leningrad, in Mukden v Mandžuriji, od ravnika (ekvatorja) oddaljen toliko kakor Rim, ima mrzlejši januar kakor Moskva. Poleti je pa obratno; tedaj léže na Kitajsko vlažni in vroči zrak iz jugovzhoda in rodovitnost prinašajoči dež se razlije po riževih in bombaževih nasadih. Razlika med severom in jugom zgine, vsa dežela je ena sama žareča peč. O Hankovu, znanem trgovskem mestu ob Jang-ce-ju, pravijo: »Če bi se vrag poleti nekaj časa tam mudil in bi šel nato spet nazaj v pekel, bi moral v peklu obleči površnik.« — V tej deželi tečajnega zimskega mraza in tropične poletne vročine je narava izločila vsakogar, ki prenaša samo majhne toplotne razlike; samo tisti so zmorni življenja, ki so proti vročini ravno tako odporni kakor proti mrazu, tisti, ki spojijo po'arno odpornost Eskima ali Jakuta s tropsko odpornostjo črnca in Malajca. In zato tudi Kitajci, ki gredo v druge dežele, skoraj nikdar ne postanejo žrtev podnebja; v Sibiriji kljubujejo mrazu, pri katerem zmrzne živo srebro, pod navpičnim soncem Jave, Singapura in Paname gredo s smehljajočim se obrazom na delo.

Tej telesni odpornosti se pridružijo duševne lastnosti Kitajca, ki imajo svoj izvor v veliki meri v gostoti prebivalstva. Gostota zopet je posledica dveh činiteljev. Prvič je svet rodoviten in je dovolil gostonaselitev kmečkemu prebivalstvu. Potem

pa je pri Kitajcih že od nekdanj globoko ukoreninjeno češčenje prednikov, ki jim mora Kitajec vsako leto na dan njih smrti žrtvovati. Žrtvovati pa sme le sin, vnuk itd. Zato se Kitajec običajno kaj hitro poroči, da dobi sina, ki ga hoče pozneje prav tako hitro zopet spraviti v zakon. Če se rodi sin, je tudi v najrevnejši koči največji praznik. Tako raste prebivalstvo v nedogled in je v nekaterih predelih tako gosto kakor redkokje drugod na svetu. Zato je do najnovejše preteklosti moralo kitajsko gospodarstvo vedno in vedno poskušati, da obdrži ravnovesje med izredno številnim prebivalstvom in domačimi poljedelskimi pridelki. To je rodilo najhujšo borbo za življenje, ki jo je sploh kak narod kdaj vojeval. Ta borba je že opisano odpornostjo ustvarila največje prednosti kitajstva: brezprimerno pridnost, najpotrpežljivejšo vztrajnost in največjo omejitvev zahtev po užitkih življenja.

Edino na Kitajskem je bilo mogoče preustrojiti občedolovsko željo po mirnem, brezdelnem življenju v obratno smer. V velikanski kitajski delavnici nihče nič ne ve o osemurnem ali deseturnem delavniku; vedno moraš delati, sicer boš od lakote umrl. Seveda so izjeme; vobče pa smemo reči, da kljub vztrajnosti in zavidanja vredni spretosti v vseh panogah navadnega in tehniškega dela Kitajec povprečno ne zasluži več kakor toliko, da mu ravno ni treba umreti. Pravljica se nam zdi, če slišimo, da zadostuje odraslemu Kitajcu za prehrano 80 par ali 1 dinar na dan! S tem krije svojo porabo riža, sočivja, rib in čaja in mu ostane še malenkost za tobak. To je možno le, ker so ljudje tako zelo skromni, živila izredno poceni in tudi kitajska kuhinja tako izborna; slabo in skoraj ne-uzitno blago nam napravi ta kuhinja užitno in lahko prebavljivo. Ker mora biti Kitajec z vsem zadovoljen, ni čudno, da se mu nobena stvar ne gabi, da mu gre pasja, mačja in podganja pečenka v slast, da uživa tudi meso kónj in oslov, ki so poginili za kugo, in da so mu črvi in kobilice dobrodošel prigrizek pri vsakdanji hrani.

Zato se tudi ne čudimo, da v varčnosti ni pri nobenem narodu tako doma kot pri Kitajcih; poleg skromnosti in pridnosti jim je prvo orožje v borbi za življenje in za ustanovitev lastnega ognjišča. Kmet kitajskega severa se zarije kakor svizec pod zemljo v strmo steno puhlice; živi pod svojo njivico prosa ali pšenice, da mu ni treba graditi na njivici koče, s čimer bi svojo njivico skrajšal za nekaj kvadratnih metrov. Ganljiv primer res prave kitajske varčnosti in preko groba gledajočega družinskega čuta pripoveduje neki ameriški misijonar: Videl je zelo staro in zelo revno ženo, ki se je komaj vlekla, s težavo tipaje ob hišnih stenah; šla je na svoj zadnji sprehod, smrt jo je klicala, hotela je priti do edine svoje sorodnice, da bi umrla v njeni koči, od koder bi bila pot do pokopališča krajša kot od njene koče in bi pogrebci za nošnje krste manj zahtevali.

Pa če bi mislili, da bo Kitajec v tem svojem brezprimernem boju otopel in se vdal brezupni otožnosti, bi se zelo motili. Videli smo že, kako je narava Kitajce vzgojila k odpornosti, in vidimo, da jih tudi tu ni zapustila; za doto jim je dala na pot življenja dobrodušno veselost. Vedno boš videl Kitajca, kako se drži na smeh. Ostanejo le tisti, ki usodo laže prenašajo in ki imajo pri vsem svojem trpljenju še vedno dosti dobre volje in veselja do življenja. Prastara veselost spremlja trpečo delovno resnost Kitajca kot angel sprave.

Gotovo je, če se moraš tako zelo boriti za življenje, da se bodo razvile tudi slabe strani tvojega značaja. S sposobnostjo v poljedelstvu in obrti, v trgovini in bankarstvu se družijo tudi zvitost, laž in sleparstvo.

Tak narod kakor so Kitajci ne more nikdar umreti, takega naroda ne more niko trajno zasuznjiti. Naj prinese moderni čas tehnike v to prastaro deželo kar koli hoče, družinski čut bo živel naprej in naprej bo živela živčno močna vztrajnost v vseh podnebnih pasovih ter naravnost neizčrpna delovna moč. Nedvomno čaka ta narod še zelo velika bodočnost.

Letopis.

POLITIKA.

1937. September. 3. V Rusiji Stalin še nadalje pobija svoje nasprotnike med komunisti samimi. Zopet so ustrelili osem georgijskih voditeljev in osem članov desničarske protisovjetske skupine; ukrajinski predsednik sveta komisarjev se je sam ustrelil, da bi ga ne zaprli. 6. Hitler je sklical strankin kongres v Nürnbergu, ki se ga je udeležilo tri četrti milijona ljudi. Poudarjal je nadaljevanje plemenske politike in složno sodelovanje z Italijo in Japonsko. 7. Koroški hitlerjevci so v Št. Jakobu v Rožu posekali starodavno lipo — simbol slovenstva — in namesto nje postavili spomenik narodnim odpadnikom, ki so jih uporabljali za svoje orodje. 10. V Nyonu se je sestala konferenca sredozemskih držav, da se sporazumejo glede varnosti plovbe po Sredozemskem morju. Sporazumeli so se, da bosta Francija in Anglija nadzirali Sredozemlje. Italija se konferenci ni udeležila. 20. Anglija dobi za 30 milijard bojnih ladij. 25. V Berlinu se je ob velikih slovesnostih vršil prijateljski sestanek Mussolinija in Hitlerja.

Oktober. 4. Preosnovali so vlado, pet ministrov je odstopilo, šest novih je bilo imenovanih. 10. Sovjeti so umorili Aleksandra Irrisona, zadnjega katoliškega škofa, ki je še živel v Rusiji. 12. Francosko-jugoslovanska prijateljska pogodba in konvencija o arbitraži in pomiritvi je bila podaljšana za pet let. 13. Nemški zunanji minister Neurath je izročil belgijskemu poslaniku noto, kjer Nemčija obljublja, da bo spoštovala meje Belgije pod pogojem, da se ta v vojski ne bo vezala z nasprotniki Nemčije, tudi ne na ukaz Zveze narodov. 14. Ministrski predsednik dr. Stojadinović je obiskal London, kjer mu je vsa angleška javnost izkazovala veliko pozornost. Na povratku je obiskal tudi Pariz. 18. V Palestini so nemiri med Arabci in Židi na dnevnem redu. Angleški vojaki jih krote.

November. 1. V Romuniji je bil odstavljen ves vojni svet, upokojenih je bilo 47 generalov, med njimi vsi armadni poveljniki in 1800 častnikov. 2. V Bruslju se je sestala konferenca za mir ob Tihem morju. Udeležilo se je 18 držav, Nemčija in Japonska sta povabila odklonili. 4. Konferenca je sklenila posredovati v Tokiju in Nankingu za mir; medtem bo zborovanje odloženo. 4. V Rusiji so bile v enem mesecu 403 politične usmrtitve. 8. Amerika je sklenila, da se bo, zlasti na morju, oborožila do skrajnih mej, dovoljenih po mednarodnih pogodbah. 11. Da rešijo državo propada, so v Braziliji proglasili novo ustavo, ki je naperjena proti komunistom. 12. Japonska je odgovorila konferenci v Bruslju, da ne sprejme posredovanja, pač pa bi bila pripravljena na direktna pogajanja s Kitajsko. 18. Lord Halifax je prišel v Berlin, kjer se je s Hitlerjem razgovarjal o spornih vprašanjih. Anglija bi se rada sporazumela z Nemčijo, da bi tako izolirala Italijo. A uspeh razgovorov je bil zelo pičel, ker ni bilo mogoče ugoditi Nemčiji, ki je zahtevala kolonije in tudi to, da postaneta Avstrija in Češkoslovaška njeno »vplivno območje«.

December. 3. Francoski zunanji minister Delbos je odpotoval na političen obisk v vse tri prestolnice Male zveze: Prago, Bukarešto in Beograd, pa še v Varšavo. Francoska vlada želi dati tem državam vtis, da se pri obrambi svoje neodvisnosti lahko nanjo zanašajo. 5. Papeški nuncij na našem dvoru Pelegrinetti je bil imenovan za kardinala in se je po 15 letih bivanja v Jugoslaviji vrnil v Rim. 5. Ministrski predsednik dr. Stojadinović je odpotoval v Rim, kjer so ga sprejeli z velikimi slovesnostmi. Obiskal je Italijo, da doseže, da postanejo odnosi med njo in nami redni in plodni. 11. Italija je izstopila iz Zveze narodov. Angleži so upali, da se Nemčija povrne v Zvezo, pa je še Italija izstopila. S tem je postala mednarodna politična kriza kljub Delbosovemu potovanju še hujska. 14. Delbosov obisk je imel v toliko dober uspeh, da so se izboljšali trgovinski odnosi Francije s Poljsko, Romunijo, Jugoslavijo in Češko. 17. »Oddelek za razorožitev« pri Zvezi narodov je izdal poročilo, po katerem so leta 1937 izdale države 550 milijard za oboroževanje, to je trikrat toliko kakor pred svetovno vojsko. 28. V Franciji je stavkalo vse prometno delavstvo. 29. V Romuniji je odstopila vlada dr. Tataresca. Novo vlado je sestavil Oktavijan Goga, voditelj narodno krščanske stranke. Vlada je izdala takoj ostre ukrepe zoper Žide, ki so svoje bogastvo in svoj politični vpliv izrabljali v škodo romunskega ljudstva.

1938. Januar. 7. Italijanska trozveza se je sestala k rednemu zasedanju v Budimpešti. Italija se trudi, da bi dosegla sporazum med državami Male zveze in Rimske trozveze. 9. V Atenah se je z velikim slavljem vršila poroka grškega prestolonaslednika princa Pavla s princezo Frideriko Luizo Hannoveransko. 12. Romunski zunanji minister Mecescu je obiskal Beograd in Prago, kjer je povedal, da bo Romunija v zunanji politiki hodila še nadalje stara pota v sporazumu z našo in praško vlado. 14. Na konferenci v Budimpešti so sklenili, da bodo države Rimske trozveze sklepane prijateljske pogodbe z državami Male zveze. 15. je odpotoval naš ministrski predsednik dr. Stojadinović v Berlin, kjer je ostal pet dni. Sprejeli so ga nad vse slovesno. Jugoslavija s tem obiskom ni prevzela nikakih novih obveznosti, ne političnih ne gospodarskih, obisk je služil le naši mirovni politiki. 16. V Franciji je padla Blumova vlada. Novi načeluje Chautemps. Sestavljena je iz levičarskih strank, a brez komunistov. 26. V Avstriji so odkrili hitlerjevsko organizacijo, voditelje zaprli, denar v znesku pol milijarde dinarjev zaglegli. 26. Na Portugalskem je bilo vojaštvo pripravljeno, ker so levičarji pripravljali revolucijo. 27. V Ženevi se je stotič sestal svet Zveze narodov, a zborovanje je bilo le klavno, ker so izstopile tri velesile: Japonska, Nemčija in Italija. 31. se je poročil albanski kralj Zogu z madžarsko grofico Geraldino Appony. Kralj je mohamedanec, nevesta katoličanka, poroka je bila samo civilna.

Februar: 6. V Nemčiji so upokojili 14 najvišjih generalov. 6. V Ljubljani je zborovala slovenska

županska zveza; zborovanja se je udeležilo 380 županov. 10. V teku zadnjih devet in pol mesecev je bilo po uradnem izkazu najvišjega državnega sodišča in vrhovnih sodišč posameznih sovjetskih republik obsojenih 6273 oseb na smrt. 12. V Romuniji je nastal prevrat. Po 45 dneh je morala vlada Goge odstopiti, kralj Karel je sklical kronski svet, ki je sklenil, da se ustava preklicuje, parlament odgodi za dve leti, razglasi obsedno stanje, poveri armadi vsa notranja uprava in razpuste vse stranke. V Romuniji je torej nastopila diktatura kralja, ki se naslanja na armado. 12. Avstrijski zvezni kancler dr. Schuschnigg se je na nemško zahtevo sestal s Hitlerjem v Berchtesgadenu. Razgovori so trajali 11 ur. 13. Deset grških državljanov je bilo izgnanih iz Aten in interniranih na otokih, ker so rovarili proti vladi. 15. Kot posledica razgovorov s Hitlerjem je bila v Avstriji imenovana nova vlada, v kateri so trije hitlerjevci. Hitler je zahteval od Schuschnigga, da odpre vrata hitlerjevim organizacijam in notranjepolitično ter zunanjepolitično sodeluje z Nemčijo. Avstrijski kancler se je moral vdati. Hitlerjevska organizacija je dovoljena; 2500 hitlerjevcev, ki so bili zaprti, so izpustili. 20. Hitler je v triurnem govoru povedal Nemcem, da hoče večjo armado in popolno strnjeno naroda, Evropi pa, da se bo vedno boril proti sovjetom, da se ne bo pogajal z nikomer, ki je s sovjeti zvezan, da bo branil Nemce na vzhodnih mejah (v Češkoslovaški), da bo nemška politika sploh usmerjena proti vzhodu in da bo zahteval kolonije. 20. Angleški zunanji minister Eden je odstopil zaradi načelnih navzkrižij z ministrskim predsednikom. Anglija je sklenila, da neha z nasprotovanjem Italiji. Eden se pa s tem ni strinjal. 24. Avstrijski kancler je v dveurnem govoru izpovedal voljo Avstrije, da se bo za svojo svobodo borila do skrajnosti. 21. Za patriarha srbske pravoslavne cerkve je bil imenovan črnačorski metropolit dr. Gavriilo Dožić. 23. Dr. Stojadinović je odpotoval v Ankaru na važen sestanek držav Balkanske zveze.

Marec. 11. Avstrijski kancler Schuschnigg je bil nepričakovano napovedal za nedeljo 13. marca plebiscit, kjer naj bi se ljudstvo odločilo, kam se bo obrnilo. Iz Berlina pa je prišel ultimatum, naj kancler odstopi, sicer vkorakava vojska v Avstrijo. Schuschnigg se je res odpovedal, vojaštvo je pa kljub temu prekorajilo mejo in zasedlo Avstrijo. Palačo domovinske fronte so zažgali. 13. Zvezni predsednik avstrijske republike Miklas je odstopil. 13. V Franciji je bila spet vladna kriza, novo vlado je sestavil Blum. 13. Hitler je odotoval na Dunaj, kjer je bil slovesno sprejet. Proglasil je,

Srednja Evropa pred zasedbo delov češkoslovaške republike. Zdaj ima Nemčija 78 milijonov prebivalcev.

da je Avstrije konec, da pripada odslej Veliki Nemčiji. 14. Začelo se je preoblikovanje Avstrije na vseh področjih v nemško pokrajino. Židje so bili izključeni iz vseh državnih in javnih služb. Na Dunaju je bilo okrog sto samomorov, o katerih dvomijo, da bi bili povsem prostovoljni. 16. Mussolini je imel velik govor. Dejal je, da Italija zato ni prišla Avstriji na pomoč, ker bi ne imela od tega nobene koristi in ker je z Nemčijo povezana v prijateljski pogodbi. Vse velesile so zatrjevale Avstriji, da bodo branile njeno neodvisnost, a ko je bil čas zato, se nobena ni zganila. 14. V Moskvi je bil pred izrednim sodiščem velikanski proces, kjer so sedeli na zatožni klopi največji sovjetski močotci, obtoženi velejzdaje, ker so bili baje trockisti. Obtoženi so bili tudi trije zdravniki, med njimi svetovno znani dr. Pletnjev, da so na zapoved šefa G. P. U. Jagode zastupili pisatelja Maksima Gorkgega in njegovega sina ter še nekaj drugih. V začetku so vsi tajili, potem pa so tako priznavali vse, kar so hoteli od njih, da bi se človeku kar gabilo, ko bi ne bilo znano, da so jih z nečloveškim mučenjem pripravili do tega. Osemnajst obdolžencev je bilo obsojenih na smrt, med njimi znani sovjetski ideolog Buharin, trije na dolgoletno ječo. 19. Majhen incident na mejah je povzročil, da je Poljska poslala Litvi ultimatum, naj takoj odpre meje, ki so bile zaprte 17 let, in poskrbi za redne zveze, sicer bo vkorakala z vojsko. Litva je zahtevam ugodila. 20. Na Ruskem so ustrelili celo vrsto pravoslavnih cerkvenih dostojanstvenikov kar brez sodbe. Zanje se jim še lažiproces ni zdel potreben. 23. Na Češkoslovaškem so izstopile iz vlade nemške stranke. Njihovi poslanci so vstopili v klub Henleina, ki je vodja narodnosocialistične stranke na Češkem in ki zahteva za Nemce popolno upravno in kulturno avtonomijo. Njegova stranka je najmočnejša v parlamentu. 23. Nemška vlada je ponudila češki vladi jamstvo njenih meja za dobo 25 let, ako dá

Nemcem samoupravo. 26. Leon Blum je hotel izvesti mobilizacijo za pomoč rdeči Španiji, toda angleška vlada je to preprečila, ker je zagrozila, da v tem primeru odpove zvezo s Francijo. 28. Češki ministrski predsednik je dejal v svojem govoru, da bo Češkoslovaška pripravila nov pravilnik za narodne manjšine, da se pa pritiskom od zunaj nikakor ne vda.

April. Na Francoskem je padla Blumova vlada. Novi ministrski predsednik je Daladier, ki je zbral vse zmerne stranke in začel novo politiko socialnega miru in gospodarske okrepitve na znotraj in uvidevno zunanjo politiko. 11. V bivši Avstriji se je vršil plebiscit o Veliki Nemčiji. Povsod je glasovalo okrog 99% volilcev za »da«. 15. je bilo razpisano štiri milijardo notranje posojilo, namenjeno pospešitvi državne gradbene delavnosti. 16. Anglija in Italija sta sklenili sporazum v vseh važnih zadevah, ki se tičejo koristi obeh držav v območju Sredozemskega in Rdečega morja ter Sueškega prekopa. 26. Jugoslovanska delavska zveza »Jugoras« je imela v Beogradu svoj prvi veliki kongres, ki se ga je udeležilo 50.000 ljudi.

Maj. 4. Nemški voditelj Hitler je obiskal Rim, kjer so ga sprejeli s takim sijajem, kakor ga zlepa ni videl svet. Z njim so hoteli poudariti zaveznostvo Nemčije in Italije. Hitler je obljubil, da bo Nemčija spoštovala nemško-italijansko mejo. 6. V Sinaji je bil posvet zunanjih ministrov držav Male zveze. Omogočil je, da se bo tudi Madžarska sprijaznila s svojimi sosedi. 13. Zveza narodov je sklenila, da Italiji prizna Abesinijo in jo s tem

Boljševiški general za mizo sedé kuje načrte za svetovno revolucijo. Žid Bela Kun, »morilec množic«, jih je zanetil celo vrsto, a nato povsod — zbežal.

za vselej izbrise iz imenika svobodnih držav. 10. Turški ministrski predsednik in zunanji minister sta uradno obiskala našo državo. 14. Voditelj sudetskih Nemcev Henlein je obiskal London, kjer je povedal, da zahtevajo: popolno avtonomijo ne le za Nemce, temveč tudi za druge narodne manjšine, in da mora ČSR odpovedati zvezo s sovjeti. 16. Na Madžarskem je prevzel novo vlado Bela Imredy, znani katoliški borec. 19. Pogajanja med Francijo in Italijo so zastala zaradi Španije. Ko Francija prepreči dovoz orožja rdečim, se bodo nadaljevala. 23. Na Češkoslovaškem so bile občinske volitve, ki so kljub silni napetosti zaradi energičnih ukrepov vlade mirno potekle.

Junij. 12. V bivši Avstriji so razpustili vsa katoliška dijaska društva in zaplenili 55 milijonov njihovega premoženja. 15. Poljski zunanji minister Beck je obiskal Estijo. 21. V Sandžaku Aleksandreti so bili nemiri zaradi volitev, ki bodo odločile, ali bodo imeli tam besedo Turki ali Francozi. 24. so minila tri leta vlade Stojadinovića, Korošca in Spahe.

Julij. 3. Francija je Turčiji prepustila delno nadzorstvo nad Aleksandreto in je zato dobila od nje prijateljsko pogodbo in tudi vojaško zvezo. 5—9. Predsednik vlade je potoval po Južni Srbiji, kjer so bile velike slavnosti v središčih novega gospodarskega procvita: V Pristini so blagoslovili temeljni kamen nove gimnazije, v Skoplju nove banke palače, v Boru najmodernejše naprave za elektrolizo bakra, v Treski veliko novo elektrarno. 8. V Palestini so bili ponovno krvavi nemiri, pri katerih je bilo sto in sto žrtev. 18. Predsednik madžarske vlade Imredy je obiskal Rim, da obnovi zvezo med obema državama, ker je po koncu Avstrije trozveza prenehala. 19—21 je angleška kraljevska dvojica uradno obiskala Pariz, kjer so jima priredili nad vse sijajen sprejem. S tem so hoteli francosko-angleško prijateljstvo še podčrtati. 25. se je prvič po dolgih letih prijateljsko sestala angleška in italijanska mornarica v našem Splitu.

DOGODKI NA ČEŠKOSLOVAŠKEM.

Zadnje dneve avgusta se je položaj na Češkoslovaškem zaostril, ker so sudetski Nemci odklonili pogajanja z vlado. Evropa, zlasti Francija, Anglija in Italija, se je zaradi tega vznemirila. Češkoslovaško-nemška napetost je stopila v ospredje evropske politike.

September: 1. Sir Henderson, angleški veleposlanik v Berlinu, je prinesel iz Londona nova navodila za rešitev vprašanja. Nemci so pristali na nadaljevanje pogajanj. Henlein je obiskal dr. Beneša. 2. Prizadevanje za mir kaže dobro. Politika Anglije hoče najti pravilno in pravično rešitev ob obojestranski popustljivosti. 3. Henlein je obiskal Hitlerja v Obersalzbergu, kjer so se posvetovali Hitler, Hess, Göring in Ribbentrop, Runciman pa Beneša. Novi načrt o kantonih, ki ga je predlagal Runciman, imajo Nemci za nesprejemljiv. 4. Francija je obdržala vojaški letnik, ki bi moral biti odpuščen, pod orožjem. Litvinov je zagotovil pomoč Rusije, ki ji je Rumunija dovolila prelet letal in prevoz vagonov z orožjem, ki pa morajo biti zapечатeni, preko svojega ozemlja. 5. Francija zbira

svoyo oboroženo silo. London in Praga sta stalno v zvezi. 6. Vaje nemške vojske podaljšane za tri mesece. Posvetovanja se nadaljujejo. Praška vlada je sprejela nov načrt o rešitvi. 7. London predlaga, naj se začnejo voditi razgovori med Londonom in Berlinom. 9. Delna mobilizacija v Tunisu in Belgiji. V francoski Maginotovi črti je zbranih 100.000 mož. Madžarska zahteva za svoje sonarodnjake v ČSR pravice. Poljska ne dovoli sovjetski vojski prehoda. 10. Praška vlada je dala zadoščenje za dogodke v Moravski Ostravi. Pogajanja se nadaljujejo. Litvinov se je sestel s Comnenom. 12. Hitler govori: Vprašanja sudetskih Nemcev ni mogoče več zavlačevati. 13. Vsa Evropa je v mrzlični napetosti. V sudetskih deželah je obsedeno stanje. Praški vladi je bil dan ultimatum. 400.000 ljudi čaka na praških ulicah na razvoj dogodkov. Manifestacije se vrše po vsej Nemčiji. 14. Pogajanja so ustavljena. Posvetovanja v Londonu in Parizu. Sklep: Chamberlain naj obišče Hitlerja v Berchtesgadnu. 15. Chamberlain pri Hitlerju. Ves svet pozdravlja sklep »letečega predsednika«. Henlein pa je izdal proglas, v katerem zahteva priključitev sudetskih pokrajin Nemčiji. Mussolini piše Runcimanu: »Ker ni češkoslovaškega naroda, tudi češkoslovaške države ne more biti.« 16. Na izrečno Chamberlainovo željo tudi Runciman odhaja v London. Hitler in Chamberlain sta se dogovorila, da se ponovno sestaneta v torek v Porenju. V Londonu in Parizu molijo za mir. 17. Daladier in Bonnet povabljeni v London. Vsi angleški ministri na seji. Odločitev bo padla v Godesbergu. 18. Kardinal Verdier kliče Francoze k edinosti. Daladier in Bonnet v Londonu. Mussolini je govoril v Trstu. Hodža zavrača plebiscit in napoveduje avtonomijo Slovaške. Praga je zbrala šest milijonov kron za obrambo domovine. 19. Anglija in Francija sta se sporazumeli o odepitvi sudetskih pokrajin od Češkoslovaške. Plebiscit odpade. Načrt je bil poslan Berlinu in Pragi. Daladier in Bonnet sta se vrnila v Pariz. Praška vlada odklanja sporazum, sklenjen brez nje. 20. Češkoslovaška vlada je odgovorila na »angleški načrt«, ki naj bi bil podlaga za nova pogajanja. Praga se želi naprej pogajati v duhu popustljivosti in pomirljivosti. Romunija je proti popravljanju meja. Sovjetska Rusija je odpovedala pomoč. 21. Češkoslovaška je sprejela angleški načrt brez pridržka. 22. General Sirovy sestavlja novo, vojaško vlado, katere glavni namen je: ohraniti red in mir v državi. Iz hebskega področja se je pričel umik češkoslovaških čet. Chamberlain je bil drugič pri Hitlerju. Lord Halifax je odklonil poljske in madžarske zahteve. 23. Zvečer ob 10 so češkoslovaške radijske postaje objavile povelje o splošni mobilizaciji. Frantija Čehom obljublja pomoč. Češke čete so zopet zasedle hebsko okrožje. Chamberlain odhaja, pogajanja so se razbila. Sovjetska Rusija grozi Poljski. Francija mobilizira. 24. Hitler postavlja rok do 1. oktobra. Na vseh mejah Zahodne in Srednje Evrope vojna pripravljenost. Roosevelt poziva evropske državnike k miru. 25. Odločilni posveti v Londonu. Daladier in Bonnet odideta v London. Nemčija zahteva pokrajine, kjer živi nad 75% nemškega prebivalstva. Praška vlada se bo pogajala s Poljaki. 26. Anglija kliče vse

mornarje vojnega brodovja pod orožje. 27. Po radiu govori angleški ministrski predsednik in roti Hitlerja, naj ne požene sveta v vojsko. Chamberlain pošlje osebno Hitlerju in Mussoliniju, v katerem ga prosi, naj posreduje pri Hitlerju, da se ultimativni rok 1. oktobra preloži in naj se sestanejo zastopniki veselih. 28. Hitler odloži na pobudo Mussolinija splošno mobilizacijo in pristane na konferenco v Münchnu. 29. Hitler, Mussolini, Chamberlain in Daladier se sestanejo v Münchnu. Papež ganljivo poziva svet k miru. Ob polni eni zjutraj je bil sporazum podpisan. Češkoslovaška mora odstopiti Hitlerju v teku desetih dni vse ozemlje, kjer so bili Nemci v večini leta 1910. Britanska legija bo pri zasedbi pomagala. Jamstvo za meje nove Češkoslovaške prevzema Anglija in Francija. 30. Češkoslovaška vlada se je odločila, da münchenske predloge sprejme. Predsednik vlade general Sirovy je izdal proglas na narod.

Oktober: 1. Takoj po polnoči so nemške čete vkorakale v prvi pas. Poljaki so zasedli Tješin. 4. Anglija dá novi Češkoslovaški dve milijardi in pol posojila. Češkoslovaška hoče tudi Madžarom odstopiti nekaj ozemlja z madžarskim prebivalstvom. 6. Predsednik Češkoslovaške dr. Beneš je odstopil. 7. Slovaška je dobila samoupravo. Prvi predsednik slovaške vlade je dr. Tiso. 10. Nemško zasedanje Češke je končano. Skoraj petina češkoslovaškega ozemlja s štirimi milijoni prebivalcev, med temi skoraj 800.000 Čehov, je prišlo pod Nemčijo. Najbogatejši kraji prejšnje Češke, premogovniki, železni rudniki, tekstilna in steklarska industrija, so odslej v Nemčiji. Češkoslovaška, je postala zdaj poljedelska država, ki se bo politično prilagodila nemški zunanji politiki. Ukrajinci (»Rusini«) v Podkarpatski Rusiji so dobili samoupravo. Tako postaja Češkoslovaška zvezna država Čehov, Slovkov in Ukrajincev. 14. Pogajanja Slovkov in Madžarov v Komarnu so se razbila. V Palestini je cela vojska med Judi in Arabci. Italijanski prostovoljci se vračajo iz Spanije. 19. Poljski zunanji minister je odpotoval v Romunijo, da jo pridobi za razdelitev Podkarpatske Rusije med Madžarsko in Poljsko. 21. Japonci so zasedli Kanton, prestolnico južne Kitajske. 20. Knez Arsen, oče kneza namestnika, je v Parizu umrl. Pokopali so ga na Oplencu. 22. Pogajanja med Slovaki in Madžari se bodo nadaljevala. In tako dalje se film svetovnih dogodkov bliskoma nadaljuje...

NESREČE.

1937. September. V kitajskem mestu Honkongu je orkan pogubil več kot sto ljudi in porušil velik del mesta.

Oktober. 19. Nad Gorjami pri Bledu se je zgodila težka avtomobilska nesreča. Ubila sta se trgovec Kunstelj in bivši hotelir Kenda, Verica Sodja je tudi podlegla poškodbam.

November: 8. Megla je zakrivila, da sta pri Konjicah trčila dva avtomobila. Pri tem je prišla ob življenje žena primarija mariborske bolnice dr. Radšela, on pa je bil ranjen.

December. 20. Sneg in kasneje deževje sta povzročila po Bosni in Slavoniji povodnji, ki so zavzele zelo velik obseg. Vzdolž Posavine je bilo poplavljenih najmanj 100.000 juter zemlje in čez

508 hiš. Utonilo je kakih deset ljudi. Vojaštvo je reševalo prebivalstvo. Škode je več milijonov.

1938. Januar. 19. V Montrealu v Južni Ameriki je pogorela samostanska šola sv. Hiacinte. Ogenj je nastal v kleti pri centralni kurjavi; 47 otrok je zgorelo, 15 je bilo težko ranjenih. 30. Velika tovarna za municijo v Colleferru pri Rimu, kjer je bilo redno zaposlenih 6000 delavcev, je zletela v zrak in se vnela. Zaradi strašne vročine je bilo reševanje onemogočeno. 165 sežganih trupel so potegnili izpod razvalin, oblasti priznajo 200 ranjenih. To je bila ena izmed največjih nesreč te vrste. 30. V Argentini je na pampi, kjer se pase sto tisoč govedi, zagorela trava. V požaru, ki je zavzel velikanski obseg, je zgorelo 90.000 govedi in 11 ljudi.

Februar. 10. V tovarni traktorjev in tankov v Čeljabinsku v Sibiriji je nastala eksplozija, ki je uničila vso tovarno. Mrtvih in ranjenih je bilo okrog sto ljudi. 10. Pri vasi Sretnica blizu Mostarja so pri kmetu Juriju Rožiču praznovali poroko. Nad sto gostov je sedelo v prvem nadstropju. V spodnjih prostorih je zagorelo seno in povzročilo strašen požar, v katerem je našlo smrt 30 ljudi. Zgorel je gospodar, ženin, dve hčeri, nevesta je bila nevarno ožgana.

Marec. 22. Pri Ilirski Bistrici v Italiji je ogenj uničil velike nasade borovcev. Gasilo ga je vojaštvo štirih garnizij.

April. 2. Na progi Beograd—Sarajevo so pri Harbanu skale zasule tir. Vlak se je iztiril, trije vozovi so bili uničeni, sedem ljudi mrtvih. 18. V bližini Šmarji pri Jelšah je treščilo na tla letalo, ki je bilo narejeno v Italiji za Romunijo in so ga vodili na svoje mesto. Trije ljudje so mrtvi. 19. V Turčiji pri Kiršekiru je bil hud potres, ki je porušil deset vasi, 200 ljudi je prišlo ob življenje. 20. V vsej Sloveniji je napravila pozeba tako škodo, kot že deset let ne; 70% zgodnjega sadja je bilo uničenih, velikansko škodo so utrpeli tudi vinogradi. V Slavoniji, vsej dunavski banovini in Dalmaciji je pomladni mrzaz tudi napravil milijonsko škodo.

Maj. 6. V Le Havru je nastal požar na eni najlepših in največjih prekomorskih potniških ladij in jo uničil. 10. V rudniku Marken na Angleškem je eksplodiral 650 m globoko v rovih premogovni prah prav tedaj, ko se je 200 rudarjev pripravljalo, da se odpeljejo z dela. Z velikimi naporji so jih rešili 83, 117 ponesrečencev je mrtvih. 12. Ob reki Sani v Bosni je zdrknil v reko avto z namestnikom zunanega ministra ČSR Bohdan Pavlu, njegovo ženo, otroki in kuharico. Gospod in kuharica sta utonila. 22. Pri Sv. Lovrencu se je vsul zemeljski plaz na progo. Vlak iz Koroške je zavozil vanj; iztirila se je lokomotiva in dva vozova. Kurjač je bil težko poškodovan. Ko bi plaz ležal le nekaj dalje, bi ves vlak zgrmel v Dravo.

I Dybowska

Sveti Andrej Bobóla tolaži dominikanskega meniha: »Kadar dočakajo ljudje táko vojsko, pride po sklenjenem miru vstajenje Poljske in jaz postanem njen glavni zavetnik.« Preroške besede — pred 120 leti.

Junij. 22. Na Viču pri Ljubljani je pogorelo glavno poslopje Združenih opekarn, škode je dva milijona dinarjev.

KULTURNE PRIREDITVE, PROSLAVE itd.

1937. Oktober. 3. V Zenici so slovesno odprli veliko novo državno železno valjarno. 7. V Ljubljani je bila veličastna akademija v spomin na dvajseto obletnico smrti dr. Janeza Evang. Kreka. 10. pa v Št. Janžu na Dolenjskem spominska proslava pred župniščem, v katerem je umrl. 17. Na Raketu so svečano odkrili spomenik kralju Aleksandru I. Zedinitelju.

November. 7. V Beogradu so bile velike slovesnosti ob 150 letnici rojstva Vuka Karadžića. 7. V Ljubljani so odprli zgodovinsko razstavo vseh dosegljivih del velikih slovenskih umetnikov Janeza in Jurija Šubica. 14. so blagoslovili novo banovinsko desko vzgajališče na Selu pri Ljubljani. 21. Združenje inženirjev v Ljubljani je pred tehniško fakulteto odkrilo spomenik Jožefu Reslu, svetovno znanemu izumitelju ladijskega vijaka. 28. se je dopolnilo 50 let, odkar je bilo ustanovljeno Katoliško tiskovno društvo kot matica katoliškega tiskovnega gibanja.

December. 12. V Ljubljani je bila ustanovljena slovenska akademija znanosti in umetnosti. Starostni predsednik je dr. Aleš Ušeničnik. 12. Sloveči Akademski pevski zbor, ki ga vodi France Marolt, je obhajal desetletnico svojega dela. 20. je praznoval 70 letnico dr. Janko Šuman, predsednik urada za varstvo industrijske lastnine v Beogradu, odličen pravniški strokovnjak.

1938. Januar. 6. Slovenski misijonar, apostolski proprefekt Jožef Kerec, je bil od kitajske vlade imenovan za vladnega svetnika, kar je za tujca nekaj izrednega. 23. je obhajal 60 letnico pesnik Oton Zupančič.

Februar. 12. V Plancici so se vršile slovenske smuške tekme ZFO, ki so se jih udeležili tudi češki Orli. 28. V Lahti na Finskem so bile smučarske tekme za svetovno prvenstvo. Naš odlični smučar Franc Smolej je v teku na 18 in 52 km postavil najboljšega srednjeevropskega smučarja. Doslej še ni nihče tako približal srednjeevropsko stopnjo severni.

Marec. 6. Umetnice Ženske male zveze so razstavile v Ljubljani svoja dela. 16. V Nevljah pri Kamniku so pri ureditvi struge Nevljice naleteli na okostje mamuta. Žal, da manjka nekaj kosti, da bi bilo popolno. 19. V Suhi krajini so slovesno blagoslovili vodovod v Velikih Rebrcah, ban pa je zasadil prvo lopato za vodovod na Globočku, ki bo velika naprava za preskrbo Suhe krajine z vodo. Ob tej priliki so imeli veliko narodno slovesnost. 30. V Splitu so slovesno spustili v morje novo torpedovko »Zagreb«.

Maj. 1. Ljubljanska občina je priredila proslavo na čast materam, na katero je povabila tiste, ki so imele štirinajst in več otrok. Prišlo je 35 mater, ki so dobile zlate verižice z Marijino svetinjo v spomin. 3. Voditelja slovenskega naroda dr. Antona Korošca je izvolila mestna občina ljubljanska za častnega občana. 6. Na spodbudo posebnega kulturnega odbora, ki mu je duša pisatelj Finžgar, je nabrala šolska mladina 150.000 din za

odkup Prešernove rojstne hiše, ki bo postala Prešernov muzej. 14. Z velikimi slovesnostmi so v Clevelandu v Ameriki odprli Jugoslovanski vrt. K tem svečanostim se je pripeljal tudi ljubljanski župan dr. Adlešič, ki je prinesel slovenska darila: Kraljev kip Slovenke, Jakčevo sliko Prešerna in Sterneno slika Jurija Vege. Priredili so mu nad vse prisrčen in časten sprejem. 15. Pri Sv. Juriju ob Ščavnici so ob veliki udeležbi ljudstva odkrili spomenik kralju Aleksandru I. 20. V Beogradu so pričeli velika izsuševalna dela ob Savi, kjer bo stal nov del mesta. 22. V Mariboru so slovesno blagoslovili temeljni kamen za novo bogoslovnico. 24. V Ljubljani so priredili prisrčen sprejem pariškemu nadškofu kardinalu Verdieru, znanemu socialnemu delavcu, ko je bil na potu na evharistični kongres v Budimpešti. 26. V Budimpešti se je pričel mednarodni evharistični kongres; verniki iz vseh delov sveta so napolnili mesto.

Junij. 1. V Murski Soboti so slovesno proslavili začetek novega okrožnega sodišča. 4. Slovenska šola na naši skrajni severni meji v Št. Ilju je praznovala 150 letnico obstoja. 6. V Ljubljani je bil kongres državnega Društva za ceste, kjer je gradbeni minister razložil velik program vlade za obnovo cest. 9. Ljubljana je za 12 ur sprejela nestrohnjeno telo poljskega mučenca sv. Andreja Bobole, ki so ga prevažali iz Rima na Poljsko. 12. Na Jesenicah je bil zaključen »Slovenski teden«, izredno uspela kulturna prireditev, ki je zajela skoro vsa Gorenjsko. 17. V Beogradu so zaključili mednarodno letalsko razstavo, ki jo je obiskalo 220.000 ljudi. 19. V Kranjski gori so slovesno blagoslovili dva vodovoda: za Kranjsko goro in Log do Martuljka. 26.—29. je bil v Ljubljani mednarodni mladinski tabor, ki ga je priredila ZFO s sodelovanje VDK. Pokrovitelj je bil kralj Peter II in knez namestnik Pavle, ki se je s knežinjjo Olgo, sedmimi ministri in mnogimi drugimi odličniki in zastopniki oblaste osebno udeležil tabora. 29. dopoldne je bil sprevod mladine, kakršnega Ljubljana še ni videla; trajal je dve uri. Udeležilo se ga je 3000 čeških Orlov, od teh 1500 v krojih, 300 Francozov, 9490 slovenskih fantov in deklet. Sledil je sprevod Prosvetne zveze, ki je tako in z razstavo v Serafinskem kolegiju proslavila svojo 40 letnico. V tem je šlo več alegoričnih skupin in 3000 narodnih noš. Popoldne je nastopilo na Stadionu nad 15.000 organizirane mladine, gledalcev je bilo 50.000, narodnih noš 3000, 50.000 ljudi je ostalo zunaj Stadionu.

Julij. 10. Pri Sv. Trojici je bil ob 20 letnici ustanovitve Jugoslavije narodni tabor, ki se je razvil v veličastno manifestacijo obmejnih Slovencev za narod in državo; udeležilo se ga je 12.000 ljudi. 10. V Polhovem Gradcu so z veličastno proslavo počastili spomin stoletnice rojstva ameriškega škofa rojaka Jakoba Trobca. 11. V prisotnosti izseljencev iz vseh krajev sveta je bila ustanovljena Izseljeniška zbornica za Slovenijo. 14. Američan Hughes je v 3 dneh, 19 urah in 17 minutah preletel okoli sveta. 17. Pri Sv. Petru ob Sotli je bil veličasten tabor, blagoslovili so tudi novo zastavo. 24. Slovenska katoliška dekleta so imela na Brezjah svoj prvi tabor, ki je sijajno uspel; bilo jih je 12.000.

† Monsignor dr. Jože Debevec.

Ta zgleden duhovnik in pisatelj se je rodil dne 15. marca 1867 v Begunjah pri Cerknici, študiral je gimnazijo v Ljubljani, potem eno leto na Dunaju, nato je vstopil v ljubljansko bogoslovje; kot kaplan je bil eno leto na Breznici na Gorenjskem in nekaj mesecev v Trnovem v Ljubljani. Kot gojenec

Avguštineja na Dunaju se je pripravil na doktorat iz bogoslovja in ga naredil 1894. Kot prefekt Alojzivišča je naredil še izpite za profesorja starih in slovanskih jezikov. Kot profesor je bil od 1900

do 1910 v Kranju, nato do upokojitve 1924 na sedanji klasični gimnaziji v Ljubljani. Kot upokojenec je bil ravnatelj zasebne uršulinske nižje gimnazije v Ljubljani. Že kot dijak je pisal, v bogoslovju je sodeloval pri Pomladnih glasih. Povestica »Ljubezen do mame« je kazala lep pisateljski dar. Najlepše njegovo izvirno delo so Vzori in boji, opis dijaškega življenja v tistih letih, in nadaljevanje Do zmage; to je izhajalo pod izmišljenim imenom Jožeta Ošabna. Največ pa se je trudil s prevajanjem Dantejeve Nebeške komedije, ki jo je vso prevedel in razložil. Bil je večkrat urednik Doma in sveta, pisal je v Mentor, Mohorjev Koledar, Mladiko in drugim. Uslužen in ljubiv je bil do skrajnosti. V družbi je rad skrbel z duhovitimi napitnicami za vedro razpoloženje. Z njim je legel v grob mož, priden ko mravlja, dober ko kruh in delaven ko slovenska mati.

Za gospodinje.

Humek Štefanija.

Največ trpi večina gospodinj zaradi pomanjkanja časa. Ves dan hite, vse bi imele rade v najlepšem redu, pa kar ne dobe časa za to. Če se pri tem hočejo pretegniti, škodujejo samo svojemu zdravju. Kaj naj store? Ne pomaga drugega, kakor da skušajo delati po navodilih in nasvetih izkušenih gospodinj, ki se trudijo, da olajšajo usodo svojim sovrstnicam.

Pri pospravljanju.

Stanovanje vzdržujemo snažno z vsakdanjim, tu pa tam temeljitim pospravljanjem. Manj dela bomo imeli s stanovanjem, ako bomo skušali odpraviti nekatere grde navade, ki jih ponekod še opažamo. Predvsem pomnimo tole: v stanovanje naj nima dostopa nobena žival. Navadimo člane družine, da odlože umazano obušalo in obleko na pravi prostor. Nikar ne dovoljujmo položiti na omaro, pod posteljo ali pod klop. Kako moremo zahtevati od žene, ki ima sicer najboljšo voljo, pa zelo malo časa, da bo vse reči, ki leže okrog po hiši, vsak dan prelagala in vsakokrat posebej očistila prahu! Kako hitro pa je pospravljen, če nikjer nič ne leži, samo metlo ali omelo vzamemo v roke, hitro pometemo, čež nekaj minut pobrišemo prah pa je soba v redu. Tudi gospodinja sama naj se navadi, da bo dala vsako stvar sproti na določen prostor nazaj pa bo hiša vedno v redu.

Orodje za pospravljanje naj bo lepo skupaj, da samo posežemo pa imamo v rokah, kar potrebujemo. Cunjo za prah splaknemo takoj, ko smo opravile delo, in jo damo sušiti.

Pri temeljitim snaženju se ne spravljajmo nad več sob hkrati, ker je sicer vsa hiša narobe.

Pri kuhanju.

V kuhinji prebije vsaka gospodinja precej časa. Za kuhinjsko delo je zelo važno, da je prostor svetel, zračen in pravilno opremljen, pripomočki in orodje v dobrem stanju in spravljeni pripravno, da so blizu pri rokah. Posoda in orodje, ki ga potrebujemo pri štedilniku, naj bo čim bližje štedilnika; kar pa potrebujemo pri kuhinjski mizi, pa v njeni bližini, da ne hodimo nobene stvari daleč iskat.

Sestavimo jedilnik preudarno, da se nam ne nakopiči preveč dela hkrati, nato pa začnimo s pripravljanim obeda pravočasno! Ravno pomanjkanje časa in pretirano hitenje nam v kuhinji lahko marsikaj pokvari, pa tudi škoduje našemu zdravju. Pri pripravljaju zelenjave in sadja postopamo tako, da padajo vsi odmetki na papir, ki ga pogrnamo po mizi ali v naročje. Ko smo opravili, papir z enim samim prijemom zganemo in stresemo ostanke iz nje v vedro. Vse kuhinjsko orodje, ki ga rabimo med kuhanjem, to je kuhlance in drugo, po vsaki uporabi odložimo v lonec, na-

polnjen z mrzlo vodo do polovice, ta lonec naj stoji na štedilniku. Tako ostane štedilnikova plošča snažna in po košilu je manj dela s čiščenjem. Madeže, ki se napravijo na štedilniku, umijmo sproti. Ravno tako tudi madeže, ki se napravijo na mizi. Črno posodo postavljajmo na mizo samo na lesenih podstavkih, ki jih imamo nalašč za to.

Varčujmo s posodo in je ne mažimo po nepotrebem! Kar smo med kuhanjem le malo umazali in ne mislimo dopoldne več rabiti, sproti splaknimo in spravimo nazaj v omaro. Posodo, katere ni mogoče umiti kar na hitro, nalažajmo v škafo, napolnjen z mrzlo vodo, kjer se počasi odmoči, in jo po kosilu urno in z lahkoto pomijemo. Kuhinjskih nožev ne smemo namakati, ampak jih po uporabi trdo zbršimo s časopisnim papirjem ter denimo na suh prostor, kjer počakajo do pomivanja.

Pri pomivanju.

Zelo zaposlena gospodinja se manj zamudi, če pomiva le enkrat na dan. Preden se spravimo k pomivanju, denimo lepo vso rabljeno posodo, ki je bila dotlej v vodi, tja, kjer pomivamo. Manj vode potrebujemo in hitreje pomijemo, če vso posodo pred pomivanjem očistimo jedilnih ostankov s papirjem. Zunanjo okajeno stran posode očistimo lahko suho z vimom in papirjem, preden jo denemo v vodo; nato šele umijemo posodo v tako vroči vodi, kolikor prenese roka.

Pomivajmo sedé; seveda mora biti skleda ali škafo v taki višini, da sedé udobno pomivamo. Na levi si zložimo umazano posodo, zraven mora biti tudi naprava za odtakanje, kamor zlagamo pomito posodo. Začnemo s kozarci, nadaljujemo s porcelanasto posodo in jedilnim orodjem, nazadnje pomijemo mastno posodo za kuhanje. Če si moremo pripraviti dovolj vroče vode, pomito posodo samo poškopimo s čisto, vročo vodo pa je ni treba nič brisati. S tem si prihranimo precej dela. Delo pri pomivanju nam olajša še razno orodje, kakor jeklena gobica in razne ščetke. Vse to orodje je treba tupatam skuhati v sodi. Šele ko smo pomile, vstanemo, denimo vsako reč na svoj prostor, skledo ali škafo za pomivanje pa izpraznimo in očistimo. Čim bolj smo ocedile posodo od masti pred pomivanjem, tem manj mastna bo pomivalna skleda. Masten rob drgnemo s papirjem, potem posodo umijemo.

V treh glavah — ena sama misel: „Kako neki doseže soseda tako belino pri svojem perilu?“ Tri besede pojasnijo tajnost: Terpentinovo milo Zlatorog. To izdatno milo daje gosto belo peno, ki z malo truda prizanesljivo odpravi s perila vso tudi še tako trdovratno nesnago in pretvori perilo v sveže duhtečo belino.

TERPENTINOVNO MILO

Zlatorog

Pri pranju in likanju.

Čim bolj perilo umažemo, tem več trpi pri pranju, tem prej se strga, pa tudi gospodinja ima težje delo. Nekatere vrste perila vse preveč zamažemo, na primer kuhinjsko perilo. Kuhinjske brisalke za posodo in brisače za roke prav za prav ne smejo biti po uporabi nič umazane, ampak samo mokre. Podobno je s posteljnimi in životnimi perilom. Ako smo zelo umazane in potne od dela, se vedno umijmo, preden ležemo spat. Paziti moramo na otroke, da si umijejo noge, ako so bili čez dan bosí. Tudi životno perilo manj trpi, ako ga pogosto menjamo in peremo. Čim manj umažano je perilo, tem hitreje je oprano, tem manj trpi gospodinja.

Ne napravljajmo si preveč pranja hkrati! Bolje je, da peremo večkrat po malem, kakor

pa velikansko množino hkrati, sicer je perilo slabo oprano in povzroča gospodinji preveč nepotrebne posla, pri tem pa zaostane vse drugo gospodinjsko delo. Barvaste stvari, ki jih moramo tako prati zase, operemo, kadar imamo kaj časa.

Najvažnejše je pri celotnem poteku pranja začetno namakanje in končno splakovanje. Če to upoštevamo, dobimo gotovo lepo oprano perilo. Namočeno, sprano in ovito perilo šele namilimo, zmencamo in skuhamo. Da dobimo belo perilo na lahek način, je potrebno, da pride dvakrat v svežo milnico ali lug. Ko perilo zmencamo iz prvega luga, se v njem loči od perila toliko nesnaže, da lug nima več moči, da bi odvezel še kaj umazanosti. V takem umazanem lugu perila ne smemo kuhati, ampak treba je pripraviti drugo, svežo milnico, v katero pride perilo iz prvega luga. Za splakovanje bodi prva voda vroča, druga po možnosti še topla in mehka. Šele tretja voda je lahko mrzla. Perila ne ovijajmo preveč, rajši obesimo bolj mokrega, da se dlje časa suši na soncu in se pri tem obeli.

Vse posode za pranje si postavimo v prirodno višino, da se pri delu ne držimo sklonjene navzdol. Perimo na takem kraju, kjer nam je čim manj treba prenašati težke po-

sode z vodo in perilom. Uporabljajmo otroški voziček za prevažanje opranega perila, vrečico za pripenjalke in vrv. Mnogo pomaga pri pranju gumijasta cev, s katero lahko natočimo vodo v vsako posodo, ne da bi jo morali dvigati ali prenašati.

Čim skrbneje perilo razobesimo, tem lažje ga pozneje zlikamo. Perilo razdelimo na dva kupa; tako, ki mora biti lepo zlikano zase, in tako, ki ne potrebuje tolike natančnosti, zopet zase. Ko smo zlikali obleke, moške srajce, namizno perilo in druge boljše kose, porabimo ostalo toploto likalnika, da spravimo v red perilo z drugega kupa. Brisače, gladke rjuhe, trikó samo malo pretegnemo, po robu povlečemo z likalnikom, natančno zložimo, potem pa še malo pritisnemo, da se vleže. Na ta način si prihranimo mnogo dela.

Da likamo sedé, je danes že splošno znano. Le miza ali deska mora biti v pravi višini, da ne dvigamo rok s težkim likalnikom previsoko, kar bi nas utrujalo. Perila ne zlagamo sproti skupaj, ampak šele na koncu, ko smo vse opravili. Med likanjem ga polagamo čez stol ali stajalo, ki ga napravimo, ako položimo dve palici preko dveh stolov. Preden začnemo z delom, si pripravimo prav vse, da pozneje med delom ne vstajamo.

Odpustki za ude Družbe sv. Mohorja

dovoljeni od papeža Pija IX. s pismom z dne 18. maja 1860:

a) Popolni odpustek na dan vstopa v bratovščino, če se opravi sveta spoved in prejme sveto obhajilo.

b) Popolni odpustek za smrtno uro vsakemu udu, ki se spove in prejme sveto popotnico; ali če to ni mogoče, presladko ime Jezus skesano zakliče, ali vsaj v srcu pobožno vzdihne.

c) Popolni odpustek vsakemu udu, ki na god sv. Mohorja, škofa in mučenca, 12. julija, ali v njegovi osmini opravi sveto spoved, prejme sveto obhajilo, obišče župnijsko cerkev in tam pobožno moli za edinstvo krščanskih vladarjev, za prenehanje krivoverstva in za povišanje svete katoliške Cerkve.

d) Odpustek 7 let in 7 kvadragen štirikrat v letu vsakemu udu, ki obišče župnijsko cerkev in v zgornje namene pobožno moli.

e) Odpustek 60 dni vsakemu udu, kadarkoli se udeleži svete maše ali kakega drugega cerkvenega opravila v župnijski cerkvi, ali teoforične ali druge od škofa odobrene procesije, ali spremlja duhovnika, ki nese sveto popotnico, ali če je to nemogoče, tedaj ko zasliši zvon, pobožno moli »Oče naš« in »Zdrava Marija« za rajne ude, ali kadarkoli opravi kako dobro delo, ali delo krščanskega usmiljenja.

Vsi ti odpustki se morejo obrniti v prid dušam v vica.

Slovenski kulturni dinar.

Letos so do 1. oktobra darovali Mohorjani za naše izseljence din 6167-50. V Belgijo, Francijo, Nemčijo, Argentino, Afriko in južne kraje naše države smo poslali 1100 knjig redne izdaje, za ostalo pa, ker so izseljenci tako želeli, druge knjige. Slovenskim misijonarjem smo poslali 28 kompletnih iztisov.

Ne pozabite na kulturni dinar!

Seznamek

župnij, krajev, poverjenikov in udov Družbe sv. Mohorja.

Seznamek smo razvrstili po škofijah in dekanijah. — Prve številke na koncu župnij in krajev pomenijo število udov leta 1938, druge številke število udov leta 1937. — Pri krajih s poštnim uradom pošta ni posebej navedena.

Krška škofija.

1. Beljak.

Brca: Verhniak Jožef, župnik	11	23
Loče: dr. Ogris Josip, župnik	47	60
Sv. Lenart pri Sedmih studencih (Rekarja vas): Sadjak Andrej, župnik	19	24
Štebenj pri Bekštanju (Malosče): Ožgan Janez, župnik	20	25
Zila (Beljak): Oblasnig Jožef, organist	10	11

2. Borovlje.

Bilčovs (Bistrica v R.): Stich Jožef, župnik	75	112
Borovlje: Dr. Geramb Edv.	5	15
Glinje (Borovlje): Wornig M., župnik	31	41
Golšovo (Žihpolje): Kovač Franc, župnik	5	10
Kapla (Svetna vas): Singer Štefan, dekan	10	19
Kotmara vas: Mente K., župnik	27	35
Ljubelj (Podgora): Dr. Mikula J., soprov.	16	22
Sele (Borovlje): Vauti Alojz, župnik	71	77
Slov. Plajberk (Podgora): Dr. Mikula J., žpk.	25	37
Sveče (Bistrica v Rožu): Ruprecht V., žpk.	60	90
Šmarjeta v Rožu: Trabesinger Lenart, žpk.	42	43
Št. Janž v Rožu (Svetna vas): Dr. Lučovnik Ivan, župnik	34	41
Žihpolje: Koschier Kristo, župnik	29	28

3. Celovec.

Celovec: Družba sv. Mohorja	36	54
Sv. Du h: mgr. Podgorc Valentin	7	6
Hodiše: Društvo »Zvezda«	14	55
Otok: Malgaj Friderik, župnik	16	15
Škofiče (Vrba): Nadrag Alojzij, župnik	33	25
Vetrinj: Klatzer Štefan	5	11

4. Dobrla ves.

Apače (Galicija): Rudl J., provizor	8	8
Dobrla ves: Vastl Martin	76	80
Galicija: Rudl J., župnik	19	25
Globasnica: Sekol Janez, župnik	38	46
Korte (Železna Kapla): Pečnik Jakob	14	15
Obirsko (Železna Kapla): Zupan Ign., žpk.	24	30
Reberca: Sporn Ivan, župnik	17	20
Škocijan v Podjurski dol.: Poljanec V., žpk.	60	65
Šteben (Šmihel pri Plib.): Kindlman J., dek.	9	13
Št. Lipš (Dobrla ves): Pollak Jos., župnik	36	47
Št. Vid v Podjuni: Zulechner Feliks, župnik	31	63
Železna Kapla: Zechner Aleš, župnik	121	134
Žitara vas (Miklavčevo): Weiss Val., žpk.	43	52

5. Pliberk.

Kazaze (Sinčavas): Oizinger Luka, župnik	19	5
Pliberk: Zimolin Ivan, kaplan	142	167
Suha (Labud): Dr. Zeichen Franc, župnik	15	26
Šmihel pri Pliberku: Vintar Josip, župnik	97	100
Vogrče (Pliberk): Wölfel Blaž, župnik	27	31
Žvabek (Pliberk): Uranšek Fran, župnik	33	43

6. Rožek.

Drava (Podravlje): Katnig Janez	4	5
Gozdanje (Vrba): Kuchler Martin, župnik	10	14
Lipa (Podravlje): Reichmann R.	10	11
Logavas (Vrba): Rainer Matevž	17	16
Pečnica: Maierhofer H., župnik	25	30
Podgorje: Vuk F., župnik	5	37
Rožek: Dobernik Josip, župnik	8	8
Skočidol (Podravlje): Ulbing T., župnik	30	36
Št. Ilj ob Dravi (Vrba): Petrič Janez, žpk.	34	48
Št. Jakob v Rožu: Šenk Franc, dekan	88	90

7. Šmohor.

Blače: Župni urad	5	5
Brdo: Ebner Janez, župnik	30	37
Gorje (Zilska Bistrica): Katnik Fr., župnik	10	20
Št. Jurij na Zili: Mošič Jakob, župnik	12	17
Melviče (Brdo): Mikula Franc, župnik	24	21
Zilska Bistrica: Kuchling Anton, župnik	17	28

8. Tinje.

Medgorje (Grabštanj): Markt Niko, župnik	15	15
Podkarnos (Žrelec): Brabenec Jan., prošt	10	13
Radiše (Žrelec): Jank Ludovik, župnik	40	57
Šmihel pri Škofjem dvoru: Jos. Boštjančič	6	—
Tinje: Benetek Anton, prošt	35	36

9. Velikovec.

Djekše: Repnik Franc, župnik	10	10
Grebinski kloster (Grebini): Thurner Edv., župnik	22	28
Gorenče (Ruda): Muri Ignacij, župnik	31	20
Krčanje: Župni urad	6	6
Št. Jurij na Vinogradih (Zgornje Trušnje): Komar Joža, provizor	4	4
Št. Rupert (Velikovec): Skrinar Al., ž. upr.	15	23
Vovbre: Zebedin Kristof	22	24

Število udov: dosmrtnih 74, letnih 1937 = 2011.

Lavantinska škofija.

1. Braslovče.

Braslovče: Križan Franc, kaplan	200	155
Gomilsko: Satler Franc, župnik	72	73
Marija Reka (Sv. Pavel pri Preboldu): Sagaj Marko, soprovizor	6	18
Št. Andraž pri Velenju (Velenje): Potrč Alojzij, provizor	33	23
Sv. Jurij ob Taboru: Pečnak Jož., župnik	150	140
Sv. Pavel pri Preboldu: Sagaj Marko, žpk.	113	135
Šmartno ob Paki: Presker Karol, dekan	135	130
Vransko: Dr. Mörtl Valentin, župnik	158	160

2. Celje.

Celje: Jurak Peter, opat	675	680
Gotovlje (Žalec): Ocvirk Alojzij, župnik	61	52

Griže: Kosi Jakob, župnik	122	126
Polzela: Pirc Andrej, župnik	130	123
Sv. Peter v Sav. dol.: Dr. Jančič Ivan, žpk.	116	119
Teharje: Vesenjaki Pavel, župnik	131	144
Žalec: Veternik Anton, župnik	200	211

3. Dolnja Lendava.

Beltinci: Ciglar Alojzij, kaplan	67	83
Bogojina: Hauko Jožef, župnik	29	28
Dobrovnik: Zelko Ivan, kaplan	13	10
Dolnja Lendava: Halas Danijel, kaplan	36	31
Hotiza (D. Lendava): Berden J., kapl. eksp.	32	29
Sv. Križ v Črensovcih (Črensovci): Zadravec Matija, župnik	28	36
Polana (Črensovci): Rantaša Anton, župnik	44	35
Strehovci (Dobrovnik): Bojnc Franc	6	6
Turnišče: Jerič Ivan, župnik	32	16

4. Dravograd.

Črneče (Meža ob Dravi): Drvodol L., vikar	25	25
Dravograd: Munda Matija, prošt, dekan	29	34
Libelčice: Vogrinec Anton, župnik	22	18
Ojstrica (Dravograd): Šmon Franc, prov.	8	11

5. Dravsko polje.

Cirkovce: Ravšl Anton, župnik	102	86
Črna gora (Ptujška gora): P. Konstantin Ocepek, župnik	60	65
Fram: Rakun Franc, župnik	110	110
Hoče: Sagaj Alojzij, dekan	90	90
Slivnica pri Mariboru: Mihalič Jos., žpk.	97	102
Št. Janž na Dravskem polju: Polak Franc, župnik	115	118
Št. Lovrenc na Dravskem polju: Spindler Franc, župnik	101	89

6. Gornji grad.

Bočna (Gornji grad): Kitak Jakob, župnik	50	50
Gornji grad: Šlander Maks, župnik	88	85
Ljubno v Sav. dol.: Krančič Josip, dekan	77	80
Luče: Mikolič Jurij, župnik	100	102
Marija Nazaret (Mozirje): P. Kerubin Tušek, župnik	65	65
Mozirje: Krošelj Franc, župnik	85	85
Nova štifca (Gornji grad): Fermé Gothard, župnik	43	41
Rečica v Sav. dol.: Požar Alfonz, župnik	165	163
Solčava: Arko Leopold, župnik	67	63
Sv. Francišek (Radmirje): Vogrinec L., žpk.	116	56
Šmartno ob Dreti: Zagoršek Franc, župnik	61	56
Šmihel nad Mozirjem (Mozirje): Strmšek Franc, župnik	31	32

7. Jarenina.

Jarenina: Čížek Josip, župnik in dekan	142	144
Spodnja Sv. Kungota (Pesnica): Kraner Vincenc, župnik	78	81
Svečina (Zg. Sv. Kungota): Časl Fr. župnik	56	56
Sv. Jakob v Slov. goricah: Erhatič Martin, župnik	112	112
Sv. Jurij ob Pesnici (Zg. Sv. Kungota): Zupanič Anton, župnik	15	17
Št. Ilj v Slov. goricah: Vračko Evald, žpk.	84	84

8. Konjice.

Čadram (Oplotnica): Hohnjec Franc, župnik	88	82
Kebelj (Oplotnica): Panič Jožef, župnik	30	23
Konjice: Tovornik F., arhidiacon	211	172
Loče: Žičkar Marko, župnik	64	67
Prihova (Slov. Konjice): Kocjančič Anton, župnik	76	86
Stranice (Slov. Konjice): Žolnir Jožef, žpk.	25	29
Sv. Jernej pri Ločah (Loče): Paulič Peter, župnik	14	15
Sv. Kuničunda na Pohorju (Zreče): Žgank Ferdinand, župnik	46	52
Špitalič (Sl. Konjice): Goričan Janez, žpk.	22	23
Zreče: Bezjak Josip, župnik	39	50
Žiče (Loče): Tomazič Anton, župnik	36	36

9. Kozje.

Buče: Turk Miloš, župnik	59	65
Dobje (Slivnica pri Celju): Vavpotič Franc, župnik	80	70
Kozje: Lunder Viktor, dekan	45	65
Olimje (Podčetrtek): Lorbek Ivan, župnik	13	12
Pilštanj: Rauter Jakob, župnik	41	50
Planina pri Sevnici: Sajovic Jakob, župnik	66	72
Podčetrtek: Sternad Friderik, župnik	52	56
Podsreda: Zidanšek Jakob, župnik	31	31
Polje (Podčetrtek): Kociper Rudolf, župnik	22	31
Prevorje (Pilštanj): Glavnik Franc, župni upravitelj	16	27
Sv. Peter pod Sv. Gorami: Rančigaj Ivan, župnik	43	50
Sv. Vid na Planini (Planina pri Sevnici): Presnik Josip, župnik	36	31
Zagorje (Pilštanj): Pribožič Jurij, župnik	6	8

10. Laško.

Dol pri Hrastniku: Medvešek Matija, žpk.	105	110
Hrastnik: Kosar Lojze, kaplan	35	48
Laško: Mgr. dr. Franc Kruljc, dekan	150	150
Loka pri Zidanem mostu: Šket M., župnik	55	61
Marija širje (Zidani most): Kristovič Miloš, župnik	17	20
Razbor (Loka pri Zidan. mostu): Pretnar Jožef, župnik	16	18
Sv. Jedert (Laško): Lončarič Josip, župnik	55	50
Sv. Lenart (Laško): Babič A., župni uprav.	42	40
Sv. Marjeta pri Rimskih Toplicah (Rimske Toplice): Bohak Jakob, župnik	52	52
Sv. Miklavž (Laško): Čebašek Jak., župnik	30	28
Sv. Rupert nad Laškim (Sv. Jurij ob j. ž.): Jaeger Avguštin, župnik	60	72
Trbovlje: Gorožanc Martin, katehet	250	287
P o s a m e z n i k i	2	2

11. Ljutomer.

Apače: Cilenšek Ivan, župnik	33	35
Cezanjenci (Ljutomer): Ferk Mihael, župnik	30	32
Kapela (Slatina Radenci): Škofič Marko, ž.	87	94
Ljutomer: Lovréc Andrej, župnik	156	155
Mala Nedelja: Ostrž Franc, župnik	40	45
Sv. Jurij ob ščavnici: Štuhec Franc, župnik	125	126
Sv. Križ pri Ljutomeru (Križevci pri Ljutomeru): Weixl Josip, dekan	212	229
Sv. Peter v Gornji Radgoni: Gaberc M., župnik	215	206

Veržej (Križevci pri Ljutomeru): Klemenšek Anton, župnik 38 37

12. Marenberg.

Brezno ob Dravi: Mak Ivan, župni upr.av. 20 20
Kapla (Brezno ob Dravi): Lorenčič Vinko, župnik 40 34
Marenberg: Messner Ivan, dekan 105 100
Muta: Janko Nep. Breznik, župnik 100 96
Pernice (Muta): Slana Franc, župni upr. 10 —
Remšnik (Brezno ob Dravi): Pavlič V., žpk. 15 15
Št. Ožbolt (Brezno ob Dravi): Krušič Jan., provizor 31 31

13. Maribor levi breg.

Maribor, Stolna: Pribožič Peter, stolni vikar 713 751
Bogoslovje: dr. Ostrc Alojzij 11 28
Frančiškani: p. Landeržott Valer. 276 318
Gornja Sv. Kungota: Kolarič Jožef, župnik 43 35
Kamnica (Maribor): Munda Vinko, župnik 117 91
Selnica ob Dravi: Čiuha Ferd., župnik 46 48
Sv. Barbara v Slov. gor. (Sv. Barbara pri Mariboru): Potočnik J., župnik 32 34
Sv. Duh na Ostrem vrhu (Selnica ob Dravi): Holcman Vinko, župnik 47 56
Sv. Križ pri Mariboru (Gornja Sv. Kungota): Kren Franc, župnik 34 36
Sv. Marjeta ob Pešnici: Frangež Jern., žpk. 48 41
Sv. Martin pri Vurbergu (Vurberg pri Ptuj): Lajnič Anton, župnik 57 50
Sv. Peter pri Mariboru (Maribor): Žalar Alojzij, župnik 82 82

14. Maribor desni breg.

Limbuš: Bračič Andrej, župnik 65 61
Ruše: Pšunder Ferdo, župnik 115 125
Studenci pri Mariboru: Kapucinski samostan 56 54
Sv. Lovrenc na Pohorju: Oblak Iv., župnik 79 93
Sv. Magdalena v Mariboru: Stergar Anton, dekan 227 286
Sv. Marija v Puščavi (Sv. Lovrenc na Pohorju): Nadrah Ignacij, župnik 32 32

15. Mežiška dolina.

Črna pri Prevaljah: Razgoršek Vinko, žpk. 95 95
Guštanj: Barbič Mihael, župnik 103 100
Javorje (Črna pri Prevaljah): Viternik L., župnik 15 13
Koprivna (Črna pri Prevaljah): Hojnik J., 15 12
Kotlje: Serajnik Ivan, župnik 31 38
Mežica: Hornböck Janez, dekan 145 148
Prevalje: Župni urad 101 95
Strojna in št. Danijel (Prevalje): Rataj Ant. Pad., župnik 60 66

16. Murska Sobota.

Cankova: Safošnik Jakob, kaplan 40 40
Gornja Lendava: Kolenc Ivan, župni upr. 53 43
Gornji Petrovci v Prekmurju: Čirič Anton, župnik 12 12
Markovci (Šalovci): Ficzeko Karel, žpk. 4 2
Martjanci v Prekmurju: Berden And. žpk. 22 30

Murska Sobota: Horvat Štefan, katehet 30 28
Martinišče 20 21
Pečarovci (Mačkovci): Bejek Janko, žpk. 6 —
Pertoča (Rogaševci v Prekmurju): Varga Št., župnik 17 17
Rakičan (Murska Sobota) Vogrin Štefan 13 16
Sv. Jurij v Prekmurju (Rogaševci v Prekmurju): Kaplanija 30 38

17. Nova cerkev.

Črešnjice (Vojnik): Hlastec Franc, župnik 10 10
Dobrna pri Celju: Urleb Franjo, župnik 78 87
Frankolovo (Vojnik): Čech Vaclav, župnik 14 18
Nova cerkev: Žagar Pavel, dekan 50 53
Šmartno v Rožni dolini (Celje): Ozvatič Franc, župnik 33 42
Vitanje: Musi Alojzij, župnik 86 83
Vojnik pri Celju: Lasbacher Anton, župnik 100 111

18. Ptuj.

Hajdina (Ptuj): Skuhala Vekoslav, župnik 58 85
Polenšak (Moškanjci): Poplatnik J., župnik 59 58
Ptuj — Mestna župnija: Prošt. nadžupnijski urad 100 100
Ptuj — Sv. Peter in Pavel: p. A. Svet, žpk. 169 184
Sv. Andraž v Slov. gor.: Alt Ivan, župnik 93 100
Sv. Lovrenc v Slov. gor. (Juršinci pri Ptuj): Neudauer M., župnik 111 135
Sv. Marjeta niže Ptuja (Sv. Marjeta pri Moškanjcih): Šketa Ivan, župnik 113 130
Sv. Marko (Markovci pri Ptuj): Groblar Ign., župnik 72 66
Sv. Urban pri Ptuj: Razbornik Iv., župnik 71 85
Vurberg pri Ptuj: Kokelj Alojzij, župnik 52 55

19. Rogatec.

Kostrivnica (Podplat): Slavič Janko, žpk. 55 62
Rogatec: Žekar Jožef, dekan 46 49
Stoprce (Rogatec): Pichler Alojz, župnik 25 24
Sv. Ema (Pristava) Čepin Martin, župnik 16 16
Sv. Florijan ob Boču (Rogatec): Malajner Karol, župnik 20 15
Sv. Križ (Rog. Slatina): Vajda Julij, nadžupnik 95 86
Sv. Peter na Medvedjem selu (Podplat): Pučnik Anton, župnik 18 22
Sv. Rok ob Sotli (Rogatec): Veranič Anton, župnik 16 21

20. Slovenska Bistrica.

Črešnjevec (Slovenska Bistrica): Zámuda Alojzij, župnik 82 91
Gornja Polskava: Ivan Orel, župnik 40 45
Laporje: Ozimič Jožef, dekan 90 90
Majšperg: Korošec Jožef 79 37
Makole: Šegula Franc, župnik 81 67
Poljčane: Cilenšek Alojzij, župnik 72 71
Slov. Bistrica: Šolinec Ivan, mestni župnik 179 188
Spodnja Polskava (Praegersko): Zorko Melhior, župnik 90 131
Studenice pri Poljčanah: Čede Jos., župnik 40 40
Sv. Martin na Pohorju (Slov. Bistrica): Zdolšek Alojz, župnik 20 20
Sv. Venčeslav (Slov. Bistrica): Zakošek Iv. 20 19
Tinje (Slov. Bistrica): Hafner Urh, župnik 31 32

21. Stari trg pri Slovenjgradcu.

Dolič (Mislinja): Weingerl Stanko, župnik	35	38
Pameče (Slovenjgradec): Trinka A., žpk.	23	23
Podgorje (Slovenjgradec): Kotnik Šimen, župnik	39	38
Razbor (Slovenjgradec): Oblak A., župnik	23	21
Sele (Slovenjgradec): Meško Fr. Ks., dekan	21	20
Slovenjgradec: Soklič Jak., mestni župnik	83	77
Stari trg (Slovenjgr.): Horvat Štefan, žpk.	190	35
Sv. Miklavž pri Slovenjgradcu (Slovenjgradec): Treiber Franc, župnik	18	17
Sv. Peter na Kronske gori (Meža ob Dravi): Medved Anton, žup. uprav.	23	18
Šmartno pri Slovenjgradcu (Slovenjgradec): Somrek Anton, nadžupnik	51	48
št. Ilj pod Turjakom (Mislinja): Roškar Davorin, župnik	70	80
št. Janž pri Dravogradu (Meža): Pivec Vinko, župnik	25	17
št. Vid nad Valdekom (Mislinja): Pohraški Ferdinand, župnik	35	35

22. Sv. Lenart v Slov. goricah.

Marija Snežna: Vršič Srečko, župnik	50	51
Negova (Ivanjci): Granfola Ivan, župnik	118	116
Sv. Ana v Slov. goricah: Šesko K., župnik	80	106
Sv. Anton v Slov. goricah: Škof Fr., župnik	101	98
Sv. Benedikt v Slov. goricah: Gomilšek Fr. Sal., dekan	168	161
Sv. Bolfenk v Slov. goricah: Letonja Franc, župnik	28	27
Sv. Jurij v Slov. goricah: Bosina Iv., žpk.	90	120
Sv. Lenart v Slov. goricah: Sinko Fr., žpk.	134	136
Sv. Rupert v Slov. goricah (Sv. Lenart v Slov. goricah): Kodrič Jožef, župnik	74	102
Sv. Trojica v Slov. gor.: P. Ladislav Pintar, župnik	93	98

23. Šaleška dolina.

Bele vode (Šoštanj): Ogulin Ivan, provizor	14	15
Gornja Ponikva (Zalec): Gorišek J., žpk.	58	58
Sv. Mihael pri Šoštanju (Šoštanj): Gril Pav., župnik	204	184
Škale (Velenje): Weiss Matej, župnik	94	94
Šmartno pri Velenju (Velenje): Potokar Gregorij, dekan	212	65
št. Ilj pri Velenju (Velenje): Schreiner Fr., župnik	35	50
št. Janž na Vinski gori (Velenje): Adamič Adolf, župnik	18	19
Zavodnje (Šoštanj): Rožman Janez, župnik	20	20

24. Šmarje pri Jelšah.

Dramlje: Pirš Alojzij, župnik	53	47
Kalobje (Sv. Jurij ob južni žel.): Švegelj Peter, župnik	33	33
Ponikva ob južni žel.: Kociper Ant., žpk.	77	80
Sladka gora (Šmarje pri Jelšah): Stakne Andrej, župnik	52	65
Slivnica pri Celju: Rabuza Jakob	24	21
Sv. Jurij ob j. ž.: Mikuš Val., žpk. in kan.	144	143
Sv. Štefan pri Žusmu (Šmarje pri Jelšah): Močnik Franc, župnik	21	28

Sv. Vid pri Grobelnem (Grobelno): Kolenc Leopold, župnik	30	30
Šmarje pri Jelšah: Lom Franc, dekan	145	156
Zibika (Pristava): Jelšnik Ivan, župnik	30	35
Žusem (Loka pri Žusmu): Palir J., župnik	10	9

25. Velika Nedelja.

Ormož: P. Remigij Jereb, župnik	81	76
Središče ob Dravi: Klemenčič Alfonz, žpk.	101	103
Svetinje (Ivanjkovci): Bratušek Fr., dekan	35	33
Sv. Bolfenk na Kogu (Sv. Bolfenk pri Središču): Molan Franc, župnik	32	37
Sv. Lenart pri Veliki Nedelji (Velika Nedelja): Rehar Jožef, župnik	37	45
Sv. Miklavž pri Ormožu: P. A. Polak, žpk.	52	44
Sv. Tomaž pri Ormožu: Magdič Francišek, župnik	116	104
Velika Nedelja: Cerar Gregor, župnik	50	54

26. Videm ob Savi.

Artiče: Šketa Josip, župnik	41	44
Bizeljsko: Brvar Ignacij, župnik	67	64
Brežice: Klasinc Franc, župnik	152	150
Dobova: Logar Josip, župnik	36	28
Kapéle (Dobova): Podržaj Ciril, župnik	25	28
Koprivnica pri Rajhenburgu: Doberšek Fr., župnik	41	39
Pišce: Župni urad	85	85
Rajhenburg: Gregor Janez, kaplan	217	173
Sevnica ob Savi: Kordež Zdravko, kaplan	178	101
Videm ob Savi: Medvešek Janez, dekan	88	87
Zabukovje (Sevnica ob Savi): Rampre Fr., župnik	20	24
Zdole: Šoba Alojzij, župnik	36	50

27. Vuzenica.

Ribnica na Pohorju: Vrhnjak Alojz, žpk.	68	67
Sv. Anton na Pohorju (Vuhred): Krevh M., župnik	23	25
Sv. Primož na Pohorju (Vuzenica): Dolinar Ivan, župni upravitelj	20	20
Trbonje (Vuzenica): Malej Ign., župnik	30	29
Vuhred: Leben Ivan, župnik	36	42
Vuzenica: Huttner Drago, dekan	38	38

28. Zavreče.

Sv. Andraž v Halozah: Škamlec O., dekan	33	31
Sv. Barbara v Halozah: Grobler Franc, žpk.	48	32
Sv. Trojica v Halozah (Podlehnik): Jazbinšek Franc, župnik	24	20
št. Vid pri Ptuj: P. Karol Jelušič, župnik	103	80
Zavrče: Jarh Konrad, župnik	50	50
Število udov: 379 dosmrtnih, 17.776 letnih = 18.155.		

Ljubljanska škofija.

1. Cerknica.

Babno polje (Stari trg pri Rakeku): Župni urad	40	14
Begunje pri Cerknici: Ježek Matej, župnik	83	91
Bloke (Nova vas pri Rakeku): Župni urad	54	52
Cerknica: Strajhar Ivan, župnik	58	60
Rakek: Beričič Fr.	80	83

Grahovo; Wester Al., dekan	63	63
Planina pri Rakeku; Lovšin Ivan, župnik .	98	114
Stari trg pri Ložu; Presetnik Franc, župnik	145	128
Sv. Trojica nad Cerknico (Nova vas pri Rakeku); Švigelj Viktor, župni upravitelj	10	14
Sv. Vid nad Cerknico (Begunje pri Cerknici); Žužek Karel, župnik	23	28
Unec (Rakek); Martinčič Andrej, župnik .	49	51

2. Kamnik.

Dob pri Domžalah; Bešter Ivan, dekan . .	124	123
Domžale; Bernik Franc, župnik	133	130
Gozd (Kamnik); Selan Matija, župni upr.	23	22
Groblje, fara Mengeš (Domžale); Misijonišče	39	44
Homec (Radomlje); Govekar Fr., župnik .	60	52
Ihan (Domžale); Smit Franc, župnik . . .	53	63
Kamnik; Caserman Ivan, kaplan	232	242
Komenda; Zabukovec Janez, župnik . . .	133	146
Mekinje (Kamnik); Čadež Viktor, župnik	88	88
Mengeš; Sušnik Janko, župnik	150	145
Trzin; Duhovnijski urad	24	22
Motnik; Rovtar Anton, župnik	42	42
Nevlje (Kamnik); Vilfan Janez, župnik .	44	41
Radomlje; Hostnik Jože, eksp.	30	27
Rova (Radomlje); Golmajer Franc, župnik	21	24
Sela pri Kamniku (Kamnik); Pavlič Anton, župnik	24	24
Stranje (Stahovica); Langerholz Jan., žpk.	61	69
Šmartin v Tuhinju; Opeka Ivan, župnik .	30	41
Špitalič (Motnik); Žust Ignac, župnik . .	17	17
Tunice (Kamnik); Razboršek Jakob, župnik	53	54
Vođice nad Ljubljano; Janc Peter, župnik	161	151
Skaručina (Št. Vid nad Ljubljano); Dežman Janko	50	51
Vranja peč (Kamnik); Župni urad	20	26
Zgornji Tuhinj (Šmartno v Tuhinju); Stanovnik Anton, župni upravitelj	54	49

3. Kočevje.

Banjaloka (Nova sela pri Kočevju); Župni urad	15	15
Fara pri Kostelu; Stare Andrej, župnik . .	50	50
Kočevje; Skvarča Stanko, kaplan	102	98
Osilnica; Klopčič Franc, župnik	40	40
Stara cerkev; Jamnik Ana	9	8
Posamezniki	1	1

4. Kranj.

Besnica (Kranj); Erzar Franc, župnik . . .	46	46
Cerklje pri Kranju; Črnilc Janez, župnik .	201	198
Duplje; Hafner Anton, župnik	57	50
Goriče (Golnik); Železny Alojzij, župnik .	47	46
Jezersko; Gostiša Vinko, župnik	38	40
Kokra; Dimnik Martin, župnik	34	36
Kovor (Križe na Gor.); Hostnik A., župnik	83	83
Kranj; Škerbec Matija, dekan	345	358
Križe na Gorenjskem; Hartman J., župnik	172	172
Lom (Tržič); Sparhak Karel, župni uprav.	43	35
Mavčice (Smlednik); Mikuš Janez, župnik	98	100
Naklo; Šimenc Josip, kanonik	97	92
Podbrezje; Vondrašek Vaclav, župnik . .	67	66
Preddvor; Sitar Valentin, župnik . . .	148	162

Predoslje (Kranj); Zupanc Ignacij, župnik .	94	95
Smlednik; Platiša Ivan, župnik	157	163
Šenčur pri Kranju; Župni urad	117	128
Olševsek (Preddvor); Lampert Karel, župnik v pokoju	22	30
Hrastje (Kranj); Podvinski Anton, župnik, dekan v pokoju	43	42
Vogljje (Šenčur pri Kranju); Gnidovec Josip, ben.	32	32
Šmartin pri Kranju (Stražišče pri Kranju); Šarec Alojzij, župnik	195	190
Št. Jošt (Kranj); Kokel Franc, ekspozit . .	18	18
Št. Urška gora (Cerklje pri Kranju); Skebe Silvester, župni upravitelj	24	—
Trboje (Smlednik); Čemažar Fr., župnik .	35	31
Trstenik (Golnik); Dr. Arnejc J., župnik .	54	51
Tržič; Vovk Anton, župnik	400	400
Velesovo (Cerklje pri Kranju); Pfajfar Fr., župnik	70	72
Zapože (Smlednik); Franke Ivan, župnik	41	42

5. Leskovec.

Boštanj; Rakovec Engelbert, župnik . . .	28	24
Bučka; Frančič Janez, župnik	35	42
Cerklje ob Krki; Žust Jakob, župnik . . .	11	77
Katoliško prosv. društvo	39	—
Čatež ob Savi (Brežice); Kmet Mihael, župnik in duhovni svetnik	16	27
Kostanjevica; Golob Franc, župnik	66	70
Krško; Filipič Janez, župnik	144	170
Leskovec; Štrukelj Alojzij, kaplan	90	90
Raka; Bukovec Martin, župnik	60	65
Studenec pri Sevnici; Štrubelj Ivan, žpk.	30	28
Sv. Duh v Velikem trnu (Krško); Župni urad	80	73
Sv. Križ ob Krki; Zupanc Andrej, župnik	63	60
Škocijan pri Mokronogu; Škoda Ign., žpk.	48	46
Št. Jernej na Dol.; Anžič Josip, dekan . .	66	66

6. Litija.

Dobovec (Trbovlje); Pogačar J., župnik . .	9	15
Dole pri Litiji; Filler Vacl., župnik	22	29
Hotič (Litija); Cuderman Kristijan, župnik	25	40
Janče (Litija); Župni urad	26	26
Javorje pri Litiji (Šmartno pri Litiji); Javornik Tomaž, župni upravitelj	32	28
Kresnice; Dolinar Janez, župnik	22	23
Litija; Lovšin Vinko, župnik	234	263
Polšnik (Sava); Kovič Jernej, župnik . . .	26	23
Prežganje (Litija); Stupica Josip, župnik	28	31
Prmskovo (Šmartno pri Litiji); Plešič A., župnik	31	35
Radeče pri Zidanem mostu; Lovšin Anton, župnik	105	103
Sava; Širaj Andrej, župnik	42	42
Svibno (Radeče pri Zid. mostu); Selan Anton, župnik	40	43
Šmartno pri Litiji; Gornik Anton, dekan .	144	145
Štanga (Litija); Blažič Franc, župnik . . .	24	34
Št. Jurij pod Kumom; Pleša Franc, župnik	29	28
Št. Lambert (Sava pri Litiji); Rupnik Karel, župnik	16	16
Zagorje ob Savi; Markež Franc, župnik . .	137	145
Loke (Zagorje ob Savi); Benedik Valentin, ekspozit	30	—

7. Ljubljana mesto.

Stolna: Vindišar Ivan, stolni vikar . . .	153	164
Sv. Jakob: Barle Janez, mestni župnik . . .	152	164
Marijino oznanjenje: Dr. p. Angelik Tominec, župnik . . .	379	443
Ljudska knjižnica . . .	51	61
Trnovo: Matkovič Dragotin, kaplan . . .	323	367
Nova založba . . .	80	95
Uršulinke: Koretič Franc, spiritual . . .	10	10
Sv. Peter: Košmerlj Alojzij, župnik . . .	398	501
Moste: Jenko Miha, župnik . . .	225	134
Splošna bolnica: Slana Ignacij, kurat . . .	59	62
Umobolnica: Orehek Mila . . .	32	27
Sv. Ciril in Metod: P. Kazimir Zakrajšek, župnik . . .	172	186
Spodnja šiška: Dr. Novak p. Modest, žpk. . .	305	334
Drž. klas. gimnazija: Dr. Fr. Jaklič . . .	22	31
Mašič Pavle, višji kontrolor . . .	50	51
Valant Milan . . .	30	23
Državna učiteljska šola . . .	5	8
I. drž. realna gimn.: Dr. Kolarič R. . .	27	21
II. drž. realna gimn.: Osana J., ravn. . .	33	—
III. drž. realna gimn.: Prof. France Jesenovec . . .	19	—
Podružnica Mohorjeve knjig. . . .	211	205

8. Ljubljana okolica.

Brezovica: Lavrič Andrej, župnik . . .	50	59
Črnuče (Ježica pri Ljubljani): Tomelj Ant., župnik . . .	120	117
Devica Marija v Polju: Kete Janez, župnik . . .	239	225
Dobrova: Klopčič Josip, župnik . . .	110	109
Dol pri Ljubljani: Kastelec Matija, žpk. . .	137	126
Golo (Studenc - Ig pri Ljubljani): Klemenčič Janez, župnik . . .	11	25
Ig (Studenc - Ig pri Ljubljani): Klemenčič Janez, župnik . . .	73	74
Ježica pri Ljubljani: Pucelj Janez, župnik . . .	141	145
Stožice (Ježica): Strah I. . . .	51	59
Notranje gorice (Brezovica): Mihelčič Ivan, župnik v pokoju . . .	23	25
Polhov Gradec: Štrukelj Janez, župnik . . .	72	84
Preska (Medvode) Oblak Valentin, župnik . . .	84	99
Rudnik (Ljubljana): Zajc Karol, župnik . . .	50	60
Sora (Medvode) Kajdiž Valentin, župnik . . .	123	121
Sostro (Dobrunje): Verce Franc, župnik . . .	118	140
Sv. Helena (Dol pri Ljubljani): Rihar Ivan, župnik . . .	72	77
Sv. Katarina (Medvode): Pavlin And., žpk. . .	26	22
Šmartin pod Šmarno goro (Št. Vid nad Ljubljano): Lesar Janez, župnik . . .	73	79
Št. Jakob ob Savi (Dol pri Ljubljani): Novak Jožef, župnik . . .	71	70
Št. Vid nad Ljubljano: Zabret Valentin, župnik in dekan . . .	301	301
Zavod sv. Stanislava: Belec Fr., profesor . . .	42	42
Dravlje (Št. Vid nad Ljubljano): Bartol Mirko, eksp. . . .	127	137
Tomišelj (Studenc - Ig pri Ljubljani): Muren Josip, župnik . . .	30	35
Vič: P. Teodor Tavčar, župnik . . .	448	458

Želimlje (Studenc - Ig pri Ljubljani):

Župni urad	20	20
----------------------	----	----

9. Loka.

Bukovščica (Selca nad Škofjo Loko): Höničmann Franc, župnik	39	37
Črni vrh (Polhov Gradec): Dovč Janez, župnik	32	32
Davča (Sorica): Kopitar A., eksp.	31	31
Dražgoše (Železniki): Hiti Franc, župnik	44	41
Javorje (Poljane nad Škofjo Loko): Traven Štefan, župnik	36	38
Leskovića (Gorenja vas): Kapus Joža, žpk.	25	14
Lučine (Gorenja vas): Poljanec Ivan, žpk.	35	38
Nova Oselica (Gorenja vas): Kirar Franc, župni upravitelj	26	27
Poljane nad Škofjo Loko: Tavčar M., žpk.	138	152
Reteče (Škofja Loka): Meršolj Jan., žpk.	86	85
Selca nad Škofjo Loko: Šušteršič Fr., žpk.	146	132
Sorica: Cunder Viljem, žup. upr.	32	16
Stara Loka (Škofja Loka): Mrak Mat., dek.	130	133
Stara Oselica (Gorenja vas): Gogala Ivan, župnik	53	53
Sv. Lenart (Selca nad Škofjo Loko): Šinkovec Stanislav, župnik	44	40
Škofja Loka: Podbevšek Jernej, župnik	250	250
Trata (Gorenja vas): Šavli Andrej, župnik	68	91
Zali log (Železniki): Hribar Anton, župnik	35	32
Žabnica (Škofja Loka): Verce Jos., župnik	79	81
Železniki: Bertoncej Valentin, župnik	92	85
Žiri: Žavbi Avgust, kaplan	187	193

10. Moravče.

Blažovica (Lukovica): Štrekelj Jakob, prodekan	48	44
Brdo (Lukovica): Slak Matija, župnik	68	70
Čemšenik (Medija-Izlake): Dažarin M., žpk.	49	51
Češnjice (Šmartno v Tuhinju): Tiringar Janez, župnik	20	12
Izlake: Torkar Anton, eksp.	53	50
Kolovrat (Medija-Izlake): Učakar Fr., žpk.	26	27
Krašnja (Lukovica): Brecljnik Alojz, žpk.	40	41
Moravče: Ferkulj Jožef, kaplan	196	200
Vrhpolje (Moravče): Jeršé Valentin, ekspozit	41	34
Sv. Križ (Moravče): Komlanec Anton, duh. uprav.	21	10
Sv. Trojica (Dob pri Domžalah): Markič Jožef, duhovnik	21	23
Peče (Moravče): Ogrizek Jakob, župnik	23	30
Sv. Gora (Vače): Žganjar Ignacij, župnik	15	12
Sv. Vid (Lukovica): Veider Janez, eksp.	36	28
Št. Gotard (Trojane) Vodopivec Ivan, žpk.	31	34
Št. Ožbalt (Trojane): Podbregar Pavel, žpk.	26	15
Vače: Porenta Anton, župnik	14	18
Zlato polje (Lukovica): Poje Josip, župnik	15	10

11. Novo mesto.

Bela cerkev na Dol.: Rebóč Blaž, župnik	11	14
Brunnice: Lunder Alojzij, župnik	36	39
Mirna peč: Petrič Anton, kaplan	98	103
Novo mesto: Oblak Janko, vikar	221	200
Podgrad (Stopiče): Cesenj Andrej, župnik	7	14

Prečna; Komljanec Janko, župnik . . .	43	41
Soteska (Straža pri Novem mestu): Volc A., župnik . . .	22	25
Stopiče; Smolič Jože, kaplan . . .	68	45
Šmarjeta pri Novem mestu; Perko Iv., žpk. šmihel (Novo mesto); Oražem Janez, kapl. . .	151	150
Kandija; Fr. Ks. M. Zaman, uprav. bolnice . . .	22	19
Št. Peter pri Novem mestu; Vovko Fr., žpk. . .	107	42
Toplice pri Novem mestu; Oražem Josip, župni upravitelj . . .	58	54
Uršna sela; Kralj Fr., župnik v pokoju . . .	18	16
Vavta vas (Straža pri Novem mestu) Kres Josip, župnik . . .	48	50

12. Radovljica.

Begunje pri Lescah; Gornik Franc, župnik . . .	111	81
Bled; Zabret Franc, župnik . . .	181	171
Bohinjska Bela; Drolc Martin, župnik . . .	91	91
Bohinjska Bistrica; Ambrožič Jož., župnik . . .	113	96
Brezje; Dr. p. Hadrijan Kokolj, župnik . . .	91	94
Breznica (Zirovnica); Štrancar L., žup. upr. . .	116	89
Dobrova (Podnart); Rogelj, Jožef, župnik . . .	28	34
Prosветno društvo . . .	15	—
Dovje (Mojstrana); Pečarič Franc, župnik . . .	119	120
Gorje; Petrič Gabriel, župnik . . .	153	139
Jesenice na Gor.; Kastelic Anton, župnik . . .	218	235
Kamna gorica; Zorko Franc, župnik . . .	71	77
Koprivnik v Bohinju (Boh. Bistrica); Dodič Anton, župnik . . .	36	34
Koroška Bela (Javornik na Gor.); Žbontar Matevž, župnik . . .	165	177
Kranjska gora; Čuk Karel, župnik . . .	104	109
Kropa; Kanduč Fr., župnik . . .	55	57
Lesce; Dr. Potočnik Matej . . .	1	1
Leše (Brezje); Župni urad . . .	17	14
Valjavec V. Franc . . .	12	17
Ljubno (Podnart); Juvan Franc, župnik . . .	29	29
Mošnje (Radovljica); Bleiweis Fr., župnik . . .	45	49
Ovsišje (Podnart); Ocepek Jožef, župnik . . .	22	20
Radovljica; Fatur Jakob, dekan . . .	168	165
Rateče-Planica; Lavtižar Jožef, župnik . . .	64	68
Ribno (Bled); Kramar Janez, župnik . . .	95	95
Srednja vas v Boh.; Golf Anton, župnik . . .	83	87
Sv. Križ nad Jesenicami (Jesenice na Gorenjskem); Krašna Franc, župnik . . .	52	52
Zasip (Bled); Demšar Anton, župnik . . .	57	60
Posamezniki . . .	2	3

13. Ribnica.

Dobrepolje (Videm-Dobrepolje); Nahtigal Franc, kaplan . . .	102	104
Dolenja vas pri Ribnici; Škulj K., župnik . . .	76	70
Draga pri Čabru; Lončar Franc, župnik . . .	10	10
Gora (Sodražica); Habjan Janez, adm. . .	17	13
Grčarice (Dolenja vas); Rozman Jožef, župni upravitelj . . .	10	8
Loški potok; Pravhar Josip, župnik . . .	118	113
Ribnica na Dol.; Skubic Anton, dekan . . .	244	238
Rob na Dol.; Skobe Ignacij, župnik . . .	39	35
Sodražica; Majdič Franc, župnik . . .	180	193
Struče na Dolenjskem; Oražem Janko, žpk. . .	43	42
Sv. Gregor (Ortnek); Krumpetar Fr., žpk. . .	60	59
Škocjan pri Turjaku (Turjak); Zupančič Ivan, župnik . . .	22	20
Turjak; Dr. Ambrožič Franc, župnik . . .	12	14

Velike Lašče; Ramovš Jakob, župnik . . .	92	102
Velike Poljane (Ortnek); Noč Ivan, župnik . . .	28	27

14. Semič.

Adlešiči (Črnomelj); Štavs Ivan, žup. upr. . .	13	13
Črnomelj; Bitnar Pavlin, dekan . . .	85	80
Dragatuš; Omahna Jakob, župnik . . .	41	35
Metlika; Ing. dr. Stanko Dostal, prošt . . .	48	77
Planina (Črnomelj); župni urad . . .	4	—
Podzemelj (Gradac v Beli Krajini); Ilc Andrej, župnik . . .	27	55
Radovica (Metlika); Jerman Anton, župnik . . .	44	52
Semič; Pregelj Ivan, kaplan . . .	72	71
Sinji vrh (Vinica pri Črnomlju); Župni urad . . .	12	—
Stari trg ob Kolpi; Jarc Alfonz, župnik . . .	32	43
Vinica pri Črnomlju; Miklavčič Anton, župni upravitelj . . .	59	46

15. Šmarje.

Javor pod Ljubljano (Dobrunje); Klinec Jernej, župnik . . .	24	31
Kopanj (Grosuplje); Kogovšek Iv., župnik . . .	69	68
Lipoglav (Šmarje-Sap); Pečarič Mart., žpk. . .	20	18
Polica (Višnja gora); Bambič Joško, župnik . . .	51	50
Stična; P. Bolcar Benedikt, župnik . . .	100	96
Šmarje (Šmarje-Sap); Ravnikar Anton, žpk. . .	92	70
Grosuplje; Gole Anton, ekspozit . . .	26	24
Št. Jurij pri Grosupljem (Grosuplje); Švigelj Viktor, župnik . . .	38	37
Št. Vid pri Stični; Hladnik Janez, župnik . . .	177	175
Muljava (Krka); Perko Pavel, župnik . . .	16	12
Višnja gora; Vidmar Fr. Ks., župnik . . .	109	114
Žalna (Višnja gora); Šolar Josip, župnik . . .	44	40

16. Trebnje.

Mirna; Širaj Jakob, župnik . . .	41	50
Mokronog; Sladič Ivan, župnik . . .	115	121
Sv. Križ pri Litiji; Erzin Leopold, župnik . . .	72	82
Št. Janž na Dolenjskem; Plot Karol, župnik . . .	69	62
Št. Lovrenc ob Temenici (Velika Loka); Oblak Anton, župnik . . .	58	53
Št. Rupert pri Mokronogu; Flajnik Peter, župnik . . .	112	111
Trebnje; Tomazič Ivan, dekan . . .	136	173
Trebelno; Dolenc Janko, župnik . . .	60	50
Tržišče; Supin Karel, župnik . . .	48	47

17. Vrhnika.

Bevke (Vrhnika); Pipa Anton, eks. . .	30	32
Borovnica; Jerina Ciril, župnik . . .	101	90
Dolenji Logatec; Remškar Valentin, župnik . . .	79	91
Gorenji Logatec; Skubic Anton, župnik . . .	64	57
Hotedršica; Borštinar Janko, župnik . . .	43	43
Horjul; Nastran Franc, župnik . . .	97	90
Podlipa (Vrhnika); Tome A., župn. uprav. . .	45	23
Preserje; Perčič Mihael, župnik . . .	38	41
Rakitna (Borovnica); Lovšin Franc, župnik . . .	15	14
Rovte; Zalokar Jožef, župnik . . .	95	92
Sv. Trije Kralji na Vrhu (Rovte); F. L. Ramšak . . .	40	—
Št. Jošt nad Vrhniko (Vrhnika); Nagode J., župnik . . .	49	43
Vrhnika; Burnik Janez, župnik in dekan . . .	272	282
Zaplana (Vrhnika); Ivan Hrovat, župni upr. . .	26	27

18. Žužemberk.

Ajdovec (Žužemberk): Mali Gregorij, žpk.	36	31
Ambrus (Zagradec na Dolenjskem): Žavbi Ivan, župnik	32	30
Dobrnič: Omahen Ignacij, župnik	90	88
Hinje: Kolenc Franc, župnik	21	21
Krka: Jeraša Franc, župnik	19	38
Sela pri Šumberku (Zagradec na Dol.): Podlipnik Josip, župnik	12	18
Zagradec na Dolenjskem: Grčar Feliks, župnik	55	23
Žužemberk: Jenko Janez, kaplan	105	105

Število udov: 589 dosmrtnih, 21.857 letnih = 22.446.

OSTALE JUGOSLOVANSKE ŠKOFIJE

Apost. admin. Banata.

Petrovgrad. Janko Anton, Klinar Jakob, Grafenauer Zdravko, Rader Franjo, Vencel Franjo, Kosi Franjo, Bano Karlo, Gunčar Hinko, Novak Stanko, Grgurić Anton, Kastelic Terezija, Tavčar Luka, Mehle Franjo, Leonardis Julije, Golić Ivan, Sestre milosrdnice (bolnica), Sestre sv. Franje, Sestre milosrdnice (sanatorij). (P. Petrovgrad.) 18

Število udov: — dosmrtnih, 18 letnih = 18.

Banjaluška škofija.

Banja Luka. Sirotište sv. Bernarda (3 izt.), *Samostan o. trapistov*; Soče Marijan, učitelj; Črtalič Avgust, Kocman Stanko. — Martin Prelog, art. kapetan. — Franc Baumkircher, žel. uradnik v p. (P. Banja Luka.) 9

Drvar. Vrh Mihael. — Ivan Krašovec. (P. Drvar.) 2

Število udov: 1 dosmrtni, 10 letnih = 11.

Barska škofija.

Vladimir. Grom Matko. (P. Vladimir.) 1

Število udov: — dosmrtnih, 1 letni = 1

Belgrajska nadškofija.

Caribrod. Pavčić Alojzij. 1

Beograd. Prosv. društvo, Bardum Ed., Bekić Francka, Bervar Anton, Bokšić Mihael, Cener Jožef, Cvar Edi, Černko Janko, Delak Edo, Deržaj Peter, dr. Faganel Karel, Florjančič Franc, Flere Pavle, Germ Josipina, dr. Grampovčan J., Gregorić Jožef, Golia Dragutin, Gruden Ivan, Doberšek Franc, Jemc Marija, Jernejčič Anica, Jug Andrej, Jug Franc, Kavčič Lojze, Kastelic Antonija, Kobe Avgust, Kolar Anton, Končan Mirko, Končan Ant., banč.r.; dr. Korošec Anton, notranji minister (12 izt.); Knafelc Stanko, Kosi Karel, Krajnc Viktor; Krajnc Mirko, izselj. kom.; dr. Krek Mihael, minister; Krošelj Jožko, Kučmar Jakob, Kunštič Barica, Kunčič Julka, Krkovič Urška, Lap Matej, Leskovšek Janko, Levstek Ant., Mikolič Jakob, konzul v p.; Miklin Miroslav, Milojković Marija, Mirt Anton, *Nardin Ludovik*, Novak Ivanka, ing. Oblak Franc, Obersnel Lud., Odar Frančiška, Petrič Marija, Poje Anton, Picelj Slavko, dr. Pirc Bojan, Prosvetno društvo, Rada-

novič Jože, Ranzinger Ignac, Ratajc Marija, Resnik Pepca, Rovan Lojze, Rutar Rozalija, Saks Lojzka, Selan Janez, Silih Ferdinand, Skupeh Marija; Smodej Franc, senator (5 izt.); Slomškova družina, Smrke Lojze, Suhač Lojze, Sestrakova Ljudm., Šida Rozi, Štefanič Janez, Šturm Otmar, Štupar Janez, č. šolske sestre, Štrukelj Franc, Škulj Kristina, Trček L., Twrdy Bog., Turn Zeni, Ulaga Dr., Ulaga Tomaž, Uršič Vlado, Valentinčič Vera, Vrečko Karel, Vreček Jože, Zajec Oton, Zalesjak Stanko, Zdravje Francka, Železnik Marija, Jurinc Cirila. — Prosvetno društvo v Smederevu: Mačun Josip, Dular Feliks, Ložar Emil, Pšeničnik Alojz, Žura Anton. — P. Andrej Tumpej (62 izt.). — Vrhovec Tone. — Matija Blažek, kap. l. r. (P. Beograd.) 177

Kruševac: Josipina Berlec. (P. Kruševac.) 1

Niš. Czurda Karel, uradnik v p.; č. šolske sestre, dr. Bunc Evgen, prof. Tomašič Ivan, ing. Verhunc Nejk, ing. Černe Viktor, Šubić Anton, nadz. polic.; Marinič Alojz, fin. uradnik; Goleš Štefan, pregl. fin. kontr.; Križaj Meri, Leder Zinka, Voglar Alojz, Starman Bogomir, Škerlec Vekoslav. (P. Niš.) 14

Paračin. Mecilošek R. (5 izt.), Mecilošek Jože, Fuchs Oskar, Drimel Alojzij, Postržin Ivan, Bajuk Jože, Cenčič Franjo, Kolman Roza. — Kolman Franc. (P. Paračin.) 14

Kraljevo. Jože Pratnekar, Osvald Gorogranc, Rudolf Čebašek, Andrej Sternad, Henrik Tacer, Ivan Šerbec, Franc Cirer, Štefan Greg. (P. Raška.) 8

Zaječar. Franjo Bezjak. (P. Zaječar.) 1

Zemun. Jože Žuran. — Jože Ferjančič. (P. Zemun.) 2

Zvonce. Muc Matija. (P. Zvonce.) 1

Število udov: 1 dosmrtni, 217 letnih = 218.

Djakovska škofija.

Djakovo. Sagadin Karlo. (P. Djakovo.) 1

Novi Sad. Seljak Franc. — Vindiš Štefan. — Hinko Engelsberger. — Pivk Leopold. — Štupnik Franc. (P. Novi Sad.) 5

Osijek. Poznič Janko, posestnik; *Živko Mihajlo*, župnik, konsist.; Besetzky Robert, dekan in kanonik; Nartnik Andrej, višji vojni duhovnik in kanonik; Šokičić Josip, prof. in kons.; Milosrdnice (»Sirotište«), Milosrdnice »Vinkov Dom«, Bolničarke »Dom sv. Josipa«, Kapucinska knjižnica, Knjižnica 3. reda; Geci o. Kapistran, katehet; Deutschbauer Stjepan, župnik; Požlep Slavko, župnik; Gjörköš o. Gilbert, profesor; Heinrich Heine, tvorničar sode; prof. Kamnikar Jos., Sladič Rezika; Sternad Karlo, poručnik; Rutar Adela, Rogar Franjo; Kuhar Blaž, žand. nar.; Gomboc Terezija, Gerlovič Martina; Brečko Josip, učitelj glasbe. (P. Osijek.) 24

Slav. Brod. Božeglav Frančiška, Bat Rafael, Bat Roman, Beguš Marica, Bešter Stanko, Brenc Frančiška, Novak Josip. — Franjo Planinc. (Slav. Brod.) 8

Uzdin. Alojzij Cerk, šef stanice. (P. Uzdin.) 1

Vinkovci. Vrh Ivan, Trošt Alojz, Sever Franc. — Seljak Matevž. (P. Vinkovci.) 4

Vrdnik. Babnik Rudolf, Vivod Leopolda, Pižem Josip, Anžur Ivan. (P. Vrdnik.) 4

Vukovar. Franc Žaren, Franjo Gamiršek, Joža Mavrič, ing. Stojan Armič. (P. Vukovar.) 4
Število udov: 1 dosmrtni, 50 letnih = 51.

Dubrovniška škofija.

Bibinje. Rud. Guštin. (P. Bibinje—Sukošan.) 1
Dubrovnik. P. *Gabrijel Arko.* — Dr. Malnerič Mart., odv.; Don Glumac Ante; Jamnik Fr., pošt. ur.; Don Fabris Spaso, kan.; Don Gjivanović Niko, kan.; Don Liepopili Ante, kan.; Don Capurso Karlo, kan.; dr. Bučić Ivo, gimn. kat.; Časne sestre »Domus Christi«; Carić Jakov, profesor; dr. Koprivica Niko, adv.; Zupanc Franc, rač. kontr.; Miklauč Antonija, Bianchi Benedikt, Piplica roj. Zore Slavica, Kapucinski samostan; Čekada Bernardin, brat; Paulin Katarina, Abram Anton; Don Vučetić Fr., kan. (P. Dubrovnik.) 20
Kuna. P. *Peter Peterca.* (P. Kuna na Pelještu.) 1
Število udov: 2 dosmrtna, 20 letnih = 22.

Škofija Krk.

Dobrinj. Šabalja Pavao. (P. Dobrinj.) 1
Krk. Katarina Srebernič; dr. Josip Srebrnič, biskup; Petar Zahija, kanonik; Miroslav Kumar, franjevac, brat laik; Vekoslav Lapanja, upr. car. v p.; Olga Rajčić, učiteljica v p.; Andrej Dobršek, trgovec; Franjo Školaris, redar; Gajo Bonefačić. (P. Krk.) 9
Rab. Kropec Štefan. (P. Rab.) 1
Število udov: — dosmrtnih, 11 letnih = 11.

Kotorska škofija.

Kotor. Matija M. Petek. (P. Kotor.) 1
Število udov: — dosmrtnih, 1 letni = 1.

Mostarska škofija.

Mostar. Dr. Ferdo Prenj, preds. upravn. sod. v p.; Č. s. Gertruda, provinc. reda sv. Franje; Anton Breznik, prof. glasbe. (P. Mostar.) 3
Število udov: — dosmrtnih, 3 letni = 3.

Senjska škofija.

Karlobag. Fr. *Gervazij Bukovšek.* (P. Karlobag.) 1
Kastav. Lazić Julije, *Brnčić Mate,* dr. *Bolē Boleslav,* dr. *Curl;* Košir Ante, dek. ž.; Ziganto Ivan, župnik; Ivančić Ivana, Turk Josipa, Dukić Franjica, Bačić Valentin, Sustar Ana. (P. Kastav.) 11
Senj. Vogrinčić Jožef, bogoslovec. — Šabec Ahacije. (P. Senj.) 2
Sušak. Anton Ljubić, Mihael Smerdel. (P. Sušak.) 2
Število udov: 4 dosmrtni, 12 letnih = 16.

Skopljanska škofija.

Debar. France J. Šlibar. (P. Debar.) 1
Djakovica. Rok Pak, upr. car. (P. Djakovica.) 1
Janjevo. *Zakrajšek Viktor,* župnik; Pavlin Josip, Rijavec I., Brezovšek Štefan. (P. Janjevo.) 4
Požarevac. Steva Pivk. (P. Požarevac.) 1

Skoplje. dr. *Mateljč Ant.,* fin. sv. (P. Skoplje.) 1
Število udov: 1 dosmrtni, 7 letnih = 8

Splitska škofija.

Kamenmost. Zernec Ignacij. (P. Kamenmost.) 1
Metković. Štupar France, Kogoj Luka, Berlot Josip. (P. Metković.) 3
Split. Prof. Robert Kenda. (P. Split.) 1
Trogir. P. *Ignacij Knatelj,* frančiškan; Anton Mohorič, krojač. (P. Trogir.) 2
Število udov: 1 dosmrtni, 6 letnih = 7.

Apostol. administr. Subotica.

Odžaci. Urbas J. Franc. (P. Odžaci.) 1
Sombor. Ivan Rejc. (P. Sombor.) 1
Subotica. Fabčić Josip. (P. Subotica.) 1
Število udov: — dosmrtnih, 3 letni = 3.

Šibeniška škofija.

Lečevica. Don Ivo Trstenjak. (P. Lečevica.) 1
Število udov: — dosmrtnih, 1 letni = 1.

Vrhbosanska nadškofija.

Alipašin Most. Elyon Rok. (P. Alipašin Most.) 1
Bijeljina. Jevšenak Ignac, Verhunc Franc. (P. Bijeljina.) 2
Kakanj. Polanc Drago. (P. Kakanj.) 1
Kladnja. Žerjav Janez. (P. Kladnja.) 1
Rogatica. Glavač Franjo. (P. Rogatica.) 1
Sarajevo. Perčić Josip. (P. Sarajevo.) 1
Teslić. Dr. Oberman Niko, odv.; Benković Ambrozije, dekan; Blažun Zvonimir, žpk.; Gašperc Manica, kuharica. (P. Teslić.) 4
Travnik. Jenko Sofija. (P. Travnik.) 1
Tuzla. Jemc Ant., Pangeršić Ivan, Mervar Jožefina, Kosjek Marija. (P. Tuzla.) 4
Užice. Vengar Stanislav. (P. Užice.) 1
Vitez. Duro Ceznar, duhovnik. (P. Vitez.) 1
Visoko. Starman Josip, dr. Mikolji Vinko, Domicelj Katica, Černe Franciška, Školske sestre (gimnazija). (P. Visoko.) 5
Število udov: — dosmrtnih, 23 letnih = 23.

Zagrebska nadškofija.

Zagreb. Gregorič Jože, slovenski duh.; Alatič France; Mgr. Barle Janko, kanonik; Babič Zofija, Bartolj France, Blažič Marija, Bobek Ivan, Bosnar Konrad, Briški Ivanka, Centa Mici, Cicičoj Elizabeta, Cilenšek Marija, Cvek France, Čater Ivan, Čelhar Karolina, Černe Vlad., Černe Minka, Černe Jožef, Černe Ana, Černe Peter, Dernjač Marica, dr. Dolinšek Rafael, Erjavec Ivan, dr. Eših Ivo, Ferjančić Adolf, Flerin Janko, klobučar; Gerkman France, Glavina France, Gselman Jak., Ilić Ivana, Ilovar France, Ivanuš Neža, Jamar Jerica, Jamnik Lojzka, Jelavič Angela, Koše Mar., Kocijančić Ivan, Kolenc Micka, Kostanjevec Lina, dr. Klemenc Josip, Kostevc Ivan, Kožer Terezija, Krušič Pavla, Krznarič Marija, Ločičnik Marija, Lovrek Štefan, Lubej Helena, Malgaj Ivan, Marolt Ivan, Mavrič Martin, Meško Antonija, Mihelj Am.,

Mlakar Štefka, Oberč Marica, Ottorepec Ivan, Ožir Mihael, Pemič Ant., Petrin France, Pezdevšek Berta, Potočnik Katica, Pretnar Ivanka, dr. Primožič A., Pšeničnik Vinko, Pulko Leopold, Reich Marija, Repovž Lojzika, Rodman Betika, Sevšek France, Simčič Anton, Slomškovo prosvetno dr., Srčan Terezija, Starc Terezija, Stupica Berta, Šeratnik Marija, Šimunič Fani, Štrukelj France, Težak Marko, Tivadar Anton, Tkalčič Anton, Tovornik Blaž, Turnšek Fani, Uštar Ana, Vales Alfonz, Vratar Marica, Vršič Milka, dr. Weselko Otmar, Zadnikar Dragotin, Zadravec Avgust, Željznikar Ivanka, Žabkar Ivan, Žabkar Ant., Žabkar Štefan, Žagar Peter, Žagar Mihael, Žagar Lina, Žakelj France, Žebot Antonija, Žebot Terezija, Žitnik Ana, Žitnik Josip, Žitnik Magdalena, Žitnik Cilka, Žontar Jakob, Žontar Marija, Žontar Ivan, Župan Martin, Župan Cirila, Županec Metod, Županec Jakob, Župančič Josip. — *Stergašek Miha*, Zabavnik Ferdo, Podkubovšek Anton, Sila Avgust, Pintar Viktor, Lešan Ivan, Černé J., Štok Edvard, Fatur Ivan, Čupič Terezija, Sušelj Avgust, Lemut Franc, Maček Anton, Omerzo Iv., Maček Matej, Repič Slavko, Kosi Josip, Fajfar Mirko, Mikelič Karol, Squarcy Ana, Kranjčič Simo, Jančič Jakob, Težak Matevž, Židan Albert, Gaberšek Veronika, Hrovat Silverij, Švara Alojz, Seražin Franc, Rusjan Fr., Luburič Ilija, Petrovčič Frančiška, dr. Jože Marjetič, Rebec Josip, Kos Janez, Stojan Franc, Prašnikar Franc, Czurda R., Čuk Ant., Bajc Fr., Bregar Rom., Mrak V., Stojs F. — *Kikl Ludovik*, Senker Karlo, Senker Fr. — Anton Mlinarič. — Rudolf Prevolnik. — *Josip Zgorelec*. — *Stjepan Ukmar*. — Okički Franjo. — Dr. Fr. Ilesič, univ. prof. — Ivan I. Kavšek. — Stanko P. Kovač. — Nežka Toplišek. — Anica Vidrajs. — Tereza Žnideršič. (P. Zagreb.) 166

Čakovec: Masič Gašpar; Baršnik Bazil, gvardian; Troha Mihael, prov.; Rodič Ignac, žpk.; Kristofič Josip, žpk.; Oslaj Štefan, žpk.; Volk J., kapl.; Časna braća laiki, Hampamer Štefan, Benčik Štefan, Hari Josip, Šegovič Agneza, Šerčer Josip, Renér Ivana, Movčan Aleksander, Simon Jeronim, Sopčič Mirko, Rataj Jernej, Rataj Gabrijel, Videc Matija. (P. Čakovec.) 20

Donji Kraljevac. Tomaž Azura, Anton Šerčer, Ivan Štimec. (P. Donji Kraljevac.) 3

Dubrava. Župni urad. (P. Dubrava.) 1

Duga Resa. Rovšnik Matija, Rovšnik Jurij, Mali Jurij, Novak Jože, Widmar Viktor, Podrekar Franc, Sunko Rudolf, Zupančič Jul., Omahna Franc, Zavrl Alojz, Gorjup Karl, Rež Marija, Petelinšek Franca, Pleterski Ljudmila, Dolinšek Marija, Lavrič Marija. (P. Duga Resa.) 16

Hrašćina. Mijo Nejak, žpk. (P. Hrašćina.) 1

Karlovac. Habjan o. Benvenuto, Čadež Ivan, Lampret Ivan, Debeljak Ivana, Krovinovič Marija; Denk Milka, učiteljica; Rosina Joško, Frančiškanski samostan, Apih Roza, Avzec Anton, Cigoj Dragutin, Čuk Ivan, Kompere Edvard, Banič Jože. — Franjo Butković. (P. Karlovac.) 15

Mala Subotica. Štok Štefan. (P. Mala Subot.) 1

Marija Bistrica. Srša Matej. (P. Mar. Bistr.) 1

Mursko Središče. Ravnikar Ljudmila, Spoljarič Martin, Bračko Josip, Palinec Anton, Horvat Mihalj, Anton Pšeničnik. (P. M. Sred.) 6

Nedelišče. Dogša Jože, Fras Matilda, Špiranec Mijo, Blazinarič Franjo. (P. Nedelišče.) 4
Novi Marof. Ivan Kljun, žpk. (P. N. Marof.) 1
Novi Kneževac. Usmiljene sestre sv. Vincencija. (P. Novi Kneževac.) 1

Pitomača. Dušan Weršnik. (P. Pitomača.) 1

Pleternica. Kralj Anton. (P. Pleternica.) 1

Samobor. Čeč Franc. (P. Samobor.) 1

Štrigova. Zadravec Franc, Tevčič L., Podgorelec Anton, Nemeč Anton, Rojko Štefan, Lovrenčič Franc. — Valentič Matija, Lopuh Mirko, Trstenjak Jožef, Kutnjak Pavel, Ožura Mirko, Rajh Štefan, Šranc Toma, Kumparič Štefan, Zanjковиč Štefan, Žuman Jožef, Golenko Štefan, Novak Karol, Smolkovič Matija. (P. Štrigova.) 19

Varaždin. Heric Josip. — Česen Franjo, Kralj Albin, Fridauer Franc, Koren Rajmund. — *Josip Makuc*. — Mgr. Matija Proštenik. — Bajt Bratomil. (P. Varaždin.) 8

Virovitica. Sila Štefan, Sibila Ferdo. (P. Virovitica.) 2

Število udov: 4 dosmrtni, 264 letnih = 268.

RAZNE DRŽAVE

Italija.

Število udov: 1 dosmrtni, 1 letni = 2.

Češkoslovaška.

Čelákovice nad Labem. Dr. Fran Herič. 1

Hradec. Ing. Ivan Gorše. 1

Prostějov. Anton Dimec. 1

Zbraslav pri Prahi. Skrbinšek Jos., prof. 1

Število udov: — dosmrtnih, 3 letni = 3.

Francija.

Aumetz. Peternel Jožef, Pregelj Anton, Leban M., Grobin J., Mugerle Jož., Mugerle A., Tušar M., Lahajnar Peter, Miklavčič Franc, Balič Štefan, Vončina Jožefa, Poteko Miha, Poberaj Avgust, Petrovčič Martin, Hojak Jožef, Kenk Marija, Durcig Vladimir, Kunc Karel, Tomc Franc, Modic Franc, Stanič Justina, Stanič Ivan, Novak Jožef, Švelc Anton, Čerin Ivan. 26

Issondun. Martin Plej. 4

Lens. Pajer Ferdinand. 1

Liévin. Zupančič Val., župnik; Hočevar Anton, Saje Fran, Saje Ivan, Znidaršič Jos., Znidaršič Fran, Mutnik Apolonija, Sebič Jos., Stopar Pavla, Pirš Amalija, Muster Kristina, Jaklič Jos., Zatlér Ivana, Potočnik Rozalija, Razložnik Angela, Korbar Martin, Gomilar Fran, Gregorčič Martin, Povše Anton, Tovornik Ant., Draksler Valent., Simonič Fran, Per Fran, Potisek Iv., Spehar Fran, Seško Ljudev., Knjižnica Bruay, Menard Jos., Miklavčič Anton. 35

Število udov: — dosmrtnih, 66 letnih = 66.

Nemčija.

Dortmund. Martin Supan, Steiner Avg., Strehar Franc, Trebušak Marija. 4

Graz. Br. Chrysostom, lazarist (2 izt.). 2

Leoben. Weidhofer Katarina. 1
Schillingsdorf. Franc Šmavc. 1
Wien. Slovenski krožek na Dunaju (3 izt.). —
Bernard Pirnat. — *Dr. Leopold Picigas.* — Vodenik
 Ferdinand, Gabler Antonija (7 izt.). 13
Hamborn. Malis Marija, Višnar Ana,
 Goler Terezija, Vidovšek Marija, Sket Marija, Ko-
 čar Marija, Koštomaj Marija. 7
 Število udov: 3 dosmrtni, 25 letnih = 28.

Poljska.

Mogila. O. Robert Kuhar. 1
 Število udov: — dosmrtnih, 1 letni = 1.

AMERIKA

Združene države (USA).

San Francisco. (Calif.) Bartol John, Rev.
 Turk Francis, Stariha Joseph, Bižal Mihael, Go-
 vednik Alojzija, Tavčar Alojzij, Govednik Catarina,
 Judnich Ana, Stariha John, Izobraževalni in dram.
 klub Slovenia, Kolbezen John, Lekšan Sofia. 12
Leadville. (Colo.) **Los Angeles.** (Calif.) Jakob
 Cuznar, Mary Stucin, Ana Zagorc, Julka Parkel,
 Pol. Strnad, Jožef Lavrič. — **Buena Vista.** (Color.)
 John Fink. — **Leadville.** (Color.) J. M. Trunk, Kap-
 lan Anton, Klun Mary, Ponikvar Anton, Rims Do-
 rotea, Rus Agnes, Rus Martin, Zajc Mary, Zelz-
 nikar John. — **Pueblo.** (Color.) Rev. Ciril Zupan,
 Anzič Al., Erjavec Jan., Jerman Kat., Karlinger
 Kar., Meglen Jos., Novak Mat., Princ Ana, Perko
 Anton, Rejc Jan., Spilar Jos. — **Morris.** (Ill.) Rev.
 John Plaznik. — **Indianapolis.** (Ind.) Joseph Ger-
 beck, Mart. Cesnik, Frank Konečnik, Fr. Velikan,
 Mary Dugar, Mary Hvalica. — **Fredonia.** (Kan.)
 Frank Bambick. — **Kansas City.** (Kan.) Rev. Dan.
 Gnidica, B. Malnar, J. Stimec, K. Petric, B. Zagar,
 Charles Smrekar, Marg. Adams, Mary Višček, John
 Svab, Lucija Orešnik. — **Houghton.** (Mich.) Rev.
 Mgr. Ant. Rezek. — **Rice.** (Minnes.) Rev. John
 Trobec (2 izt.), Rev. Jos. Trobec, Elk River, Math.
 Hudovernik. — **Sudan.** (Minnes.) Mr. Geo. Nema-
 nich. — **Butte.** (Mon.) Rev. M. Pirnat, Jozef. Trunk,
 Roza Stazinski, Reza Mihelič. — **Pittsburgh.** (Pen.)
 John Golobich (5 izt.), Rev. Matej Kebe, Anton
 Kebe, Janez Kebe, Anton Jordan, Ana Tomec,
 Agnes Gorišek, John Selko, Anton Jakše, Anton
 Nemanič, Anton Sadar, Mihael Vidina, Mihael
 Jaketič, Jos. Bašel, Al. Henrihar, Geo. Veselič,
 Frances Nečimer, Anton Baznik, Mat. Pavlakovič,
 Joe Faršek, Anton Habjan, Lojs Kompare, Barbara
 Radovič, Avgust Rozemberger, John Bukovinski.
 — **Puyallup.** (Wash.) Mary Malnerich, Agnes Ver-
 hovnik. — **Enumclaw.** (Wash.) Pavla Skerbel. 94
Chicago. (Ill.) Knjige so naročili po Knjigarni
 Amerikanskega Slovenca v Chicago: **Milwaukee.**
 (Wisconsin.) Helen Verdev, John Androjna, John
 Kokal, Stanley Ursic, Frank Dokl, Andrew Peseč.
 — **West Allis.** (Wisconsin.) Ivana Kozlevčar, John
 Sem, Jacob Jenko, Anna Kegel. — **Willard.** (Wisc.)
 M. Teleni, J. Snedic, Fr. Perovšek (2 izt.). — **Eve-
 leth.** (Minn.) A. Strlekar, J. Kaušek, K. Petrovic, L.
 Krzisnik, Johana Kastelic, John Intihar. — **Sou-
 dan.** (Minnesota.) Frank Svajgar, Alojzij Russ,

Frances Loushin. — **Johnstown.** (Penns.) Frank
 Kopriva, Anton Medvešek, Frank Zupan. — **She-
 boygan.** (Wisconsin.) Valentine Kalan, John Udo-
 vich. — Iz posameznih krajev: John Novak, Louis
 Darovic, Matija Oven, Joseph Russ, John Pelhan,
 Carl Drobnic, J. Judnič, Helen Weber, Antonia
 Okolish, Frances Osaben, John Jamnik, Jennie
 Lipersick, Joseph Oblak, John Tanko, Rev. Val.
 Schiffrer, John Berus, John Tancik, Mich. Smajd,
 Jozefa Anzlovar, John Krek, Anton Matkovich,
 Mary Spendal, Frank Balkovec, Konst. Podlesnik,
 Rev. J. L. Zaplotnik, Jožef Jerman, Anna Boršnik,
 J. Stepanich, Anna Muhich, Mary Dekleva, Mary
 Konda, Rev. Peter Sprajcar (8 izt.), Knjigarna
 Amerikanski Slovenec (12 izt.). 79

Joliet. (Illinois.) Rev. Butala Matija, Rev.
 Kuzma George, *Klepec Jožef*, Šolske sestre sve-
 tega Franciška, Ambrož Valentin, Ancel Peter,
 Avsec Franciška, Flajnik George, Golobič Mary,
 Hočevar Mihael, Klemenčič Jožef, Kodrič Terez.,
 Muren Louis, Mustar Johana, Mutz John, Papesh
 Frank, Papesh John, Papič John, Pirc Jernej, Plut
 Aleš, Škulova družina, Sladič Alojzija, Slapničar
 Jožef, Sterniša Alojzij, Stiglič Frank, Žugel Joh.,
 Zupancič Frank. — **Peru.** (Ill.) Rev. Šolar Venc. 28

Elmhurst. (Ill.) Viktorija Šuštersič, Katarina
 Faganel. 2

Lemont. (Ill.) P. Bernard Ambrožič, *P. Benigen
 Snoj.* 11

North Chicago. (Ill.) Rev. M. J. Hiti, Artac
 Ana, Barle Mary, Gruner Jacob, Celesnik Jacob,
 Henover J., Kosu Andrew, Kozina Fr., Mlinar Fr.,
 Ogrin Frank, Shelenik Mary, Kirn Johanna, Svete
 Martin, Petrovcic John, Sedej Ana, Stritar Ant. 16

Ellinwood. (Kans.) Rev. A. P. Podgoršek. 1

Elý. (Minn.) Joseph J. Peschel (2 izt.),
 Agnich Stefan, Marn Valentin, Pechek Frank,
 Zbašnik Anton, Sprajcar Katar., Koprivnik Andrej,
 Janežič Jožef, Sherjak Jos., Anton Rus, Janez
 Pešel. 12

Buhl. (Min.) Malley Elizabeth. 1

Chisholm. (Minn.) Rev. John E. Schiffrer,
 John Bovitz, I. Klanchnik, John Lamuth, Joseph
 Petrich, Ign. Zamernik, J. Korbar, John Lovshin. 8

Duluth. (Minn.) Jacob Brula, Nick Mrak. 2

Gilbert. (Minn.) Učar Frank, Tušar Ger.,
 Marolt Mat., Urh Anton, Biton Mery. 5

Greaney. (Min.) Rev. F. A. Sedey, Ignatz
 Babich, Joseph Kasun, Anton Starich, Joseph
 Zgaynor. 5

Saint Louis. (Mis.) *Brat Marko Papič.* 1

New York. (N. Y.) Rev. Edvard E. Ga-
 brenya, Kersmanc Fanny, Jeglic John, Cesko
 Katinka, Vojska Frank, Zabret Minka, Vesel Ger.,
 Zobec Matilda, Sauly Therese, Holesek Fanny,
 Zaubi Marija, Peterka Jerica, Klobucar Josephine.
 — Matija Čaganar. 14

Brooklyn. (N. Y.) Skrabe Joseph, Starin
 Anton, Corel Matija, Česark Alois, Čik Mary,
 Felician Joseph, Petek Pavla, Nakerst Pavel,
 Svetlin Johan, Curl Math., Zakrajšek Leo, Knez
 Henry, Orehek Walentin, Obranovič Ursula, An-
 zlovar Anton. 15

Cleveland. (Ohio.) Fr. Ivančič, Mary Smrekar.
 — Rev. Vitus Hribar, Anžlin Mihael,

Jos. Hete, Louis Repar, George Zagar, John Zalar. — Rev. Vitus Hribar, Anžlin Mihael, Ferjančič Johana, Možina Angela, Markovič Anton, Bradač Mary, Gerčar Hel., Izanec Louis, Walland Frank, Radel Ludvig, Leskovec Ana, Terpin Ern., Skolar, Yontez Marijana, Prostor Mary, Prince Mary, Josephine Kogoy. — Grdina Jože, Slovenska knjigarna (25 izt.), Mgr. Rt. Rev. B. J. Ponikvar; Rev. Matija Jager, kaplan; Ameriška Domovina; Ivan Zupan, urednik; Dr. Fran J. Kern, Grdina Anton, Grdina Jožefa, Tutin John, Grdina Math. J., Flajnik Matija, Penko Frank, Kolar Joh., Mestek Margareta, Hrvat Jože, Mavsar John, Modic Marija, Šebenik Valentin, Bajt Andrej, Novak Anton, Zorman Ivan, Vrtovšnik Franciška, Breskvar Franciška, Kosten Frank, Knaus Jernej, Kuhar George, Riode Ana, Modic Tomaž, Zdešar Andrej, Zora Petruška, Drempetič Marija, Zobec Frank, Oberstar Ivanka, Bizjak Simon, Kotnik Jožefa, Potokar John, Čelesnik Frank, Opaškar M. Božovič Marija, Struna Anton, Lokar John, Pirc Fr., Peček J., Gobec Helena, Verbič Mihael, Slovenska čitalnica Colinwood, Peterlin John, Pirc Frank, Hrvatin George. — Rt. Rev. J. J. Oman, dr. Michael Oman, Rev. Francis Baraga, Rev. Louis Baznik, Rev. Joseph Čelesnik, Rev. Julius Slapšak, Adler Mary, Bizjak Rose, Champa Vera, Cotman Helen, Gliha Ant., Gliha Frank (Iss.), Gliha Frank, Globokar Anton, Godec Frank, Habjan Frank, Hočevar Joseph, Jerič Mary, Kenik Joseph, Kmet Jernej, Kosak Ana, Kristančič Avgust, Kuznik Fr., Lindic Josephine, Miklaučič Anton, Miserko Jos., Novak Mary, Petche Mary, Perko Frank, Rogel John, Simončič Louis, Slak Mary, Slamnik Agnes, Strekal Mary, Urbančič Jera, Valenčič Anton, Vercek Mike, Winter John, Zabukovec Anthony, Zrimsek Jos. (5 izt.), Glas Naroda (100 izt.) 245

Johnstown. (Pa.) Župni urad, Drakšler Ivana, Mele Frank, Mivec John, Nemanič Jožef, Pečjak Berta, Samec Mary, Čekada Terezija, Juh Jožef, Tomec Andrej. 10

Highland. (Pa.) P. Avgustin Svete (2 izt.), John Medved, Alice Kodrič, Butala, Chopp, Matkovič, John Judnič, Peter Zunič, Frank Pavlič, Louis Srebernak, Perme. 12

Wilkes-Barre. (Pa.) Mosser Anthony, Kostelc Helena. 2

Rock Springs. (Wyon.) Rev. Albin Gnidovec, Anton Koritnik, Terezija Potočnik. 3

Sheboygan. (Wisc.) Karsnik Mary. 1

Število udov: 3 dosmrtni, 476 letnih = 479.

ARGENTINA

Buenos Aires. (Argentina.) Lakner Franc, Rev. Hladnik Janez, Rev. Kastelic Josip, Rev. Doktorič David, Rev. Pernišek Ludvik, Arh. Sulčič Viktor, dr. Cankar Izidor, dr. Kjuder Viktor, Bartol Franc, Kobetič Jurij, Kunič Janez, Pahor Ivan, Deško vzgojevališče »Lipa«, Č. slov. šolske sestre, Fujs Anita, Trebec Ivanka, Ferletič Karolina, Furlan Ivanka, Jug Ana, Kragelj Elisa, Furlan Franc, Kodrič Ludvik, Kopic Franc, Zidar Martin, Kirn Franc, Adamič Luis, Klobučar Franc, Lešnjak J., Jazbec Josip, Žigon Štefan, Turk Jakob, Jonke

Peter, Vrabc Andrej, Čebtron Anton, Faganel Fr., Čebokli Andrej, Režek Franc, dr. Veljanoviča Iva, Bajt Franciška. 39

Število udov: — dosmrtnih, 39 letnih = 39.

BRAZILIJA, EGIPET, MAROKO, PALESTINA

Aleksandrija. (Eg.) P. Kerubin Begelj, č. šolske sestre, Kaučič Ana, Glešič Franciška, Novak Marija, Šinigoj Pepina, Simčič Franciška, Silič Pavla, Žigon Marija, Toplikar Ivana, Lavrin Antonija, Pelikan Nada, Kranjc Ema, Pestelj Fr., Perdec Genofefa, Lipovž Viktorija, Jerkič Anton., Žizmund Marija, Saksida Slavica, Slovensko katol. društvo (4 izt.). — Willy Breginc. 24

Kairo. (Eg.) P. Eugen Stanet, č. šolske sestre, Slovensko društvo v Kairi (64 izt.). 66

Jeruzalem. (Pal.) P. Adolf Čadež. 1

St. Paulo. (Braz.) Bastianick Jose. 1

Število udov: 2 dosmrtna, 90 letnih = 92.

Imenik novih dosmrtnih udov.

Do konca junija 1938 so vstopili kot dosmrtni udje in plačali pristojbino v Matico:

3409	Kotnik Jaroslav, kaplan, št. Lovrenc na Dravskem polju	500—
3410	Dr. Pogačnik Jože, urednik publikacij Družbe sv. Mohorja, ravnatelj Marijanišča, Ljubljana	500—
3411	Solska knjižnica v Lokavcu, Loka pri Zidanem mostu	500—
		Din 1500—

Imenik umrlih dosmrtnih udov.

Naznanjeni so nam tile dosmrtni člani, ki so zaspali v Gospodu ter se priporočajo v molitev:

1043	Majdič Ana, Celje.
1044	Kepec Janez, Mavčice.
1045	Pirc Jožef, Veliki trn.
1046	Kuralt Jakob, Zabnica.
1047	Hlačun Anton, kmet, Mozirje.
1048	Smolnikar Elizabeta, Kamnik.

Pregled udov Družbe sv. Mohorja 1938.

Skofije in dežele	Šteje udov				
	do-smrt.	letnih	vкуп	od 1. 1937	
				več	manj
Krška škofija	74	1.937	2.011	—	597
Lavantinska škofija	379	17.776	18.155	45	—
Ljubljanska škofija	589	21.857	22.446	—	137
Ostale jugosl. škof.	15	647	662	—	119
Razne države	4	96	100	—	12
Amerika in Argent.	3	515	518	—	196
Afrika in Brazilija .	2	90	92	—	7
Zbirka kult. dinar .	—	309	309	89	—
Naknadno prijavljeni	2	1.695	1.697	—	89
Skupaj .	1.068	44.922	45.990	134	1157
					manj 1.023

Sejmi.

Dnevi pomenijo vobče letne in živinske sejme; če so sejmi samo za blago ali samo za živino, je to posebej poudarjeno

Okraj Brežice.

Brežice: 14. februarja (Valentinov), ponedeljek po sv. Florijanu (Florijanov), 13. junija (Antonov), 10. avgusta (Lovrenčev), 6. novembra (Lenartov), 19. decembra (božični); svinjski vsako soboto, odnosno dan prej, ako je v soboto praznik. Tržni dnevi vsako soboto in sredo v tednu, če je ta dan praznik, dan prej, v velikem tednu pa na petek. — **Dobova:** 31. januarja, 25. aprila, 10. julija in 9. decembra; kramarski ter za govedo in konje 26. marca in 13. septembra. — **Golobinjek:** 14. septembra. — **Kapela:** 17. januarja, 10. marca, 17. apr., 7. junija, 17. avgusta in 17. septembra. — **Koprivna** — **Veliki Dol:** Za govedo, ovce in koze 25. januarja, 3. marca in 13. julija. — **Pišce:** 19. februarja, 8. julija, 6. oktobra in 3. novembra; za govedo 1. avgusta. — **Planina:** 11. januarja, 1. marca, 12. maja, 15. junija, 13. julija, 3. septembra, 15. oktobra, 3. decembra. — **Pleterje:** 15. marca, 15. julija in 15. septembra. — **Trg Podsreda:** Za govedo, ovce in koze 24. junija, 21. septembra, 18. oktobra in 19. novembra. — **Rajhenburg:** 29. januarja, veliki četrtek, ponedeljek po 6. nedelji po veliki noči (poned. pred bink.), dan po prazniku sv. Petra in Pavla, 26. avg. in 10. okt.; samo za živino: 25. febr., 20. nov. — **Sevnica:** Živinski 14. febr., poned. po peti nedelji v postu (pred cvetno nedeljo), 22. junija, tretja sredo po veliki noči, 16. avgusta, 6. decembra in 21. oktobra; kramarski 14. februarja, ponedeljek pred cvetno nedeljo in tretjo sredo po veliki noči; tržni dnevi vsako soboto. — **Stara gora** (občina Podsreda): Za govedo, ovce in koze ter kramarski sejm v soboto pred tiho nedeljo in soboto pred binško. — **Videm:** Za govedo 21. januarja, 20. februarja, 1. aprila, 21. maja, 3. avgusta, 26. okt. in 16. decembra. — **Zabukovje:** 3. aprila, 18. julija, 20. septembra in 6. novembra. — **Zdole:** 24. aprila »Jurjev sejm«. — **Žigarski vrh:** Za govedo 21. marca, 13. junija in 1. septembra. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Celje.

Braslovče: Ponedeljek pred sv. Matijem, cvetni petek, ponedeljek pred sv. Matevžem in ponedeljek pred sv. Martinom. — **Celje:** Živinski in kramarski prvo soboto sredi posta, 21. oktobra in 30. novembra; za prašiče vsako sredo in soboto. Tržni dnevi vsako sredo in soboto. — **Dobrna:** Ponedeljek po svečnici, kvatni četrtek v septembru in 6. decembra (Miklavžev). — **Dramlje:** 2. aprila in 22. oktobra. — **Frankolovo:** 17. marca in kvatno soboto v septembru. — **Sv. Jurij pri Celju** — **trg:** 12. marca, 24. aprila, 4. maja, ponedeljek po poletnih kvatnih, 22. junija, ponedeljek po jesenskih kvatnih in 28. oktobra. — **Sv. Jurij pri Celju** — **okolica:** 2. januarja, 10. februarja, 12. avgusta, 19. novembra in 10. decembra. — **Sv. Jurij ob Taboru:** 10. marca in 21. novembra. — **Kalobje:** 3. februarja, ponedeljek po velikem šmarnu. — **Sv. Lovrenc pri Prozinu:**

Ponedeljek po angelski nedelji, sobota po Brezma-
deznem spočetu Device Marije. — **Nova cerkev:** Ponedeljek po sv. Treh kraljih, četrtek po veliki noči, ponedeljek po sv. Rešnjem Telesu in 6. novembra. — **Sv. Ožbalt:** 21. marca. — **Sv. Pavel pri Preboldu:** Za živino 3. aprila, 6. septembra in 4. novembra. — **Petrovče:** 17. januarja, 4. marca, 2. julija in 14. septembra. — **Pernovo:** 21. marca (sv. Benedikt). — **Svetina:** 25. maja, ponedeljek po Mariji Snežni 5. avgusta. — **Teharje:** 21. januarja, 22. februarja, dan po oznanjenju Marije Device 25. marca, 12. maja, 26. julija, 12. oktobra, 24. novembra in 19. decembra. — **Vojnik:** Ponedeljek pred svečnico, ponedeljek po beli nedelji, dan sv. Janeza Nepomuka, dan sv. Urha, 7. septembra ter dan sv. Lukeža. — **Vransko:** Dan sv. Kunigunde, druga sredo po veliki noči, dan sv. Mihaela in dan sv. Leopolda. — **Zalec:** Dan sv. Valentina 14. februarja, dan sv. Antona 13. junija, dan sv. Jakoba 25. julija, dan sv. Janeza 29. avgusta, dan sv. Frančiška 4. oktobra in dan sv. Lucije 13. decembra. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik

Okraj Črnomelj.

Črnomelj: Torek po prvi kvatni nedelji, torek v velikem tednu, torek po binško kvatni nedelji, torek po sv. Petru in Pavlu, torek po kvatni nedelji v septembru, torek po sv. Simonu in Judi, torek po kvatni nedelji v adventu, prvi četrtek v januarju, prvi četrtek v februarju, prvi četrtek v maju, prvi četrtek v avg., prvi četrtek v septembru. — **Gradec:** 21. januarja, 11. marca, 13. maja, 8. julija, 9. septembra, 25. novembra (če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši delavnik prej). — **Metlika:** Prvi torek po sv. Treh kraljih, po svečnici, po sv. Matiji, po sv. Jožefu, po beli nedelji, po binško, po sv. Alojziju, po sv. Marjeti, po vnebovzetju Device Marije, po sv. Mihaelu, po sv. Martinu, po sv. Miklavžu. — **Planina:** 1. maja, ponedeljek po angelski nedelji. — **Semič:** Ponedeljek po sv. Valentinu, ponedeljek pred sv. Jožefom, ponedeljek po sv. Juriju, ponedeljek po sv. Vidu, poned. po sv. Jakobu in poned. pred sv. Lukom. — **Stari trg pri Poljanah:** 18. marca in 13. aprila. — **Vinica:** Kramarski in za živino ponedeljek po spreobrnjenju sv. Pavla, ponedeljek po tih nedelji, drugi ponedeljek po beli nedelji, ponedeljek po vnebohodu, ponedeljek po sv. Margareti in ponedeljek po Imenu Marijinem; samo za blago ponedeljek po sv. Alojziju in ponedeljek po prvi adventni nedelji (če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši naslednji delavnik).

Okraj Dolnja Lendava.

Beltinci: 20. januarja, 24. (v prestopnem letu 25.) februarja, 25. aprila, 15. julija, 5. novembra ter 27. julija. — **Bogojina:** 15. februarja, 20. marca, 19. maja, 20. julija, 4. septembra in 16. novembra. — **Črenšovci:** Za živino 14. marca; kramarski in živinski ponedeljek po 3. maju, poned. po 14. septembru in 20. oktobra. — **Dobrovnik:** Za živino torek pred veliko nočjo; kramarski in za živino prvi ponedeljek po Telovem, na praznik sv. Jakoba in 20. septembra. — **Dokležovje:** 18. junija in 21. avgusta. — **Lendava:** 25. januarja, 16. februarja, 27.

marca, 17. aprila, 16. junija, 28. julija, 28. avgusta, 28. septembra, 28. oktobra in 18. decembra; tržni dan s prašiči vsak torek. Ako pade veliki sejm na torek, tedaj se vrši sejm za prašiče naslednji dan. — **Turnišče:** Četrtek pred cvetno nedeljo, drugi ponedeljek po veliki noči, 12. junija, četrtek pred binkošti, četrtek pred vel. Šmarnom, 9. septembra (na drugi dan po malem Šmarnu) in 4. oktobra; tržni dan s prašiči vsak četrtek. — Če je označeni dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Gornji grad.

Gornji grad: Za govedo, ovce in koze ter kramarski 4. maja in 28. oktobra. — **Ljubno:** Kramarski 19. marca, na Konštancijevo nedeljo konec avgusta in 19. novembra, za živino in kramarski 1. maja in 24. junija. — **Mozirje:** 22. januarja, 24. aprila, binkoštni torek, 15. junija, 16. avgusta, ponedeljek pred malo Gospojnico, 18. oktobra. — **Radmirje:** Kramarski na binkošti, 21. julija, 2. decembra in 3. decembra. — **Rečica ob Savinji:** 17. marca in 6. novembra. — **Šmartno ob Paki:** 22. marca in 11. novembra. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Kamnik.

Blagovica: 25. januarja in 20. avgusta. — **Dob:** 14. februarja, 15. junija, 10. avgusta in 28. decembra. — **Domžale:** 4. januarja, 4. maja, 26. julija in 25. novembra; tržni dan vsako soboto. — **Kamnik:** Kramarski in za živino vsak drugi torek v januarju, marcu, juniju, avgustu, oktobru in decembru; samo za živino vsak drugi torek v februarju, aprilu, maju, juliju, septembru in novembru; tržni dan vsak torek in soboto. — **Krainja:** 5. avgusta in 21. decembra. — **Lukovica:** 3. februarja, 26. marca, 27. aprila, 9. septembra in 18. oktobra. — **Mengeš:** 9. februarja, 17. marca, 25. maja, 5. julija, 29. septembra, 6. novembra in 13. decembra. — **Moravče:** 24. februarja, na veliki ponedeljek, 16. maja, 21. junija, torek po sv. Jerneju in 11. novembra. — **Motnik:** 12. februarja, tretji ponedeljek v postu, 22. apr., 2. junija, v sredo po rožnovenski nedelji v oktobru.

— **Skaručina:** 15. aprila, 1. septembra in 28. oktobra. — **Št. Gotard:** petek pred cvetno nedeljo, 5. maja, 25. maja, 2. julija in 11. novembra. — **Tuhinj:** 20. februarja, 3. aprila, 12. julija in 21. septembra. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Kočevje.

Dolenja vas: 16. avgusta na dan farnega žegnaja. — **Kočevje:** 20. januarja, 20. marca, 4. maja, 15. junija, 25. julija, 24. avgusta, 16. oktobra, 30. novembra in 31. decembra. — **Kočevska reka:** 16. maja in 2. julija. — **Koprivnik:** 12. maja. — **Loški potoki:** 3. februarja, 4. aprila, 7. junija, prvi ponedeljek po malem Šmarnu. — **Mala gora:** 25. maja in 30. junija. — **Mozelj:** 25. aprila, 20. maja in 30. junija. — **Ribnica:** 2. januarja, ponedeljek po beli nedelji, 24. junija, ponedeljek po 2. avgustu, 21. septembra. — **Sodražica:** 22. januarja, četrtek pred sv. Gregorjem, četrtek pred sv. Janezom Nepomukom, 22. julija, 2. septembra, četrtek pred sv. Terezijo. — **Stara cerkev:** 5. aprila in 1. junija. — **Stari log:** 20. aprila in 10. marca. — **Trava:** 1. maja, ponedeljek po 4. juliju in 10. avgusta. — **Turjak:** Na dan sv. Gregorja in 30. novembra. — **Videm — Dobropolje:** 17. januarja, 10. februarja, 3. marca, 1. maja, 31. avgusta, 26. oktobra in 5. decembra. — **Velike Lašče:** Ponedeljek pred sv. Matijem, četrtek pred binkošti, 21. junija, 16. avgusta, 9. septembra in 6. novembra. — **Vrhovec:** Četrty ponedeljek po veliki noči, 5. avgusta. — **Zdenska vas:** Ponedeljek po tihi nedelji, 13. junija, 17. julija, sredo po rožnovenski nedelji. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Konjice.

Konjice: 5. januarja, 9. februarja, 1. marca, veliki četrtek, križevo sredo, 24. junija, 31. julija, 31. avgusta, ponedeljek po sv. Mihaelu, 4. novembra, 3. decembra. — **Loče:** 23. februarja, ponedeljek po tihi nedelji, binkoštni torek, 13. junija, 13. julija, 15. oktobra, 24. novembra. — **Oplotnica:** 3. marca, 25. aprila, 15. junija, ponedeljek po škapulirski nedelji, 16. avgusta, drugi ponedeljek po rožnovenski

Ti, Tone - poslušaj!

Tukaj berem, kako poceni in dobro se kupi v staroznani manufakturni trgovini pri Česniku v Ljubljani, Lingarjeva ulica! — Moško blago za obleke in suknje, loden za plašče in pelerine ter suknjo za gasilske kroje. Žensko volneno blago za plašče in kostume, pa tudi vseh vrst modno in pralno blago. Platno, šifone, bel oin rjavo kotenino za posteljno in telesno perilo češke tovarne B. Schroll in drugih priznani prvovrstnih domačih tovarn. — **Opreme za neveste** — svilene rute, šerpe najnovejših vzorcev, volnene rute in ženili šerpe v veliki izbiri. — Ti, Tone, sedaj bova pa vse kupovala le pri

manufakturni trgovini
Janko Česnik, Ljubljana
Lingarjeva ulica

Tu nama bodo z dobrim blagom in po nizki ceni najbolje postregli!
Kdor se sklicuje na ta inserat, dobi 5% popusta!

nedelji, 11. novembra. — **Vitanje:** Sredpostno sredo, 25. maja, 20. julija, 14. septembra, 2. novembra, 27. decembra. — **Zreče:** 30. junija, ponedeljek po prvi nedelji v septembru. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj K r a n j.

Cerklje: 17. januarja, petek pred cvetno nedeljo, 16. avgusta in 21. oktobra. — **Hotemaže:** Petek pred cvetno nedeljo, 13. junija (samo za blago). — **Hotovlje:** 25. aprila in 16. avgusta (samo za blago). — **Jezero:** Prvi ponedeljek po mali Gospojnici (samo za blago). — **Kranj:** Živinski in kramarski prvi ponedeljek v mescih: maju, septembru, oktobru, novembru in decembru. Ako pade na te dni praznik ali v mescu novembru vernih duš dan, se vrši sejm prihodnji ponedeljek. Tržni dan je vsak dan za drva, sadje ter vsa živila, razen mesa in kruha. Vsak ponedeljek tržni dan za živila, kruh in meso ter naravne pridelke in kmetijske potreščine. — **Poljane:** 4. maja in 11. novembra. — **Škofja Loka:** 3. februarja, 17. marca, 24. aprila, 24. junija, 16. avgusta, 29. septembra in 25. novembra. Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm delavnik prej. Tržni dan je vsako soboto. Če je ta dan praznik, je tržni dan prejšnji delavnik. — **Tržič:** Samo za blago: prvo soboto po 20. marcu, prvo soboto po 16. maju, prvo soboto po 4. oktobru ter 30. novembra. Tržni dan vsako sredo in soboto. — **Železniki:** 17. januarja, torek po veliki noči, 10. avgusta in 30. novembra (samo za blago).

Okraj K r š k o.

Boštanj: Kramarski ter za govedo in prašiče soboto po pustu, 31. maja, soboto po sv. Urhu (julija) in petek po nedelji imena Marijinega. — **Brunik:** Petek pred cvetno nedeljo, 13. junija. — **Bučka:** 24. februarja, 25. aprila, ponedeljek pred 24. junijem, poned. pred sv. Mihaelom ter 11. novembra. — **Bušča vas:** Torek po prvi povelikonočni nedelji, torek po binkoštih, 9. septembra in 12. novembra. — **Drnovo:** Za govedo, prašiče in konje ter kramarski 12. marca, 24. junija in 29. septembra. — **Št. Janž:** Za govedo torek po prvem kvatrnem tednu, ponedeljek po 24. juniju in torek v tretjem kvatrnem tednu. — **Št. Jernej:** Ponedeljek po kvatrni nedelji v maju, na dan sv. Jerneja, ponedeljek po vernih dušah, četrtek po svečnici in 12. aprila. — **Sv. Jurij pod Kumom:** Za govedo 25. aprila in 24. junija. — **Kostanjevica na Krki:** Kramarski ter za govedo in prašiče 17. januarja, ponedeljek po tih nedelji, 31. maja, ponedeljek po sv. Jakobu, ponedeljek po sv. Mihaelu in kvatrni ponedeljek v adventu. — **Krško:** Za govedo in prašiče prvo sredo v mescih: januarju, aprilu, juniju, avgustu in decembru. Za govedo in prašiče ter kramarski 3. februarja, 18. marca, 4. maja, 4. julija, soboto pred angelsko nedeljo, ponedeljek po sv. Luku in 25. novembra. — **Leskovec:** Kramarski ter za govedo, prašiče in konje ponedeljek pred sv. Jurijem, 26. julija in 14. avgusta. — **Mokronog:** Za govedo in prašiče prvi četrtek v mescu. Kramarski ter za govedo in prašiče soboto pred tih nedeljo, soboto pred sv. Jernejem, na dan sv. Simona in Jude, 9. decembra, soboto po prazniku Srca Jezusovega in tretjo soboto v septembru. — **Radeče:**

25. januarja, ponedeljek v postu, ponedeljek pred sv. Jurijem, 9. avgusta, 1. septembra, 11. oktobra, ponedeljek po sv. Martinu, 27. decembra, 25. maja, 17. julija in 27. junija. — **Raka:** Kramarski ter za govedo in svinje 10. marca in 19. novembra. — **Št. Rupert:** 12. marca, soboto pred 8. septembrom, 27. aprila, 27. oktobra in četrtek pred binkoštimi. — **Slanč vrh:** Za govedo poned. po sv. Urhu (4. jul.). — **Studenec:** 31. marca, 16. maja, 8. avg. in 30. okt. — **Škocjan:** Vsak kvatrni četrtek, 15. aprila in 15. julija. — **Topolovec:** Za govedo dan pred malim Šmarnom. — **Trebelno:** Za govedo soboto po veliki noči. — **Veliki Cirknik:** Prvi petek v postu. — **Veliko Mraševo:** 24. marca in 12. septembra. — **Vesela gora:** 12. marca, 27. aprila, 27. oktobra, četrtek pred bink., soboto pred 8. sept. — **Tržišče:** Poned. po vnebohodu. — **Vel. Podlog:** 15. jan., 5. jun., 6. okt. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj L a š k o.

Dol: 10. marca, 25. aprila, 31. julija in 3. oktobra. — **Jurkloster:** 1. februarja, 1. julija, 4. oktobra in 13. novembra. — **Laško:** 24. februarja, veliki četrtek, binkoštni torek, 24. junija, 24. avgusta, 21. septembra, 11. novembra in 21. decembra. — **Sv. Lenart:** Cvetno soboto, 5. julija, 16. sept. in 4. nov. — **Loka pri Zidanem mostu:** 13. marca, 3. maja, 22. maja, četrtek po Telovem, 5. avgusta, ponedeljek po imenu Marijinem in 17. oktobra. — **Šmarjeta:** 21. marca, 15. julija, 7. septembra in 9. oktobra. — **Trbovlje:** 3. februarja, 17. marca, 18. oktobra in 5. decembra. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji dan.

Okraj Litija.

Brezovo: Četrtek po veliki noči, soboto po sv. Urhu, četrtek po mali Gospojnici. — **Javorje pri Litiji:** Torek po tih nedelji in 24. avg. — **Kotredež:** Na dan sv. Jošta. — **Krka:** Ponedeljek po sv. Treh kraljih, 1. marca, 16. maja in 5. avgusta. — **Št. Lambert:** 14. februarja. — **Litija:** Ponedeljek po sredpostni nedelji, 4. maja, poned. po sv. Rešnjem Tel., ponedeljek po sv. Mihaelu, ponedeljek po sv. Nikolaju. Samo za živino: zadnji ponedeljek v januarju, 13. julija in 22. avgusta. — **Martinja vas:** Ponedeljek pred sv. Miklavžem. — **Mišji dol:** 13. decembra. — **Podbukovje:** Poned. po beli nedelji in 27. sept. — **Polšnik:** Četrtek po veliki noči, poned. po sv. Urhu, četrtek po Malem Šmarnu. — **Radohova vas:** 2. jan., pustni poned., 18. okt., bink. torek. — **Stična:** Vel. četrtek, poned. po vnebohodu, 20. avgusta in 25. novembra. — **Šmartno pri Litiji:** 7. januarja, torek po sv. Valentinu (v februarju), torek po kresu (v juniju), ponedeljek po 25. juliju, torek po 8. septembru in ponedeljek po 11. novembru. — **Tirna:** 1. maja. — **Vače pri Litiji:** Ponedeljek po beli nedelji, torek po drugi kvatrni nedelji, 16. avgusta in 30. novembra. — **Št. Vid pri Stični:** Sredo po veliki noči, 15. junija, ponedeljek po 8. septembru, drugi ponedeljek po sv. Mihaelu, sobota pred sv. Martinom. — **Veliki Gaber:** 30. aprila, 4. julija, 26. avgusta in 30. oktobra. — **Višnja gora:** 21. januarja, ponedeljek pred pustno nedeljo, ponedeljek po prvi kvatrni nedelji, ponedeljek po cvetni nedelji, ponedeljek po drugi kvatrni nedelji, 24. junija, 26. julija, ponedeljek po tretji kvatrni nedelji,

1. septembra, ponedeljek po vseh svetih, ponedeljek po četrti kvatrti nedelji. — **Zagorje ob Savi:** 9. februarja, četrtek pred cvetno nedeljo, 12. maja, 30. junija, 29. avgusta, 3. novembra, 31. decembra, prvi ponedeljek v juniju, 3. avgusta, torek po roženvenki nedelji, 2. decembra. — **Zubna:** 24. februarja in 21. oktobra. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji dan.

Okraj Ljubljana.

Čušperk: 11. marca in 5. septembra. — **Grosuplje:** 25. aprila in 29. septembra. — **Ig:** 27. februarja, 20. marca, drugi ponedeljek po beli nedelji, četrtek po bink. — **Št. Jurij pri Gr.:** Živinski in kramarski prvo soboto v aprilu. — **Ljubljana (mesto):** Vsako prvo in tretjo sredo vsakega mesca za živino; če je v sredo praznik, se vrši dan prej; vsako sredo in soboto tržni dan. — **Šmarje:** Torek po sv. Florijanu (4. maja) in 16. avgusta. — **Vrhnika:** Za živino torek po veliki noči, ponedeljek po sv. Trojici, 28. julija in 6. novembra, za blago prvi ponedeljek v postu, ponedeljek pred vnebohodom in 27. decembra; tržni dnevi vsak četrtek. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Ljutomer.

Cven: 7. septembra. — **Sv. Duh:** 24. avgusta in 13. decembra. — **Gornja Radgona:** 3. februarja, 25. maja, 10. avgusta in 15. novembra. — **Sv. Jurij ob Ščavnici:** 3. februarja, 25. aprila, 21. novembra. — **Sv. Križ:** Ponedeljek po tih nedelji, 3. maja, 26. julija in 6. novembra. — **Ljutomer:** Za živino 8. januarja, 9. aprila, 11. junija, 9. julija, 13. avgusta in 12. novembra; kramarski in živinski 19. februarja, 20. marca, 21. maja (tudi konjski), 17. septembra, 17. decembra; samo konjski in živinski 8. oktobra. — **Mala Nedelja:** Četrtek pred nedeljo presv. Trojice in 21. oktobra. — **Negova:** Samo za blago 8. septembra. — **Sv. Peter:** 17. januarja, 29. junija (samo za blago), 30. junija in 21. septembra. — **Veržej:** 6. maja, 29. septembra, 30. novembra.

Okraj Logatec.

Begunje: 18. marca in 8. oktobra. — **Cerknica:** 24. februarja, četrty ponedeljek po veliki noči, 26. julija, 2. novembra. — **Dolenji Logatec:** 12. marca, 24. oktobra, 3. januarja. — **Gorenji Logatec:** 7. februarja, petek po vnebohodu, ponedeljek po roženvenki nedelji v oktobru in 13. decembra. — **Gornja Planina:** 24. aprila, 12. junija in 30. novembra. — **Grahovo:** 9. februarja, 22. marca, 17. aprila in 15. novembra. — **Sv. Helena v Rovtah:** Ponedeljek po tih nedelji, torek po roženvenki nedelji. — **Lož:** 19. februarja, 15. marca, 4. maja, 10. junija, 16. avgusta, 28. oktobra in 5. decembra. — **Nadlesk:** 28. marca, 20. septembra in 15. oktobra. — **Nova vas:** 1. marca, 24. maja, 22. avgusta in 29. septembra. — **Rakek:** 30. januarja, 8. marca, 2. apr., 18. maja, 30. junija, 12. julija, 12. avgusta, 16. septembra, 16. oktobra, 29. novembra in 29. decembra. — **Rovte:** Tih ponedeljek, 24. junija, 10. avgusta in 29. septembra. — **Stari trg:** Za živino 28. marca, 20. septembra in 15. oktobra. — **Unec:** 17. januarja, prvi ponedeljek v marcu. — **Sv. Vid:** 18. marca, 8. oktobra, ponedeljek po sv. Gregorju, ponedeljek po Sv. Vidu in ponedeljek po sv. Jerneju. — **Vrhu**

Ponedeljek po tretji nedelji po veliki noči, 27. julija in 9. septembra. — **Žerovnica:** Ponedeljek po sv. Treh kraljih, 14. februarja, sredi pred binkošti, 20. junija, 7. septembra in 15. decembra. — **Žiri:** Sreda po veliki noči, na dan sv. Antona (13. junija), sredpostno sredo, na dan sv. Urha (4. julija) in sv. Uršule (21. oktobra). — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Maribor (levi dravski breg).

Jurski dol: 22. aprila. — **Sv. Lenart v Slov. gor.:** 24. junija, 6. novembra, ponedeljek po beli nedelji, 2. avgusta, 20. januarja, 5. septembra, 19. maja, 4. oktobra in 25. marca. — **Maribor (mesto):** Vsak drugi, četrty in peti torek v mescu za živino; če je ta dan praznik, se vrši dan prej. Vsak petek za prašiče in drobnico; če je praznik, dan prej. Ako je v četrtek božič, se vrši v sredo. Vsako sredo in soboto tržni dan. — **Marija Snežna na Velki:** 20. maja (samo za blago), 6. avgusta. — **Selnica ob Dravi:** Kramarski prvo nedeljo po 22. juliju in prvo nedeljo po vernih dušah; v gradu Viltovž — **Slemen:** veliki ponedeljek in nedeljo Marijinega obiskovanja; pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu: križevo nedeljo, binkoštno nedeljo, prvo nedeljo po binkošti in angelsko nedeljo. — **Ščavnica:** 17. julija, samo za živino 14. septembra. — **Sv. Trojica v Slov. goricah:** 20. marca, ponedeljek po sv. Trojici, 28. avgusta, ponedeljek po tretji kvatrti nedelji. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Maribor (desni dravski breg).

Fram: Kramarski 26. julija, v nedeljo po 26. juliju, dan sv. Rešnjega Telesa in ob letni cerkveni proslavi. — **Sv. Marjeta na Dravskem polju:** Kramarski nedeljo po sv. Marjeti v juliju. — **Poljčane:** Ponedeljek po kvatrti nedelji v postu, ponedeljek po cvetni nedelji, ponedeljek po Križevem, soboto pred sv. Janezom Krstnikom, 10. julija, 29. avgusta, soboto po roženvenki nedelji in 15. novembra. — **Prepolje:** Kramarski nedeljo po sv. Uršuli v oktobru. — **Rače:** Kramarski, na binkoštni ponedeljek. — **Ruše:** Kramarski soboto in nedeljo po Marijinem rojstvu, nedeljo pred cvetno in prvo nedeljo po Telovem. — **Slivnica:** Kramarski 25. marca, 8. septembra in 8. decembra. — **Slov. Bistrica:** Živinski 17. januarja, 11. marca in 15. decembra; živinski in kramarski na cvetni petek, 24. februarja, 4. maja (sv. Florijan), 4. junija, 25. julija (sv. Jakob), 24. avg. (sv. Jernej), 24. septembra, 28. oktobra (sv. Simon) in 23. novembra (sv. Klemen). Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik. — **Studenice pri Poljčanah:** 25. januarja, četrty ponedeljek po veliki noči in 13. decembra.

Okraj Murska Sobota.

Cankova: Ponedeljek po cvetni nedelji, ponedeljek po nedelji sv. Trojice, 24. septembra in 11. novembra. — **Gornja Lendava:** Živinski in kramarski 28. marca, 21. junija, 29. septembra in 30. novembra. — **Hodoš:** 10. marca, 5. julija, 19. avgusta in 5. oktobra. — **Križevci:** Za prašiče vsako prvo soboto v mescu, ako je ta dan praznik, se vrši prejšnjo soboto; za govedo in kramarski 16. aprila, 4. junija in 27. oktobra. — **Martjanci:** Za govedo in

kramarski 23. maja, 6. avgusta in 27. oktobra. — **Murska Sobota:** Za govedo in konje prvi ponedeljek januarja, prvi ponedeljek aprila, prvi ponedeljek junija, prvi ponedeljek septembra in prvi ponedeljek novembra. Za govedo, konje in kramarski prvi ponedeljek februarja, prvi ponedeljek marca, prvi ponedeljek maja, prvi ponedeljek julija, 24. avgusta, 15. oktobra in 6. decembra. — **Prosenjakovci:** Za govedo in kramarski 15. marca, 16. julija, 2. septembra in 28. novembra. — **Puonci:** Za govedo in kramarski 28. maja, 10. julija, 10. septembra in 10. novembra. — **Rakičan:** Za govedo 26. marca, torek pred binkošti, 2. julija, 16. avgusta in 8. oktobra. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Novo mesto.

Črmošnjice: Dan sv. Matije, 24. junija in 12. septembra. — **Kandija:** Četrtek po 15. vsakega meseca, oziroma 15., ako je četrtek in delavnik. — **Lukovk:** 16. maja (dan sv. Janeza), prvi ponedeljek po sv. Jakobu (25. julija). — **Št. Lovrenc:** 10. avgusta in 23. novembra. — **Mirna:** 24. junija in 2. novembra. — **Mirna peč:** Ponedeljek po sv. Jožefu v marcu, 31. maja, 30. junija, 29. septembra (dan sv. Mihaela) in 29. decembra. — **Novo mesto:** Torek po sv. Antonu v januarju, torek pred sv. Jurijem v aprilu, torek po sv. Jerneju v avgustu, torek po sv. Lukežu v oktobru, torek po prvi adventni nedelji, vsak prvi ponedeljek v mescu. Če pade svetnik na torek, se vrši sejm tisti torek. — **Smuk:** 10. marca. — **Šmihel** — **Stopiče:** Za živino vsak četrtek po 15. vsakega v mescu. — **Toplice:** Četrtek po sv. Matiji (24. februarja), četrtek po sv. Florijanu (4. maja), 27. julija, 14. avgusta, četrtek po roženovski nedelji. — **Trebnje:** 13. junija, 13. julija, 16. avgusta. — **Velika Loka:** 8. marca, 21. junija, 30. avgusta, 16. decembra, 12. maja in 25. julija. — **Velike Brusnice:** Delavnik pred svetim Jožefom, soboto pred kvatno nedeljo v septembru (za živino). — **Zagradec:** Soboto pred belo nedeljo, dan pred malim Šmarom (7. septembra). — **Zužemberk:** 3. februarja, 17. marca, 24. aprila, dan po vnebohodu, 9. junija, četrtek po sv. Urhu v juliju, 9. avgusta, 14. septembra, 28. oktobra, 6. decembra in soboto pred cvetno nedeljo.

Okraj Prevalje.

Sv. Anton na Pohorju: Kramarski 13. junija ter prvo nedeljo po 13. juniju. — **Črna:** Prvi ponedeljek po sv. Florijanu (v maju), 5. avgusta na dan svega Ožbalta, 21. oktobra na dan sv. Uršule. Ako je na te dni praznik ali nedelja, se vrši naslednji prvi ponedeljek. — **Dravograd:** 20. marca, 2. avgusta, 15. junija in 21. septembra; samo za živino 9. maja in 3. novembra. — **Guštanj:** Kramarski 17.

Usem društvom, občinskim upravam trgovcem in posameznikom se za izdelavo različnih tiskovin priporoča

MOHORJEVA TISKARNA
registr. zadruga z omejl. zav. v CELJU

januarja, sredpostno ali tiho nedeljo; kramarski in živinski 24. aprila, 24. junija, 1. septembra, 18. oktobra in 25. novembra. — **Kapla:** 7. julija in 13. oktobra. **Kotlje:** 25. maja in 13. julija. — **Marenberg:** Ponedeljek pred cvetno nedeljo, binkoštni torek, 31. julija, 29. septembra, 11. novembra in četrti ponedeljek po božiču; samo za živino 1. marca in 21. junija. — **Mežica:** 25. julija in 4. decembra. — **Muta:** 14. marca, 1. maja, 17. julija, 29. avgusta in 28. oktobra. — **Prevalje:** za živino četrtek pred sv. Urbanom in četrtek pred sv. Hieronimom, če pade ta na praznik, pa prihodnji četrtek; tržni dnevi vsako soboto. — **Vuhred:** za živino 19. marca in 4. septembra; kramarski 10. avgusta. — **Vuzenica:** Prvo postno soboto, 25. aprila, 4. julija, 16. avgusta, 10. oktobra in 6. decembra.

Okraj Ptuj.

Sv. Andraž v Slov. goricah: 13. junija in 30. novembra. — **Sv. Barbara v Halozah:** Kramarski 19. marca in v nedeljo po prazniku sv. Barbare, Tržni dnevi vsako nedeljo. — **Sv. Boltenk:** 30. junija in 2. septembra. — **Breg pri Ptuj:** Drugi ponedeljek v maju, 6. junija, drugi ponedeljek v juliju, 26. avgusta, drugi ponedeljek v septembru. — **Koračice:** 21. junija, 29. avgusta, 28. oktobra in 2. decembra. — **Sv. Lovrenc na Dravskem polju:** 12. marca, 27. junija, 10. avgusta in 29. septembra. — **Sv. Lovrenc v Slov. goricah:** Sredo pred vnebohodom, 31. julija in soboto pred roženvenko nedeljo. — **Ormož:** Za živino in kramarski na cvetni petek; za živino, konje in kramarski prvi ponedeljek po Jakobovem, 25. julija in na Martinovo 11. novembra; za živino vsak prvi ponedeljek v januarju, februarju, marcu, maju, juniju, juliju, septembru, oktobru in decembru; za prašiče vsak torek (če je praznik, odpade). — **Ptuj (mesto):** Za konje in živino vsak prvi in tretji torek v mescu, za parkljarje vsako sredo; tržni dan vsak petek; letni kramarski 23. aprila, 5. avgusta in 25. novembra. — **Ptujska gora:** Kramarski 19. marca, šestó nedeljo po veliki noči, 2. julija, 15. in 16. avgusta ter 8. septembra. — **Središče:** Kramarski 17. marca, 12. maja, 24. avgusta in 5. novembra; za prašiče drugi in četrti ponedeljek v mescu. — **Sv. Tomaž:** 21. junija, 29. avgusta, 28. oktobra in 3. decembra. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Radovljica.

Bitnje: 26. julija. — **Bohinjska Bistrica:** Živinski 1. maja in 18. oktobra; kramarski 24. junija, 6. decembra in vsako prvo nedeljo v oktobru. — **Bohinjska Bela:** Kramarski na dan sv. Marjete. — **Bohinjska Srednja vas:** Kramarski 11. novembra in 4. maja. — **Dovje—Mojstrana:** Kramarski 20. januarja, tretjo nedeljo po veliki noči, prvo nedeljo v avgustu, 29. septembra in 23. novembra. — **Gorje:** Živinski na cvetni petek in 11. novembra; kramarski nedeljo po sv. Juriju in roženvenko nedeljo. — **Jesenice:** Kramarski 14. februarja, 19. marca, 4. maja, 3. decembra, binkoštni ponedeljek, prvi ponedeljek v mescu oktobru ter na Savi na dan sv. Petra in Pavla; živinski in kramarski 6. novembra. — **Kamna gorica:** 10. avgusta in 4. decembra. — **Koroška Bela:** Kramarski prvo nedeljo po velikem Šmaru. — **Kranjska gora:** Kramarski 20. marca in drugi po-

nedeljek v oktobru. — **Kropa:** Kramarski nedeljo po sv. Marjeti (13. julija), prvo nedeljo po sv. Lenartu (6. novembra), na veliki četrtek, nedeljo po sv. Lukežu (18. oktobra) ter na dan sv. Barbare (4. decembra). — **Lesce:** Živinski 24. februarja, 13. junija, 16. avgusta, 29. septembra, 21. oktobra in velikonočni terek. — **Podkoren:** Drugo nedeljo oktobra. — **Radvljica:** Živinski in kramarski 12. marca, 24. aprila, binkoštni terek, 26. julija, 28. oktobra in 13. decembra. — **Rateče:** Kramarski tretjo nedeljo v oktobru. — **Ribno:** Kramarski prvo nedeljo po sv. Jakobu in prvo nedeljo po sv. Simonu.

Okraj Slovenjgradec.

Št. Ilj pod Turjakom: 20. aprila, 2. julija, soboto pred angelsko nedeljo. — **Št. Ilj pri Velenju:** Ponedeljek po tih nedelji, 4. avgusta in 21. septembra. — **Št. Janž pri Dravogradu:** 15. aprila, 13. junija in ponedeljek po imenu Marijinem. — **Sv. Lenart pri Št. Ilju pod Turjakom:** Pustni ponedeljek, 1. junija in 13. oktobra. — **Slovenjgradec:** 25. januarja (spreobrnjenje sv. Pavla), 12. maja (sv. Pankracij), 10. avgusta (sv. Lovrenc), 19. novembra (sv. Elizabeta); samo za živino vsako drugo soboto v postu ter vsak prvi ponedeljek v septembru in oktobru. — **Šoštanj:** Četrtek pred pustom, velikonočni terek, 22. junija, 12. julija, 22. septembra, ponedeljek pred sv. Katarino. — **Velenje:** Četrtek po pepelnici, 1. maja, ponedeljek pred binkošti, 18. julija, 24. avgusta in 24. oktobra. — Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši sejm naslednji delavnik.

Okraj Šmarje pri Jelšah.

Dobje: Belo soboto, 16. julija, sredo pred imenom Marijinem in 25. novembra. — **Sv. Filip v Veračah:** 14. januarja, 22. februarja, 1. maja, 25. maja, 17. julija, 29. avgusta in 16. oktobra. — **Sv. gora pri Sv. Petru pod Sv. gorami:** 4. avgusta in 7. septembra. — **Koprivnica:** 25. januarja, 3. marca in 13. julija. — **Kostrivnica:** 10. marca, 25. aprila, 15. junija, ponedeljek po sv. Jakobu, soboto pred roženvenško nedeljo. — **Kozje:** Kramarski in živinski 24. februarja, 26. aprila, 13. junija in 25. julija. — **Loka pri Žusmu:** 13. aprila, 20. julija, 25. avgusta in 12.

septembra. — **Lemberg:** Ponedeljek po sredpostni sredi, cvetni petek, 12. maja, dan pred sv. Rešnjim Telesom, ponedeljek po Urhovem, 5. avgusta, 25. oktobra in 25. novembra. — **Lesično:** Ponedeljek po vseh svetih. — **Sv. Nikolaj v Polju:** 8. maja in 6. decembra. — **Sv. Peter pod Sv. gorami:** 5. februarja, 6. marca, 23. maja, 4. avgusta, 7. septembra, 21. oktobra, 11. novembra in 13. decembra. — **Pilštanj:** 9. februarja, 8. marca, 16. maja, 9. junija, ponedeljek po Rokovem, 29. septembra, ponedeljek po vseh svetih ter 31. julija. — **Podčetrtek:** 1. julija, 1. oktobra, 17. marca, veliki terek, 10. avgusta in 21. novembra. — **Podsreda:** 24. junija, 21. septembra, 18. oktobra in 19. novembra. — **Ponikva:** 14. februarja, četrți ponedeljek po veliki noči in soboto pred sv. Martinom. — **Pristava:** Terek po binkošti in 17. oktobra. — **Rogatec:** Kramarski in živinski 21. marca, 12. julija in 30. novembra. — **Sedlarjevo:** 16. februarja. — **Slivnica:** Prvi četrtek po binkošti, 7. oktobra in 22. julija. — **Šmarje pri Jelšah:** Ponedeljek po sv. Treh kraljih, ponedeljek po veliki noči, ponedeljek po imenu Marijinem, 20. marca, 21. junija, 17. avgusta, 4. decembra. — **Stara Sveta gora:** Soboto pred tiho nedeljo, binkoštno soboto. — **Tinsko:** Petnajsti dan po binkošti, 2. julija, ponedeljek po angelski nedelji. — **Sv. Vid pri Grobelnem:** 14. marca, 17. junija in 20. septembra. — **Zagorje:** 31. julija.

Medjimurje (Čakovec).

Čakovec: Cvetni ponedeljek, 29. junija, 3. avgusta in 25. novembra. — **Draškovec:** Sredo po Jurjevem, 7. in 16. avgusta ter 11. novembra. — **Sv. Helena pri Čakovcu:** 18. avgusta in 22. septembra. — **Kotoriba:** 9. marca, 27. junija, 30. septembra in 30. novembra. — **Mursko Središče:** 1. maja, 20. avgusta in 26. oktobra. — **Nedeljišče:** 15. junija, ponedeljek po angelski nedelji. — **Prelog:** Binkoštni terek, ponedeljek po Jakobovem. — **Rac—Kaniža:** 16. maja, 24. junija, 10. avgusta, sredo po beli nedelji. — **Štrigova:** 19. marca (sv. Jožefa dan), 22. julija, 30. septembra in 4. decembra. — **Sv. Rok pri Čakovcu:** na Rokovo in Mihaelovo.

Citatelje v ljudno prosimo, da nam sporoče spremembe.

LEPE POVESTI

novle, črtice, pravljice, pesmi, kulturne razprave, zdravstvene nasvete, razprave iz gospodarstva in gospodinjstva, kuharske recepte, šale, uganke in mnogo drugega prinaša Mladika, ki je družinski list s podobami in izhaja že 18 let vsakega prvega v mesecu.

KRASNE SLIKE

naših in tujih umetnikov ter raznovrstni fotografski posnetki lepo poživljajo bogato vsebino lista. Poleg tega ima Mladika modno in krojno polo, ki je našim gospodinjam v veliko pomoč pri izdelavi najrazličnejših ročnih del, oblek in perila. Na hrbtu priloge pa so dragoceni nasveti za dom in družino.

KNJIŽNE NAGRADE

daje Mladika reševalcem ugank vsak mesec. Natančnejše podatke o nagradah dobite v Mladiki. — Mladika stane za vse leto samo 84 din (s krojno prilogo 100 din). To vsoto plačate tudi lahko v dveh obrokih po 42 din (oziroma 50 din), ali pa vsak tretji mesec po 21 din (oziroma 25 din).

Brezplačno

in popolnoma neobvezno Vam pošljemo na zahtevo prvo številko za leto 1938 na ogled. Pošljite nam še danes svoj naslov, da Vam list lahko pošljemo takoj ob izidu. Mladika Vas bo s svojo bogato in raznovrstno vsebino izborna zabavala, Vam v vseh smereh širila obzorje in Vam s praktičnimi nasveti tudi veliko koristila.

UPRAVA MLADIKE V CELJU

Kadar boste v dvomu

kaj naj darujete svoji družini, svojim znancem in prijateljem za god, za Miklavža, za božič in ob drugih prilikah, pomnite, da je dobra knjiga vedno in vsakomur dobrodošlo darilo. V seznamu knjig Mohorjeve družbe najdete knjige za vsakogar. Dobro ga preglejte in naročite knjige pravočasno!

N E P O Z A B I T E

da izdaja Družba sv. Mohorja letno okrog 25 knjig. Med njimi so nabožna, leposlovna, filozofska in druga strokovna dela, mladinski spisi itd. itd. — Izbor je tolikšen, da najde vsakdo kaj primernega.

I Z B R A N A D E L A

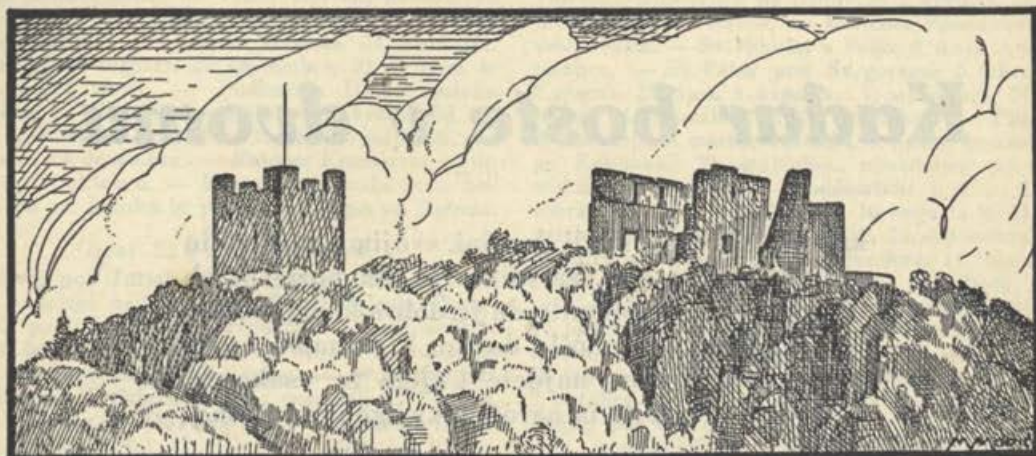
domačih in tujih pisateljev in pesnikov vsebujejo posamezne knjižne zbirke (Mohorjeva knjižnica, Cvetje iz domačih in tujih logov, Slovstvena knjižnica, Znanstvena knjižnica, Studenci žive vode in druge). Tudi druga posamezna dela so napisali priznani slovenski in tuji pisatelji in strokovnjaki.

B R E Z P L A Č N O

Vam pošljemo na zahtevo prospekte in sezname naših knjig. Pišite nam, za katera dela se zanimate.

Družba sv. Mohorja v Celju

Tvornica suhih, oljnatih in lakastih barv

ČUK FRANC

CELJE

DOMŽALE

Izloži račun pri Ljudski posojilnici v Celju

Poslani čekovni račun št. 16.147

Telefon 162

Priporoča

*svoje lastne prvovrstne izdelke:
zemeljske, kemične, oljnate in
lakaste barve, barvo in lak za
pode, parketni vosk, zajamčeno
čisti firnež, terpentini, brunolin,
gorilni špirit, čopiče vseh vrst,
karbolinej, prašno in strojno
olje, steklarski in mizarški klej.*

Gobe, Mavec.

za pranje perila!

ŽIVINOREJCI!

HRASTNIŠKO klajno apno ne sme manjkati v nobeni kmelski hiši! Če ga ne morete dobiti pri Vašem trgovcu ali pri Vaši zadrugi, se obrnite na

Tovarno kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d., Hrastnik

KMETOVALCI!

Prednosti umetnih gnojil so Vam gotovo znane, zato jih uporabljajte pri vseh vrstah kultur!

Mineralni superfosfat 16%

mineralni superfosfat 18%

kostni superfosfat KMF 19%

fosfatna žindra FZ 6/10/18%

mešana gnojila KAS

kostna in apnenčeva moka

Večji pridelek in boljša kakovost obilo poplačata stroške za umetna gnojila.

SADJARJI!

Samo tedaj, če boste uporabljali sredstva za zatiranje škodljivcev, bo Vaše sadje polnovredno!

DENDRIN

NEO-DENDRIN

MIXDRIN

Žvepleno-apneno brozgo HRASTNIK 22° Bé in

DREVOSAN

izdeluje naša domača

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d., Hrastnik

**V VSAKEM ZRNU PRA-
ŽEN SLADNI SLADKOR!**

*V njem pa fiči izdatnost in
redilna moč in prav v tem
je iskati cenenost Kneippove*

PRISTNA SAMO V TAKIH ZAVITKIH!

Kneippova

SLADNA KAVA

Ako znate varčevati
Ako znate računati
Ako znate primerjati
Ako hočete biti dobro postreženi
potem kupujte razno manufakturno
blago edino le v priznani solidni

manufakturni trgovini

Valentin Hladin

Celje

Prešernova ulica 14

Nalagaj prihranke v:

HRANILNICO DRAVSKE BANOVINE

(prej Kranjska hranilnica) **Ljubljana**
(prej Južnoštajerska hranilnica) **Celje**
Maribor

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči
za obvezo zavodov **Dravska banovina**
z vsem premoženjem in davčno močjo.

Izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Kaj je

»Bayer?«

Že 50 let proizvaja »Bayer« zdravila.

Od tega časa »Bayer« vztraja v borbi proti trpljenju človečanstva.

Danes je »Bayer« svetovno podjetje, čigar glas sega na vse kontinente sveta.

Med mnogimi neogibno potrebnimi zdravili, ki so raznesla slavo firme »Bayer« je tudi Aspirin kot popularen preparat proti reumatizmu, prehlajenju in bolečini. Aspirin je zadnjih 40 let v obliki tablet najbolj razširjeno zdravilo na svetu.

ASPIRIN

PROIZVOD ZAUPANJA!

Oglas je registriran pod Sp. br. 751 od 17 avgusta 1937

Vzgojitelji

starši, učitelji in duhovniki!
Neveste in ženinil
Naročite knjigi

Dr. Anton Breclj

Ob viru žioljenja

Spolne zadeve v preglednih obrisih

Broš. din 66.— (za neude din 88.—)

ves. din 78.— (za neude din 104.—)

Milica Grafenauerjeva

Iz duhovnega žioljenja

družine

Broš. din 21.— (za neude din 28.—)

ves. din 30.— (za neude din 40.—)

Naročila izvršuje

Družba sv. Mohorja v Celju

KMETSKA POSOJILNICA

LJUBLJANSKE OKOLICE, REGISTROVANA ZADRUGA
Z NEOMEJENO ZAVEZO V LJUBLJANI, TYRŠEVA C. 18

NOVE VLOGE

vsak čas razpoložljive obrestuje po 4⁰/₁₀₀
vloge proti odpovedi obrestuje po 5⁰/₁₀₀

ZA VSE VLOGE nudi popolno varnost!
Otvarja tekoče račune in izvršuje vse
denarne posle. Vlagajte svoje prihranke
v najstarejši slovenski denarni zavod!

MESTNA ELEKTRARNA

LJUBLJANSKA

V svoji prodajalni na Mestnem trgu 2 ima bogato zalogo lestencev, namisnih svetilk, grelnih aparatov, likalnikov, motorjev in električnih štedilnikov, žarnic in sploh vsega elektrotehničnega materiala. Za popolnoma elektrificirana gospodinjstva nudi električni tok po izredno nizkih cenah - - Posebna cena za ogrevalnike vode na nočni tok (60 par za kilovatno uro) - Izvršuje vse elektrotehnične instalacije za luč in moč najsolidneje in po najnižjih cenah

Ravnateljstvo mestne elektrarne: Ljubljana, Krekov trg 10

Prodajalna mestne elektrarne v Ljubljani, Mestni trg 2

Najboljši in **najbolj razširjeni** slovenski dnevnik je

SLOVENEK

Oglašujte le v SLOVENCU!

SLOVENSKEI DOM

je najcenejši slovenski popoldnevnik, mesečno stane le 12 din

DOMOLJUB

je največji in najbolj razširjeni slovenski tednik

BOGOLJUB

je najbolj razširjeni in najlepši nabožni mesečnik

Uprava časopisov: Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6

ANTON LEČNIK CELJE

GLAVNI TRG 4 • PRI VELIKI URI

Velika zaloga:

**ur, zlatnine, srebrnine,
očal, optike, jedilnega
pribora**

Posrebenje, pozlačenje, popravila ur in zlatnine, srebrnine, očal

Nizke cene!

Nakup starega zlata in srebra po najugodnejših cenah!

Sodni cenilec

R. W. Pearson

ZDRAVJE

se zadobi s pomočjo zdravilnih svojstev zelišč pri uporabljanju

„Hersan“-čaja, mešanice posebnih zdravilnih zelišč, sestavljenih po navodilih zdravnika dr. R. W. Pearsona, šefa zdravnika v Bengaliji (angleška Indija). Po večletnih izkustvih je ugotovljena koristnost

„Hersan“-čaja

in to z nedvomnim uspehom pri obolenju popnenja žil, kroženja krvi, ženskih boleznih, pri menstruaciji (mesečno perilo), migreni (glavobol), revmatizmu, obolenju obisti in jeter, pri motnjah v želodcu, zastrupljenju, zaprtosti, gihtu, črevesnih obolenjih, hemeroidih, občem in prenašem odeljenju ter pri zgagi. — »Hersan«-čaj se dobi v vseh lekarnah. Knjižico z razlago in vzorec čaja Vam pošlje zastoj

„Radiosan“- Zagreb, Pukljanova ul. 1

Reg. Sp. št. 14.001 — 1934.

HERSAN

BAL

OTVORITEV!

NOVA
MANUFAKTURA

PRED
ŠENKLAVŽEM

*

PRIČAKUJEMO VAS!

Naše geslo je: Dobro blago za vsak okus
SOLIDNA POSTREŽBA!
NIZKE CENE!

JELOČNIK
SIMONČIČ

Oglejte si našo novo zalogo
damskega in moškega blaga,
svile in perila vseh vrst

LJUBLJANA

Tu dokaz naših niskih cen!

K 39-1 Frotir bri-
sača, 39×80 cm
Din 6.—

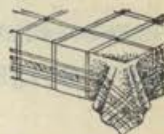
K 39-6 Odeje (kov-
tri), velikost
120×180 cm, pol-
njene s sivo vato in
podloženi s krotom
Din 95.—

K 39-10 Ženski
plašči, najnovjši
kroji, od Din 165-
dalje
Ženske obleke, naj-
novjši kroji, od
Din 32.— dalje

K 39-23 Garnitura
perila, kombineže
in hlače, dober
šarmez, razni okra-
ski, od Din 30.—
dalje

K 39-18 Garnitura,
namizni prt s 6
servijeti, od
Din 50.— dalje

K 39-2 Šifon, dobra
kakovost, meter od
Din 5.— dalje

K 39-7 Električni
likalnik, ponikljan
Din 110.—

K 39-11 Obleke,
moderni kroji, iz
dobrih tkanin,
Din 250.—
Površniki, za vse
sezone, dobre tka-
nine, Din 450.—

K 39-15 Modni mo-
ški klobuki, v raz-
nih barvah
Din 36.—

K 39-20 Jedilna
garnitura, fin por-
celan, 21 komadov
Din 220.—, 26 ko-
madov Din 320.—

K 39-3 Lonci ali
kozice, emajirano,
od Din 3-50 dalje

K 39-8 Orodje: kle-
šče Din 12.—, kla-
divo Din 7.—

K 39-14 Ženske tor-
bice od Din 27.—
dalje

K 39-16 Moške
srajce, moderni
kroji, od Din 18.—
dalje

K 39-21 Vilice, nož
in žlica, jekleno,
od Din 10.— dalje

K 39-4 Svetilka,
ponikljana palica,
premer krogle 25
cm Din 85.—

K 39-9 Ženske svi-
lene nogavice, od
Din 10.— dalje, mo-
ške bombažaste od
Din 3.— dalje

K 39-22 Polčevlji
(šolni), ročno delo,
od Din 135.— dalje

K 39-13 Otroški
vozički, raznih ob-
lik in opreme, od
Din 185.— dalje

K 39-17 Rokavice,
ženske ali moške,
od Din 12.— dalje

K 39-5 Ženski čev-
lji, par od Din 105-
dalje

K 39-19 Platno za
plakte, meter od
Din 16.— dalje

V o g a l n a h i š a

Kastner & Ohler

Zagreb, Ilica 4 in 6.

Posetite nas ali pa zahtevajte brezplačen katalog, da morete poceni naročiti po pošti!

D. RAKUSCH * CELJE

TELEFON ŠTEV. 11, 47, 58

USTANOVLJENO 1810

**NAJSTAREJŠA
VELETRGOVINA
Z ŽELEZNINO
V NAŠI DRŽAVI**

Zaloga plugov, posebno osipalnikov za hmelj in krompir, kos, srpov, brusnih kamnov, motik, lopat, nadalje tudi gnojnih vil, vrtnega in poljedelskega orodja vseh vrst; zastopstvo svetovno znanega Wolfovega vrtnega in poljskega orodja, vodovodnih cevi kakor tudi črpalk vseh vrst, heraklitnih plošč, posebno pripravnih za gradnjo hlevov in kot sredstvo za izolacijo; dalje hišnih in kuhinjskih predmetov, stavbnega okovja, paličnega železa, obročja vseh velikosti in vsakovrstne železnine.

ZASTOPSTVO IN SKLADIŠČE

D. RAKUSCH, BAČKA PALANKA

*

**LASTNI ODDELEK
ZA STEKLO
IN PORCELAN**

JUL. WEINERJA NASL. • CELJE

GLAVNI TRG 16 • KRALJA PETRA C. 12

TELEFON ŠTEV. 135

Proti **debelosti** uporabljajte neškodljive **Slatinske tablete** za hujšanje, sestavljene iz naravnih mineralnih soli in zeliščnih ekstraktov
Izdeluje **Lekarna Mr. BAHOVEC, LJUBLJANA**

V vseh lekarnah 200 tablet din 69⁻, 100 tablet din 39⁻, 50 tablet din 24⁻

Reg. 14.213/34

Štampiljke

vseh vrst

izdeluje

Mohorjeva tiskarna v Celju

WARBINEK

LJUBLJANA

Miklošičeva 4 - nasproti frančiškanske cerkve

HOHNER

HARMONIKA
ZAVSAKOGAR

Klavirji - vijoline - kitare in druga glasbila, od šolskih do prvovrstnih instrumentov, strune in vse potrebščine v veliki izbiri

če Vas na kateremkoli delu telesa
trga in bode,
se takoj
masirajte
s preparatom

ALGA

Ne puščajte doma niti za trenutek brez ALGE.
ALGA Vam bo preprečila mnogo neprijetnih ur - in Vas obvarovala mnogih obolenj.

**ALGA se dobiva v lekarnah, drogerijah, trgovinah,
1 steklenica din 12⁻**

Po pošti razpošilja **Laboratorij „ALGA“ Sušak**

SLOVENSKI GOSPODAR

Kmetiskim družinam — najboljši dar,
naših svečinj — zvesti čuvar,
prave politike močen krmar,
krščanske prosvete svetel žar,
v kmečkem delu gospodar,
naših krajev zgodovinar,
boljše bodočnosti oračar —
In tebi naj se loži mar
za 32 din majhen denar
za ta veliki vsaktedenski dar,
Slovenski gospodar? Nikdar!

Zato: Naroči ga, čitaj ga, priporočaj ga!
Uprava Slov. gospodarja: Maribor, Koroška c. 5

KMEČKA ŽENA JE LE ENA!

Ne bomo razlagali, kak časopis je
Kmečka žena. Same si ga oglejte, ve
naše pridne in skrbne slovenske mate-
re, dekleta, naše gospodinje. Radi vam
ga pošljemo na ogled brezplačno. Nič
nočemo tega lista vsiljevati. Če vam bo
ugajal, ga naročite. Mi smo prepričani,
da vam bo ugajal in da boste z novim
letom med izdatke za časopise dale ve
slovenske gospodinje posebno še 20 din
za list Kmečko ženo. In list vam bo po-
magal to povrniti že v prvem letu sto-
terokrat. — Ali vam smemo poslati list
brezplačno na ogled? Pišite naslov na
upravo Kmečke žene v Mariboru, Koroška c. 5

NEDELJA
TEDNIK ZA VERSKO ŽIVLJENJE

Izhaja vsak petek. — Cena: celoletno 24 din, polletno 12 din, mesečno 2 din. Inozemstvo 48 din.
Uredništvo: Maribor, stolno župnišče. — Uprava: Maribor, Koroška cesta 5. — Ček. rač. 15237.

BREZ „NEDELJE“ NI NEDELJE!

Slovinci imamo celo vrsto nabožnih mesečnikov, imamo pa samo en verski tednik in to je »Nedelja«. »Nedelja« prihaja vsak teden, slane pa komaj malenkost več kot mesečniki, prinaša pa nam vsako nedeljo primerno nedeljsko čtivo. Morda ste tudi vi tega mnenja: Videti jo hočem, kako izgleda ta »Nedelja«, na ogled si jo bom naročil, saj jo pošljejo brezplačno na ogled. Če mi bo ugajala, jo bom pa naročil. **Pišite na upravo NEDELJE, Maribor, Koroška cesta 5**

NAŠ DOM

Dolgo pot je napravil mesečnik Naš dom. Bil je najprej mladinski list. Pozneje splošen prosvetni list, sedaj pa je družinski list. Za vso družino je, ker vsak član družine najde v njem nekaj za sebe, za vsako družino je, ker more vsaka družina skrbeti tudi za to, da ima v domači hiši nekaj razvedrila. Zanimive uganke, bogate nagrade za pravilno rešitev, lepe povesti, polno slik in zanimivih poročil iz vseh področij, vsega dobite v obilni meri v tem listu. Najcenejše družinsko glasilo je sedaj Naš dom. — Hočete ga videti? Sporočite nam svoj naslov, da vam ga pošljemo na ogled!

Pišite na upravo NAŠ DOM v Mariboru, Koroška cesta 5.

»NIBOL« - tablete Mr. BAHOVEC

so se izkazale pri revmi, protinu in išijas, odstranjujejo trganje v posameznih udih, glavobol in zobobol, ublažujejo živčne bolečine in revmatične bolečine v mišičevju in sklepkih, pomagajo pri boleznih prehlada, influence in hripe, olajšujejo bolečine pri menstruaciji.

Novo sredstvo je prišlo v promet v obliki praktičnih tablet pod imenom »Nibol«, a izdeluje jih lekarna Mr. Bahovec v Ljubljani.

Posebno prednost »Nibol«-tablet Bahovec je ta, da so te tablete razmeroma poceni, kar ima svoj vzrok v tem, da se »Nibol«-tablete izdelujejo pri nas in odpadejo zato vsi carinski in dovozni stroški.

Popis in zdravljenje bolezni, pri katerih se je dokazal uspeh »Nibol«-tablet:

Revma.

Jemati je trikrat dnevno po dve »Nibol«-tableti, s čimer se revmatične bolečine odstranijo. Poleg tega pomaga zdravljenju tudi potenje, tople in sončne kopele, masaža, zavijanje v toplo volneno sukno in izdatno gibanje. Ogibati se je treba prepiha, mraza, vlage, naglega ohlajenja posrednih delov telesa kakor tudi preslanih in preveč začimjenih jedi. Treba je dati prednost zeliščni hrani, jesti dovolj sadja, piti mleko, sadne sokove in zeliščne čaje. Alkohol mora revmatičar popo'noma opustiti. Razen uporabe »Nibol«-tablet se priporoča tudi masaža z »Nibol«-mastjo.

Protin, išijas.

Išijas je vnetje bedrnega živca od kolenskega žleba pa vse do spodnjega dela noge.

Zdravljenje: Ležanje v postelji, dnevno trikrat po dve »Nibol«-tableti, gretje bolnih delov, parne in potne kopeli, vzdržati se mesa in alkohola, uživati mnogo sadja, mleka, sadnih sokov, zeliščnih čajev, a malo začimb. Razen tega se priporoča masaža z »Nibol«-mastjo. Zaradi nagljenja ponavljanju bolezni je treba jemati dnevno po eno »Nibol«-tableto, toplo spodnje perilo, čevlje, ki ne prepustijo mokroto, ter se izogibati vsakega prevelikega napora in prehlada.

Bolečine križa, telesa in udov.

Zdravljenje: Zdravljenje in dieta ista kakor je navedeno pri revmi in protinu.

Bolni telesni deli in sklepi se morajo zaviti v tople kože, posebno ponoči. Te bolečine se morejo preprečiti, če se vzameta trikrat dnevno po dve »Nibol«-tableti. Razen uporabe »Nibol«-tablet pomaga zdravljenju masiranje z »Nibol«-mastjo.

Glavobol, migrena.

Kdor ima glavobol in se želi rešiti teh neznošnih bolečin, naj vzame takoj v začetku dve »Nibol«-tableti in naj popolnoma miruje.

Težave pri menstruaciji.

Zdravljenje: Kot sredstvo za olajšanje bolečin, proti krčem in za pomirjenje živcev se vzame trikrat dnevno po eno »Nibol«-tableto.

Zobobol.

Proti zobobolu je treba takoj po njegovem pojavu vzeti dve »Nibol«-tableti, ki odstranjujeta bolečine in s tem pomirita živce.

Hripa, influenza.

Zdravljenje: Pri vseh pojavih prehlada kakor tudi hripe in influence se priporoča takojšnje potenje telesa, kar se hitro doseže s pomočjo vročih čajev in zelišč, če se zaužijeta trikrat dnevno po dve »Nibol«-tableti.

Zahtevajte v lekarni izrečno »Nibol«-tablete Bahovec v originalnih steklenicah po 24 tablet din 20.—, 48 tablet din 34.—.

»Nibol«-mast ena tuba din 20.—.

Reg. št. 17.404/36.

Glavobol

Zobobol

Hripa

Kupujte
špecerijsko
blago
pri

Anton Fazarinc
Celje

VEDNO SVEŽE PRAŽENA KAVA

FR. STRUPI
≡ V CELJU ≡

Priporoča svojo bogato zalogo
steklene in porcelanaste posode,
svetilnik, ogledal, raznovrstnih šip,
okvirov itd. na drobno in debelo

Prevzema vsakršna steklarska dela

Najsolidnejše cene in točna postrežba

**MALINOVEC
BRANDY
RUM**

F.S. LUKAS • CELJE

**LIKER
ŽGANJE
NA VELIKO**

Zdravilna zelišča, desinfekcijska
sredstva, obveze - parfumerija,
mila, kolinske vode, puder i. t. d.
svetovnih znamk - foto aparate,
filme in vse foto potrebščine
dobite vedno sveže in po solid-
nih cenah v

DROGERIJI

FILIP URTOVEC
CELJE, KRALJA PETRA C. 10

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana
zadruga z ne-
omejeno zavezo;

na voglu
Kralja Petra ceste
in Vodnikove ulice

Največji kmetski
zadružni denarni
zavod na Stajer-
skem, sprejema

in obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%, na trimesečno odpoved po 5%.

NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

Trajno polvolneno **32** Volneno v modernih barvah **61**

Polvolneno za športne obleke **36** Kamgarn, razni vzorci **66**

Trajno, drobno vzorčasto **50** Kamgarn modno vzorčasto **78**

Sukno za moške obleke

Sternceki CELJE 219

NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

moška obleka **190** Fantovske hlače **30**

boljša obleka **240** moške hlače **40**

Obleke iz lastne tovorne

fantovska obleka **80** zimski suknjič **235**

Sternceki CELJE 219

Zahtevajte takoj veliki, brezplačni ilustrirani cenik z več tisoč slikami in vzorce vsega manufakturnega blaga od največje domače trgovske hiše v Jugoslaviji!

Kar ne odgovarja se zamenja ali se vrne denar!

Velika izbira! Nizke cene!

KNJIGE PAPIR

Nova založba v Ljubljani

Kongresni trg 19

Nova založba prodaja vse knjige, šolske, poučne, leposlovne, molitvenike.

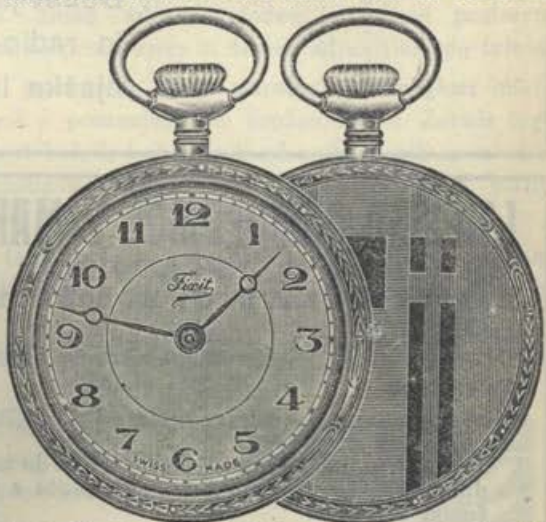
Nova založba ima na izbero vse papirne izdelke, nalivna peresa, tehnične potrebščine, barvice — vse, kar rabita šola in pisarna.

Nova založba ima bogat izbor kristalnih in porcelanastih izdelkov, kipev in okraskov, primernih za darila.

Nova založba prodaja in debelo; prodajalcem na deželi daje primerne popuste.

Za Miklavž!
Za božič!
Za godove!

Zahtevajte brezplačno in poštnine prosto veliki ilustrirani cenik za ure kakor tudi za vse slate

in srebrne predmete od svetovnoznane tovrke H. Suttner, Ljubljana št. 201

Lastna tovarnica ur v Švici!

Čudili se boste niskim cenam! Žepne ure že od 38 Din naprej. Budilke že od 44 Din naprej. Ure zapeljnice od 98 Din naprej. Pismena garancija!

ČATEŠKE TOPLICE

Najbolj vroči (59°) radioaktivni vrelec v Dravski banovini

Radiotermalno
kopališče

Sezona: od 1. maja do 30. septembra. Glavna sezona: od 1. julija do 31. avgusta. Pošta: Brežice ob Savi. Telefon: Brežice 2. Žel. postaja za brzi vlak: Brežice, za potniški: Dobova

Prospecte pošilje uprava Čateških toplic, pošta Brežice. Zahtevajte na svoji odhodni postaji Potvrdo o boravku.

Visoka temperatura vrečca vpliva oživiljajoče na krvni obtok, zato se z neprekosljivim uspehom zdravijo bolezni: visoki krvni pritisk (hipertenzija), revmatizem sklepov in mišičevja, vnetje sklepov, proin, nevralgično trganje predvsem išias, nevrastenija, zastarele poškodbe kosti, sklepov in mišičevja, ohromelost, otrpnjenost, atrofijska kronična eksudati v glavi, v prani in trebušni votlini ter predvsem ženske bolezni, vsi kronični katarji dihal in prebavil, kronično vnetje žlez in drugih organov. - Rekonvalescenti, slabotni in slabokrvni najdejo tu svoje zdravje.

Mestna elektrarna v Celju

Krekova cesta 12

nudi veliko izbiro elektrotehničnega materiala najboljše kakovosti • Izvršuje instalacije jakega in šibkega toka • Dobavlja in popravlja vse vrste električnih in radio-aparatov • Vse solidno, strokovnjaško in točno po predpisih

LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU • REG. POMOŽNA BLAGAJNA

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 47 (V LASTNI PALAČI)
NASPROTI GLAVNEGA KOLODVORA

Telefon 21-31.

Čekovni račun:
Pogrebna št. 10.526.
Dota št. 14.954.

zavaruje

za pogrebno vse zdrave osebe od 17. do 70. leta do največ din 10.000.

za doto vse mladoletne od 1. do 16. leta do največ din 25.000. Zavarovana vsota se izplača z dovršenim 21. letom.

Ustanovljena leta 1927, izplačala do danes nad 32 milijonov dinarjev na pogrebninah in dotah. Zahtevajte brezobvezno in zastonj pristopne izjave. Zaupniki se sprejemajo za vsak kraj Dravske banovine proti primerni nagradi.

Rezervni fond znaša nad 7 milijonov dinarjev.

Če vzrok ti je znan, ne boš dolgo bolan!

PLANINKA ČAJ

To je glavno pravilo zdravilne umetnosti, temu pa se pridružuje pregovor: »Če bolezen se pojavi, povprašaj najprej, kaj želodec pravi«, kajti kakor pričajo tisočletna opazovanja, je želodec največkrat izhodišče tudi takih bolezenskih pojavov, ki so za nevešče oko videti brez vsakih zvez z želodcem.

Končno pa ne more biti vsakdo poučen o postanku vseh bolezni in torej ne more vsakdo vedeti, da nastanejo n. pr. tudi mozolji in mnoge druge kožne bolezni zaradi pomanjkljivega delovanja želodca in črev, pravitako kot imajo nasprotni pojavi: hujšanje, debeljenje itd., skoraj vedno vzrok v nerednem delovanju prebavnih organov.

Tudi **neredno kroženje krvi**, ki povzroča toliko obolenj, se skoraj vedno nanaša na bolan želodec in črevesje, pravitako **bledica, slabost, slabokrvnost, težave v prehodnih letih, težave pri menstruaciji, ženske bolezni** itd., ker vse to je v zvezi s krvjo, kri pa je življenje. Samo zdrav želodec in zdravi prebavni organi lahko proizvajajo in ženejo zdravo kri po telesu.

Tudi **poapnenje žil in starostna onemoglost** imata svoj vzrok v pomanjkljivem kroženju krvi. Zaradi tega je dolžnost bolnih kakor tudi zdravih, starih in mladih, čistiti prebavne organe tako, kakor se mora čistiti vsak stroj, če hočete, da redno deluje.

In če nastopijo motnje kakor: **pomanjkanje teka, bel jezik, slab okus, slab duh iz ust, nerazpoloženje, kolcanje, zgaga, glavobol, zlata žila, hípna slabost, motnje v jetrih, vranici in ledvicah, slabo čiščenje ali celó zaprtje**, potem nikar ne oklevajte, temveč telo dobro prečistite s priznanim naravnim sredstvom »PLANINKA« čajem Bahovec, ki je sestavljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč.

Zahtevajte pa v lekarnah izrečno »PLANINKA« čaj Bahovec, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v zaprtih in plombiranih paketih po Din 20—veliki paket, a Din 12—polovični paket in z napisom proizvajalca:

Apoteka Mr. BAHOVEC, Ljubljana

3 prednosti

1. boljše pridelke
2. večjo žetev
3. bolje poplačan trud in trpljenje

kajti, naj je žetev slaba ali dobra, dela obdelovanja in stroški so isti!

Dajte zemlji, kar potrebuje!

Strokovna navodila daje ter izvršuje analizo zemlje in sprejema naročila:

Tvornica za dušik d. d. Ruše v Rušah

dosežete z uporabo:
nitrofoskala
nitrofosa oziroma
apnenega dušika

LJUDSKA POSOJILNICA

V LJUBLJANI

*sadruža
s neomejenim
jamstvom*

LJUBLJANA

Miklošičeva cesta 6

*v lastni
palači*

OBRESTUJE HRANILNE VLOGE NAJUGODNEJE
Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak
čas razpoložljive, obrestuje po 4 %,
proti odpovedi do 5 %.

So li ozdravljive pljučne bolezni?

S tem izredno važnim vprašanjem se bavijo pač vsi oni, ki jih muči astma (teško dihanje), katar na pljučih, zastarel kašelj, zasluženje, dolgotrajna hripavost in gripa in se doslej niso mogli ozdraviti. Vsem takšnim bolnikom pošljemo

popolnoma zastonj knjigo s slikami

izpod peresa g. dr. Guttmanna o predmetu:

»SO LI OZDRAVLJIVE PLJUČNE BOLEZNI?«

Pišite samo dopisnico (frankirano z znamko Din 2.—) s svojim natančnim naslovom na:

Puhlmann & Co., BERLIN Nr. 417, Müggelstrasse 25-25a

Oglas je registr. od Ministrstva socialne politike, Sanitetni oddelek S., št. 2416, 12. XII. 1933.

Enovrstne harmonike
od din 59.— naprej.

Tambure
od din 60.—

Koliko veselja in koliko radostnih ur

dá glasbilo svojemu lastniku! Koliko mladih in starih je našlo v godbi doma ali v prirodi odpočitek od dela in vsakdanjih skrbi! Na krasnih, divno zvonečih glasbilih svetovno znane tovarne Meinel & Herold so se naučili igrati brez učitelja nešteti odrasli in otroci, s pomočjo enostavnih poučnih pisem. Knjižica „**Kako postanem dober godbenik**“ brezplačno.

Klav. harm. od din 480.—, trombe od din 570.—,
vijoline od din 65.—, gitare od din 128.—,
Prodaja naravnost iz tovarne odn.
tvor. skladišča, zato izredno poceni.

Meinel & Herold

d. z o. z., zaloga tovarne glasbil in harmonik, MARIBOR, št. 241

Mandoline
od din 90.—

Ustne harmonike
od din 7-50.

Popolna garancija!
Glasbila 8 dni na ogled.
Zamenjava dovoljena.

Brezplačno
prejmete ilustrirani cenik.
Zadostuje dopisnica na firmo:

Naivečja odporna trrdka glasbil v Jugoslaviji!

'KRISTAL' D. D.

Maribor, Koroška c. 32. Tel. 21-32
Ljubljana, Tyrševa c. 14. Tel. 30-75

Izdelovanje ogledal vseh vrst, brušena stekla, marmornato steklo, stekla za avtomobile, okrasna stekla za kredence, zaloga vsakovrstnega stekla (izložbe), notranja oprema trgovskih lokalov. Popravila starih ogledal. Vse zajamčeno in po zmernih cenah.

Dobro in poceni

platno, svilo, sukno itd.
dobite v I. Trpinovem

Tekstilnem bazarju

Maribor, Vetrinjska ul. 15

„OBNOVA“ F. NOVAK

kompletne stanovanjske opreme in tapetniški pribor
JURČIČEVA 6 MARIBOR TELEFON 2905

Mestna hranilnica v Mariboru

Ustanovljena l. 1862

Telefon 20-03

Obrestuje vloge na hranilne knjižice in
v tekočem računu

od 3 do 5 %

Hranilnica je pupilarno varen zavod, za katerega jamči mestna občina mariborska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo.

Podpirajte domač denarni zavod!

Dr. Oetkerjev
Pecilni prašek
danes

SVETLA GLAVA
OETKER-JEVA
Oetker Oetkerjev
pecilni prašek
je najboljši
kakovostni zahtevan pod
10000000

Backin
ZVEST
PRIPOMOČEK
V KUHINJI

Pecilni prašek
je ravno

Cene zmerni!
Zahtevajte cenik!

KAROL USSAR • MARIBOR

PLINARNIŠKA ULICA 17

Izdeluje vse vrste tehtnic in pre-
vzema vsa v stroko spadajoča dela

IVAN DEŽMAN

trgovina s steklom, porcelanom, kuhinjsko posodo
in okvirji. Nudi prvovrstno blago po nizkih cenah
MARIBOR - VRBANOVA ULICA 2a

Obleke, klobuke,
perilo, damske
plašče, kombineže,
nogavice i. t. đ.
nudi ugodno

Zahtevajte brezplačni cenik!

Krom Roskopf anker
ura din 46.-
Ista v boljši izdelavi,
3 letno jamstvo, din 60.-
Fina, tanka ura z relief šte-
vilkami, 3 letno jam-
stvo, din 95.-
Ista v prima kval.,
3 letno jamstvo, din 180.-

Dobra budilka
z 1 zvon-
cem din 48.-

Ista v prima kvaliteti,
5 letno jamstvo din 60.-
Budilka z 2 zvoncema,
prima kval., 5 letno jam. 76.-

A. Kiffmann, Maribor št. 5

specialist samo za boljše ure

Detajlna trgovina:

Ljubljana, Mestni trg 8

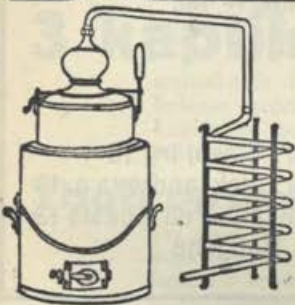
JAKOB KOS / kotlarstvo

MARIBOR
Glavni trg šte. 4

prevzema vsa v to stroko
spadajoča dela, kakor
kotle za kuhanje žganja
in perila ter krme za
svinje. — Brzoparilniki
(Alfa) s pripravo za ku-
hanje žganja. Skropil-
nice za vinograde. Stroji
za sladoled. — Avto-
genižno varenje itd. —

Cene zelo nizke!

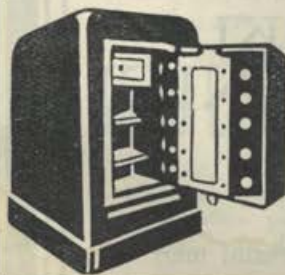
Prepričajte se sami!

PRVA JUGOSL. IZDELOVALNICA BLAGAJN

JOS. SCHELL
MARIBOR
KOROŠKA C. 31

Specijalna delavnica
za blagajne, safeje
za banke, jeklene
tresore za knjige in
zidne tresore, tre-
sore za kartoteko in
pisalne mize

Starinarna Manufaktura

Ciril Jelenc

kupuje in prodaja vsakovrstno blago po naj-
bolj ugodnih cenah. Zato kupujte in prodajajte
Vaše potrebne in nepotrebne stvari samo tam

Maribor, Koroška cesta 17

Srečke

drž. razredne loterije

Valute

(tuj denar) vseh držav

Urednostne papirje:

hranilne knjižice, obvez-
nice, delnice itd.

nakup - prodaja najugodnejše pri
Bančno kom. zavodu
Maribor, Aleksandrova cesta 40

„POLZELA“

TOVARNA PLETENIN D.Z.O.Z. POLZELA PRI CELJU

izdeluje „standard“ in prvovrstne „cotton“ nogavice iz bombaža in svile, znamka „A.R.K.“ — Kupujte domače blago!

Mehanična delavnica
pisarniških strojev

KONRAD ŠAPEC
MARIBOR, TATTENBACHOVA 24
PRVOVRSTNI PISALNI STROJI
Zahtevajte brezplačne prospekte!

Jos. Benko

Murska Sobota

Tovarna mesnih izdelkov, konzerv, prva jugoslovenska tvornica baconov, eksport svinjske masti, svinj, telet in mesa

◆
priporoča svoje priznane najfinejše izdelke, kakor: šunke »a la Praha«, specialne mesne rolade, konzervirane šunke, šunkove in jetrne pastete, guljaš konzerve itd.

◆
Prodajalne:

Maribor, Glavni trg 16
Maribor, Aleksandrova c. 19
Celje, Kralja Petra cesta 13
Gornja Radgona

Svoj denar nalagate najbolje in najvarneje
pri

**SPODNJEŠTAJERSKI
LJUDSKI POSOJILNICI**

— registrovani zadrugi z neomejeno zavezo —

V MARIBORU
Gosposka ulica 23

Obrestuje hranilne vloge vedno po najugodnejši obrestni meri

Ali že poznate

Hišno vodo - „Biljna rosa“

najboljše domače sredstvo za zunanjo in notranjo uporabo?

Hišna voda - „Biljna rosa“

oživlja .. osvežuje .. razkužuje .. umerja .. lajša bolečine

3 kapljice

zadostujejo. Kjer se uporabljajo te tri kapljice, pa naj bo zunaj ali znotraj, tam ni več bolečin, neprijetnost preneha in človek zopet dobi občutek svežosti in prožnosti. V vsaki kapljici je moč! Ena sama steklenica »Biljne rose« vsebuje namreč čudovito moč tisočev balzamično dišečih zdravilnih trav, pisanih polj, šumečih gozdov in visokih gora.

Tisoči poskušajo in uporabljajo!

Pri glavobolu in utrujenosti nateremo veke in čelo z nekaj kapljicami. Pri kihanju in zaprtem nosu brizgnemo po eno kapljico v nosni prekat. Ob hripavosti, kašlju, katarju vlijemo par kapljic v vrček vroče vode in globoko vdihavamo paro skozi usta in nos. Pri pokvarjenem želodcu, bolečinah, pehanju, krčih, je treba vzeti tri kapljice na sladkorju. Pri zobobolu moramo bolna mesta dobro natreti. Pri revmi, gihtu, zbadanju v križu, trganju v udih dobro masiramo tako odpravljamo bolečine. Srbečica kože preneha po uporabi nekaj kapljic. Tri kapljice v čaši mlačne vode daje izvrstno vodo za izpiranje ust in grla. — Številne načine uporabe vsebuje steklenici priloženo navodilo, n. pr. zlata žila, izpadanje las, za trudne pekoče noge, za utelo žeje, za nelepo kožo obraza.

„Biljna rosa“ vedno pomaga in bo vedno učinkovala.

Cena originalne steklenice (z zakonom zaščitene) Din 12.—. Prava samo iz

100 letne LEKARNE GEBAUER - BAČ (Dunavska banovina)

Po pošti pošljemo štiri steklenice za Din 52.—, poštni stroški so že vračunani. — 8 steklenic za Din 96.— franko-franko, to je poštno pristojbino plačamo sami. Male poskusne stekleničice pošiljamo na željo brezplačno in brez vsake obveznosti za prejemnika. Žadostuje že dopisnica!

Reg. br. 1610-38.

Največji slovenski denarni zavod

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

*

Lastne rezerve nad din 26,000.000

Vse vloge izplačljive brez omejitve!

Dovoljuje posojila proti vknjižbi

*

Za vse obveze hranilnice jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

Primešaj krmi „Mastin“

Skoro petdeset let se že uporablja to sredstvo za krmljenje živine in se odlikuje v tem, da ne vpliva samo po svoji edino pravi sestavi na odebeltitev in omastitev, ampak deluje tudi jako ugodno na prebavne organe tistih živali, ki si po pravkar prestalih boleznih ne morejo opomoči in bi sicer zapadle propasti in poginu. Poleg tega je Mastin edino varnostno sredstvo zoper vse bolezni, ki tako pogosto uničujejo živali in na ta način onesrečujejo in pogublajo kmetovalce. Uporablja pa se tudi ob pomanjkanju krme, kjer se nadomestnim krmilnim sredstvom primeša dvojna množina Mastina med tednom. Zaradi teh odličnih lastnosti je Mastin odlikovan na vseh velikih mednarodnih razstavah z odlikovanji, diplomami in kolajnami, kakor v Rimu, Parizu, Wienu in Londonu. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti in zanesljivega uspeha Mastina pa so tudi brezštevilna zahvalna pisma, ki prihajajo vsa leta obstoja Mastina dan za dnevem. — Cena: 5 škatel **46 din** poštne prosto.

Pomnoženi restitucijski fluid, umivalna voda za konjske ude	1 steklenica	20 din
Železno vino s kino, daje moč in kri slabotnim in šibkim	1 steklenica	25 din
Turistin ali protinski cvet zoper trganje v vseh delih telesa	1 steklenica	20 din
Krčne kapljice zoper krč v želodcu in črevih	1 steklenica	6 din
Senna Sarsaparilla čaj, vsestransko priznani čistilni odvajalni čaj	1 škatlica	12 din
Marijacejske kapljice, želodčne, krepé želodec	1 steklenica	7 din
Ribje olje, pravo norveško	1 steklenica	10 din
Olympia-Creme, daje lepo polt	1 lonček	12 din

Vsa nadaljnja navodila in pojasnila Vam daje brezplačno:

Lekarna Trnkóczy, Ljubljana, št. 3169 zraven rotovža

NAVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

Moline 4.50
Platno za posteljino 18

Platno za otroško perilo 6
Tkanine za perilo za storož. itd.
Nanking neprodorna vrsta 19

Šifon 10
Zastori iz kongrea tkanine 8

Sternovski CELJE 219

NAVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

iz oksforda 17
iz efekta 24

iz frenča 26
Srajce iz lastne lovcovine
iz palna 31

iz turinga 38
iz poplina 40

Sternovski CELJE 219

Zahtevajte takoj veliki, brezplačni ilustrirani cenik z več tisoč slikami in vzorce vsega manufakturnega blaga od največje domače trgovske hiše v Jugoslaviji!

!Kar ne odgovarja se zamenja ali se vrne denar!

Velika izbira! Nizke cene!

Jugoslovanska knjigarna • Ljubljana

S. M. Felicita Kalinšek: Slovenska kuharica

Osmo izdaja. Okusno opremljena knjiga obsega nad 700 strani besedila in 34 večbarvnih tabel ter obilo drugih slik in velja elegantno vezana din 160.—. Knjiga je izšla že v osmi izdaji, kar pomeni za slovenske razmere več ko še tako gostobesedna reklama. Niti veliki narodi nimajo tako popolne in lepe kuhinjske knjige.

DRAGOCENE KNJIGE ZA PRAKTICNO ŽIVLJENJE

Humek Martin: Domači vrt
Praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. Pojasnjeno s 102 slikami v besedilu in 2 barvnima podobama. Druga, predelana in pomnožena izdaja. Strani 234. Broš. din 42.—, vez. din 54.—.

Humek Martin: Sadje v gospodinjstvu
Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjave. Za gospodinje in dekleta. Tretja, pomnožena in predelana izdaja. Broš. din 24.—.

Humek Martin: Praktični sadjar
Zbirka najvažnejših sadjarskih nauk, pojasnjena s 24 barvnimi prilogami in 92 slikami v besedilu. Strani 409. Broš. din 50.—.

Kump, S. Deodata: Naši gostje
Kako jim strežemo. Elegantno vezano din 45.—. Ta knjiga o serviranju je bogato ilustrirana. Domači in gostje bodo vedeli ceniti zmožnosti

tiste gospodinje, ki bo znala jedi dobro pripraviti, pa tudi mizo okusno prirediti, razvrstiti pribor in posodo ter primerno servirati jedila in pijačo. S svojo ljubeznivostjo in umerjenim vedenjem mora gospodinja blagodejno vplivati na vse omizje.

Ante Beg: Naše gobe

Navodilo za spoznanje užitnih in strupenih gob s 75 barvnimi tabelami. Strani 74. Broš. din 50.—. Naši gozdovi so polni najboljših gob, katere teptamo z nogami, ne vedoč da ugonablamo s tem milijone narodnega premoženja. Koliko bi naši revni ljudje zaslužili, če bi poleg jurčkov (gobanov), mavrahov, manjvrednih lisičk itd. poznali tudi druge najboljše gobe, katerih so naši gozdi polni, pa jih nihče ne utrga, misleč, da so neužitne ali celo strupene. Ta knjiga ti z besedo in sliko v naravnih barvah pokaže točno, kdaj in katera goba utegne biti opasna ali vsaj dvomljiva, pa tudi, katero gobo brez skrbi utrgaš in porabiš.

Kamnoseška industrija

ALOZIJ VODNIK

LJUBLJANA

poleg glavnega
kolodvora

Ustanovljena leta 1860.

Stara, renomirana
tvrdba!

CERKVENA DELA:
oltarji, prižnice, obhajilne mize itd. Marmornate plošče za pohištvo, elektro-monterje, strojarje, trgovske pulte, mesnice, kopalnice ter stopnišča in veže v vseh barvah. Nagrobni spomeniki, mavzoleji, rodbinske grobnice, kapele.

L. Mikuš

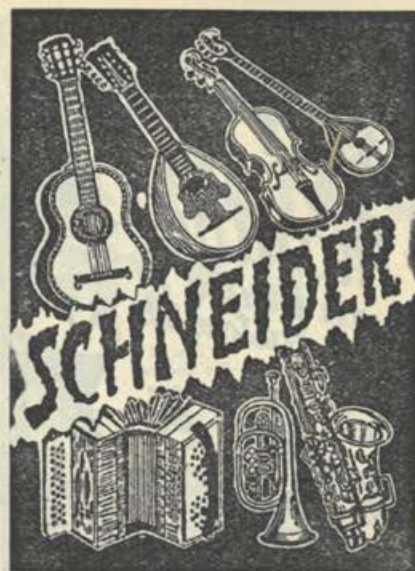
Ljubljana

Mestni trg 15
Telefon 2282

Dežniki

na malo in na veliko!

Ustanovljeno 1839

Najboljša glasbila

pri največji strokovni tvrdki
v državi

Danes je ime Schneider pojem kakovosti, kjer kupujejo najboljši glasbeniki. — Tudi Vi boste najbolje in poceni kupili, če zahtevate brezplačni

glavni katalog
kralj. dvorskega dobavitelja

F. SCHNEIDER

izdelovalca glasbil in pribora
ZAGREB, Nikolićeva 10

Dobavitelj prvih glasbenih
zavodov in društev
v Jugoslaviji.

Kupujte
samo
ZMAJ
baterije,
ker so naj-
boljše in radi
tega tudi
najcenejše!

ZMAJ

DRUŽBA Z OM. ZAV.
tovarna za galvanične
elemente in
elektrotehniko

LJUBLJANA

Šmartinska cesta št. 28

Prva specialna tovarna za žepne, paličaste, anodne in mrežne baterije. Velika zaloga vseh vrst žepnih svetilk, svetilk za kolesa in žarnic. — Zahtevajte cenik! Kupujte samo domače blago!

Prva jugosl. tovarna tehtnic in ključavničarska delavnica
ter konces. podjetje za instalacijo vodovodov

IVAN REBEK-CELJE

dobavlja razne tehtnice, izvršuje
vsa v ključavničarsko stroko spa-
dajoča dela, kakor štedilnike,
ograje, obhajilne mize itd.

Brzjavke: Rebek Celje Telefon 157 Ustanovljena 1894

Skrb za svojece - največja skrb

Z delom dobrega gospodarja, z zaslužkom skrbnega družinskega očeta se preživlja vsa družina. Dokler on dela in služi, je vse v redu. Ko ga pa ugrabi nenadna smrt, ostane družina brez sredstev v bedi in pomanjkanju. Zakaj? Zato, ker oče ni pravočasno poskrbel za svojo družino, ker se ni zavaroval za slučaj smrti! Vsak skrben oče se zavaruje v korist svoje družine. Ločitev od žene in otrok mu je lažja, če jih zapušča v zavesti, da je zanje storil vse, kar je mogel. Oče, ki mu ni mar, kaj bo z družino po njegovi smrti, ni vreden imena »oče«. Vsaj za križje pogrebnih stroškov bi moral poskrbel!

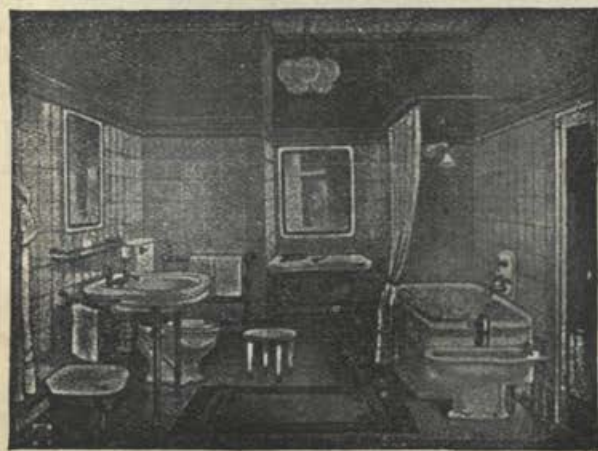
MOŽJE, OČETJE! Če še niste poskrbeli za svojece, storite to takoj, še danes, ker jutri bo mogoče že prepozno! Zavarujte sebe in svoje domače pri KARITAS, ki ima tri vrste zavarovanj: 1. posmrtnino, 2. dobo, 3. starosno preskrbo. Zavarovanje KARITAS je dostopno vsem. Najmanjši mesečni prispevek je 5 din. Kdor težko plačuje prispevke, je zavarovanje najbolj potreben! — Vsa pojasnila o zavarovanju KARITAS dobite brezplačno pri:

KARITAS

Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice

KARITAS

Maribor, Orožnova ulica št. 8

DOLŽAN FRANJO

Telefon 245

se priporoča za:

**CELJE
ZA KRESIJO**

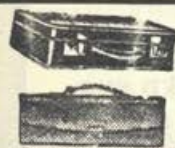
Splošno kleparstvo // Vodovodne
instalacije // Strelovodne naprave
Izolacije streh s „Conco“ izdelki
Kritje streh, zvonikov itd. // Avto-
matične sesalke za hišne vodovode
in za pojačanje vodnega pritiska
Solidno delo // Zmerne cene

Pinter & Lenard

Oglejte si našo zalogo,
prepričajte se o cenah!

MARIBOR

veletrgovina z železom in puškarna

IVAN KRAVOS
MARIBOR
Aleksandrova 13

Kovčegi, torbice, akto-
ke, denarnice, nahrbt-
niki, gamaše i. t. d. i. t. d.

Koledar Slov. gospodarja je žepni koledar

vezan v platno, s svinčnikom in denarnico.
Vsak naj ga ima stalno s seboj, ker je
treba vedno kaj zapisati, koledar pa ima
nalašč za vsa knjiženja potrebne tabele.
Kdor ga že pozna, ga hoče imeti vsako leto.

Cena mu je din 10.-

Naročite ga pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

URE ZLATNINA SREBRNINA IN OPTIČNI PREDMETI

po nizkih cenah pri

Jakob Vilhar, urar, Ljubljana, Sv. Petra 36

Anton Petek

Priporoča se

Manufakturna in modna trgovina

CELJE - Prešernova ulica 21

Priznana trgovina nizkih cen! Mi bomo vedno cenejši!

BANKA BARUCH

11, RUE AUBER
PARIS

TELEFON: OPÉRA 98-15 in 98-16
BRZOTAVKE: JUGOBARUCH PARIS 96

*Dopisovanje v vseh
slovanskih in drugih
jesikih.*

Banka jugoslovanskih izseljencev v Bel-
giji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu

Odpošilja denar v Jugoslavijo po naj-
ugodnejšem kurzu in najhitreje. Izvršuje
vse bančne zadeve najkulantneje. Pose-
ben oddelek za češkoslovaške, poljske
in romunske izseljence. Poštni ček. računi:

V Belgiji No. 3064-64 — Bruxelles
V Franciji No. 1117-94 — Paris
V Holandiji No. 1458-66 — Ned. Dienst
V Luksemburgu No. 5967 — Luxembourg

U državah Severne in Južne Amerike vzdržuje
službene zveze s PAN AMERICAN TRUST COMPANY, 52, William Street,
NEW YORK (N. Y. U. S. A.).

THIERRY-jev BALZAM

EDINO PRISTEN samo z zakonom zavarovanim znakom »ZELENA NUNA« in imenom »THIERRY«!

Uporablja se pri motnjah prebave, hlipkanju, kolcanju, želodčnih bolečinah, pomanjkanju teka, želodčnih krčih, črevesnih boleznih in driski. Nadalje pri oslabelosti, onemoglosti, nezavesti, proti zobobolu, pri boleznih ust in grla za grgranje in kot blažilno sredstvo pri bolečinah in trganju v udih.

Oglas po uver. min. nar. zdravlja in soc. pol. S. br. 12947 od 7. VI. 1934.

THIERRY-jevo CENTIFOLIJSKO MAZILO

(MAST za rane) EDINO PRISTNO samo z zakonom zavarovanim znakom križa z ovito kačo in rožo Centifolijo.

THIERRY - jeva MAST iz Centifolije

ublažuje bolečine, izvleče iz ran nesnago, pospešuje zdravljenje rane, ublažuje obolenja ter se toplo priporoča pri različnih svežih in zastaranih, zlasti gnojnih ranah in turih, ker je razkuževalno sredstvo, poznano v tu- in inozemstvu.

To je zavarovana znamka edino pristne THIERRY-jeve centifolijske masti. Varujte se ponarejenjal! Rrzojavni naslov: THIERRY, PREGRADA

To je zavarovana znamka edino pristnega THIERRY - BALZAMA. Varujte se ponarejenjal!

Thierry-jevi zdravilni izdelki (Thierry-jev balzam in Centifolijska mast) se dobivajo v lekarnah; kjer jih ne dobite z zgoraj omenjenimi zavarovalnimi znaki, jih naročite naravnost od:

LEKARNE PRI „ANGELU VARUHU“ ADOLF-a pl. THIERRY-ja NASL.

PREGRADA štev. 29 (via Zagreb), Savska banovina.

Cena za Thierry-Balzam skupaj z ovojnino in poštnino: 6 steklenic Din 60.—, velika specijalna steklenica Din 55.—.

Cena za centifolijsko mast skupaj z ovojnino in poštnino: 2 lončka Din 28.—, 4 lončki Din 48.—, 6 lončkov Din 66.—. Pri večjih naročilih znaten popust! — Denar se pošlje vnaprej, sicer se pošlje po povzetju. — Veliki cenik, poučno brošuro in koledar 1939 pošljem na zahtevo brezplačno.

Oglas po uver. min. nar. zdravlja in soc. pol. S. br. 12948 od 7. VI. 1934.

Kmetski hranilni in posojilni dom v Ljubljani

Tavčarjeva ulica 1

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Telefon štev. 28-47

Brzjavi: Kmetskodom

Račun Poštne hranilnice štev. 14.257

Račun pri Narodni banki

Nove vloge, vsak čas razpoložljive, obrestuje po 4 0/0 do 5 0/0. Za vloge nudi popolno varnost. Otvorja tekoče račune. Eskontuje menice. Daje kratkoročna posojila. Izvršuje ostale denarne posle. Zaupajte denar domačemu zavodu!

Velika zaloga koles, šivalnih strojev ter vseh nadomestnih delov na malo in veliko. — Mehanična delavnica za popravilo koles, šivalnih strojev, motorjev in avtomobilov
Avtogenično varenje

DRAGO GAMS

Poštni predal 31

CELJE, PREŠERNOVA ULICA 16

Manufakturna in konfekcijska trgovina Ivan Mastnak Celje

Kralja Petra cesta 15

priporoča cenjenim odjemalcem svojo ogromno zalogo moških in deških oblek, usnjate suknje, kratke površnike, hubertus- in zimske plašče kakor tudi veliko zalogo manufakturnega blaga po zelo ugodnih cenah

Mastnak obleke

Cement

Kmetovalci! Najboljše kose, srpe, motike, in poljsko orodje, zanesljivo kaliva semena,
Mizarji! Okove za pohištvo in stavbe, orodje,
Kleparji! Pocinkano, cinkovo pločevino in kositer za spajanje,
Gospodinjje in gostilne! Kuhinjsko posodo, jedilno orodje, „Weckove“ kozarce za vkuhanje sadja in sočivja, pristi mlainovec, najfinejšo žgano in surovo kavo, čaj, fini rum in pristno slivovko ter brinjevec

kupite najboljše pri

Jos. Jagodiču, Celje, Gubčeva ul. 2
Glavni trg 14

Nakup suhih gob in drugih poljskih pridelkov.

MIHAEL DOBRAVC

slikarsko, pleskarsko in črkoslikarsko podjetje

— CELJE, GLAVNI TRG 15 —

izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela vestno in po zmernih cenah

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

Za hranilne vloge jamči poleg premoženja hranilnice še mesto Celje z vsem premoženjem in z vso davčno močjo

Vloge se izplačujejo neomejeno

CELJE
Trg Kralja Aleksandra
(v lastni palači pri kolodvoru)

Izveček iz najnovejšega ilustriranega cenika!

Zahtevajte takoj veliki ilustrirani cenik, katerega dobite brezplačno.

Ogromna izbira! Nizke cene!
Največja domača trgovska hiša v Jugoslaviji!

Kar ne odgovarja, se zamenja ali pa vrne denar!

Sternecki
CELJE št. 219

SAVINJSKA POSOJILNICA V ŽALCU

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo - Ustanovljena leta 1881

Nudi popolno varnost za vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu ter jih obrestuje na jugodnje

HMELJARJI! Nalagajte denar pri domačem zavodu!

Račun Poštne hranilnice št. 10.994 Brzjavke: „Posojilnica“ Telefon št. 2

BLAGAJNIŠKE URE:
ob delavnikih od 8. do 12. in od 14. do 18., v nedeljo od 9. do 11.

HOTEL EUROPA (ELJE)

Prvovrstni hotel z najboljšo kavarno in restavracijo. Priznana najfinejša štajerska vina. Centralna kurjava. Tekoča voda.

Mohorjani!

Naročajte
in kupujte

pri
inserterih
na šega
Koledarja!

Gospodinjam kuharicam nevestam

je namenjena knjiga, ki jo je spisala Marija Remec

KUHARICA

v kmečki, delavski in preprosti meščanski hiši

Prva izdaja te izvrstne Kuharice je kmalu pošla. Zaradi velikega povpraševanja smo izdali novo, pomnoženo izdajo, ki obsega 255 strani ter vsebuje 965 receptov za pripravljanje preproste, pa okusne in izdatne domače hrane, saj je geslo knjige: **Dobro in poceni!**

Broširan izvod knjige stane 21 din (za neude 28 din), vezan pa 30 din (za neude 40 din)

Naročila izvršuje:

Družba sv. Mohorja v Celju

Za nakup vsakovrstne železnine, strojev, orodja za vsako obrt kakor tudi vsega za stavbe potrebnega materiala: betonskega železa, železnih nosilk, cementa, strešne lepenke, vodovodnih cevi in armatur, štukaturja, železnih peči in štedilnikov s potrebnim priborom za kopalnice in stranišča kot: čučavce za industrijska podjetja, odtočne cevi ter ostale zraven spadajoče armature se Vam priporoča prva domača tvrdka

Schneider & Verovšek

trgovina z železino, poljedelskimi stroji in orodjem za vsako obrt

v Ljubljani

Tyrševa (Dunajska) 16

pri največji izbiri v prvovrstni kakovosti in najnižjih konkurenčnih cenah na veliko in drobno.

Zdravje ni vse

- Ali brez zdravja vse drugo ne pomeni nič!

Desettisoči družin, pradedov, dedov, očetov in otrok so si nabavljali z zakonom zaščiteni

„PRAVI MANASTIRSKI (samostanski) BALZAM“

iz 100 let stare LEKARNE GEBAUER — BAČ

že celo stoletje kot prvo pomoč v sili in ga hvalili in cenili kot domače sredstvo najboljše vrste. — Tudi za Vas pride v poštev!

V notranjosti deluje moč pravega manastirskega (samostanskega) balzama posebno ugodno na želodec.

Težave z želodcem, pehanje, želodčni prehlad, pritisk ter bolečine okrog želodca in jeter kakor sploh vse motnje v zvezi z nezadostnim delovanjem želodca se omilijo ali celo popolnoma prenehajo.

Pravi samostanski balzam izganja vetrove iz telesa, očisti sapnik, jetra in čreva, olajša in ugodno vpliva na stolico. Razen tega je velikega pomena za hemeroide (zlata žila) in uspešno sredstvo proti glistam.

S prvim manastirskim (samostanskim) balzomom je omiljeno tudi čiščenje krvi. Bolne zobe in zobno meso je treba prav tako namazati z njim.

Za zdravljenje ran, dalje za mazanje bolnih dojk pri materah, ki doje, je zlasti potreben pravi manastirski (samostanski) balzam in ga ne moremo dovolj priporočiti.

Varujte se zamenjave ali potvorbi!

Pravi, z zaščitnim znakom samostana je le z

LEKARNE GEBAUER - BAČ (Dunavska banovina)

kamor se naslavljajo naročila. — Takoj po prejemu naročila pošljemo

6 steklenic za 60 din brez doplačila poštnih stroškov.

12 steklenic za 108 din brez doplačila poštnih stroškov.

VELIKA IZBIRA!

BRATA ŠUMER

NAJNIŽJE CENE!

MANUFAKTURNA TRGOVINA // PERILO // KONFEKCIJA

CELJE, PREŠERNOVA ULICA 15

Zdravilišče →
toplice DOBRNA pri CELJU

(Dravska banovina)

Naravne termalne ogljikove kopeli 37 C. Zdravljenje srca, živcev, ženskih bolezni, revmatizma.

Od 15. aprila do 30. junija kakor tudi od 1. septembra do 31. oktobra 20 dnevno zdravljenje za pavšalno ceno od din 1100— do 1650—. V tej ceni je zapopadeno stanovanje, kopeli, hrana, takse, zdravnik in voznja z avtom iz Celja na Dobrno in nazaj.

Zahtevajte prospekte pri upravi zdravilišča.

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

Vzajemni posojilnici r. z. z o. z. v Ljubljani

Miklošičeva cesta 7
(lastna palača)

Hranilne vloge obrestujemo po dogovoru po 4% do 5%

Novo hranilne vloge so vedno razpoložljive

Sprememba letnih časov

Sprememba letnega časa povzroča velike spremembe, ki so važne za človeški organizem in zdravje.

Pomlad, poletje, jesen in zima so štiri važne spremembe. Te spremembe so važne za gospodarstvo, za različna dela in v splošnem za vse, kar živi s človekom v življenjski skupnosti. Ljudstvo pravi: »Vsak letni čas ima svoje delo, svojo jed in svojo obleko.« Povsem pravilno je, kar ljudstvo pravi. Omenjene štiri letne čase moremo zopet razdeliti v dve glavni razdobji, in sicer pomlad in poletje v prvo razdobje, jesen in zimo v drugo. Na prehodu teh glavnih razdobji se presnavlja in obnavlja vsa priroda in z njo tudi človek. Star plašč, ki je pošteno služil jesen in zimo, je treba temeljito očistiti, pokrpati in deloma obnoviti. Vrtove in sado-nosnike je treba prekopati, nagnojiti, za živali vse urediti itd. Tudi človeško telo, ki se dnevno obrablja v življenjski borbi, je treba prav tako v nekem oziru prenoviti. Spremembe letnih časov prinašajo redno tudi bolezni, ker je človeški organizem zelo občutljiv za tako spremembo. Bolezni so močnejše prav v tem času in hitreje se primejo človeka, ker je organizem oslavljen in zato sprejemljiv za bolezni. V tem usodnem času se je treba zato varovati in iskati pomožna sredstva, ki bi okrepila organizem. Na splošno se hrani naše telo s krvjo, ker je kri tista, ki ohranja človeško telo živo, pomaga njegovemu razvoju in daje snovi, potrebne za obnavljanje in presnavljanje stanic. Najvažnejša sestavina krvi je železo. Eden takih preparatov, ki nadomešča krvi železo, je »ENERGIN« za krepčanje krvi, živcev in teka. »ENERGIN« je z uspehom preizkušen od stotisočev, o čemer priča na tisoče priznalnih pisem. »ENERGIN« se daje otrokom trikrat dnevno po eno malo žličko, a odrasli ga jemljejo trikrat dnevno po eno veliko žlico, in sicer pred jedjo. — »ENERGIN« je dober in koristen preparat za vsakogar brez razlike spola in let.

Prehodna doba deklic je med 12. in 17. letom. To je doba, v kateri mora imeti vsaka deklica močno in zdravo kri, močne in zdrave živce in izboren apetit, to daje »ENERGIN«.

»ENERGIN« se dobiva po lekarnah v pollitrskih steklenicah po din 35.—

Po pošti razpošilja Laboratorij ALGA, Sušak:

3 steklenice ENERGIN din 110.—

6 steklenic ENERGIN din 220.— in 1 brezplačno

12 steklenic ENERGIN din 440.— in 2 steklenici brezplačno

Dr. Nikola M. Dobrečić,

nadškof barski, primas srbski

Bar (Črna gora)

Cenjeni Laboratorij ALGA, Sušak

Prosim Vas, izvolite mi poslati za mojo uporabo 6 velikih steklenic ENERGIN s pripadajočim darom.

To zdravilo sem jemal dosedaj in lahko rečem, da je zelo dobro delovalo.

Prav tako Vas prosim, da obenem s to mojo pošiljko ali pa posebej pošljete Nadškofijskemu sirotišču — Nadškofija, Bar, Črna gora, nekaj steklenic ENERGIN železnatega kina-vina za krepčanje krvi in nekaj steklenic ALGE, za kar Vas bo dobri Bog poplačal.

Toplo pozdravljam g. ravnatelja, ki sem ga tam spoznal, in pošiljam Vaši cenjeni in dobrodelni tvrdki svoj blagoslov.

Vaš vdani

† Nikola, nadškof.

Velecenjeni gospodi!

Zadnjih deset mesecev na veliko uporabljam Vaše železnato kina-vino ENERGIN pri vseh pojavih slabokrvnosti z odličnimi uspehi.

Konstatiral sem hitre rezultate v popravljanju apetita in istočasni vrnitvi in povišanju telesne teže. Izredno delovanje ima ta preparat pri slabokrvnosti po malariji in po infekcijskih boleznih.

Vsakomur lahko priporočam uporabo tega izrednega preparata.

S spoštovanjem

Dr. Manojlo Stais, zdravnik.

Reg. S. št. 4787-32.

Hubertus

ODLIČNA STA

**naša domača
slovenska
izdelka**

Perion

pralni prašek

ki je neškodljiv in odlično
pere vsakovrstno perilo

in

Hubertus

milo

trpentinovo in navadno, ki je
zelo izdatno in se izborna peni

Slovenska gospodinja!

Če želiš dobro in poceni pralno sred-
stvo, ki bo res domače, res slovensko,
potem si zapomni dvoje imen

Perion - Hubertus

V VSAKO SLOVENSKO HIŠO DOMAČO KNJIŽNICO!

Vaša najboljša prijateljica je dobra knjiga. Vedno je pripravljena Vas učiti, zabavati, tolažiti in izpodbujati. Dobra knjiga je Vaš ponos, Vaše veselje in Vaše bogastvo. Zavedajte se dobrin, ki Vam jih nudijo knjige. Zbirajte jih in ustvarite si sčasoma domačo knjižnico, pridobili si boste zaklad, za katerega Vas bodo zavidali. ● Morda boste rekli, da Vam primanjkuje sredstev za nabavo knjig. Vaš ugovor ni povsem utemeljen.

Družba sv. Mohorja je izdala veliko število najrazličnejših knjig po res nizkih cenah. Le preglejte seznam knjig, ki ga prinaša naš Koledar.

V njem najdete poučne in zabavne knjige najrazličnejše vsebine. ● Če želite to ali ono knjigo za izpopolnitev svoje knjižnice, sporočite nam to po dopisnici in takoj Vam bomo poslali knjigo.

Če pa želite nabaviti večjo množino knjig in ne morete vse kupnine hkrati plačati, Vam bomo dovolili tudi odplačevanje na obroke. ● Vašim otrokom nabavite mladinske knjige, večjim Mohorjevo knjižnico v celoti, manjšim posamezne mladinske knjige. Dijakom pa bo posebno dobrodošla zbirka »Cvetje iz domačih in tujih logov«, ki vsebuje izbrana dela domačih in tujih pisateljev in pesnikov. Cena te zbirke je posebno nizka. Otroci Vam bodo za knjižna darila vedno hvaležni. Saj bodo polagoma prišli do lepe, izbrane domače knjižnice. Denar, izdan za dobre knjige, je brez dvoma najboljše naložen kapital; bogato se obrestuje vsak dinar, ki je bil izdan za knjigo.

● V nobeni domači knjižnici pa naj ne manjka »Mladika«, ki uživa glas najboljšega slovenskega družinskega lista in je tudi bogato ilustriran!

Seznam knjig

založbe Družbe sv. Mohorja v Celju

1939

Knjige nabožne vsebine

	Cene za ude		Cene za neude	
	broš.	vez.	broš.	vez.
Avguščina Avrelija: Izpovedi, v platno	—	75.—	—	100.—
v polusnje	—	108.—	—	144.—
v usnje	—	150.—	—	200.—
Ehrlich dr. L.: Katoliška Cerkev. Trije zvezki vkup	9.—	—	12.—	—
v polplatno	—	18.—	—	24.—
v platno	—	21.—	—	28.—
Jeglič dr. A. B.: Mesija. S slikami	9.—	24.—	12.—	32.—
Jeglič dr. A. B.: V boj za temelje krščanske vere!	3.—	9.—	4.—	12.—
— V boj za krščanske resnice in čednostil	3.—	9.—	4.—	12.—
— V boj za krščansko življenje!	3.—	9.—	4.—	12.—
1.—3. zvezek vkup, v platno	—	21.—	—	28.—
Kašpar - Oblak: Vtiski iz Konnersreutha	9.—	15.—	12.—	20.—
Kocijančič št.: Kristusovo življenje in smrt. Druga izdaja.				
V dva dela vkup	9.—	—	12.—	—
v dva dela, v polplatno	—	36.—	—	48.—
v dva dela, v polusnju	—	51.—	—	68.—
Križanič dr. I.: Zgodovina sv. kat. Cerkve. I., II. in III. del vkup	21.—	36.—	28.—	48.—
Lampe dr. Fr.: Jeruzalemski romar. S pod. Oba zvezka vkup	6.—	18.—	8.—	24.—
Lampe-Krek: Zgodbe sv. pisma. S podobami. I. del: Stari zakon (1.—9. zv.); II. del: Novi zakon (10.—18. zvezek); v usnje, z rdečo obrezo, vsak del zase	—	180.—	—	240.—
posamezni zvezki, vsak po	3.—	—	4.—	—
(2. in 18. zvezek sta pošla.)				
Lesar dr. Jos.: Apostoli Gospodovi. I. in II. del, vsak del zase	3.—	9.—	4.—	12.—
oba dela vkup	—	18.—	—	24.—
Podgorc V.: Razlaganje cerkvenega leta ali Slovenski Goffine (516 strani)	9.—	21.—	12.—	28.—
Rogač-Torkar: Življenje svetnikov in svetnic. Stara, popravljena, druga izdaja, I. in II. del, 2192 str., vsak del zase	12.—	—	16.—	—
v polplatno	—	27.—	—	36.—
v polusnje	—	33.—	—	44.—
Seigerschmid J. M.: Pamet in vera. I., II. in III. del, skupaj	18.—	30.—	24.—	40.—
Skuhala J.: Življenje našega Gospoda Jezusa Kristusa. S pod.	6.—	15.—	8.—	20.—
Slomšek A. M.: Pastirski listi	3.—	12.—	4.—	16.—
Stolz-Majar: Križana usmiljenost ali življenje sv. Elizabete	6.—	12.—	8.—	16.—
Šmuc J.: Nebeška krona. Druga izdaja	6.—	15.—	8.—	20.—
Zore-Jaklič: V tem znamenju boš zmagal!	6.—	18.—	8.—	24.—
Zore-Jaklič: Življenje svetnikov. Nova izdaja. S podobami.				
1.—9. zvezek, vsak zase	6.—	—	8.—	—
10. zvezek	15.—	—	20.—	—
11.—13. zvezek, vsak po	6.—	—	8.—	—
I. del (1.—5. zvezek)	—	54.—	—	72.—
II. del (6.—10. zvezek)	—	54.—	—	72.—
Naš kruh (evharistični govori) (kartonirani)	9.—	—	12.—	—

Molitveniki

	Cene za ude		Cene za neude	
	rd. obr.	zl. obr.	rd. obr.	zl. obr.
Finžgar F. S.: Vere mi daj, Gospod! V platnu	20.—	27.—	28.—	36.—
v pegamoid mehko vezan	—	33.—	—	44.—
v usnje mehko vezan	—	42.—	—	56.—
Baraga - Rozman: Dušna paša. Nova izdaja	18.—	27.—	24.—	36.—
Rozman: Slava Gospodu! (z velikimi črkami)	18.—	27.—	24.—	36.—
Godec: Lurška Mati božja	18.—	27.—	24.—	36.—
Kalan: Zlata vrv	20.—	30.—	28.—	40.—
Karlin: Priprava na smrt	18.—	27.—	24.—	36.—
Kosar: Nebeška hrana. I. del, drugi natisk	18.—	27.—	24.—	36.—
— Nebeška hrana. II. del, prvi natisk	18.—	27.—	24.—	36.—
Pirc: Šmarnice	20.—	30.—	28.—	40.—
broširan izvod	12.—	—	16.—	—
Pristov: Presveto Srce Jezusovo	18.—	27.—	24.—	36.—
Skupoli: Duhovni boj	18.—	27.—	24.—	36.—
Škulca: Šmarnice (1886)	18.—	27.—	24.—	36.—
Hockenmayer: Sveta spoved	12.—	21.—	16.—	28.—
Kopatin: Pasijonski molitvenik	12.—	21.—	16.—	28.—
Meschler: Trije temeljni nauki	12.—	21.—	16.—	28.—
Podgorc: Evangelska zakladnica	12.—	21.—	16.—	28.—
Seigerschmied: Krščanska mati	12.—	21.—	16.—	28.—
— Sveta družina	12.—	21.—	16.—	28.—
Slomšek A. M.: Krščansko devišstvo. 2. izdaja	12.—	21.—	16.—	28.—
Volčič: Šmarnice naše ljube Gospe presv. Srca (1892)	12.—	—	16.—	—
Walter: Sveti rožni venec	12.—	21.—	16.—	28.—
Žgur: Marija Devica Majnikova kraljica	12.—	21.—	16.—	28.—
Pogačnik: Veliki teden	20.—	30.—	28.—	40.—
vezan v usnje	—	42.—	—	56.—
— Praznik presv. Rešnjega Telesa	9.—	12.—	12.—	16.—
broširan izvod	6.—	—	8.—	—
Eymard P. J.: Presveti Zakrament	18.—	22.50	24.—	30.—
broširan izvod	12.—	—	16.—	—
Malo opravilo na čast blaženi Devici Mariji (prevedel dr. Fr. Kimovec)	20.—	—	27.—	—
Oficij za rajne (broširan izvod)	4.50	—	6.—	—
Družinski molitvenik	12.—	21.—	16.—	28.—
broširan izvod	9.—	—	12.—	—
Vodušek: Svete maše za nedelje in praznike	20.—	27.—	28.—	36.—
v usnje vezan izvod	—	36.—	—	48.—
Jaklič: Ure češčenja	12.—	21.—	16.—	28.—
broširan izvod	9.—	—	12.—	—

Studenci žive vode

	broš.	vez.	broš.	vez.
1. Cajnkar Stanko: Luč sveti v temi	27.—	36.—	36.—	48.—
2. F. S. Finžgar: Sedem postnih slik	9.—	15.—	12.—	20.—

Liturgične knjige

	rd. obr.		zl. obr.	
	rd. obr.	zl. obr.	rd. obr.	zl. obr.
Pogačnik dr. Jože: Veliki teden	20.—	30.—	28.—	40.—
v usnje vezan izvod*	—	42.—	—	56.—
— Praznik presvetege Rešnjega Telesa	9.—	12.—	12.—	16.—
broširan izvod	6.—	—	8.—	—
	broš.	vez.	broš.	vez.
Luskar Anton: Obredni priročnik	30.—	39.—	40.—	52.—

Cerkvenih očetov izbrana dela

	broš.	vez.	broš.	vez.
Lukman dr. Franc: Izbrani spisi svetega Cecilija Cipriana.	27.—	36.—	36.—	48.—
Prvi del: Pisma — Knjižica »O padlih«	27.—	36.—	36.—	48.—

Opomba: Obširen, ilustriran seznam vseh nabožnih knjig, molitvenikov, liturgičnih knjig ter nove religiozne zbirke »Studenci žive vode« kakor tudi zbirke »Cerkvenih očetov izbrana dela« dobi na zahtevo vsakdo brezplačno.

Pesmarice

	Cene za ude		Cene za neude	
	broš.	vez.	broš.	vez.
Anžič A.: Slovenska pesmarica za ljudsko petje. (Besedilo)	15.—	21.—	20.—	28.—
Aljaž Jakob: Slovenska pesmarica. 1. in 2. zvezek. Tretji nastisk, vsak zase	12.—	18.—	16.—	24.—
1. in 2. zvezek vkup	—	33.—	—	44.—
Lukman dr. Fr. Ks.: Majnik poje. Partitura	9.—	—	12.—	—
Vsi glasovi	3.—	—	4.—	—
Mavrel Blaž: Koroški ženitovanjski običaji in nove camarske pesmi (besedilo)	4.—	—	4.—	—

Pesništvo

Lovrenčič dr. J.: Brstje	3.—	12.—	4.—	16.—
Pogačnik Jože: Sinje ozare (pesmi)	—	15.—	—	20.—
Turšič Leopold: Tiho veselje (pesmi)	12.—	18.—	16.—	24.—
Kunčič Mirko: Mlada njiva (samo vez.)	—	27.—	—	36.—
Jožef Baša-Miroslav-Novak: Prekmurske pesmi	12.—	—	16.—	—
Žigon dr. A.: France Prešeren	18.—	24.—	24.—	32.—
— Prešernova čitanka	18.—	24.—	24.—	32.—
1. in 2. zvezek skupaj	30.—	42.—	40.—	56.—
Cvelbar: Izbrano delo	33.—	42.—	44.—	56.—

Razno

Krašovec Fr.: Slovenska zemlja v podobah (album slik)	60.—	75.—	80.—	100.—
André Leopold: Električna	18.—	27.—	24.—	36.—
Pengov Fr.: Podobe iz narave. Z izvirnimi slikami. 1. zvezek 2. zvezek	—	18.—	—	24.—
6.—	—	8.—	—	—
Sket dr. J.: »Kres«, VI. letnik 1886	15.—	24.—	20.—	32.—
Vodopivec J.: Da se poznamo	—	9.—	—	12.—

Za materinski dan

Meško Ksaver: Mati (igrokaz)	3.—	—	4.—	—
Bolhar Alojzij: Knjiga o slovenski materi	—	21.—	—	28.—

Slovstvena knjižnica

Žigon dr. A.: France Prešeren	18.—	24.—	24.—	32.—
— Prešernova čitanka	18.—	24.—	24.—	32.—
1. in 2. zvezek skupaj	30.—	42.—	40.—	56.—
Detelovi zbrani spisi I. (3. zvezek slovstvene knjižnice)	84.—	100.—	84.—	100.—
Detelovi zbrani spisi II. (4. zvezek slovstvene knjižnice)	72.—	88.—	72.—	88.—

Kdor naroči oba do sedaj izdana zvezka Detelovih zbranih spisov in se obveže, da nadaljnje takoj ob izidu plača, dobi na navedene cene 25 % popusta.

Znanstvo

A. Znanstvena knjižnica

1. Pitamic dr. Leonid: Država	66.—	—	88.—	—
vezana v polplatno	—	75.—	—	100.—
vezana v platno	—	81.—	—	108.—
— Slovarček k Državi	3.—	—	4.—	—
2. Jehart dr. Anton: Iz Kaire v Bagdad. I. in II. po I. in II. zvezek vkup vezana (polusnje)	21.—	30.—	28.—	40.—
—	—	51.—	—	68.—
3. Ušeničnik dr. A.: Knjiga o življenju	21.—	33.—	28.—	44.—
4. Kelemina: Bajke in pripovedke	36.—	48.—	48.—	64.—
5. Gosar dr. Andrej: Za nov družabni red, I. del	99.—	111.—	132.—	148.—
6. Veber dr. Franc: Knjiga o Bogu	81.—	93.—	108.—	124.—
7. Lukman dr. Fr.: Martyres Christi (Kristusovi mučenci)	57.—	69.—	76.—	92.—
8. Gosar dr. Andrej: Za nov družabni red, II. del	174.—	192.—	232.—	256.—
9. Dr. Viktor Korošec in dr. Gregor Krek: Zgodovina in sistem rimskega zasebnega prava, I. zvezek: Splošni nauki, viri, osebno in stvarno pravo	75.—	87.—	100.—	116.—
10. Dr. Viktor Korošec in dr. Gregor Krek: Zgodovina in sistem rimskega zasebnega prava, II. zvezek: Obligacijsko pravo	159.—	174.—	212.—	232.—
11. Breclj dr. Anton: Ob viru življenja	66.—	78.—	88.—	104.—

	Cene za ude		Cene za neude	
	broš.	vez.	broš.	vez.
B. Ostala znanstvena dela				
Dr. J. Polec: Kraljestvo Ilirija	10.—	20.—	10.—	20.—
Schneeweis dr. E.: Grundriß des Volksglaubens und Volksbrauchs der Serbokroaten	81.—	93.—	108.—	124.—
Brecelj dr. A.: Čuda in tajne življenja. S slikami	6.—	12.—	8.—	16.—
Singer Štefan: Kultur- und Kirchengeschichte des Jauntales	85.—	—	85.—	—

Sodobna vprašanja

Dr. Andrej Gosar: Kolektivizem?	12.—	18.—	16.—	24.—
---------------------------------	------	------	------	------

Zemljepis

Bohinjec-Dobida-Kranjec: Naše morje	12.—	21.—	16.—	28.—
Karlin dr. A.: V Kelmorajni S slikami	9.—	18.—	12.—	24.—
Lavtižar J.: Pri severnih Slovanih. S slikami	—	18.—	—	24.—
Starè J.: Kitajci in Japonci. S slikami	6.—	12.—	8.—	16.—
Trunk J. M.: Amerika in Amerikanci. Bogato ilustr. knjiga	—	96.—	—	128.—
Vrhovec Ivan: Avstralija in nje otoki. S slikami	12.—	18.—	16.—	24.—

Knjige za naše gospodinjje

Remec M.: Kuharica	21.—	30.—	28.—	40.—
Jeglič ing. C.: Naše prijateljice	27.—	33.—	36.—	44.—
— Okrasne spenjavke	21.—	30.—	28.—	40.—
Dragaš dr. B.: Otroci v predšolski dobi	33.—	42.—	44.—	56.—

Mladika

»Mladika«, letnik 1924—1926, vsak zase	75.—	105.—	75.—	105.—
vezan v platno	—	115.—	—	115.—
letnik 1928—1938, vsak zase	84.—	114.—	84.—	114.—
vezan v platno	—	124.—	—	124.—

Življenjepisi

Hrovat p. Fl.: Franc Pirc	6.—	12.—	8.—	16.—
Jaklič dr. Fr.: Friderik Baraga	18.—	27.—	24.—	36.—
Kovačič dr. F.: Slomšek I.	15.—	24.—	20.—	32.—
Slomšek II.	15.—	24.—	20.—	32.—
I. in II. del skupaj vezan	—	42.—	—	56.—
Medved dr. A.: Anton Martin Slomšek	12.—	18.—	16.—	24.—
Pirnat M.: Juri baron Vega	3.—	—	4.—	—
Vončina dr. L.: Friderik Baraga	6.—	12.—	8.—	16.—

Koledarji

Koledar l. 1902, 1903, 1911, 1915, 1919, 1920, 1921, 1923	6.—	—	8.—	—
1924, 1927, 1931, 1932, 1933	6.—	—	8.—	—
za leto 1936, 1937, 1938 in 1939	12.—	—	16.—	—

Šolske knjige in slovarji

Breznik dr. Anton: Slovenska slovnica za srednje šole, 4. izd.	—	38.—	—	38.—
Breznik dr. Pavel: Nemška čitanka za višje razrede srednjih šol, I. del za V. razred	—	40.—	—	40.—
Koštiál: Brus knjižne slovenščine	6.—	—	8.—	—
Krošl Anton: Zgodovina trgovine	—	44.—	—	44.—
Poljanec dr. L.: Prirodopis živalstva	—	60.—	—	60.—
Podkrajšek H.: Obrtni slovar	—	45.—	—	60.—
Bartel-Janežič: Deutsch-slovenisches Handwörterbuch, 5. izd.	—	60.—	—	80.—
Sket-Podboj: Slovenisches Sprach- und Übungsbuch, 8. izdaja	—	30.—	—	40.—
— Slovarček (Taschen-Wörterbuch). II. izdaja	—	19:50	—	26.—
Holeček P.: Izbor nemškega beriva za šolo in dom I.	24.—	33.—	32.—	44.—
Strmšek dr. P.: Kratek pregled svetovne književnosti	7:50	13:50	10.—	18.—

Pomnite, da je lepa knjiga vedno dobrodošlo darilo vsakomur!

Mohorjeva knjižnica

	Cene za ude		Cene za neude	
	broš.	vez.	broš.	vez.
1. Remec Alojzij: Užitkarji	6.—	12.—	8.—	16.—
2. Platon-Sovrè: Sokratov zagovor	15.—	21.—	20.—	28.—
3. Kotnik dr. Fran: Storie	Pripravljamo novo izdajo.			
4. Baar-Hybásek: Križev pot	12.—	18.—	16.—	24.—
5. Tolstoj: Knez Serebrjani	21.—	30.—	28.—	40.—
6. Jaklič: Zadnja na grmadi	15.—	24.—	20.—	32.—
7. Vadjal: Otoški postržek	9.—	18.—	12.—	24.—
8. Tominec: Sonce in senca	15.—	24.—	20.—	32.—
9. Pengov-Ratajec: Kemija	12.—	18.—	16.—	24.—
10. Pregelj Ivan: Božji mejniki	9.—	15.—	12.—	20.—
11. Niccodemi D.: Učiteljica	6.—	12.—	8.—	16.—
12. London J.: Krištof Dimáč	15.—	24.—	20.—	32.—
13. Kmetova: Sveti Frančišek Asiški	15.—	24.—	20.—	32.—
14. Dickens: Božična pesem	9.—	15.—	12.—	20.—
15. Malešič Matija: Kruh	21.—	30.—	28.—	40.—
16. Steska: Slovenska umetnost	24.—	33.—	32.—	44.—
17. Lagerlöf: Kristusove legende	15.—	21.—	20.—	28.—
18. Bertelli: Jurček - Kozamurček	12.—	18.—	16.—	24.—
19. Lichtenberger-O.: Moj mali Hlaček	—	18.—	—	24.—
20. Pirjevec: Slovenski možje	30.—	39.—	40.—	52.—
21. Orczy: Za Cezarja	21.—	30.—	28.—	40.—
22. Malešič: Živa voda	15.—	21.—	20.—	28.—
23. Jeglič C.: Naše prijateljice	27.—	33.—	36.—	44.—
24. Turšič Leopold: Tiho veselje	12.—	18.—	16.—	24.—
25. Kranjec S.: Kako smo se zedinili	6.—	12.—	8.—	16.—
26. Jalen Janez: Ovčar Marko	21.—	30.—	28.—	40.—
27. Pregelj I.: Peter Markovič	15.—	24.—	20.—	32.—
28. Savinšek Sl.: Grče	12.—	21.—	16.—	28.—
29. Riha - Bradač: Palček	12.—	18.—	16.—	24.—
30. London: Kralj Alkohol	15.—	24.—	20.—	32.—
31. Brioux: Rdeča suknja	15.—	24.—	20.—	32.—
32. Albanov A.: Med življenjem in smrtjo	27.—	36.—	36.—	48.—
33. Magajna: Primorske novele	12.—	21.—	16.—	28.—
34. Breccelj: Knjiga o zdravju	30.—	39.—	40.—	52.—
35. Scoville: V samotah pragozda	18.—	27.—	24.—	36.—
36. Skolaster - Kmetova: V oblasti čarodejev	27.—	39.—	36.—	52.—
37. Bolhar Alojzij: Mati	—	21.—	—	28.—
38. Seljak France: Kamnarjev Jurij	21.—	33.—	28.—	44.—
39. Bordeaux - Hafner: Zametene stopinje	27.—	39.—	36.—	52.—
40. Bridges: Jetnik v gorah meseca	15.—	24.—	20.—	32.—
41. Jeglič: Okrasne spenjavke	21.—	30.—	28.—	40.—
42. Grafenauerjeva M.: Iz duhovnega življenja družine (2. izd.)	21.—	30.—	28.—	40.—
43. Trdi orehi in veseli smehi	15.—	24.—	20.—	32.—
44. Terseglav: Med nebom in zemljo	15.—	24.—	20.—	32.—
45. Josip Brinar: Kosmatin	15.—	24.—	20.—	32.—
46. Jalen Janez: Bratje	15.—	21.—	20.—	28.—
47. Dračaš: Otrok v predšolski dobi	33.—	42.—	44.—	56.—
48. Magajna: Gornje mesto	27.—	39.—	36.—	52.—
49. Janez Rožencvet: Pravljičice	12.—	21.—	16.—	28.—
50. Dörfler - Pucelj: Krivični vinar	39.—	51.—	52.—	68.—
51. Magajna: Bratje in sestre	18.—	27.—	24.—	36.—
52. Eastman - Holeček: Ohijesa	21.—	30.—	28.—	40.—
53. L. E. - J. P.: Irska	15.—	24.—	20.—	32.—
54. Minclov - Vdovič: Ko so hrasti šumeli	30.—	42.—	40.—	56.—
55. Bevk: Veliki Tomaž	21.—	33.—	28.—	44.—
56. Kunaver: V prepadih	18.—	27.—	24.—	36.—
57. Zupan: Kako Lenka Prešernova svojega brata, pesnika, popisuje	12.—	18.—	16.—	24.—
58. Dörfler - Pucelj: Mutasti greh	Pošlo.			
59. Husova Mara: Njene službe	12.—	21.—	16.—	28.—

	Cene za ude		Cene za neude	
	broš.	vez.	broš.	vez.
60. Deželic - Golobič: Kragulj	21.—	30.—	28.—	40.—
61. Möderndorfer: Koroške uganke in popevke	9.—	15.—	12.—	20.—
62. Acker - Kotnik: Ljubezen in dolžnost	12.—	18.—	16.—	24.—
63. Bučar Ivan: Čez steno	21.—	30.—	28.—	40.—
64. Lovrenčič Joža: Pastir z belo ptico	12.—	21.—	16.—	28.—
65. Magajna B.: Graničarji	12.—	18.—	16.—	24.—
66. Stelč France: Cerkevno slikarstvo	21.—	30.—	28.—	40.—
67. Petelin - Krošl: Pregled občne zgodovine I, stari vek	9.—	—	12.—	—
— Pregled občne zgodovine II, srednji vek	15.—	—	20.—	—
— Pregled občne zgodovine III (novi vek do 1792)	9.—	—	12.—	—
— Pregled občne zgodovine IV. (nadaljev. in konec)	21.—	—	28.—	—
vsi štiri deli skupaj v eni knjigi	54.—	66.—	72.—	88.—
68. Meško: Henrik, gobavi vitez	15.—	21.—	20.—	28.—
69. Lichtenberger - Kuret: Hlačkova sestra	18.—	27.—	24.—	36.—
70. Hofmannsthal - Župančič: Slehernik	21.—	30.—	28.—	40.—
71. Ulaža Drago: Knjiga o sportu	33.—	42.—	44.—	56.—
72. Kocbeck - Šašelj: Slovenski pregovori	21.—	30.—	28.—	40.—
73. Šedivy Jan.: Oris zgodovine Jugoslovanov	30.—	42.—	40.—	56.—
74. Bevk Fr.: Huda ura	16-50	22.—	25-50	34.—
75. Weiser - Pucelj: Vatomika	6.—	12.—	8.—	16.—
76. Scoville - Holeček: Za Inkovim smaragdom	18.—	27.—	24.—	36.—
77. Rožencvet: Pravljice za lahkomišne ljudi	21.—	30.—	28.—	40.—
78. Šimec dr. M.: Zdravstveni nasveti za družino in dom	15.—	24.—	20.—	32.—
79. Dr. Logar in dr. Slivnik: Naši zobje	21.—	30.—	28.—	40.—
80. Haluschka-Poznič-Pogačnik: Sin dveh očetov	33.—	45.—	44.—	60.—
81. Meško Ksaver: Pasijon	12.—	18.—	16.—	24.—
82. Habberton - Vdovič: Helenina otroka	18.—	27.—	24.—	36.—
83. Stodola - Smolej: Kralj Svetopolk	9.—	15.—	12.—	20.—
84. Velikonja Narte: Naš pes	18.—	27.—	24.—	36.—
85. Willa Cater - Anžič: Škof Nove Mehike	27.—	36.—	36.—	48.—
86. Podobirski: Iz svetovne vojske	9.—	15.—	12.—	20.—
87. Dickens - Župančič: Oliver Twist	72.—	90.—	96.—	120.—
88. Hey - Funtek: Sto basni za otroke	18.—	27.—	24.—	36.—
89. Grčar J.: Deviška zemlja v krvi	21.—	30.—	28.—	40.—
90. Möderndorfer V.: Koroške narodne pripovedke, I. del	9.—	15.—	12.—	20.—
91. Plestenjak J.: Bajtarji	6.—	12.—	8.—	16.—
92. London - Holeček: Klic divjine	12.—	18.—	16.—	24.—
93. Stelč F.: Cerkevno slikarstvo med Slovenci. I. Srednji vek	33.—	42.—	44.—	56.—
94. Grčar J.: Preko morij v domovino	6.—	12.—	8.—	16.—
95. Magajna: Čudovita pravljica o Vidu in labodu Belem pticu.	12.—	18.—	16.—	24.—
96. Potokar F.: Bolgarske novele	24.—	36.—	32.—	48.—
97. Vodnik Fr.: Poljske novele	21.—	30.—	28.—	40.—
98. Milčinski Fr.: Ptički brez gnezda (2. izdaja)	39.—	51.—	52.—	68.—
99. Husova Mara: Živa plamenica	21.—	30.—	28.—	40.—
100. Jalen Janez: Cvetkova Cilka	42.—	51.—	56.—	68.—
101. Zorec Ivan: Iz nižav in težav				
102. Ahačič Marija: Čuda narave	12.—	21.—	16.—	28.—
103. Salten - Lavrič: Bambek	21.—	30.—	28.—	40.—
104. Snoj dr. Andrej: Križem po Palestini	24.—	36.—	32.—	48.—
105. Breznik Albin: V plamenih rdečega pekla	9.—	15.—	12.—	20.—
106. Cvelbar Joža: Izbrano delo	33.—	42.—	44.—	56.—
107. Sever Sonja: Čevljarček Palček in druge pravljice	39.—	48.—	52.—	64.—

Pripravljamo.

Leposlovje — povesti

Bevk: Stražni ognji	12.—	21.—	16.—	28.—
Cigler Janez: Deteljica. Četrta izdaja	6.—	12.—	8.—	16.—
Detela dr. Fr.: Hudi časi. S slikami	6.—	12.—	8.—	16.—
— Vest in zakon in F. S. Finžgar: Strici	9.—	18.—	12.—	24.—
Finžgar F. S.: Strici	6.—	12.—	8.—	16.—

	Cene za ude		Cene za neude	
	broš.	vez.	broš.	vez.
Jaklič Fr.: V graščinskem jarmu	6.—	12.—	8.—	16.—
— Peklena svoboda	6.—	12.—	8.—	16.—
Jenko-Hassl: Izum	12.—	21.—	16.—	28.—
Kostanjevec J.: Življenja trnjeva pot	—	12.—	—	16.—
Krek dr. J. Ev.: Izbrani spisi. II. zv. 1., 2. sn. in IV. zv., vsak po	27.—	33.—	36.—	44.—
II. zvezek, 1. in 2. snopič skupaj vezana	—	69.—	—	92.—
Lesar A.: Perpetua. Tretja izdaja	6.—	12.—	8.—	16.—
Malešič Matija: Izobčenci	—	18.—	—	24.—
Ozvald dr. K.: Za vsak dan. 1. zvezek	3.—	9.—	4.—	12.—
Parapat J.: Robinzon starši. Četrta izdaja	9.—	15.—	12.—	20.—
Plestenjak Janez: Lovrač	9.—	18.—	12.—	24.—
Pregelj dr. Ivan: Peter Pavel Glavar	3.—	9.—	4.—	12.—
Pregelj dr. Ivan: Umreti nočejo	12.—	21.—	16.—	28.—
Sket dr. J.: Miklova Zala	Pripravljamo nov natis.			
Slemenik: Izdajavec. Zgod. povest iz turških časov. 2. izdaja	6.—	12.—	8.—	16.—
— Križem sveta. Tretja izdaja	12.—	18.—	16.—	24.—
Šorli dr. I.: Sorodstvo v prvem členu	3.—	9.—	4.—	12.—
Velikonja Narte: Višarska polena	12.—	18.—	16.—	24.—
Verne Jules: Carski sel. I. in II. del, vsak zase	6.—	12.—	8.—	16.—
I. in II. del skupaj vezan	—	21.—	—	28.—
Vošnjak dr. J.: Troje angelskih češčenj	6.—	12.—	8.—	16.—
Vuk Ivan (Starogorski): Zorislava	6.—	12.—	8.—	16.—
Wieseman - Zupančič: Fabijola. Tretja izdaja	9.—	15.—	12.—	20.—
Zakrajšek: Oglenica. Tretja izdaja	6.—	12.—	8.—	16.—
Zbašnik dr. Franc: Boj za pravico	9.—	15.—	12.—	20.—
— — — Za srečo	9.—	15.—	12.—	20.—
Zorec: Domačija ob Temenici	9.—	15.—	12.—	20.—
— Beli menihi	12.—	21.—	16.—	28.—
— Stiški svobodnjak	12.—	21.—	16.—	28.—
— Stiški tlačan	12.—	21.—	16.—	28.—
— Izgnani menihi	12.—	21.—	16.—	28.—
Mati božja dobrega sveta. Povest iz časov turških bojev iz				
XVI. stoletja. Druga izdaja	6.—	12.—	8.—	16.—
Razne povesti. (Vsebina: Fr. S. Tratnik: Konec povesti; J.				
Kostanjevec: Oče in sin; P. Bohinjec: Glagoljaš Štipko; Lea				
Fatur: Zvonjenje v gozdu pri Ptuju; Živalske pravljice)	6.—	12.—	8.—	16.—

Slovenske Večernice

7. zvezek: Deteljica, (Janez Cigler.) Četrta izdaja	6.—	12.—	8.—	16.—
17. zvezek: Mati božja dobrega sveta. Povest iz časov turških				
bojev iz XVI. stoletja. Druga izdaja	6.—	12.—	8.—	16.—
19. zvezek: Perpetua, (A. Lesar.) Tretja izdaja	6.—	12.—	8.—	16.—
29. zvezek: Izdajavec. (Slemenik.) Zgodov. povest iz turških				
časov. Druga izdaja	6.—	12.—	8.—	16.—
38. zvezek: Miklova Zala, (Dr. J. Sket.)	Pripravljamo nov natis.			
42. zvezek: Na krivem potu. (Povest.) Potopisne črtice iz				
Italije. Kakšni so strahovi. (Humoreska) in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
49. zvezek: Vas Kôt. (Povest, spisal Žaljski.) Zaklad. (Povest,				
spisal A. Koder.) Pesmi. itd.	6.—	12.—	8.—	16.—
50. zvezek: Boj za pravico, (Dr. Franc Zbašnik.)	9.—	15.—	12.—	20.—
51. zvezek: Dr. Jožef Muršec. (Življenjepis, spisal J. G. Vrba-				
nov.) Strašen božični večer. (Povest, spis. Žaljski) in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
52. zvezek: Nehvaležen sin. (Povest, spisal Malograjski.)				
Krivica in dobrota. (Igra v 3 dejanjih) in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
53. zvezek: Bog ga je uslišal. (Resnična dogodba, spisal Milo-				
vršnik.) Ne vdajmo sel (Humoreska) in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
55. zvezek: Miklova Lipa. (Zgodovinska povest, spisal Malo-				
grajski.) Rotijin Blaže. (Povest) in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—

	Cene za ude		Cene za neude	
	broš.	vez.	broš.	vez.
57. zvezek: Pošteni ljudje. (Povest, J. Kostanjevec.) Nesrečnež. (Povest, dr. Anton Medved.) Razne povesti in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
59. zvezek: Kovač in njegov sin. (Povest, J. M. Dovič.) Kako je Jaka kupoval kože (šaljiva dogodka) in drugo	6.—	12.—	8.—	16.—
60. zvezek: Življenja trnjeva pot. (J. Kostanjevec.)	—	12.—	—	16.—
68. zvezek: Novo življenje. (Povest J. Kostanjevec.) Gozdarjevi spomini. (J. Kostanjevec.) Razne druge povesti. 72. zvezek: Krščen denar. (Povest, dr. I. Šorli.) Sejmski tatje. (Fr. Milčinski.) Polje. (Črtica, I. Dornik)	6.—	12.—	8.—	16.—
73. zvezek: Sorodstvo v prvem členu. (Dr. I. Šorli.)	3.—	9.—	4.—	12.—
75. zvezek: Peter Pavel Glavar. (Dr. Ivan Pregelj.)	3.—	9.—	4.—	12.—
76. zvezek: Carski sel. (Jules Verne.) I. del	6.—	12.—	8.—	16.—
77. zvezek: Carski sel. (Jules Verne.) II. del	6.—	12.—	8.—	16.—
78. zvezek: V graščinskem jarmu. (Fr. Jaklič.)	6.—	12.—	8.—	16.—
79. zvezek: Peklina svoboda. (Fran Jaklič.)	6.—	12.—	8.—	16.—
80. zvezek: Vest in zakon (dr. Detela) in Strici (F. S. Finžgar)	9.—	18.—	12.—	24.—
81. zvezek: Višarska polena. (Narte Velikonja.)	12.—	18.—	16.—	24.—
82. zvezek: Domačija ob Temenici. (Zorec.)	9.—	15.—	12.—	20.—
83. zvezek: Umreti nočejo. (Dr. Ivan Pregelj.)	12.—	21.—	16.—	28.—
84. zvezek: Stražnji ognji. (Bevk.)	12.—	21.—	16.—	28.—
85. zvezek: Beli menihi. (Zorec.)	12.—	21.—	16.—	28.—
86. zvezek: Izobčenci. (Matija Malešič.)	—	18.—	—	24.—
87. zvezek: Stiški svobodnjak. (Zorec.)	12.—	21.—	16.—	28.—
88. zvezek: Stiški tlačan. (Zorec.)	12.—	21.—	16.—	28.—
89. zvezek: Lovrač. (Plesteniak Janez.)	9.—	18.—	12.—	24.—
90. zvezek: Izgnani menihi. (Zorec.)	12.—	21.—	16.—	28.—
91. zvezek: Izum. (Jenko-Hassl.)	12.—	21.—	16.—	28.—

Naravoslovje — poljedelstvo — živinoreja

Černe Fr.: Živinoreja. S slikami	63.—	75.—	84.—	100.—
Dular Fr.: Domači živinozdravniki. S slikami	27.—	33.—	36.—	44.—
Erjavec Fr.: Domače in tuje živali v podobah. 2. zvezek Ptice (1. zvezek je pošel)	9.—	18.—	12.—	24.—
Humek: Bof sadnim škodljivcem! S slikami	9.—	18.—	12.—	24.—
Lakmayer Fr.: Umni čebelar. S slikami	12.—	21.—	16.—	28.—
Poljanec dr. L.: Prirodopis živalstva	—	60.—	—	60.—
Povše Franc: Umni kmetovalec. S slikami. 2. in 3. zvezek (1. zvezek je pošel), vsak zase	9.—	—	12.—	—
Razinger: Kokošjereja. S podobami	3.—	9.—	4.—	12.—
Rohrman - Dular: Gospodarski nauki. S slikami	12.—	21.—	16.—	28.—
Simonič ing. P.: Splošno poljedelstvo. S slikami	63.—	75.—	84.—	100.—
Šturm ing. R.: Krompir	15.—	24.—	20.—	32.—
Šušteršič ing. Mirko: Naš lov	39.—	51.—	52.—	68.—
— Naš gozd	21.—	30.—	28.—	40.—
Turk J.: Travníštvo. S slikami. 1. zvezek	6.—	12.—	8.—	16.—
2. zvezek	9.—	15.—	12.—	20.—
1. in 2. zvezek vkup vezano v platno	—	25-50	—	34.—
— Pašništvo	15.—	24.—	20.—	32.—
Slovenski gospodarski list 1935	18.—	24.—	24.—	32.—

Zgodovina

Andrejka R.: Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini l. 1878	—	42.—	—	56.—
Gruden dr. Josip: Zgodovina slovenskega naroda. S slikami, 1., 2. in 4. zvezek, vsak zase	12.—	—	16.—	—
5. zvezek	18.—	—	24.—	—
3. in 6. zvezek, vsak po	21.—	—	28.—	—
1.—6. zvezek, skupaj v platno vezano	—	132.—	—	176.—

	Cene za ude		Cene za neude	
	broš.	vez.	broš.	vez.
Mal dr. J.: Zgodovina slovenskega naroda. S slikami. (Na daljevanje dr. Grudnove Zgodovine slovenskega naroda), 7. in 8. zvezek, vsak	15.—	21.—	20.—	28.—
9. in 10. zvezek	9.—	—	12.—	—
11., 12. in 15. zvezek, vsak	12.—	—	16.—	—
13. in 14. zvezek, vsak	9.—	—	12.—	—
Kranjec S.: Zgodovina Srbov	12.—	21.—	16.—	28.—
— Dodatek h knjigi Zgodovine Srbov	3.—	—	4.—	—
Križanič dr. I.: Zgodovina sv. kat. Cerkve, I., II. in III. del vkup	21.—	36.—	28.—	48.—
Krošl A.: Zgodovina trgovine	—	44.—	—	44.—
Mravljak Josip: Kmetški stan do jožefinskih reform	6.—	—	8.—	—
Petelin - Krošl: Pregled občne zgodovine I. (stari vek)	9.—	—	12.—	—
— Pregled občne zgodovine II. (srednji vek)	15.—	—	20.—	—
— Pregled občne zgodovine III. (novi vek do 1792)	9.—	—	12.—	—
— IV. del (nadaljevanje in konec)	21.—	—	28.—	—
Vsi štiri deli skupaj vezani v eno knjigo	54.—	66.—	72.—	88.—
Staré J.: Občna zgodovina, 14. in 15. zvezek (vsi drugi so pošli), vsak zase	6.—	—	8.—	—
Šedivý J.: Oris zgodovine Jugoslovanov	30.—	42.—	40.—	56.—
Pogačnik dr. J.: Iz zgodovine Mohorjeve družbe	3.—	—	4.—	—
Škafar Ivan: Družba sv. Mohorja in Slovenska krajina	3.—	—	4.—	—
Singer Štefan: Kultur- und Kirchengeschichte des Jauntales	85.—	—	85.—	—

Cvetje iz domačih in tujih logov

1. Dr. Pregelj: Simon Gregorčič, Izbrane pesmi	9.—	18.—	12.—	24.—
2. Dr. A. Šlodnjak: Fr. Levstik, Martin Krpan	—	9.—	—	12.—
3. A. Sovré: Horatius Flaccus, De arta poetica — O pesništvu	7-50	13-50	10.—	18.—
4. Dr. M. Rupel: Josip Jurčič, Jurij Kozjak	9.—	18.—	12.—	24.—
5. Dr. J. Grafenauer: Valentin Vodnik, Izbrano delo	9.—	18.—	12.—	24.—
6. Dr. A. Pirjevec: Matija Čop, Izbrana dela	9.—	15.—	12.—	20.—
7. Dr. Ivan Pregelj: Simon Jenko, Izbrano delo	9.—	18.—	12.—	24.—
8. Dr. Franc Grivec: Žitja Konstantina in Metodija	9.—	18.—	12.—	24.—
9. Vilko Novak: Izbor prekmurske književnosti	9.—	18.—	12.—	24.—
10. France Koblar: Josip Jurčič, Deseti brat	18.—	27.—	24.—	36.—
11. Dr. R. Kolarič: Janez Cigler, Sreča v nesreči	9.—	18.—	12.—	24.—
12. J. Solar: F. S. Finžgar, Študent naj bo	9.—	18.—	12.—	24.—
13. Dr. S. Trdina: N. V. Gogolj, Revizor	9.—	18.—	12.—	24.—
14. Alfonz Gspan: Anton Tomaž Linhart, Izbrano delo				
15. Lippl-Sovré: Mrtvaški ples				

Pripravljamo.
Pripravljamo.

Zdravstvo

Podgorc V.: Kneipp, Domači zdravnik	27.—	36.—	36.—	48.—
Dr. Debevec France: Jetika	18.—	27.—	24.—	36.—
Dr. H. Vedenik: Kako si ohranimo ljubo zdravje. 1. in 2. zv.	3.—	—	4.—	—
3. zvezek je pošel.				
Dr. A. Breclj: Knjiga o zdravju	30.—	39.—	40.—	52.—
Dr. B. Draša: Otrok v predšolski dobi	33.—	42.—	44.—	56.—
Dr. Logar in dr. Slivnik: Naši zobje	21.—	30.—	—	40.—
Dr. M. Šimec: Zdravstveni nasveti za družino in dom	15.—	24.—	2.—	32.—

Mladinske knjige

Brinar Josip: Lisica Zvitorepka	6.—	12.—	8.—	16.—
Meško Ksaver: Mladim srcem, 1. in 2. zvezek (2. natis)	15.—	21.—	20.—	28.—
— Mladim srcem, 3. zvezek (1. natis)	6.—	15.—	8.—	20.—
Vadnjal: Otoški postržek	9.—	18.—	12.—	24.—
Bertelli: Jurček Kozamurček	12.—	18.—	16.—	24.—
Lichtenberger: Moj mali Hlaček	—	18.—	—	24.—
— Hlačkova sestra	18.—	27.—	24.—	36.—

	Cene za ude		Cene za neude	
	broš.	vez.	broš.	vez.
Riha - Bradač: Palček	12.—	18.—	16.—	24.—
Scoville: V samotah pražozda	18.—	27.—	24.—	36.—
— Za Inkovim smaragdov	18.—	27.—	24.—	36.—
Skolaster: V oblasti čarodejev	27.—	39.—	36.—	52.—
Bridges: Jetnik v gorah meseca	15.—	24.—	20.—	32.—
Trdi orehi in veseli smehi	15.—	24.—	20.—	32.—
Brinar: Kosmatin	15.—	24.—	20.—	32.—
Levstik: Martin Krpan	—	9.—	—	12.—
Salten-Lavrič: Bambek	21.—	30.—	28.—	40.—
Rožencvet: Pravljice	12.—	21.—	16.—	28.—
— Pravljice za lahkomišelnje ljudi	21.—	30.—	28.—	40.—
Eastman: Ohijesa	21.—	30.—	28.—	40.—
Möderndorfer: Koroške uganke in popevke	9.—	15.—	12.—	20.—
Weiser-Pucelj: Vatomika	6.—	12.—	8.—	16.—
Lovrenčič: Pastir z belo ptico	12.—	21.—	16.—	28.—
Parapat: Robinzon	9.—	15.—	12.—	20.—
Verne: Carski sel, I. in II. del, vsak zase	6.—	12.—	8.—	16.—
— I. in II. del, skupaj vezana	—	21.—	—	28.—
Kunčič Mirko: Mlada njiva (Pesmi)	—	27.—	—	36.—
Dickens-Župančič: Oliver Twist	72.—	90.—	96.—	120.—
Hey-Funtek: Sto basni za otroke	18.—	27.—	24.—	36.—
Habberton-Vdovič: Helenina otroka	18.—	27.—	24.—	36.—
Velikonja Narte: Naš pes	18.—	27.—	24.—	36.—
Möderndorfer: Koroške narodne pripovedke, I. del	9.—	15.—	12.—	20.—
London-Holeček: Klic divjine	12.—	18.—	16.—	24.—
Magajna B.: Čudovita pravljica o Vidu in labodu Belem ptiču	12.—	18.—	16.—	24.—
Milčinski: Ptički brez gnezda	39.—	51.—	52.—	68.—
Sever Sonja: Čevljarček Palček in druge pravljice	39.—	48.—	52.—	64.—

Preč. župne urade vljudno opozarjamo na »Družinsko knjižico«, ki naj bi jo imela vsaka družina, ker si tako prihrani mnogo stroškov, potov in skrbi. Broš.izvod 3 din, v platno vezana 9 din, v usnje vezana 15 din.

V »Seznamu knjig« so omenjene vse knjige, ki jih še imamo v zalogi. Starejših knjig, ki jih ni v tem seznamu, ni več. Posebno opozarjamo na razne knjižne zbirke, tako na »Mohorjevo knjižnico«, zbirko najrazličnejših knjig, na ceneno ljudsko zbirko »Cvetje iz domačih in tujih logov«, na »Znanstveno knjižnico«, na religiozno knjižno zbirko »Studenci žive vode« ter zbirko »Cerkvenih očetov izbrana dela«.

Vsa naročila izvršujemo takoj. Neznanim naročnikom pošiljamo knjige po povzetju ali pa proti predplačilu. — Udje Družbe sv. Mohorja dobé knjige po udninskih cenah. — Za naročilo zadostuje dopisnica, na kateri sporočite, katere knjige želite in ali naj bodo vezane ali broširane.

P. n. ude Družbe sv. Mohorja iz Ljubljane vljudno opozarjamo, da dobé knjige naše založbe po udninskih cenah lahko tudi v **podružnici Mohorjeve knjižarne v Ljubljani**, Miklošičeva cesta 19 (palača Vzajemne zavarovalnice — pri glavnem kolodvoru).

Vsa tiskarska dela

knjige, časopise, revije, letake, lepake, vabila, naročilnice, cenike, razglednice, diplome, podobice, račune, kuverte, pisemski papir, vizitke — sploh vse tiskovine za urade, trgovce, obrtnike, industrijce in zasebnike izvršuje lično, točno in najceneje

Mohorjeva tiskarna v Celju

Tudi naročila po pošti se izvršujejo v najkrajšem času. — Opozarjamo na lastno izdelovalnico štampiljk.

Vežanje vsakovrstnih knjig

revij, časopisov in brošur, uradnih, trgovskih in mašnih knjig, izdelovanje albumov, pisalnih map in vsa druga v stroko spadajoča dela izvršuje po želji od preproste do najfinejše izdelave po nizkih cenah

Knjigoveznica Mohorjeve tiskarne

Vsa pismena naročila izvršujemo točno po želji in hitro.

Vse šolske in pisarniške potrebščine

knjige tu- in inozemskih založb, devocijonalije, modne revije, pisemski papir, razglednice, vstopnice, tombolske karte, slike v enobarvni in večbarvni izvršitvi nudi v veliki izbiri

Knjigarna Mohorjeve tiskarne

Celje, Prešernova 17 - Ljubljana, Miklošičeva 19

